T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLÂM TARİHİ VE SANATLARI ANA BİLİM DALI
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

BESTEKÂR TAHSİN ENER'İN HAYATI VE ESERLERİ

Pınar DİLEK

ŞANLIURFA-2022

T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLÂM TARİHİ VE SANATLARI ANA BİLİM DALI
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

BESTEKÂR TAHSİN ENER'İN HAYATI VE ESERLERİ

Pınar DİLEK

Danışman
Prof. Dr. Hüseyin AKPINAR

ŞANLIURFA-2022

T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS
TEZ ONAY SAYFASI

Prof. Dr. Hüseyin AKPINAR danışmanlığında, Pınar DİLEK'in hazırladığı **"Tahsin Ener'in Hayatı ve Besteleri"** konulu bu çalışma 16/06 /2022 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

☒ Oybirliğiyle / ☐ Oy çokluğu ile

İmza

Danışman	: Prof. Dr. Hüseyin AKPINAR	
Üye	: Prof. Dr. Ahmet Hakkı TURABİ	
Üye	: Prof. Dr. Murat AKGÜNDÜZ	

Bu tezin İslam Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalında yapıldığını ve enstitümüz kurallarına göre düzenlendiğini onaylarım.

Prof. Dr. Şevket ÖKTEN
Enstitü Müdürü

Bu çalışma: ……. Tarafından Desteklenmiştir.

Proje No : ……

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

	T.C. HARRAN ÜNİVERSİTESİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS ORİJİNALLİK RAPORU ve BEYAN FORMU	Doküman No : HRÜ-KYS-FRM-015 Yayın Tarihi : ..../..../.20… Revizyon No : RevizyonTarihi : Sayfa No : 1 / 1

ÖĞRENCİNİN	
Öğrenci No	205226001
Adı / Soyadı	PINAR DİLEK
Anabilim Dalı/Programı	İSLAM TARİHİ VE SANATLARI / Tezli Yüksek Lisans
Tez Konusu	BESTEKÂR TAHSİN ENER'İN HAYATI VE ESERLERİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Yukarıda başlığı belirtilen **tez** çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam **210** sayfalık kısmına ilişkin **07/07/2022** tarihinde şahsım/ danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, benzerlik oranı % 4'tür. Ayrıca **tez** çalışması hiçbir blok kopyalama içermemektedir.

Uygulanan filtrelemeler:

1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
2- Kaynakça hariç
3- Alıntılar hariç/dâhil
4- 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi, Harran Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesini ve Harran Üniversitesi **Sosyal** Bilimler Enstitüsü **tez** çalışması Orijinallik Raporu alınması ve kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. Etik ihlal tespiti halinde, Enstitü yönetim kurulunca, diplomamın iptal edilmesini kabul ediyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

07/07/2022
Pınar DİLEK

Yukarıda yer alan raporun ve beyanın doğruluğunu onaylarım. 07/07/2022

Prof. Dr. Hüseyin AKPINAR
(Danışman)

ÖZET

BESTEKÂR TAHSİN ENER'İN HAYATI VE ESERLERİ

DİLEK, Pınar

Yüksek Lisans Tezi

İslâm Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Hüseyin AKPINAR

Haziran, 2022, 210 sayfa

Derleme faaliyetleri bir müzik parçasının kayıt altına alınarak yazılı hale getirilmesini ifade etmektedir. Derleme çalışmaları kayda alınan eserin icra edildiği dönemdeki müzik anlayışını, değer yargılarını yansıttığı gibi o eserin sonraki nesillere aktarılmasını böylece müzik kültürünün devamlılığını sağlamaktadır. Türk mûsikîsi derleme faaliyetleri yirminci yüzyılın başlarında Osmanlı Devleti'nde kurulan ilk resmî mûsikî mektebi olan Darülelhân ile etkili bir biçimde yürütülmüştür. Çeşitli kurumlar ve bireysel çabalar ile bu yöndeki çalışmalar günümüze kadar sürmüştür ve devam etmektedir. Bu tez de bir derleme faaliyeti ürünüdür.

Tezin konusu bestekâr Tahsin Ener'in hayatını ve eserlerini içermektedir. Tezde 1946 yılında Ankara'da dünyaya gelen Tahsin Ener'in hayatı incelenerek bestelerinin notaya aktarılması amaçlanmaktadır. Çalışma, Anadolu müzik hafızasından bir örneğin kayıt altına alınması ve Türk mûsikîsi birikimine katkı sunması bakımından önemlidir.

Tezde literatür ve kaynak taraması, saha çalışması, sohbet, röportaj ve repertuvar tespiti yöntemleri kullanılmıştır. Tahsin Ener'in herhangi bir kaynakta yer almayan 105 bestesi Mus2 programı ile notaya alınmıştır. Ener'in bestelerinden 81 tanesi ilâhî, 19 tanesi şarkı, 3 tanesi türkü ve 2 tanesi marş formundadır. Bestelerinin büyük çoğunluğunun güftesi kendisine aittir. En çok ilâhî formunda bestesi bulunduğundan ve diğer formlardaki bestelerinin dinî-tasavvufî gûfteler taşımasından

hareketle Tahsin Ener bir dinî mûsikî bestekârı olarak düşünülebilir. Bu sebeple çalışma bir dinî mûsikî derleme faaliyeti şeklinde ifade edilebilir.

Tahsin Ener bestelerinde bestenigâr, gerdâniye, hicaz, hicaz hümâyun, hicaz uzzal, hüseynî, hüzzam, kürdili-hicazkâr, nevâ, nihâvend, rast, sabâ, segâh, zirgüleli suzinak, uşşak makamlarını ve ağır düyek, aksak, aksak semâi, devr-i hindî, düyek, lenk fahte, mürekkep nîm sofyan, müsemmen, raks aksağı, semâi, sofyan, türk aksağı, yürük semâi usûllerini kullanmıştır.

Çalışma neticesinde Ener'in bestelerini herhangi bir müzik eğitimi almadan gönlünden kopup gelen ulvî hislerle ortaya koyduğu anlaşılmıştır. Bestelerinde geçmişi ve günümüzü birleştiren motiflere yer verdiği tespit edilmiştir. Türk mûsikîsi dağarcına bir bestekâr ve bu bestekârın 105 eseri kazandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tahsin Ener, Derleme, Beste, Nota, Mûsikî, İlâhî.

ABSTRACT

LIFE AND WORKS OF COMPOSER TAHSIN ENER

DİLEK, Pınar

Master's Thesis

Department of İslamic History and Arts

Advisor: Prof. Dr. Hüseyin Akpınar

June, 2022, 210 pages

Compilation activities refer to the written form of a piece of music by registering it. Compilation studies not only reflect the musical understanding and value judgments of the recorded work, but also ensure the continuity of musical culture, so that the work is transferred to the next generations. Turkish music compilation activities were carried out effectively with Darulelhan, the first official music school established in the Ottoman Empire at the beginning of the twentieth century. Studies in this direction with various institutions and individual efforts have continued until today and are still continuing. This thesis is also a product of compilation activity. Compilation studies not only reflect the musical understanding and value judgments of the registered work at the time it was performed, but also ensure the continuity of the musical culture by transferring that work to the next generations. The compilation activities of Turkish music were effectively carried out at Darulelhan, the first official music school established in the Ottoman Empire at the beginning of the twentieth century. Studies in this direction with various institutions and individual efforts have continued until today and are still continuing. This thesis is also a product of compilation activity. The subject of the thesis includes the life and works of composer Tahsin Ener. In the thesis, it is aimed to transfer his compositions to notation by to analyzing the life of Tahsin Ener, who was born in Ankara in 1946. The study is important in terms of registering an example from Anatolian music memory and contributing to the knowledge of Turkish music.

In this thesis, literature and literature review, fieldwork, conversation, interview and repertoire determination methods were used. Tahsin Ener's 105 compositions, which are not included in any source, were notated with the Mus2 program. 81 of Ener's compositions are in the form of hymns, 19 of them are in the form of songs, 3 of them are folk songs and 2 of them are in the form of anthem. The lyrics of most of his compositions belong to him. Tahsin Ener can be considered as a religious music composer, as he mostly has compositions in chant form and his compositions in other forms contain religious-mystical lyrics. For this reason, the study can be expressed as a religious music compilation activity. In his compositions Tahsin Ener used basta nagār, gerdāniye, hijāz, hijāz humāyūn, hijāz ‘azzal, husaynī, hijāzkār of kurdī, nawā, nihāwand, rast, sabā, sagāh, suzināk of zīrgule, ʿushshāq tunes and agir duyak, aqsāq, aqsāq samāʿī, davr Hindī, duyak, lenk fahte, murakkab nīm ṣufyān, musamman, raqs aqsāq, samāʿī, ṣufyān, Turkish aqsāq, yuruk samāʿī styles. As a result of the study, it was realized that Ener composed his compositions with the sublime feelings that came from his heart without any musical education. It was determined that he included motifs that unite the past and the present in his compositions. A composer and 105 works of this composer have been added to the Turkish music repertoire.

Keywords: Tahsin Ener, Compilation, Composition, Note, Music, hymns.

BESTEKÂR TAHSİN ENER'İN HAYATI VE ESERLERİ

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI İİ
ORİJİNALLİK RAPORU VE BEYAN BELGESİ İİİ
ÖZET İV
ABSTRACT Vİ
İÇİNDEKİLER Vİİİ
KISALTMALAR X
TABLOLAR LİSTESİ Xİ
EKLER LİSTESİ Xİİ
GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM
TAHSİN ENER VE HAYATI

1.1. AİLESİ, DOĞUMU VE ÇOCUKLUĞU 6
1.2. EĞİTİM HAYATI, MEMURİYETİ VE EVLİLİĞİ 7
1.3. MÛSİKÎ İLE MÜNASEBETİ 11
1.4. MÛSİKÎ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ 16
1.5. TASAVVUFÎ HAYATI 19
1.6. TAHSİN ENER'İN ŞİİRLERİ 21
1.7. KENDİ KALEMİNDEN TAHSİN ENER 22
1.8. TAHSİN ENER HAKKINDA YAPILAN GÖRÜŞMELER 36
1.8.1. Ender Doğan (T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Klasik Türk Müziği Korosu Ses Sanatçısı) 36
1.8.2. Doç. Dr. Fatih Koca (Akademisyen / Sanatçı) 38
1.8.3. Fatih Şahin (Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni) 39

1.8.4. Gamze Durmaz (İlâhiyat Fakültesi Mezunu) 40
1.8.5. Kenan Aydınlı (Sanatçı) 41
1.8.6. Mehmet Ali Bal (İmam Hatip) 43
1.8.7. Nazmi Bayram (Uçak Uçuş Öğretmeni) 43
1.8.8. Rasim Erenler (Sanatçı) 44

İKİNCİ BÖLÜM
TAHSİN ENER'İN BESTELERİ

2.1. İLÂHÎLER 49
2.2. ŞARKILAR 152
2.3. TÜRKÜLER 177
2.4. MARŞLAR 181

SONUÇ 184
KAYNAKÇA 186
EKLER 189

KISALTMALAR

AKBM: Atatürk Kültür Merkezi

Bkz.: bakınız

C: cilt

çev.: çeviren

haz.: hazırlayan

Hno: Hadis numarası

MÜİF: Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi

ö.: ölüm tarihi

S: Sayı

s.: sayfa

SBE: Sosyal Bilimler Enstitüsü

TDV: Türkiye Diyanet Vakfı

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Tahsin Ener'in Bestelerinin Form Dağılımı 46

Tablo 2: Tahsin Ener'in Bestelerinin Makamsal Dağılımı 46

Tablo 3: Tahsin Ener'in Bestelerinin Usûl Açısından Dağılımı 46

Tablo 4: Tahsin Ener'in Şiirlerine Beste Yaptığı Güftekârlar 47

Tablo 5: Tahsin Ener'in İlâhî Formundaki Besteleri 49

Tablo 6: Tahsin Ener'in Şarkı Formundaki Besteleri 152

Tablo 7: Tahsin Ener'in Türkü Formundaki Besteleri 177

Tablo 8: Tahsin Ener'in Marş Formundaki Besteleri 181

EKLER LİSTESİ

Ek-1: Eser Adına Göre Fihrist ek s.1

Ek-2: Makam Adına Göre Fihrist ek s.5

Ek-3: Usûl Adına Göre Fihrist ek s.9

Ek-4: Tahsin Ener'in Lise, Üniversite ve Askerlik Fotoğrafları ek s.14

Ek-5: Tahsin Ener ve Enstrümanları ek s.15

Ek-6: Tahsin Ener'in Çalışma Masası ek s.16

Ek-7: Tahsin Ener'in Ney Yapımında Kullandığı Malzemeleri ek s.16

Ek-8: Tahsin Ener'in Bestelerinin Bulunduğu "Zikri Mevla" Albüm Kapağı ek s.17

Ek-9: Tahsin Ener'in "Zikri Mevla" İsimli Albümdeki Bestelerinden Örnekler ek s.17

Ek-10: Tahsin Ener'in El Yazması Nota Nüshaları ek s.18

Ek-11: Güftesi Tahsin Ener'e, Bestesi Kenan Aydınlı'ya Ait Olan Nihâvend Şarkı ek s.21

GİRİŞ

Mûsikî, bazı mutasavvıflara göre[1] insanlık tarihinden daha eski bir geçmişe sahiptir. Ses ile ritim gibi iki ana unsurdan oluşan mûsikînin ilmî bir disiplin olmasının ve riyazî ilimlerden, felsefî ve kadim ilimlerden sayılmasının[2] yanı sıra güzel sanatların en mümtazı olarak her şeyden öte kalbe ve ruha tesir etmesinin bu düşüncede etkili olduğunu söyleyebiliriz. Dolayısıyla mûsikî hakkında çok çeşitli tanımlar yapılagelmiştir.[3] Mûsikî kısaca duygu, düşünce ve hislerin birtakım ölçü ve kurallar çerçevesinde ses ile vücuda getirilmesi olarak tarif edilebilir.

Mûsikî bir toplumun geleneğini, kültürünü, değer yargılarını yansıtan ve o toplumun kimliğini ortaya koyan bir rol de üstlenmektedir. Mûsikî ile ortaya çıkan nağme zenginliğinin ve bu birikimin nesilden nesile aktarılabilmesi için müzik parçalarının yaşayabilmesi yani kayıt altına alınarak canlı tutulması gerekmektedir. Müzik ilmi araştırmaları açısından önemli bir yere sahip olan derleme faaliyetleri de bu maksatla söylenilegelen bir eserin kayıt altına alınarak ilim ve sanat dünyasına kazandırılmasını ifade etmektedir.

Türk mûsikîsi eğitim metodunu yansıtan meşk sisteminin hafızaya dayalı olmasının yanı sıra zaman içerisinde kültürel kimlik ve rol değişimlerinin ve Batılılaşmanın etkisiyle mûsikîmizde büyük formlara ilgi azalmış ve birçok eser unutulmaya başlamıştır. Hatta mûsikîmizin en büyük ve en meşhur formlarından biri olan Mi`râciyye'nin Nevâ bahri ve besteli Mevlid unutulmaya yüz tutmuştur. 20. yüzyıla gelindiğinde ise o güne kadar çeşitli nota yazılarıyla kaydedilen eserler, Batı notasıyla yayımlanmaya başlamıştır. Notacı Hacı Emin Efendi (ö.1907) öncülüğünde nota yayıncılığı konusunda ilerlemeler kaydedilmiştir. Böylece mûsikî hazinemizden

[1] Bu mutasavvıflardan bazılarının görüşleri için Bkz.: Abdülkerim Kuşeyrî, *Risâletü'l-Kuşeyrîyye*, ed. Mahmud B. Şerif - Abdülhakim Mahmud (Kahire: Dar'ü-l Kütübü'l- Hadîse, 1966), 2/243; Abdülbaki Gölpınarlı, *Mesnevi Tercemesi ve Şerhi* (İstanbul: İnkılap ve Aka Kitabevleri, 1983), 4/410-411.
[2] Hüseyin Akpınar, "İlimler Tasnifinde Mûsikînin Yeri", *İSTEM* 5 (2005), 191-201.
[3] Mûsikînin tanımı hakkında ayrıntılı bilgi için Bkz.: Ahmet Hakkı Turabi, *el-Kindî'nin Mûsikî Risâleleri* (İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1996); Yılmaz Öztuna, *Türk Mûsikîsi Kavram ve Terimleri Ansiklopedisi* (Ankara: AKMB Yayınları, 2000); Ferit Devellioğlu, "Mûsikî", *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat* (Ankara: Aydın Kitabevi, 2007); Nuri Özcan - Yalçın Çetinkaya, "Mûsikî", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2020).

geriye kalan mahdut miras muhafaza edilmeye çalışılmıştır. Doç. Dr. Ubeydullah Sezikli[4] hocamızın ziyaretine gittiğimde Kubbealtı Neşriyâtı tarafından yayımlanan *Türk Mûsikîsi Klasikleri-İlâhîler*[5] isimli nota koleksiyonunu işaret ederek "Bu eser koskoca bir medeniyetten elimizde kalan notalar. Çok şükür en azından bunlar kurtarılabilmiş." demesi konuyu özetlemesi bakımından önemlidir. Canlı bir örnek olarak tez çalışmamızın kaynak kişisi Tahsin Ener de "Eserlerim kayıt altına alınmadı. Vefat edince unutulup gidecek diye üzülüyordum. Rabbim sizi gönderdi." diyerek bu hususta üzüntüsünü ve kaygısını dile getirmiştir. Kim bilir Ener gibi nice bestekâr ve onların besteleri kayıt altına alınamadan sırra kadem basmış; bu nedenle mûsikî dağarcığımız hakiki seviyesinden oldukça geride kalmıştır.

Ülkemizdeki derleme faaliyetlerinin ilki 1916 yılında kurulan Darülelhân tarafından yapılmıştır. Darülelhân Tasnif Heyeti adına ülke sathına yayılan müzikologlar derleme faaliyetleriyle kaynak kişilerden eserler kaydetmişlerdir.[6] Derleme faaliyetlerinden bir diğeri Millî Eğitim Bakanlığı aracılığıyla 1937-1952 yılları arasında Ankara Devlet Konservatuarı Folklor Arşivi tarafından yapılmıştır.[7] Bunların yanı sıra günümüze kadar çeşitli kurumlar ve bireysel çabalar ile devam eden birçok derleme faaliyeti bulunmaktadır. Bölgesel ölçekli derleme faaliyetlerine Prof. Dr. Hüseyin Akpınar'ın Şanlıurfa, Konya-Doğanhisar ve Manisa-Gördes-Yaka Köyü, Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Nuri Uygun'un Kütahya, Doç. Dr. Ubeydullah Sezikli'nin Çorum ve Balkanlar, Ender Doğan'ın Sivas başta olmak üzere Anadolu, Arş. Gör. Eren Köksal'ın Amasya, Yunus Aslan'ın Kilis, Veysel Sin'in Diyarbakır, Mustafa Öztürk'ün Hatay, Gökhan Aydın'ın Kaharamanmaraş, Egecan Aydın'ın Mardin üzerine yaptıkları çalışmaları örnek olarak verebiliriz. Kişi bazlı yapılmış derleme faaliyetlerine Öğr. Gör. Şemsettin Çoban'ın Bekir Sıtkı Sezgin, Ali Osman Alaca'nın Amir Ateş, Prof. Dr. Ahmet Hakkı Turabi'nin Keçeci Hoca, Abdurrahman Düzcan'ın Dursun Çakmak, Arife Papatya Cansevdi'nin Neyzen Doğan Ergin, Hakan Karakuş'un Ahmet Irsoy, Hasan Yılmaz'ın Mehmet Sadettin Heper hakkında

[4] 1974 yılında Çorum'da dünyaya gelen Doç. Dr. Ubeydullah Sezikli, İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam Tarihi ve Sanatları bölümü Türk Din Mûsikîsi Ana Bilim Dalı öğretim üyesidir.

[5] Bahse konu nota koleksiyonu hakkında ayrıntılı bilgi için Bkz.: Mehmet Tıraşcı - Mehmet Öncel, "Şengel-Töre Koleksiyonu ve (Kubbealtı) İlâhileri'nin Güfte Olarak Alfabetik Listesi", *Şırnak Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Dergisi* 3/5 (2012), 127-174.

[6] Darülelhân Tasnif Heyeti hakkında ayrıntılı bilgi için Bkz.: Erhan Özden, *Osmanlı Devleti'nin Konservatuvarı Dârülelhan (Arşiv Belgeleriyle)* (Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 2019).

[7] Halil Bedi Yönetken, *Derleme Notları I* (İstanbul: Orkestra Yayınları, 1966), 7.

hayatları, besteleri ve eserleri açısından yaptıkları çalışmaları ifade edebiliriz. Prof. Dr. Ferdi Koç'un "Temcidler", Doç. Dr. Fatih Koca'nın "Salâlar ve Salavâtlar", Prof. Dr. Ayşe Başak Harmancı'nın "Tevşihler" hakkındaki akademik çalışmalarını da dinî mûsikî formları üzerine yürütülen derleme faaliyetleri olarak değerlendirebiliriz.[8] Biz de zikrettiğimiz bu örnekler gibi bir derleme faaliyeti olarak Tahsin Ener'in bestelerini kayıt altına almayı önemli görüyoruz.

Bu çalışmanın amacı Ankara'da yaşayan bir gönül insanı olan Tahsin Ener'i ve onun bestelerini incelemektir. Tezin konusu bestekâr Tahsin Ener'in hayatı ve eserleri olarak belirlenmiştir. Çalışmada Tahsin Ener'in hayatı ele alınmış ve besteleri Mus2 nota yazım programı kullanılarak kayda geçirilmeye gayret edilmiştir. Çalışmanın odağı Tahsin Ener'dir.

Bu naçiz çalışmada, kaynak kişi tespitinin araştırma yapılabilecek niteliklere haiz bir isim olması oldukça önemli idi. Müzikal yönünün yanında karakter olarak da örnek alınması gereken bir şahsiyet olması, çok sayıda beste ve şiirleriyle insanlara iyiyi ve güzeli tavsiye etmedeki tebliğ metodu, gençlere gösterdiği hassasiyeti, mûsikîye bakış açısı; bestelerinin Fatih Koca[9], Ender Doğan[10], Süleyman Erguner[11],

[8]Ülkemizdeki derleme faaliyetleri hakkında ayrıntılı bilgi için Bkz.: Ubeydullah Sezikli, "A Study on Compilation of Religious Musical Works: The Case of Anatolia and Balkans", *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi* 22 (Aralık 2018), 1657-1668.

[9] Fatih Koca 1971 yılında Amasya'da doğmuştur. Amasya Büyük Ağa Medresesi'nde 1983 yılında hâfızlığını tamamlamıştır. 1999 yılında Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi'nden mezun olmuştur. 2000 yılında Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Türk Din Mûsikîsi Anabilim Dalı'na Öğretim Görevlisi olarak atanmıştır. "İslam Tarihi ve Medeniyetinde Salâlar ve Salâvatlar" adlı doktora tezini 2013 yılında tamamlamıştır. Yurtiçi ve dışında birçok konser vermiştir. Sanatsal ve akademik faaliyetlerini yürüten Koca, halen Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Türk Din Mûsikîsi Anabilim Dalı Öğretim Üyesidir. Tahsin Ener hakkında Fatih Koca ile yapılan mülakat için bu çalışmanın 38. sayfasına bakınız.

[10] Ender Doğan 1970 yılında Malatya'da doğmuştur. 1996 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyoloji bölümünden mezun olmuştur. Müzik hayatı 1984'te Eyüp Mûsikî Cemiyeti'nde başlamıştır. İstanbul Radyosu'nda 1994'te neyzen ve ses sanatçısı olarak başladığı görevini 4 yıl devam ettirmiştir. İrfan Türküleri kapsamında Anadolu'nun farklı yörelerinde var olan ancak kayıt altına alınmamış eserleri derleme çalışmalarını yürütmektedir. Türkiye Yazarlar Birliği tarafından düzenlenen "Yılın Yazar, Fikir Adamı ve Sanatçıları" ödülleri kapsamında 2022 yılı "Yılın Türk Müziği" dalındaki ödüle layık görülmüştür. Halen T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Klasik Türk Müziği Korosu Ses Sanatçısı'dır. Tahsin Ener hakkında Ender Doğan ile yapılan mülakat için bu çalışmanın 36. sayfasına bakınız.

[11] Süleyman Erguner, İstanbul'da 1957 yılında doğmuştur. Neyzen, bestekâr Süleyman Erguner'in torunu, neyzen Ulvi Erguner'in oğludur. 1976 yılında açılan Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı'na girmiştir ve mezuniyet sonrasında Ney, Türk Müziği Nazariyatı-Solfeji ve Müzikoloji öğretim üyesi olmuştur. 1985 yılında YÖK tarafından, sanat çalışmaları kapsamında doçentlik unvanı verilmiştir. Marmara Üniversitesi'nde, Türk Müziği tarihi, teorisi üzerinde 1991'de yüksek lisans ve 1997'de doktora yapmıştır. İstanbul Radyosu'nda ney sanatçılığı, Klasik Türk Mûsikîsi ve Tasavvuf Mûsikîsi koroları şefliğinin ardından TRT Müzik Dairesi Başkanı olmuştur.

Kenan Aydınlı[12] gibi mûsikîşinaslarca kabul görmesi ve çeşitli platformlarda icra edilmesi,[13] Kenan Aydınlı tarafından albüm çalışmasına konu olması gibi yönleriyle Tahsin Ener seçilmiştir.

Çalışma yöntemi olarak kaynak taraması, saha araştırması, dijital kaynakların deşifre edilmesi, röportaj ve bireysel görüşmeler belirlenmiştir. Görüşme yapılacak kişiler belirlenirken Ener'in mûsikî yönünü bilen şahısların seçilmesine özen gösterilmiştir. Elde edilen bütün malzemeler tedkik ve tasnif edildikten sonra yazıya geçirilmiştir. Çalışmada yer verilen bestelerin temelini Ener'in kendi el yazısıyla deşifre ettiği nota repertuvarı oluşturmaktadır. Bu örnekler öncelikle dijital ortama aktarılmıştır. Akabinde ses kayıt programı yardımıyla Ener'in icrası kaydedilerek dinlemeler yapılmış ve dikte yazımı gerçekleştirilmiştir. Neticede bu iki kaynak analiz ve sentez edilerek nihâî nota nüshaları oluşturulmuştur. Çalışma kapsamında Ener'in 105 tane bestesi Mus2 nota yazım programıyla kayıt altına alınmıştır. Bestelerinden 81 tanesi ilâhî, 19 tanesi şarkı, 3 tanesi türkü ve 2 tanesi marş formundadır. Tezin sınırlılıkları arasında Ener'in enstrüman hakimiyetinin yeterli düzeyde olmaması, bazı nüshalardaki yıpranma ve kısmî silinmeler, nota çizgilerindeki uyumsuzluk ve zaman zaman karşılaşılan ölçü hataları gibi etkenleri zikredebiliriz.

Çalışmamız giriş, iki bölüm, sonuç ve ekler kısımlarından oluşmaktadır. Giriş bölümünde mûsikî kavramı ve derleme faaliyetleri ile alakalı malumat verilmiştir. Birinci bölümde "Tahsin Ener ve Hayatı" başlığıyla Ener hakkında bilgi sunulmuştur. Bu bölüm Ener'in Ailesi, Doğumu ve Çocukluğu, Eğitim Hayatı, Memuriyeti ve Evliliği, Mûsikî ile Münasebeti, Mûsikî Hakkındaki Görüşleri, Tasavvufî Hayatı, Tahsin Ener'in Şiirleri, Kendi Kaleminden Tahsin Ener, Tahsin Ener Hakkında Yapılan Görüşmeler alt başlıklarından oluşmaktadır. Ener hakkında Ender Doğan, Doç. Dr. Fatih Koca, Fatih Şahin, Gamze Durmaz, Kenan Aydınlı, Mehmet Ali Bal,

[12] Kenan Aydınlı, 1964 yılında Erzurum'da doğmuştur. Aydınlı, Silahlı Kuvvetler Armoni Mızıkası'nda görev yapmıştır. Bestekâr ve güftekâr olan Aydınlı ney enstrümanı ile ilgilenmekte, öğrenci yetiştirmektedir. Tahsin Ener hakkında Kenan Aydınlı ile yapılan mülakat için bu çalışmanın 41. sayfasına bakınız.

[13] Güftesi ve Bestesi Tahsin Ener'e ait olan "Elveda" isimli eser, Erkam TV'de yayımlanan Sûzidil programının 21. bölümünün (Musa Topbaş Hazretleri Özel Program) 23.35'inci dakikasında Ender Doğan tarafından icra edilmiştir. Bkz.: Erkam TV, "Suzidil - Musa Topbaş Hazretleri Özel Programı | Bölüm 21", *YouTube* (16 Temmuz 2021); Yine güftesi ve bestesi Tahsin Ener'e ait olan "Bayram İlâhîsi" isimli eser, TRT1'de yayımlanan "Bayram Sevinci" programında Ender Doğan, Fatih Koca ve Murat Irkılata tarafından seslendirilmiştir. Bkz.: Serdar Tuncer, "Bayram Sevinci", *TRT1* (02 Mayıs 2022).

Nazmi Bayram ve Rasim Erenler ile görüşmeler yapılmıştır. Tezin ikinci bölümü "Tahsin Ener'in Besteleri" başlığıyla Ener'in bestelerine ayrılmıştır. Bu bölümde İlâhîler, Şarkılar, Türküler ve Marşlar alt başlıkları bulunmaktadır. Alt başlıklar, tablolar ile zenginleştirilmiştir. Ener'in 105 bestesine dair notalar ilgili alt bölümde sunulmak kaydıyla ikinci bölümde yer almaktadır. Tez hakkındaki görüşler Sonuç kısmında dile getirilmiştir. Ekler kısmında Ener'in bestelerine dair tablolar, konu ile alakalı görseller ve Ener'e ait bir güfteye Kenan Aydınlı tarafından yapılan Nihâvend makamındaki şarkı bestesinin notası mevcuttur.

BİRİNCİ BÖLÜM

TAHSİN ENER VE HAYATI

1.1. AİLESİ, DOĞUMU VE ÇOCUKLUĞU

Tacettin Tahsin Ener,[14] 1946 yılında Ankara'nın Kalecik ilçesinde doğmuştur. Babası Mahmut Bey, annesi Şerife Hanım'dır. 1959 yılına kadar Kalecik'te ikamet eden aile, sonrasında Ankara'ya yerleşmiştir. Babası Mahmut Ener, 1899 doğumludur. Sultan II. Abdülhamid Han'ın (1876-1909) son dönemlerine yetişmiştir. Rüştiye mezunudur. İstiklal savaşına katılan Mahmut Bey, İl Özel İdaresi'nde memurluk yapmıştır. İki evlilik yapmış olan Mahmut Bey, ilk eşi vefat ettikten sonra Tahsin Bey'in annesi olan Şerife Hanım ile evlenmiştir. İlk evliliğinden beş çocuğu olmuştur. Şerife Hanım'dan ise biri kız diğeri erkek iki çocuğu olmuştur. Tahsin Bey, yedi kardeşin en küçüğüdür. Mahmut Bey, ömrünün son zamanlarında âmâ olmuş ve 1993 yılında vefat etmiştir. Annesi Şerife Hanım 1914 yılında Kalecik'te doğmuştur. Ev hanımı olan annesi 1982 yılında vefat etmiştir.

Babası ile hatıralarını aktaran Tahsin Ener, babasının yaşadığı mahallede dinî hayatın zayıf, namaz kılan sayısının az olduğundan bahsetmektedir. Buna karşın babasının dinî konularda ilmî birikiminin fazla olduğunu iftiharla dile getirmektedir. Ancak ne var ki babası kendisinden büyük kardeşlerine Kur'ân-ı Kerim okumayı öğretmiş ama kendisine öğretmemiştir. Bunun sebebini sorunca, babası "Oğlum, ben eski adamım. Şimdikiler gibi değilim. Ben kızdığım zaman ola ki vurabilirim. Annenle tartışırız. Beş çocuğum evvelden vardı, iki de siz varsınız. Evde huzursuzluk çıkar." cevabını almıştır. Bir babanın evladına verebileceği en kıymetli eğitimlerden birisi Kur'ân-ı Kerim okumayı öğretmesidir. Ancak burada eğitim yöntemini göz ardı edemeyiz. Ener'in babasının bu cevabından zamanla insanların dolayısıyla eğitim metodunun da değiştiğini ve buna göre hareket etmek gerektiğini yani bir hadis-i

[14] Tahsin Ener ile gerek yüz yüze gerek kitle iletişim araçlarıyla gerçekleştirilen röportaj ve mülakatlar 2 Kasım 2018 – 20 Mayıs 2022 tarihleri arasında yapılmıştır. Dolayısıyla tezin bu bölümünde yer alan Ener'e ait ifadelerde ayrıca bir kaynak bilgisi verilmeyecektir.

şerîf'ten[15] hareketle bir şey yapmaya çalışırken yıkmamayı, sevdirirken nefret ettirmemeyi dikkate aldığını söyleyebiliriz.

Tahsin Ener, babası ile başka bir hatırasında "Ortaokulda ilk iftihar belgesi alanlardan biriydim. Babam 1 lira vermişti. O zamanlar babamıza iftihar belgemizi götüremezdik, bu utanılacak bir durumdu. Kalem parası isteyemezdik, annelerimize söylerdik." diyerek toplumsal kabullerin zamanla nasıl değişebileceğine dair mühim bir anekdot paylaşmıştır.

1.2. EĞİTİM HAYATI, MEMURİYETİ VE EVLİLİĞİ

Tahsin Ener'in zekâsı küçük yaşlardan itibaren kendini göstermiştir. Henüz altı yaşında iken, okuma yazma bilmezken, babasının tablo şeklinde karton kâğıda yazdığı otuz iki farzı abilerine ezberlettiği sırada onları dinleyerek aşinalık kazanmış ve birinci sınıfa gidince bu farzları hemen ezberlemiştir. Ener, küçüklükten itibaren hafızasının çok iyi olduğunu, duyduğu şeyleri hızlıca ezberleyebilme kabiliyetine sahip olduğunu ifade etmektedir. Çocukluğunda dinlediği müzik eserlerini de seri bir biçimde hafızasına alan Ener, bir hatırasında duyduğu bir türküyü kısa zaman içerisinde öğrenip babasına okuduğunu ve babasının bu duruma çok şaşırdığını belirtmektedir. Ener'in mûsikî ile irtibatı da böylece küçük yaşlarında başlamıştır. Ayrıca Ener, Türkçe dersinde iyi olmamasına rağmen ezberinde çok fazla beyit bulunduğunu ve beyit ezberlemeyi çok sevdiğini aktarmaktadır. O, Fransızca ve Matematik derslerinde de çok başarılı olduğunu söylemektedir.

Tahsin Ener, ilkokula Kalecik'te başlamış ve orta üçüncü sınıfın birinci ayına kadar eğitimine burada devam etmiştir. Ortaokul birinci sınıfta Fransızcayı kendisine sevdiren hocası Seniha Öker Hanım'dan bir buçuk yıl ders almıştır. Seniha Hanım, başarılı bir öğrenci olduğu için ikinci sınıfta onu kendisine asistan yapmıştır. Ener, 1959 yılında, 14 yaşındayken, Ankara Gazi Lisesi'nin ortaokul kısmına kaydolmuştur. Tevâfuk ki ilk ders Fransızca dersidir. Dersin hocası Ahmet Muhtar Ataman'dır. Ener

[15] Enes (b. Mâlik) tarafından rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Kolaylaştırın, zorlaştırmayın; müjdeleyin, nefret ettirmeyin!" Bkz: Buhârî, İlim, 11.

sınıfa saçı traşlı, elinde kasket ile girince herkes gülmeye başlamıştır. Başta nedenini anlayamamış, o günkü okuma parçasını gördüğü zaman mevzu anlaşılmıştır. Dersin konusu La Casquette De Pool yani Pool'un Kasketi'dir. Fransızcası iyi olduğu için ilk dersten itibaren parmak kaldırmaya başlamıştır. Ataman, Fransızcası iyi olan bir öğrencisine "Haluk, bu Kalecik'ten gelen çocuk seni geçecek." diyerek Ener'in başarısını takdirle karşılamıştır. Ener'in öğrencilik yıllarında lise bitirme sınavları yapılmaktadır ve Ener, Gazi Lisesi'nde Fransızcayı birincilik ile bitirmiştir. Ener, öğrenmiş olduğu Fransızca sayesinde üniversite hayatının da çok rahat geçtiğini ifade etmektedir.

Ener, Gazi Lisesi'nden mezun olduktan sonra abisinin tavsiyesi üzerine İstanbul Üniversitesi Orman Mühendisliği bölümünü tercih etmiş ve 1963-1967 yılları arasında üniversite eğitimini tamamlamıştır. Tahsin Ener'in üniversite çağları birçok farklı şeyi öğrendiği yıllardır. Dolayısıyla hayatının şekillenmesinde üniversite yıllarının derin tesirleri vardır. Üniversite yıllarının kıymetini bilmenin, heybemizi burada dolduracağımız bilincinde olmanın bir örneğini Ener'in hayat hikayesinde görmekteyiz. Söz gelimi üniversite ikinci sınıfa giderken yaz tatili dönüşünde babasının okuduğu beş ciltlik *Asr-ı Saadet*[16] kitabını da yanına almış, Osmanlıca yazılan bu eseri okumak için Osmanlıca öğrenmeye başlamıştır.

Ener, üniversite yıllarında Beyazıt Camii'ne gittiği zamanlarda Kurra Hâfız Abdurrahman Gürses'in tilâvetlerini dinlemiştir. Abdurrahman Gürses Hoca ile bir kişi arasında cami avlusunda geçen şu ilginç hadiseye şahit olmuştur: "Cami avlusunda biri vardı. Cuma namazı sonrasında Kur'ân okuyarak dilenirdi. Ellerini açıp besmele çeker, aşır okurdu. Abdurrahman hoca bunu duyduğu anda hemen onu susturur. Kur'ân'ı buna alet etmemesini, bununla para toplamamasını söylerdi." Elbette bizlere en büyük mucize olarak gönderilen şifa kaynağımız Kur'ân-ı Kerim sadece böylesi nahoş bir olaya değil hiçbir şeye alet edilmemelidir. Merhum Mehmet Akif Ersoy'un (ö. 1936) dediği gibi Kur'ân ne mezarlıkta okunmak ne de fal bakmak için indirilen

[16] Bu eser, Ömer Rıza Doğrul tarafından tercüme edilmiş olan *İslâm Tarihi: Asr-ı Saâdet*'tir. (I-V, İstanbul 1928). Halk arasında *Asr-ı Saâdet* adıyla anılan ve büyük ilgi gören bu seri, yakın tarihimizde Ahmed Cevdet Paşa'nın *Kısas-ı Enbiyâ*'sından sonra bu konudaki en başarılı eser olma vasfını kazanmıştır. Ayrıntılı bilgi için Bkz: *İslâm Tarihi: Asr-ı Saâdet*, çev. Ömer Rıza Doğrul (İstanbul, 1928); Abdülkerim Özaydın, "Asr-ı Saâdet", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1991); Mustafa İsmet Uzun, "Doğrul, Ömer Rıza", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1994).

bir kitaptır.[17] Onu her gün okumalı, anlamaya ve hayatımızın rehberi olarak idrak edip uygulamaya çalışmalıyız.

Küçüklüğünde Kur'ân-ı Kerim okumayı öğrenme imkanı bulamayan Tahsin Ener'in Kur'ân okumayı öğrenme ve namaza başlama serüveni de üniversite yıllarına denk gelmektedir. Üniversiteye başladıktan üç ay sonra Süleymaniye Camii taraflarındaki laboratuvardan dönerken bir üzüntü hissetmiştir. Eve geldiğinde ev arkadaşı Mustafa'ya "Bu ecdad camileri boşa mı yaptı, biz niye sadece Cuma namazlarına gidiyoruz?" demiştir. İkisi de pişmanlık duyarak namaza başlamıştır. Bu sâfiyâne hisle namaza başlayan Ener, camilere gittiğinde hocaları dinlerken ezberlediği sûreleri onlar gibi okumadığını fark etmiştir. Kârîler sûreleri tecvidli okuduğundan kendisine farklı gelmektedir. Böylece onları dinledikçe tecvid kurallarını, isimlerini bilmese de, uygulamaya başlamıştır. Ancak o dönemde Kur'ân okumayı halen bilmemektedir. Duyarak ezberlediği sûrelerle namazlarını edâ etmektedir. İkinci sınıfta kendi çabasıyla Kur'ân-ı Kerim okumayı öğrenmiştir. Tatilde ailesinin yanına gittiğinde babasına Kur'ân okumuştur. Babası bir hoca yardımı olmadan yalnız başına öğrenmesine şaşırmış ve "Tecvid kaidelerini bilmeden nasıl öğrendin?" diye sormuştur. Hocaları taklit ederek öğrendiğini söylemiştir. Aradan on üç yıl geçtikten sonra Ali Kemal Belviranlı'nın (ö. 2003) *"Tecvid"*[18] kitabını alarak kâideleri öğrenmiştir.

Hâfızlık yapmadığı için üzüntü duyan Ener, çevresindekilere bildiği kadarıyla Kur'ân okumayı öğretmeye başlamıştır. Hatta bildikleriyle insanlara faydalı olmayı şiar edinen Ener'in merkeze uzak bir yerde otururken kendisine öğrenci bulamadığı için evini taşıdığını ifade etmesi Kur'ân eğitimine verdiği özeni göstermektedir. Halen bu hizmetine devam eden Ener, Kur'ân tilâveti esnasında teğannîye[19] kaçmadan

[17] "İnmemiştir hele Kur'ân, bunun hakkiyle bilin / Ne mezarlıkta okunmak, ne de fal bakmak için!" Bkz.: Mehmet Akif Ersoy, *Safahat* (Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 1992), 141.

[18] T.C. Millî Eğitim Bakanlığı'nın 2 Aralık 1965 tarih ve 166619 sayılı kararıyla İmam Hatip Liseleri için yardımcı ders kitabı olarak kabul edilen eser 1997 yılında tekrar basılmıştır. Bkz.: Ali Kemal Belviranlı, *Tecvid* (İstanbul: Marifet Yayınları, 1997).

[19] Genelde "mûsikî" anlamında kullanılan "teğannî", nağme ile söylemek, terennüm etmek ve makamlı okumak manasına gelmektedir. Hz. Peygamber (s.a.v) "Kur'an'ı teğannî ile okumayan bizden değildir." buyurmaktadır. Bkz.: Ebû Dâvud, "Vitr", 20 (hno: 1469) Ayrıca "teğannî", sesi boğazda aşırı oynatarak okumak şeklinde olumsuz bir yönde de kullanılmaktadır. Zira halk arasında harfleri ve kelimeleri bozarak, uzatılması gereken med kısa tutularak, kısa med uzatılarak ölçünün dışına çıkıldığı görülmektedir. Ener'in bahsettiği teğannî'den kasıt budur. Nitekim Ener'in paragrafın devamında yer alan cümlelerinden maksadı anlaşılmaktadır. Teğannî hakkında detaylı bilgi için Bkz.: Tayyip Okiç,

makam tatbiki yapmaları hususunda da öğrencilerini teşvik etmektedir. Öğrencilere belirli makamlara ait bazı ilâhîleri dinlemelerini önererek "Kur'ân'ı makamlı okumak istiyorsanız bunları ezberleyin, ilâhîyle çalıştığınız zaman makam yapabilirsiniz." tavsiyesinde bulunarak gelenekteki klasik metodu takip etmektedir. Bu konuda şunları söyleyerek Kur'ân tilâvetinde makam tatbiki ve teğannî açısından son derece önemli bilgiler vermektedir:

> "Önceden Kur'ân okurken her yerde nağmeler yapardım. Med'leri çekerken sesimi fazlaca titretirdim. Ali Kemal Belviranlı'nın *"Tecvid"* kitabını okuduktan sonra Kur'ân-ı Kerim'i teğannî yapmadan okumam gerektiğini anladım ve teğannî yapmadan okumaya başladım. Mesela medlerde sesi titretmeden düz nağmelerle okumak gerekir, nağmeyi ayetin sonunda yapmak lazımdır."

Ener, üniversiteden mezun olur olmaz memuriyet hayatına başlamıştır. O yıllarda Orman Mühendisliği bölümünden mezun olmaya yakın günlerde Fatih Orman Müdürlüğü'nce dağıtım yapılır ve öğrenciler hemen işe başlarmış. Tahsin Ener de böylece görevine başlamıştır. Bu süreçte 2 yıl vatanî görevini yapmak üzere askere gitmiştir. Askerliğin okul evresini Bursa Işıklar Lisesi'nde, askerlik kısmını ise Balıkesir Savaştepe'de tamamlamıştır. Çocukluktan itibaren mûsikî ile hemhâl olan Ener, askeriyenin müzik korosunda da saz çalmıştır. "Hangi enstrüman olursa olsun, çabucak kavrama yeteneğim vardır." diyen Ener, bir hatırasında askerî bando ekibinde Trompet çalan arkadaşı Rasim Erenler[20] yanına geldiğinde ondan enstrümanını istediğini ve eline aldığı ilk denemesinde ses çıkarmayı başararak "Hak Hak Diyen Aşıklar"[21] ilâhîsini çaldığını ifade etmiştir.

Kur'ân-ı Kerîm'in Üslûb ve Kırâati (Ankara: Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Yayınları, 1963), 17-19; Abdurrahman Çetin, "Kur'ân Kırâatında Mûsikînin Yeri", *Uludağ Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Dergisi* 7/7 (1998), 118; Ayrıca Kur'ân'ı güzel okuma esasları için Bkz.: İsmail Karaçam, *Kur'ân'ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri* (İstanbul: Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2016).

[20] Rasim Erenler 1963 yılında Ankara'da doğmuştur. Emekli asker olan Erenler, Kültür Bakanlığında araştırma görevlisi olarak çalışmıştır. 2001-2007 yılları arasında Ankara Büyükşehir Belediyesi Mehter Takımı'nda mehterhân olarak görev almıştır. Tahsin Ener hakkında Rasim Erenler ile yapılan mülakat için bu çalışmanın 44. sayfasına bakınız.

[21] TRT Repertuvarında 16359 arşiv numarası ile kayıtlı olan bu eserin güftesi Fecri'ye aittir. Bestekârı meçhul olan eser "Hicaz Hümâyun" makamında ve "Sofyan" usûlündedir. Bkz.: Dîvân Makam, *Hak Hak Diyen Aşıklar - Belirsiz - Hicaz Hümâyun* (12 Mayıs 2022).

Memuriyetine İstanbul'da başlayan Ener, 1990 yılında Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'ne tayin olmuştur. Aynı yıl hac görevini yerine getirmiştir. 1994 yılı mayıs ayında emekli olmuştur. Emekli olduktan sonra bir süre özel sektörde çalışmıştır.

Ener, askerlik yaptığı dönemde nişanlanmış ve döndüğü zaman evlenmiştir. İki kız, bir erkek olmak üzere üç evladı vardır. İlk eşiyle ayrılmak mecburiyetinde kalmış, 2006 yılında ikinci eşi Zeynep hanımla evlenmiştir. Halen Ankara Bağlum'da yaşamaktadır.

Etrafına daima faydalı olmak isteyen Ener, çok yönlü bir hizmet şuuruna sahiptir. Komşularının çocuklarına Kur'ân öğreten, aynı zamanda mûsikî ve ney dersleri veren Ener, şiir ve beste çalışmalarıyla da meşgul olmaktadır. Düğün, sünnet, cenaze, dinî sohbetler, toplantı, konferans, meşk ortamı… gibi birçok vesileyle iyiyi ve güzeli sazıyla sözüyle anlatmaya devam etmektedir. Sözün özü son nefese kadar üretmeye ve öğretmeye yani hizmete ömrünü vakfetmiştir.

1.3. MÛSİKÎ İLE MÜNASEBETİ

Mûsikî, duyguların tercümanı olup ruhları konuşturan bir sırdır. İbnülemin Mahmud Kemal İnal (ö. 1957) bu durumu şöyle ifade etmektedir:

> "Erbâb-ı tedkik, 'taam cesedin gıdası olduğu gibi gına da ruhun gıdasıdır. Gına fehme safvet, zihne rikkat, haşîne linet, cebîne cesaret, bahîle sehavet verir.' demişlerdir. Ben de bir eserde mûsikîye, ruhun tekellümü; bir yerde de aşkın lisanı demiştim." [22]

Mûsikînin en büyük tesiri kalbe olduğu gibi bir mûsikî parçasının varlığa bürünmesindeki en büyük gücü de ilhâma bağlı olmasıdır. Bu ilhâm ile gönüllerde derin bir huşu ve zevk-i selîm meydana getirmektedir. Tahsin Ener'e de Rabbimiz rahmet hazinesinden bir mûsikî kabiliyeti vermiştir. Ener, bir mûsikî eğitimi almamıştır; "mektepli değil alaylı"dır. İlhâmın, hissin, duygunun gönüllere nakşolup taşması ve nağmelerle kendine yer bulması için bu şart da değildir. "Sanatçı veya müzisyen olma niyetim olmadığı için mûsikî üzerine pek düşmedim. İlla şunu çalayım, illa şöyle söyleyeyim gibi bir derdim olmadığından herhangi bir eğitim almaya ihtiyaç

[22] Mahmut Kemal İnal, *Hoş Sadâ* (İstanbul: Ketebe Yayınevi, 2019), 349.

duymadım." diyen Ener, gençlere dinî, millî ve manevî değerleri aşılayabilmek için mûsikî ile hizmet edilebileceğini fark edince bu yönde emek sarf etmiştir. Bu tutumu, mûsikînin ilâhî mesajı ulaştırmada en etkili vasıtalardan biri olduğu ve amaç değil araç olarak kullanılması gerektiği gerçeğini göstermektedir. Abdülkâdir Merâgî de (ö. 1435) *Câmi'ül-elhân* isimli eserinde mûsikî öğrenmekteki gayesini hâfız olduğu için Kur'ân'ı daha güzel okumak şeklinde açıklamaktadır.[23]

Ener'in ifadesiyle mûsikî, küçüklükten beri onun içinde vardır. Mûsikî ile tanışıklığı çocukluk yıllarına dayanan Ener, "çocukluktan beri mırıldanırım." diyerek bu birlikteliğe dikkat çekmektedir. Küçüklükte abisinin bağlamasını gizlice alarak "Gelin Ayşe"[24] türküsünü kendi çabasıyla çalmayı öğrenen Ener, fırsat bulamadığı için bağlama çalmayı bırakmıştır. Kalecik'te iken çamlıkta bir kişinin ud enstrümanıyla söylediği "Erenler"[25] isimli eser çok hoşuna gitmiş ve hemen ezberlemiştir. İlk ezberlediği eser de bu olmuştur. İlk bestesini ise 12 yaşında iken abisinin kitabında gördüğü, sözleri Karacaoğlan'a ait "İncecikten Bir Kar Yağar, Tozar Elif Elif Diye" mısraıyla başlayan şiire yapmıştır. O yaşlardayken babası, abisine bir şeyler söyletip dinlemektedir. Kendisi ise babasından çekindiği için sessiz kalmaktadır. Bir gün cesaretini toplayıp babasına "Derdimi Söylesem Bir Kara Taşa"[26] türküsünü söylemiştir. Babası şaşırmış ve takdir etmiştir. Babası, evlerine misafir geldiğinde Ener'den mûsikî icra etmesini ister ve sonrasında "Oğlum, sen okuduğun zaman okka, nizam her şey tam oluyor." diyerek tavrını övermiş.

Ener, üniversiteye başladığı zaman bir arkadaşının bağlamasını alarak herhangi bir eğitime, yoğun bir çabaya ihtiyaç duymadan istediği türküleri icra edebilmektedir. Ancak mûsikînin hükmü hakkında öğrendiği birtakım bilgiler nedeniyle dinî

[23] "Hazretin bu kulu (Babası Gıyâsiddîn Gaybî'nin Abdülkadir Merağî'yi) eğitmesinin nedeni Kur'ân hâfızı olmamdan dolayı sesler bilgisini hakkıyla öğrenebilmemdir. Böylece Kur'ân tilâvetini güzel seslerle yapabileyim." Bkz.: Ubeydullah Sezikli, *Abdülkâdir Merâgî ve Câmiu'l-Elhân'ı* (İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2007), 22, 264.

[24] Bahse konu türkü "Koyun Gelir Yata Yata" adı ile Sivas yöresinden derlenmiş olup TRT Nota Arşivi'nde 605 repertuvar numarasına kayıtlıdır. Bkz.: Nota Arşivleri, "Koyun Gelir Yata Yata (2.Örnek)" (12 Mayıs 2022).

[25] Süleyman Erguner tarafından "Uşşak" makamında ve "Yürük Semâi" usûlünde bestelenen, güftesi Yahya Kemal Beyatlı'ya ait "Ömrün Şu Biten Neşvesi Tâm Olsun Erenler" adlı eser TRT Nota Arşivi'nde 8630 repertuvar numarasına kayıtlıdır. Bkz.: Nota Arşivleri, "Ömrün Şu Biten Neşvesi Tâm Olsun Erenler" (30 Nisan 2022).

[26] Yaptığımız araştırmalar neticesinde bahse konu eser hakkında herhangi bir bulguya rastlayamadık.

hassasiyetinden ötürü haram olacağı düşüncesiyle[27] 1968 yılından sonra ve yaklaşık otuz yıl boyunca mûsikîye ara vermiştir. Tabi bu ara veriş çok keskin bir ayrılık değildir. Söz gelimi görev icabı ormanlarda gezerken türküler, şarkılar ve ilâhîler söylemeye devam etmiştir. Ener, arazide iken şarkının insana yoldaş olduğunu söylemektedir. Mûsikîye ara verdiği zamanlarda yeni eserler ezberlemese de eski bildiklerinden okumaktadır. Bu günlerde bir arkadaşı "Mûsikî, âşıkın aşkını, fâsıkın fıskını arttırır."[28] diyerek bu düşüncesinin yanlışlığını anlatmaya çalışmıştır. Bu konuşmalar devam ettikçe Ener, mûsikî konusunda biraz daha mûtedil davranmaya başlamıştır. Mesela 1974 yılından itibaren katıldığı meclislerde ilâhîler söylemektedir. 1976 senesinde birkaç tane bestesi olmuştur. Bunlardan "Zikri Mevlâ" isimli eserini birkaç sene sonra arkadaşı Kenan Aydınlı notaya almıştır. Neticede tamamen kopamadığı mûsikîye, 1998 yılında, "Âlemin sofusu ben miyim?" diyerek ney alıp tekrar yönelmiştir. Ney ile kısa süreli bu tanışıklığı esasen elli yaşından sonraya, yine gençlere dinî sevdirmek maksadıyla, tekâbül etmektedir.

Ener, ilk şarkı bestesini 2000 yılında Fuzûlî'ye (ö. 1556) ait "Derdime Vâkıf Değil Cânân, Beni Handân Bilir" güftesine yapmıştır. Eseri Neyzen Kenan Aydınlı notaya almıştır. 2004 yılında, Peygamber Efendimiz (s.a.v) için yazıp bestelediği[29] "Ey Güzel Yâr" isimli Sûzinak eseri ile bu alandaki çalışmalarını yoğunlaştırmıştır. Eser ve enstrüman icrâsı hususlarında özel bir gayret sarf etmemiştir. "Udî ya da neyzen olmalıyım!" gibi bir düşünce beslememiştir. Bu nedenle ellili yaşlarda ney ve ud sazı ile ilgilenmeye başlamıştır. Ud'u ilk kez eline alışını şöyle anlatmaktadır:

> "2004 yılında bir arkadaşımın yanına gittim. Arkadaş henüz gelmemişti. Odasında ud gördüm. O güne kadar hiç çalmışlığım yoktu. Elime alıp biraz uğraşınca 'Erenler' ve 'Ah Nice Bir Uyursun'[30] eserlerini çalmaya başladım. Notaları, baskı yerlerini bilmem ama kulağım var, sesleri tanıyarak çaldım."

---

[27] Mûsikînin hükmü konusunda geçmişten günümüze birçok tartışma yaşanmıştır. Konu hakkında ayrıntılı bilgi için Bkz.: Süleyman Uludağ, *İslâm ve Mûsikî* (İstanbul: Dergâh Yayınları, 2015).

[28] Bu ifade birçok mutasavvıf tarafından zikredilmiştir. Bu mutasavvıflardan birisi de Zekâîzâde Hâfız Ahmet Irsoy'dur. Bkz.: Bayram Akdoğan, *Türk Din Mûsikîsi Dersleri* (Ankara: Bilge Ajans, 2010), 114.

[29] Ener'in Hz. Peygamber'e (s.a.v) ithâfen güftesi ve bestesi kendisine ait olan bir eseri daha vardır. Bu eser, Uşşâk makamında ve Mürekkeb Nîm Sofyan usûlünde olup "Ey Şah-ı Rasûl" başlığını taşımaktadır.

[30] Güftesi Yunus Emre'ye (ö. 1328) ait, bestekârı meçhul olan "Nice Bir Uyursun, Uyanmaz Mısın" adlı eser "Hicaz" makamında ve "Sofyan" usûlündedir. TRT Nota Arşivi'nde 14327 repertuvar numarasına kayıtlıdır. Bkz.: Nota Arşivleri, "Nice Bir Uyursun Uyanmaz Mısın" (13 Mayıs 2022).

Ud ile olan bu macerasını bir arkadaş meclisinde anlatınca arkadaşı Nazmi Bayram[31] kendisine ud hediye etmiştir. "Ud ile kulaktan ne duysam çalabiliyorum." diyen Ener, bestelerini yaparken ud enstrümanından oldukça istifade ettiğini belirtmektedir. Ud'a yönelmesinin bir sebebini ise çalarken söylemeye elverişli bir enstrüman olması şeklinde dile getirmektedir.

Mûsikîyi daima insanlara hizmet için bir araç olarak gören ve böylesi bir maksatla kullanan Ener, ney sazına da bu vesileyle başlamıştır. Hatta kendi atölyesinde ney açmakta ve çevresindekilere çeşitli vesilelerle bu neyleri hediye etmektedir. Mesela Kur'ân okumaya gelen küçük yaştaki öğrencilere ney hediye ederek, ilâhîler öğreterek onlarla sıkı bir bağ kurmuştur. Yani onların bam teline dokunmuştur. Şimdilerde ise eşinin isteği üzerine bağlama sazıyla ilgilenmektedir. Bağlamanın bestelerini yapmada yardımcı olduğunu, bağlamanın ses yapısı-düzeni ile duygularını daha özgün nağme ve motiflerle ifade edebildiğini aktarmaktadır.

İlk zamanlarda nota bilmediğinden bestelerini Kenan Aydınlı'ya deşifre ettiren Ener ud çalmaya başladıktan bir süre sonra, 2004 yılında, nota öğrenmek istemiş ve bunda muvaffak olmuştur. Nota bilgisi içeren bir kitap temin ederek notaların yerlerini öğrendikten sonra önceden bildiği eserleri notalarına bakarak çalmaya ve söylemeye başlamıştır. Tahsin Ener'in uyguladığı bu yöntemin nota öğrenimi açısından çok önemli olduğunu ifade etmeliyiz. Hem usûl hem solfej eğitiminde öncelikle bilinen eserleri kurallarına uygun olarak icra etmeye çalışmak kişiyi oldukça fazla geliştirecektir. Zamanla mûsikîşinaslarla tanışan Ener notayı yeni öğrendiği dönemlerde, 2006 yılında, dönemin TRT Müzik Daire Başkanı Süleyman Erguner ile görüşmüştür. Bu görüşmede kendisinin notaya aldığı bir bestesini göstermiştir. Erguner eseri orada üflemiş ve kısa sürede böyle bir ürün ortaya koymuş olmasına çok şaşırmış ve "Sen bir yıldır nota okuyorsun, nasıl yaptın bunu!" diyerek hayretini ifade etmiştir.

[31] Nazmi Bayram, 1946 yılında Ordu'da doğmuştur. Askerî okuldan 1965 yılında hava astsubayı olarak mezun oluştur. Özel bir firmada 11 yıl Uçak Uçuş Öğretmenliği yapmış ve proje kapsamında F16 uçaklarla ilgilenmiştir. Emekli olduktan sonra turizm sektörüne girerek Hac ve Umre hizmetinde bulunmuştur. Tahsin Ener hakkında Nazmi Bayram ile yapılan mülakat için bu çalışmanın 43. sayfasına bakınız.

Ener'in mûsikî ile alakalı en ibretlik hatıralarından birisi şudur: Enver Yılmazer isminde âmâ bir mimar varmış. Sadrettin Özçimi'ye[32] ait özel yapım bir neye sahipmiş. Fakat Yılmazer, âmâ olduğu ve tekerlekli sandalye kullanması gerektiği için ney üflemeyi öğrenemeyeceğini düşünmüştür. Neyini birisine vermek istemiş ve Kenan Aydınlı'yı bunun için uygun görmüştür. Olayı duyunca duygulanan Tahsin Ener, Mimar Enver Bey'i ziyaret etmek istemiştir. Yanına gittiklerinde Enver Bey kendilerine şiirlerinden bahsetmiştir. Ener, Enver Bey'in "Gözlerin Ufukta Kimi Arıyor" isimli şiirine Hüzzam makamında bir beste yaparak kendisine armağan etmiştir. İşte mûsikî kalpleri birbirine bağlayan ve gönüller arasında görünmez köprüler kuran ilâhî bir ikramdır.

Ener, Yavuz Sultan Selim'in "Merdüm-i dîdeme bilmem ne füsûn etti felek" beytinin hikayesini duyunca etkilenmiş ve bu sözlere beste yapılmış olabileceğini düşünerek arayışa girmiştir. Fakat herhangi bir beste yapılmadığını,[33] sadece Kani Karaca'nın kaside formunda okuduğunu görmüştür. Bunun üzerine kendisi Hüzzam makamında ve Ağır Düyek usûlünde bir şarkı bestelemiştir.

Tahsin Ener, teknolojik gelişmeleri de takip etmektedir. 2016 yılında kendi adıyla bir YouTube kanalı açmış ve eserlerini video kayda alarak yayımlamaya başlamıştır. Henüz kayıt altına alınıp yayımlanmadığı için eserlerinin unutulmasını istemeyen Ener "Sağlığımızda yayımlayamadık. Ben öldükten sonra biri görür, beğenip yayımlarsa bilemem. Ancak aileme hatıra olsun düşüncesi ile bu kayıtları yapmaya başladım." diyerek bu konudaki düşüncelerini ifade etmiştir.[34] Fakat Youtube kanalında halen sekiz video kaydı vardır ki bunlardan birisi kanalı açma sebebini anlattığı tanıtım videosudur. Kanalda aktif olarak içerikler üretilmediğini

[32] Ener, Sadrettin Özçimi'nin sanatını övmüş, kendisinden takdirle bahsetmiştir. Kayıtlarını sürekli dinlediğini ifade eden Ener, Özçimi'ye ithâfen "Rast" makamında "Nâyı Dinlerken" isimli bir eser de bestelemiştir.

[33] Yaptığımız araştırmalarda bahse konu eser hakkında üç tane beste yapıldığı tespit edilmiştir. Bunlardan birisi Tambûri Ali Efendi tarafından "Sipihr" makamında ve "Hafif" usûlünde bestelenmiş, 7612 repertuvar numarası ile TRT arşivlerine kayıtlı olup Kâni Karaca tarafından okunmuştur. Bkz.: Nota Arşivleri, "Merdüm-i Dîdeme Bilmem Ne Füsûn Etti Felek" (28 Nisan 2022); İkincisi Hâfız Mehmet Eşref Efendi tarafından "Hicazkâr" makamında ve "Çenber (Ağır)" usûlünde bestelenmiş olup 7613 repertuvar numarası ile TRT arşivlerine kayıtlıdır. Bkz.: Nota Arşivleri, "Merdüm-i Dîdeme Bilmem Ne Füsûn Etti Felek" (02 Mayıs 2022); Üçüncüsü ise Sultan Mehmed Vahideddin tarafından "Sûzinak" makamında ve "Devr-i Hindî" usûlünde bestelenmiştir. Bkz.: Murat Bardakçı, *Sultanî Besteler* (İstanbul: Pan Yayıncılık, 1997), 38.

[34] Tahsin Ener'in Youtube kanalı ve video kayıtları için Bkz.: Tahsin Ener, "Kanalımın Açıklama Videosudur", *YouTube* (08 Ekim 2016).

söyleyebiliriz. Bu tez çalışması sayesinde eserleri unutulmaktan kurtarılıp gün yüzüne çıkartılacak, mûsikî kültür hafızamıza yeni bir isim ve besteleri kaydedilecektir.

1.4. MÛSİKÎ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Ener'in, mûsikî hakkındaki görüşlerini iki başlıkta ele alabiliriz. Birincisi mutasavvıfların mûsikîye bakış açısını yansıtan düşüncesidir. İkincisi ise mûsikînin ilmî yönüne vurgu yaptığı yaklaşımıdır.

Ener'in mutasavvıfların mûsikî düşüncesiyle paralellik arz eden izahlarına göre bütün kâinat gibi nağmeleri yaratan da Allah'tır. Allah'ın yarattığı ve yasak kılmadığı bir şey mübahtır. Dolayısıyla mûsikînin hükmünü onu kullanan akıl ve irade sahibi insanın davranışı belirlemektedir. Tıpkı bir bıçağın üstlendiği fonksiyon gibi mûsikî de kimine yarar kimine zarar getirmekte; kimi zaman helal ya da haram kimi zaman müstehap veya mekruh olmaktadır.[35] Ener'in hayatında mûsikîyi konumlandırdığı yer ve kullanım amacı da mutasavvıfların yaklaşımıyla uyumludur. O, bu konuda genel olarak şunları söylemektedir:

> "Allah yaratmasaydı, bu nağmeler olur muydu? Harama katmadığın sürece haram değildir. İçine haram olan bir şeyi katmadığın zaman mûsikî Allah'a yakınlaştırıyor. Sahabe de mûsikî ile uğraşmıştır, enstrüman dinleyeni dahi vardır.[36] Âşık'ın aşkını, fâsık'ın fıskını arttırır, sözü doğrudur. Meşk ederken gözümden yaş gelir bazen. Bu yaşlar boşa akar mı hiç? Güzel bir saz eseri dinlendiğinde hoşlanmamak elde değil."

Ener'in ikinci grupta değerlendirdiğimiz yaklaşımı ise mûsikînin ilmî yönüne vurgu yaparak mûsikîyi riyazî ilimlerden biri sayması ve ahenk unsuruna dikkat çekmesidir. Ener, "Kâinatta her şey ahenk içindedir ve ilâhî bir mûsikî vardır. Mûsikî tamamen matematik ile ilgilidir." diyerek matematiksel ve felsefî bir bakış açısı

[35] Ebu Muhammed Gazâlî, *İhyâu 'Ulûmi'd-dîn*, çev. Ahmet Serdaroğlu (İstanbul: Bedir Yayınları, 1989), 2/751.

[36] Hz. Peygamber'in (s.a.v) huzurunda def çalınıp şarkı söylendiğini ve bazı sahabelerin enstrüman çalan cariyelerinin olduğunu görmekteyiz. Birkaç örnek için Bkz.: Mustafa Kılıç, "İslâm Kültür Tarihinde Mûsikî Başlangıcından Emevilerin Sonuna Kadar", *Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Dergisi* XXXI (1989), 426; Ahmet Hakkı Turabi, "İlk Dönem İslam Dünyasında Mûsikî Çalışmalarına Bakış", *Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Dergisi* 13-14-15 (1997), 230-231; Pehlul Düzenli, *İslâm Kültür Tarihinde Musîki* (İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2014), 267-275.

benimsemektedir. Ayrıca mûsikînin rûhî ve psikolojik yönünden bahsetmekle onun astronomi ve tıp ilmî ile irtibatını da zikretmektedir. Mûsikînin insanın içinde doğuştan var olduğunu söyleyen Ener, bunu yaşadığı bir hadise ile izah etmektedir. Torunu 1 yaşına yaklaştığı zaman bir gün ona ney üflemeye başlamıştır. Sabâ makamında bir taksim icra ettiğinde bebek ağlamaya başlamış, bebeğin sevmediğini düşünerek taksime ara vermiştir. Bir süre sonra tekrar sabâ taksim üflemiş, bebek yine ağlamıştır. Ener, sabâ makamının ve o an üflediği melodilerin hüznü barındırdığını fark ederek hareketli bir eser üflemeyi denemiştir. Hüseynî makamındaki "Mısırı Kuruttun Mu?"[37] türküsünü üfleyince ağlayan bebek sallanarak oynamaya başlamıştır. "Demek ki 1 yaşındaki bebeğin içinde mûsikî duygusu var, makamın tesiri görülüyor ve sabâ makamına hüzünlenip hüseynî makamına seviniyor." diyerek mûsikî makamlarının insan ruhuna ve psikolojisine olan etkisine dikkat çekmektedir.[38]

Ener'in ikinci grupta sınıflandırdığımız düşüncelerinden hareketle mûsikîde "Muallim-i Evvel" sıfatıyla bilinen İslâm filozofu Fârâbî'nin (ö. 950) yaklaşımını takip ettiğini ifade edebiliriz. Fârâbî, mûsikîyi ilimler tasnifinde "Ta'limî İlimler (Matematiksel İlimler)" sınıfında ve yedi yüksek ilimden biri olarak değerlendirmektedir. Eski Yunan'daki Pisagor sistemini incelemekle beraber Türk mûsikî nazariyatının matematiksel sistemini özgün bir şekilde ortaya koymuştur. Âhenk unsurunu da göz önünde bulunduran Fârâbî, duyuma (işitme) daha çok önem vermektedir. Fârâbî'ye göre mûsikînin insan ruhu üzerinde sevimli (el-mulizzel), hiddetli (el-infi'aliye) ve hayalî (el-muhayyil) olmak üzere üç farklı etkisi söz konusudur.[39]

Mûsikîşinaslara bazı konularda sitem eden Ener "Aynı söze beş, on tane beste yapılıyor. Yeni sözler yazan şairler hiç mi yok, biraz da bunların sözleri üzerine beste yapılmalı." diyerek yenilikçi bir tutum sergilemektedir. Ancak bunu söylerken nutk-i

[37] Bu türkü "Suda Pişmiş Mısırı" adı ile Rize yöresinden derlenmiş olup TRT Nota Arşivi'nde 3830 repertuvar numarasına kayıtlıdır. Bkz.: Nota Arşivleri, "Suda Pişmiş Mısırı" (14 Mayıs 2022).

[38] Müziğin insan bedeni ve ruhuna etkisi konusuna Kindî, Fârâbî ve İbn Sînâ başta olmak üzere birçok filozof ve âlim ilgi duymuştur. Bu isimlerden birisi de Geleneksel Osmanlı hekimliğinin son temsilcilerinden Hekimbaşı Gevrekzâde Hâfız Hasan Efendi'dir. (ö. 1801) Mûsikî, astronomi ve tıp ilişkisi bağlamında Gevrekzâde'nin mûsikî düşüncesi hakkında Bkz.: Ahmet Hakkı Turabi, *Gevrekzâde Hâfız Hasan Efendi ve Mûsikî Risâlesi* (İstanbul: Rağbet Yayınları, 2005).

[39] Bu konu hakkında yapılmış bazı çalışmalar için Bkz.: Fazlı Arslan, *İslâm Medeniyetinde Mûsikî* (İstanbul: Beyan Yayınları, 2015); Mehmet Tıraşcı, *Türk Musikîsi Nazariyatı Tarihi* (İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017); Akpınar, "İlimler Tasnifinde Mûsikînin Yeri", 191-201.

şerifleri her çağa hitap eden Allah dostlarını (Evliya ve Ârifler) ayrı tutmaktadır. Zira kendisi de güftesi Yunus Emre Hazretlerine (ö. 1328) ait "Canım Kurban Olsun" isimli şahesere bir beste yaptığını zikretmektedir. Telif hakları konusunda da fikir beyan eden Ener, "Şimdi yaşayan şairlerin sözlerine beste yapılırsa telif hakkı isterler. Böyle ulvî bir hizmette bulunma fırsatı varken parayı düşünüyorlar. Bunlar yanlış şeylerdir." demekle yine mûsikîden maksadın ne olduğuna vurgu yapmaktadır. Ener, dinî hassasiyetleri bulunan müzisyenlere de şu serzenişte bulunmaktadır:

> "Ben özel besteler yaptım. Düğün ilâhîsi besteledim. Çünkü bir kardeşimizin, arkadaşımızın düğününe gidiyoruz. Sahne alan ekipler düğünle, o günün sevinciyle ilgisi olmayan basmakalıp eserler söylüyorlar. 'Düğüne özel sözler yazılıp beste yapılamaz mı?' diyerek çalışmalara başladım. 1994 senesinde güftelerini yazıp 'düğün ilâhîsi, sünnet ilâhîsi' besteledim. Böyle gayret sarf edenler maalesef yok denecek kadar az. 'Yeni sözler yazalım, besteler yapalım.' demiyorlar. Hazıra konuyorlar."

Enstrüman çalma konusunda özel bir gayret sarf etmeyen Ener, şiir yazmak ve beste yapmak konusunda çaba göstermiştir. Çünkü bu çaba insanlara sesini duyurabilecek, mesajlarını iletebilecek söze dayalı bir alana aittir. Fakat ona göre her söze yani şiire beste yapılmaz, beste sıradan bir uğraş olamaz. Emek verilmesi lazımdır, sözlerin insana dokunması elzemdir. Önce sözün şekil ve mana olarak güzel, anlamlı olması gerekir. Ener'in mûsikîdeki amacı Hakk'ın mesajını iletmek olduğundan ona göre güfte besteden önce gelir ve güftenin önemi daha ağır basmaktadır. Güfte mazruf, beste ise zarftır.

Günümüzün yozlaşmış müzik kültüründen şikâyet eden Ener, "Ben bu devrin adamı değilim. Osmanlı'nın adamıyım. Eski Osmanlı'yım." diyerek birçoğumuzun sanatsal hislerine de tercüman olmuştur. Ener, iyi bir dinleyici olarak Bekir Sıdkı Sezgin, Münir Nurettin Selçuk, Alaaddin Yavaşça, Meral Uğurlu'yu takip ettiğini belirtmektedir. Ener'in, "Alaaddin Yavaşça bir röportaj esnasında 'siz neden hiç gazinolarda çıkmıyorsunuz?' sorusu üzerine 'Mûsikî de bir ibadettir, öyle içkili yerlerde falan söylenmez.' demişti. Bu yüzden Yavaşça'yı ayrı severim." ifadesi bir sanatçıyı tercih ederken sadece müziği için değil dinî, millî ve manevî değerlere dair beslediği hassasiyeti de göz önünde bulundurmamız gerektiğini hatırlatmaktadır. Bir sanatçının hem karakteri ve ahlakı seçkin olmalı hem de sanatı üstün olmalıdır. İkisinden birinin eksikliği ya gönül ya da kulak sağlığımızı bozacaktır.

1.5. TASAVVUFÎ HAYATI

Ener, tasavvufî oluşumların İslâm içerisindeki konumunu ve tasavvufun nasıl anlaşılması gerektiğini veciz ifadelerle ve şu örneklerle ifade etmektedir:

> "Tasavvuf, tarikat deyince bazıları İslâm'dan ayrı bir şeymiş gibi zannediyorlar. Bunlar şeriattan asla ayrılmaz. Şeriatın ve Peygamber'imizin emirlerini (Kur'ân ve Sünnet) uygulamak mecburiyetindedirler, bunun dışına çıkamazlar. Tarikat, sünnetin uygulanmasından ibarettir. Şeriata uymayan tarikat reddedilir; tarikat, şeriatın hizmetinde ve ona yardımcıdır. Mürşitler şeriat ne derse o yolu gösterir, aksini söyleyen yoldan sapmıştır. Tarikatta da üniversite gibi gerekenleri yapıp kendini olgunlaştırmak, dersleri geçip sınıf atlamak vardır. Mektebe girince kimisinin bitirmesi üç, kimisininki beş sene sürer. Ancak öğrenmek asla bitmez. Tarikatta da dersler kat edilerek seyr ü sülûk tamamlandı, denilir. Tamamladıktan sonra 'benim işim bitti.' diye bir şey yoktur. Üniversite bitti, doktor oldun; çalışmaz, üzerine bir şey koymazsan olmaz. Tasavvufta da böyledir. 'Ben oldum.' diyen yolda kalmıştır."

Ener'in bu ifadelerini Yunus Emre hazretlerinin bir nutk-i şerîfinde görmekteyiz:

"Şeriat, tarikat yoldur varana,

Hakîkat, marifet andan içeru."[40]

Tahsin Ener, Nakşibendîlik[41] tarikatı Hâlidîlik kolu[42] müntesibidir. Ener bu serüvenini şöyle anlatmaktadır:

> "1967 yılında, fakülte zamanlarımda, karşılaştığım tarikat ehli kişilerin sünnete uygun hareket etmediklerini görünce kalbim onlara ısınmadı, bu sebepten bir tarikata mensup olmadım. Aynı yıl Risale-i Nur'lar ile tanıştım ve hala okumaya devam ediyorum. Risale-i Nur okumayı çok severim. Babam, çocukluğumda, bir broşürden Pakistan Maarif Nâzır Vekili (Millî Eğitim Bakan Vekili) Seyyid Ali Ekber Şah Türkiye'ye

[40] Mustafa Tatçı, *Yunus Emre Külliyatı-I-Yunus Emre Dîvânı İnceleme* (Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1990), 234.
[41] Bahâeddin Nakşibend'e (ö. 791/1389) nisbet edilen tarikattır. Bkz.: Hamid Algar, "Nakşibendiyye", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2006), 32/335.
[42] Nakşibendiyye tarikatının Hâlid el-Bağdâdî'ye (ö. 1242/1827) nisbet edilen koludur. Bkz.: Hamid Algar, "Hâlidiyye", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1997), 15/295.

geldiğinde "Sadece sizin Bediüzzaman'ınız değil bizim de Bediüzzaman'ımız." dediğini okumuştu. O zamandan hafızama kazınmıştı. Said Nursî (ö. 1960) hazretlerini çok severim. Bu yüzden "Bediüzzaman Hazretlerine"[43] adlı bir beste yaptım. 1974 yılında binamıza bir aile taşındı. Görüşüp muhabbet ettiğimizde huzur doluyor ve kendimi çok iyi hissediyordum. Onların da Nur cemaatine bağlı olduklarını düşünüyordum. Bir gün bu komşumuzun evine sohbete gelen cemaatin çoğunun sakallı olduğunu gördüm. Nur cemaatinde sakallı olan azdır. Başka cemaatten olduklarını anladım ve hangi cemaate bağlı olduklarını sorduğumda Adanalı Mahmud Sami Ramazanoğlu (ö. 1984) cemaatine bağlı olduklarını söylediler. Bu zata dair şahsî bir araştırmam yoktu fakat bir arkadaşım yaklaşık üç ay öncesinde Mahmud Sami Efendi hakkında çok güzel şeyler anlatmıştı. O zamandan beri kalbim ve aklım ısınmaya başlamıştı. Bunun üzerine bu cemaate girmek istediğimi söyledim ve seyr ü sülûk adımlarını yerine getirmeye başladım."

1974 yılında Mahmud Sami Efendi cemaatine intisap edip sohbetlerine katılmaya başlayan Ener, 1979 yılından itibaren sohbet okuyuculuğu yapmaktadır. Ener, Adanalı Mahmud Sami Ramazanoğlu, Musa Topbaş (ö. 1999) ve Osman Nuri Topbaş (d. 1942) olmak üzere üç mürşid görmüştür. Sami Efendi için "Pir-i Ekmele" isimli bir bestesi[44] bulunan Ener, Musa Efendi'nin vefat ettiği gün ona ithâfen yazdığı "Elveda" isimli şiirine de 19 yıl sonra beste yapmıştır.[45]

Ener, tasavvuf yolunun zor olduğunu, disiplin istediğini belirtmiş ve uygulayabilen için hayırlı, iyi bir yol olduğunu söylemiştir. Tasavvuf ehlinin fedakârlık yaparak teheccüd namazına kalkması gerektiğinden ve derslerin seher vaktinde yapılmasının ehemmiyetinden bahsetmektedir. Kendisi günlük seher vakti dersinin ve Kâdirî evradından bin Kelime-i Tevhid[46] virdinin olduğunu belirtmiştir.

[43] "Bediüzzaman Hazretlerine" adlı eser "Uşşak" makamında, "Yürük Semâi" usûlünde olup güftesi ve bestesi Tahsin Ener'e aittir.
[44] Mahmud Sami Ramazanoğlu Efendi için güftesi kendisine ait olan "Pir-i Ekmele" isminde olup "Hicaz Hümâyun" makamında ve "Sofyan" usûlünde bestelenmiştir.
[45] Musa Topbaş Efendi için güftesi kendisine ait olan "Elveda" isminde olup "Hüzzam" makamında ve "Düyek" usûlünde bestelenmiştir.
[46] Nakşibendiyye'den başka Kâdiriyye'den de hilâfeti olan Sami Efendi müridlerine Nakşibendî evrâdının yanı sıra Kâdirî evrâdı da telkin ederdi. Necdet Tosun, "Ramazanoğlu, Mahmut Sami", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2007), 34/442.

1.6. TAHSİN ENER'İN ŞİİRLERİ

Şiir, bir fikri, bir duyguyu âhenkle, sembolle anlatan edebî bir melodidir.[47] Ener'in şiir ve mûsikî ilişkisi hakkındaki düşüncesi, Yahya Kemal'in şu ifadesine benzemektedir: "Şiir bir nağmedir. Bu nağmeyi ifade etmek için vezin ve lisan ancak ve ancak bir alettir."[48] Ener'e göre şiirin de mûsikî gibi bir ahengi, düzeni vardır. Mananın vezin ve kafiyeden önce geldiğini söyleyen Ener, dinî-tasavvufî muhtevalı ve nasihat içerikli şiirler yazdığını belirtmiştir. Hafızasında fazlaca beyit bulunduğunu ifade eden Ener, şiir yazmaya başlama serüvenini şöyle aktarmaktadır:

> "1984 yılında Sami Efendi'nin ahirete irtihaline üzülerek bir şiir yazıp kaside şeklinde okumak istedim fakat herhangi bir şey yazamamıştım. Zaman zaman bazı denemeler yapsam da şiir yazmakta muvaffak olamadım. Ancak aradan 10 sene geçtikten sonra 1994'te Musa Topbaş Efendi'nin Ankara'ya ziyareti esnasında ilk şiirimi yazdım."

1994 yılında "Dâî" (davet eden, çağıran) mahlasıyla şiir yazmaya başlayan Ener'in Peygamber Efendimiz (s.a.v.), İslâm büyükleri, aile fertleri ve sosyal-toplumsal olaylar hakkında yazdığı 123 tane şiiri vardır. Onun yaşadığı veya şahit olduğu bir mevzu üzerine düşüncelerini dile getirdiği şiirleri olduğu gibi bazı kişilere ithaf ya da hediye etmek için yazdığı şiirleri de mevcuttur.

Şiirlerinde hece ve aruz vezinlerini kullanan Ener, aruz veznini İlhan Armutçuoğlu'nun[49] tavsiyesi üzerine öğrenmiştir. Ener aruz hakkındaki düşüncelerini şöyle ifade etmektedir: "Serbest şiirlerden pek hoşlanmam. Çünkü aruz vezni ile yazdığım şiire beste yapmak daha kolay ve güzel oluyor. Özellikle şarkı formundaki eserler için aruz kalıplı güfteler pek sevimli ve münasip geliyor."

Ener, kendi yazdığı şiirlerinden 77 tanesini bestelemiştir. Bu besteler çalışmamızın II. bölümünde yer almaktadır. Onun "Bülbül Döker Dil, Bîgânedir Gül" adlı şiirine ise hem kendisi hem de Kenan Aydınlı tarafından farklı besteler

[47] H. Ömer Özden, *Estetik ve Tarih Felsefesi Açısından Yahya Kemal*, (Ankara: Kültür Bakanlığı Yay., 2001), 88-89, 100-102.
[48] Bilge Ercilasun, "Yahya Kemal"in Şairliği ve Türk Şiirine Etkileri", *Şair ve Fikir Adamı Olarak Yahya Kemal*, (Ankara: Türk Ocakları Genel Merkezi, 2008), 26-41.
[49] İlhan Armutçuoğlu, 1937 yılında Muğla'da doğmuştur. Muğla ve Manisa İl Müftülüğü yapmış olan Armutçupğlu 32 yıl resmi görev yaptıktan sonra 1992 yılında Diyanet Teşkilatı'ndan emekli olmuştur.

yapılmıştır.[50] Ener'in "Yol" başlıklı şiiri hariç olmak üzere şiirlerinden bestelenmemiş olanlara ise tezin kapsamına girmediği için değinilmemiştir.

1.7. KENDİ KALEMİNDEN TAHSİN ENER

Tahsin Ener, kendi hayat hikâyesini kaleme aldığı "Yol" şiirinde 1994 yılına kadar yaşadığı olayları dile getirmiştir. Muhtevası tezin konusu ile alakalı olduğundan bahse konu şiir aşağıda sunulmuştur:

Kardeş bağlı olduğun yolun kıymetini bil.
İntisaptan önceki halini tefekkür kıl.
Evvel durduğun yer ne? Şimdi nereye geldin?
Nefsi dizginlediysen yapan sandın mı kendin?
Kendimden başlayayım sen de hisse al bundan
Belki aynı hal geçmiş olabilir başından.
Fakülte yıllarında namazıma başladım.
Ara sıra kaçsa da ekserisin kılardım
Evlendiğimden beri muntazaman kılarım
Nâmahremden sakınır tokadan kaçınırım.
Hanım tesettürlüydü, kendim ise pek dindar
Sayılırdım çevremde, sanki bir velî kadar.
Zira o zaman yoktu şimdikileri kadar
Gençler içerisinde akıllı uslu dindar.
Haremlik selâmlığa iyi riâyetkârdık,
Hatta bu yüzden de çok akrabâ ve dost kırdık.

Çıkışırlardı bana annenin yerindeyim,
Elimi öpmüyorsun nerden çıktı bu beyim?
Eskiden el öperdin çıktı bu iş sonradan
Sade sen mi bilirsin yok mu başka müslüman?
Eğer toka haramsa baban onu çok yaptı,
Hâlbuki kazamızda ondan âlimi yoktu.
Baban memurlar ile karışık otururdu.
Hemde hanımlar ile sohbette bulunurdu.
Bu tip çıkışmaları yapanları çok gördük
Onları iknâ için sanki yerden kök söktük.
O zamanlar insanlar bilmiyordu islâmı,
Çoklarına vermeye çekinirdik selâmı.
Çünki fetret devrinden yeni çıkılıyordu,
Gençlere okuyacak dinî eser yoktu.
Harf devrimi olunca bütün eski eserler
Raflarda kalmışlardı okumak bilmezdi gençler

[50] Nihâvend makamında bestelenen eser, 2017 yılında TRT2 kanalında yayımlanan "Can Veren Pervaneler" isimli programda Kenan Aydınlı ve Aydemir Tuncer tarafından icra edilmiştir. Bkz.: Kenan Aydınlı, "Can Veren Pervaneler Hayati İnanç, Kenan Aydınlı, Aydemir Tuncer IV, Dinlendirici Bir Eser", *YouTube* (05 Ağustos 2017). Bahse konu eserin notası için bu çalışmanın ekler kısmına (ek s. 21) bakınız.

Latin harfleri ile basılıncaya kadar
Eski eserlerden hep mahrum kaldı insanlar.
Böylece kökten kopuk yeni bir nesil geldi.
Bu nesle mâzîsini öğretmek çok gerekti.
Lise öğrenciliği sıralarındayken biz,
Yok idi okuyacak günlük bir gazetemiz.
Aydın olmak isteyen, o zamanın illeti,
Okuyacak Milliyet ya da Cumhuriyeti.
Bunlar yayın yaparken solcu ve gayet şerir,
Bâb-ı âlide Sabah ve Bugün oldu neşir.
Bu gazeteler neşre başlayınca bizleri
Öyle sevindirdi ki mal bulmuş bir mağribi
Gibi olduğumuzdan okurduk gayet zevkli
Okuyup yazmayı da sayardık cihad şekli.
O zaman da şimdiki gibi idi basının
Büyük ekseriyeti karşısındaydı dinin.
Üniversitede başörtü derdi yoktu
Çünki o zaman bir tek başörtülü kız yoktu.
Namaz kılan proflar ve doçentler varsa da
Birkaç istisnasıyla görünmezdi ortada.
Kaymakamdan hâkimden namazını kılmayı
Beklemezdi hiç kimse camilere gelmeyi.
Memur tabakasının her kazada bilinen
Bir yeri var idi adına kulüp denen,
Dâire çıkışında yüksek memur orada
Toplanırlardı hemen beraberce kumarda.
Yedek subay olarak vatandaşlık hizmeti
Savaştepe Askerlik Şubesinde geçmişti.
Diğer memurlar gibi akşamları kulüp de
Olmadığım için ben uğruyordum tenkide.
Akşamları çıkmıyor diye alıp alaya
Şikâyet ederlerdi komutanım albaya.
Senin teğmen nedendir insan içine çıkmaz,
Akşamları kulüpte topluma hiç karışmaz?
Onlar için kulüpte toplanan üç beş kişi
Toplum sayılıyordu gerçekte toplum dışı
Toplumun içindeydim onlardan daha fazla
Sohbetler ediyorduk esnafla sanatkârla.
Veda toplantıları yapılırdı içkili
Katılmadığımızdan olurduk biz gerici.
Askerliğimiz bitti Ankara merkezinde
Yeni görev başladı büyük bir dâirede.
Görevin ilk günüydü toplu kursa alındık.
Öğle vakti olunca namaz kılalım dedik.
Aşağı ve yukarı her yerleri aradık,
Namazı kılmak için bir mekân bulamadık.
Bu kadar çok insanın bulunduğu binâda
İbadet yapmak için ayrılmaz mı bir oda?
Diye söyleniyordum inerken merdivenden
Bir odacı teyzemiz seslendi bize hemen;
Geliniz evlâtlarım benim namaz tahtam var,
Onda kılın namazı bana edin dualar.
Teyzenin tahtasını kurs odasına koyduk
Tahtanın yanına da bir gazete serdik.
Cemâatle namazı edâ ettik orada
Mübârek teyzeyi de hatırladık duada.
İki yüzden fazlaca personeli vardı da
Sade iki kişiydik namaz kılan orada.

Namaz kılan deyince beş vakti kastettik
Cuma namazı kılan onbeş yirmi kişiydik.
Günler gelip geçerken bizden cesaret aldı
Beş vaktini kılmaya birkaç kişi başladı
Bunlardan birisi de bizim heyet başkanı,
Çok geçmeden yükseldi heyetimizin şanı.
Heyetin ne olduğun açıklamak gerekir,
Kimlerden müteşekkil hem de görevi nedir?
Uç mühendis bir başkan, daktilo, desinatör,
Bir arazi pikabı ve onun için şoför.
İşte böyle kurulu kırk beş heyet var idi,
Orman bölgelerine planlar yapar idi.
Heyetler yaz mevsimi bölgelere giderler,
Gündüzün arazide ağır işler görürler.
Akşamları yemeği yedikten hemen sonra
Heyet elemanları otururlar kumara
Hali ile kumarın bulunduğu bir yerde
İçkidendir teselli sıkıntı gidermede.
Bizim gibi mühendis çok başkanlar istemez.
İşlerine gelmeyiz içki yok oyun bilmez.
Biz böyle bir zamanda İslâm temsilcisiydik
Gece gündüz çalıştık hiçbir söz söyletmedik.
Mademki şahsımızda görülüyordu islâm
Her hususta dikkatli olacaktık vesselâm.
İşimizi noksansız vaktinde yetiştirdik
Dinî yaşantımızdan hiçbir taviz vermedik.
Akraba eşe dosta telkinde bulunurdum
Gelen misafirlere dinî eser okurdum.
Zannımca hayatımı cihadla geçirirdim
Kendimi de iyi bir mücahid bilir idim.
Şuurlu bir islâmı hayatı yaşıyordum
Bundan âlâ yaşam olmaz zannediyordum.
Hâlbuki yaz günleri sabah namazlarına
Kalkamazdım bir türlü babam şahittir buna
Rahmetli babacığım kaç kere seslenirdi
Kalkıyorum derdim de uyku galip gelirdi.
Bir de uyandığımda bakmışım güneş doğmuş.
Bugün de seher vakti namazdan nasip yokmuş
Diyerek kuşluk vakti sabah namazın kazâ
Ederdim de gönlümde duymazdım hiçbir ezâ
Oysa Hazreti Ömer gece çok ibadetten
Dolayı sabah vakti cemaate gelmeyen
Bir kişinin hakkında tüm gece uyuyaydı
Ama sabah namazı cemaatle kılaydı
Daha iyi olurdu diye üzüntüsünü
Bildirdi insanlara amelin doğrusunu.
Hatta Peygamberimiz bir gün şöyle buyurdu
Mescide gelmemenin vehâmetin duyurdu
Namaz için yerime bir imam tayin etsem,
Mescide gelmeyenin evini ateşlesem
Diye benim içimden geçiyor bir düşünce
Gündoğdu namaz kılan düşünsün ince ince.
Cemâat terk edene verilirse bu cezâ
Namazı terk edeni yakmak olmaz mı sezâ.
İşte böyle gündoğdu namaz kıldığım halde
Sayıyordum kendimi iyi müslüman hem de.
Günler aylar seneler böylece gelip geçti
Bin dokuz yüz yetmiş dört senesine ulaştı.

O sene binamıza yeni bir komşu geldi.
İslâmı yaşadığı her halinden belliydi,
Ne hikmettir bilemem arzu ettiğim halde
Ziyâret yapamadım koskoca bir senede,
Derken bir gün onunla yol üstünde görüştük
Hemen o gün akşamda ev ziyaretine gittik.
O akşam iki saat karşılıklı oturduk.
Çayları yudumladık hal ve hatırlar sorduk.
İki saat içinde bende hoş bir hâl oldu.
Vücudum hafifledi içime huzur doldu.
Konuşması tutuktu ama sözleri pek çok
Tesirli oluyordu ediyordu beni şok.
Bu oturmadan pek çok hoşlandığımdandır ki,
Ayrılırken komşuma ısrar ile dedim ki:
Her ne kadar biz sizi geç ziyaret etsek de
Siz en kısa bir zamanda yapınız bir iâde.
Zira sizle sohbetten ziyâdece zevk aldım,
Hemen tekrarına da vardır çok iştiyakım.
Komşum bendeki bu candan hal karşısında
İâde-i ziyaret yaptı aynı haftada.
Bizde oturmada da huzurla dolu dolu
Saatler geçti gitti, arkasından bir soru
Takılmıştı gönlüme, uğradığım bu hal ne?
Diyerek soruyordum içten kendi kendime.
Bu insan ne bir âlim ne de bir hatip değil,
Anlattıkları da benim bilmediklerim değil.
Öyle ise onunla sohbet ediyorken biz
Esen manevî rüzgâr nerden gelir? Bu bir giz.
Sırrı kısa zamanda çözmek istediğimden
Bizde onlara gittik henüz üç gün geçmeden.
Hoş beş faslından sonra hemen söze başladım:
Sizi Risale-i Nur Cemaatinden sandım
Lâkin geçen haftaki misafirlerinizden,
Anladım değilsiniz siz Nur Cemaatinden.
Zira size gelenden çoğunda sakal vardı,
Nur Cemaatinde ise sakal bırakan azdı.
Risale sohbetine talebelik yılları
Ben de katıldığımdan tanıyordum onları.
Yedek subaylığımda Lem'alar ve Sözler'le
Sohbetler düzenleyip olmuştum ben vesile
Bazı arkadaşların Risâle-i Nurlarla
Tanışıp islâmı iyi anlamalarına
Sonra haber aldım ki o kardeşlerden biri,
Çok gayretle hizmeti götürerek ileri,
Oralarda kendisi sorumluluk yüklenmiş
Karınca kararınca güzel hizmet edermiş.
Diyerek bir girizgâh yaptıktan sonra hemen
Dedim Ahmet ağabey size bir soru benden?
Hangi cemaat yahut tarîke bağlısınız?
Çok hoşuma gidiyor sizin güzel hâliniz.
Edeb ile dedi ki yolumuz Nakşibendî,
Şeyhimiz Adanalı Mahmud Sami Efendi.
Kendileri Erenköy semtinde oturuyor,
Tarikat hizmetini oradan yürütüyor.
Bu ismi duyar duymaz acayip hale girdim
İhtiyârım dışında aman ağabey dedim.
Sizin tarîkınıza bende girmek dilerim,
Bunun için ne yapmak lazım bilmek isterim.

Aslında tarîkata karşı olanlardandım
Çünki gerçek tarikat ehlini yok sanırdım.
O güne kadar benim ehli tarîkım diye
Karşıma çıkanların sünnet-i seniyyeye
Uymayan pek çok amel ve hareketlerini
Gördüğümdendir ki red ettim davetlerini.
Zira Asr-ı Saadet kitabını hatmile
Tanışmıştım Peygamber ve şanlı Ashâb ile.
Sahâbe hayatını öğrenmiştim yakından
Fakat âciz oluyor idik tatbikâtından.
Onların hayatıyla bizimkiler hiç kıyas
Edilir mi? Birisi altın diğeriyse pas.
Sadece zâhir ile derviş oldum sananlar
Yüzünden türüyordu tarîkata çatanlar.
Bunlardan birisi de bendeniz olduğumdan
Teselli buluyordum Risâle-i Nurlardan
Enteresan noktadır İstanbul'da dört yılı
Geçirdiğim halde ben haberim olmamıştı
Mahmud Sami adından ve de tarîkatından
Hikmeti var muhakkak bu benim tâkatımdan
O zaman için fazla gelecek bir husustur,
Her şeyin bir vaktinin olduğu büyük düstur.
Yalnız dikkat çekecek bir hadise de şuydu:
Komşumla tanışmadan üç ay kadar önceydi.
Bir meslektaş arkadaş Mahmud Sami Efendi
İsminden bahsetmişti bir vesile gereği.
Bir gün Ulus semtinde dâireden dönerken
Karşılaştık biriyle alışveriş yaparken.
Çok edebli bir halde kasada oturuyor
Para alıp verirken yüzünden nur akıyor.
Biz de bir şeyler alıp parasını verirken
Üç beş cümle de olsa nasiplendik sohbetten.
Oradan ayrılınca meslektaş kardeş bana
Dedi: kasadakini tanıtayım ben sana.
O gördüğün nurlu zat derviş-i Nakşibendî
Şeyhi de Adanalı Mahmud Sami Efendi
Deyince ona sordum kimdir bu Mahmud Sami
Efendi dediğin zat bir mürşid-i kâmil mi?
Meslektaş kardeş bana vefat etmiş bir hoca
Efendiden nakille senâ etti pek çokça,
Sami Efendi'yi ki, duyunca büyük medhi
Sandım ki bu Efendi sanki kendinin şeyhi.
Gerçi o arkadaş da yine Nakşibendiydi,
Şeyhi Ilgazlı Hacı Ahmed Efendi idi.
Başka şeyhe bağlıyken Sami Efendi'yi de
Çokça senâ etmesi iz bırakmıştı bende.
Bu hâdise zihnimde bir yer edinmiş iken,
Komşum ile aramda geçen de büyük etken
Olmuştu üzerimde bu bir tesâdüf değil,
Gönlümde belirmişti tarikata bir meyil.
İşte bu yüzdendir ki komşumuza aniden
Dedim senin şeyhine bağlanmak isterim ben.
Bu talebime karşı komşum şöyle söyledi:
Evvela bir istihâre yapman gerekir dedi.
İstihâre müsbetse size bir ders verilir,
O dersin adına da hazırlık dersi denir.
Sonradan öğrendim ki esas ders alınırsa
Mukâvele altına girilir, ondan sonra

Dersi terk edenler mutlaka cezalıktır.
Sözden dönene ceza her zamanda lâyıktır.
Mahmud Sâmi Sultan'da merhamete bak ki sen
Birden esas dersleri çekiniyor vermekten.
İstiyor ki hiç kimse yoldan zarar görmesin,
Yapamayıp dönerse geçici dersten dönsün.
Anlayana bu büyük bir âlicenaplıktır,
Ders yapmayan dervişler kuru kalabalıktır.
Üst üstüne iki gün istihârem olmuştu.
Gördüğüm rüyâlar da hayıra yorulmuştu.
Böylelikle hazırlık dersine başlamıştım,
Tasavvufun yoluna ilk adımı atmıştım.
Aradan dört ay geçti komşum bana gelerek,
Seninle Üstâzı bir ziyâret etmek gerek.
Aynı zamanda esas dersini de alırsın,
Böylece tarikata dâhil olmuş olursun.
Derken bir hafta sonu İstanbul'a gitmiştik,
Erenköy'de görevli kişiye başvurmuştuk,
O zaman esas dersi Mûsâ Topbaş Efendi
Verdiğinden dolayı bizi ona gönderdi.
Mûsâ Efendimize o zaman arkasından
Mûsâ Ağabey derdik hayatta olduğundan
Sâmi Efendimiz ki Efendi Hazretleri
Deyince yâdımıza mutlaka O gelirdi.
Mûsâ Topbaş Hazrete gidişten ben tafsilli
Bahsetmek istiyorum, çünki olay hikmetli,
Görevli ağabey bir yer tarifini etti,
Orada filan kardeş oturmaktadır dedi.
Benden ona bir selam söyleyiniz de sizi
Götürsün O da görsün hem Mûsâ Ağabeyi,
Bu sırada bir yedek subay talebe geldi
O da sizle beraber oraya gitsin dendi.
Adı Ebûbekir'di Kayseriliydi kendi
Tarîkat-ı âliye girmek için gelmişti.
Târif edilen yere vardık gör ki kaderi
Arabası takozda sökülmüş dört tekeri.
Vâsıtasına bakım yapıyor olduğundan
Vaziyeti bildirip izin istedik ondan.
Biz hemen şuracıktan tutalım da bir taksi
Gidelim Üsküdar'a yapalım ziyareti
Deyince kardeşimiz ellerini kaldırdı
Heyecanlandı hemen: "Olmaz öyle şey" dedi.
Şuraya oturunuz sizi asla bırakmam,
Bir kahve içene dek araba olur tamam.
Kardeşe tabi olup beklerken arabayı
On dakika geçmeden getirdiler sofrayı.
Meğer bize orada yiyecek lokma varmış,
Rızıkta ecel gibi nerde olsan bulurmuş.
Afiyetle yemeği yiyince Ebûbekir
Der gibiydi yemeğin üstüne ne gerekir?
Cebinden bir sigara çıkarıp ikram etti,
Bizler kullanmayınca kendisi de içmedi.
İşte o sırada ben gönlümden geçirdim ki:
Ey Ebûbekir kardeş sana kim ders verir ki?
Sen hâlâ o mekruhu içip duruyorsun da
Ders almak istiyorsun bu hâlinle bir de.
Bende bu sigaranın tiryâkilerindendim,
Hazırlık dersi aldım haftasında terk ettim.

Yemek yenene kadar araba hazır oldu
İstikamet Üsküdar grup yola koyuldu.
Sultantepe semtinde devlethâneye vardık
Gerekli müsâdeyi alıp huzura girdik.
Oturmuştu boğaza karşı Mûsâ Ağabey
Sanki bir nur yumağı olmuş mübârek hey!
Hayatımda ilk defa gördüm böyle nurlu zat,
Yüzüne baktıkça hep aldım doyumsuz bir tat.
Mûsâ Ağabeyimiz Ebûbekir'e döndü
Kendisini tanıtmak için bir soru sordu.
Ebûbekir: Efendim İslâm Enstitüsünden
Mezun olmuşum hem de hâfızım küçük yaştan
Sivas'taki İsmâil Toprak Hazretlerine
Bağlı idim velâkin vefâtı üzerine
Huzurunuza geldim, Mahmud Sâmi Üstaza
İntisap ile etmek isterim istifâza.
Musa Ağabeyimiz başka soru sormadan
Dedi: "Sohbete gidin ayrılınca buradan."
Orda Sami Efendi Üstâzı görürsünüz,
Sohbetin bitiminde bizle görüşürsünüz.
Sonra Mûsâ Ağabey benden tarafa döndü,
İstihâre yapıp yapmadığımı sordu.
Ben de yaptım efendim dediğimde doğruldu
Buraya gelirken mi diyerek tekrar sordu.
Hayır, hazırlık dersi için yapmıştım dedim,
Hemen Ahmed Ağabey söze girip efendim:
"Kardeşin çok güzel bir istihâresi vardı."
Dedi ise de artık fâidesi olmadı.
Mûsâ Ağabeyimiz: "Üç ay sonra inşallah
Ankara'ya geliriz nasib ederse Allah,
Sizinle ders işini görüşürüz orada"
Diye kestirip attı, dedi arkasından da:
"Siz de buradan doğru sohbet evine dönün
Sohbetine katılıp Üstâzımızı görün."
Sohbete katılarak Mahmud Sâmi Efendi
Hazretlerini gördüm bu arada kendi
Durumumu düşündüm, acabâ niçin neden
Ebûbekir aldı da dersi alamadım ben?
Biraz buruk bir halde dönmüştüm Ankara'ya
Bu işte muhakkak bir hikmet bulunmalı ya.
Bir gün gelir anlarız bu işin sebebini
Diyerek yaptım hep muntazaman dersimi.
Günler aylar geçerek Mûsâ Efendimizin
Ankara'yı ziyaret üzere gelişinin
Günü belli olunca hemen üç gün devamlı
İstihâre yaparak rûyâ gördüm anlamlı.
Derken misâfirimiz Ankara'ya geldiler
Ders için ihvan ile başladı görüşmeler.
Ben de sıram gelince girmiştim huzûruna
Aklımda hep rüyâlar, sorsun söyleyim O'na
Girince selâm verdim, otur dedi oturdum.
Şöyle bir süzdü beni heyecan yüklü oldum.
Adım soyadım ile mesleğimi sordu ve
Sonra dersimi yazıp tutuşturdu elime.
Hâlbuki bekliyordum istihare soracak
Rûyâlar müsbet ise o zaman ders verecek.
Durum böyle cereyan ettiğinde kafam dank
Etti düşündüm de ben nerde hata ettim bak!

Ebûbekir tütünü içtiğinden kınadım
Bu yüzden derste ondan dört ay geride kaldım.
Anlayana bu çok ehemmiyetli derstir,
Kardeşin ayıbıyla uğraşmak büyük derttir.
Ebûbekir'den üstün görünce ben kendimi
Dört ay gecikme ile almış idim dersimi.
Belki işin başında yapmış olduğum hatâ
Benim için hayırlı olmuş idi mutlakâ.
Çünki bu olay bana çok iyi bir ders verdi,
Benzer hallerde nasıl düşünmeli öğretti.
İşte böylece biz de büyük bir ikaz ile
İlk adımı atmıştık tarikat denizine.
Tarikat ne demektir anlatmak bize düşmez,
Her bilgi kitaplarda mevcut izah gerekmez.
Ancak tarikat acep var mıdır ya yok mudur
Diyen vesveseciye verecek cevap şudur:
Abdulkâdir Geylâni, Seyyid Ahmed Rufâi,
Bahâeddin Nakşibend, Hacı Bektâşı Velî,
Hoca Ahmed Yesevî, Hazreti Mevlânâmız.
Daha pek çokları var ama saymak mânâsız.
Bu sayılan zevâtı dünyada mü'min, kâfir
Herkesler tanıyorlar ediyorlar hep takdir.
Bunlardan hiçbirine ne tenkid ne itiraz
Gelmiyor kimselerden alınıyor ancak haz.
Madem bu efendiler cümle halkın makbûlü
Olmuşlarsa acaba nedir bunların yolu?
Hepsi de bir tarikat kurucusu önderi,
İnsanlara hep hayra sevk etmişler her biri.
Eğer bu Efendiler dünyâmızdan geçmişse
Elhak tarîkat da var gerekmez hiç vesvese
Ben bunları tanımam diyen olursa şâyet
O tiplerle uğraşma Allah'a havâle et.
Onların sînesinde mutlakâ bir hastalık
Ya da kalpte mühür var açacak yüce Hâlık.
İşte girmiş olduğum bu güzel yolda benim,
Aldığım dersler nedir anlatayım istedim.
Başta şunu bilmeli tarikat şeriattan
Zerrece ayrı değil gelir aynı kaynaktan.
Aslolan şeriattir, tarikat ona hâdim,
Aksini düşünenler sonunda olur nâdim.
Sanılır ki müridler mürşide eder hizmet
Aslında hizmet yapan mürşiddir, çünki himmet
Ederek müridlere isterler ki bu yoldan
İstifâde ederek halas olsunlar nardan,
Mâdemki şeriata tarikat hizmetkârdır
Şeriat ortada ya, ona gerek var mıdır?
Sorusuna verecek cevap mutlaka evet,
Kendini ve etrâfı iyi incele fikret.
Şeriat denilen şey Kur'ân hükümlerine
Ve Allah Rasûlü'nün yüce sünnetlerine
Uymaktan ibârettir amma velâkin gör ki,
Âlim bile olsalar uyan binde bir belki.
Misal mi; teheccüdü kılamaz çok âlimler,
Hâlbuki müekked bir sünnetdir o bilirler.
Sünnete uygun hayat mürşid-i kâmillerde
Görülmektedir ancak, çünki onlar bir yerde
Hazreti Peygamberin gerçek vârisidirler,
Silsile yolu ile O'ndan nasiplenirler.

İşte mürşid-i kâmil Nebi'den gelen feyzi
İstidatlı müride aktarır gizli gizli.
Güneşten ziyâ alıp olan bir karpuz gibi
Olgunlaşır da mürid fakat bilmez halini.
Eğer mürid gayretli teslimiyyetli ise,
Alacağı feyizi ölçmez hesap hendese.
Mürşidin bir nazan ele geçmez hazine,
Şeyhi için şairin bak sen söylediğine.
'Rabbim bin yıl ömür yerse oda hep tâatla geçse
Bir nazarındaki vecde imkânı yok erişilmez'
Evet bu söz yüzde yüz doğru çünki yaşanmış
Bir hal olduğundan ifade böyle olmuş.
Bu nazarın sahibi Mahmud Sami Efendi
Hazretleridir, eğer varsa onun menendi
Kişilerde o nazar bulunabilir, meğer
Şu zamanda böylesi ancak kibrit-i ahmer.
Allâh'a sonsuz hamd olsun ki ben âcize
Öyle bir kapı nasip etti sanki mûcize.
Böyle büyük bir zâtın bulunması aklımın
Kenarından geçmezdi bu lutfudur Rabbimin.
İnsanlara hidâyet yollarını açıyor,
Niyeti hâlislere delili gösteriyor.,
Bu zâtı mübâlağa ile medh ediyorsun
Ama kerâmetinden hiçbir söz etmiyorsun
Diyenler olabilir tabi ki onlar haklı,
Ancak burada bizim yaklaşımımız farklı.
Kerâmetten kastınız eğer havada uçmak,
Yahut suda yürümek, ateşlerde yanmamak,
Kısa zamanda uzak mesafeyi kat etmek,
Yitik şeyleri bulup kalbden geçeni bilmek
Gibi hususlar ise biz bunların üstünde
Pek fazla durmuyoruz şundan ki neticede,
Bir hint fakiri yahut riyâzeti çok çeken
Hıristiyan elinden bu sayılan hallerden
Bâzıları zuhura gelebiliyor lakin
Onun adı istidrac sahibi ise hain
Olmaktadır çünki o Hak'ka istinâd etmez
İnsanları aldatır Rabbine boyun bükmez.
Bâtıla inanarak yaşayan insanlardan
Zâhir olan bu haller Hak'kın evliyâsından
Zuhura gelmez mi hiç? Fakat onlar kerâmet
Göstermekten kaçarlar, isterler istikâmet.
Çünki Rabb-i Zülcelâl Kur'ânı Hakîminde
İstikâmeti görmek istedi Habîbinde.
Mahmud Sâmi Sultânın hali istikâmetti,
Baştan sona hayâtı sünnetten ibâretti.
Bizler genç delikanlı O seksenli yaşlarda
Yaptığı muamele akıl koymaz başlarda.
Ziyârete gideriz saat verirler bize,
Tam da dakikasında çıkar hep karşımıza.
Ayakta karşılarlar sanki biz akrânıyız,
Gibi davranır hemde bir uğurlanışımız
Olur ki biz mest olup kendimizden geçeriz,
O âlicenaplığın karşısında eririz.
Tâ dış kapıya kadar gelerek yolcu eder,
Gözden ırak olana kadar orada bekler,
Seksen yaşını geçmiş böyle pir-i fânîden
Bu hareket tarzını kimse beklemez cidden.

Oturduğu yerinden ellerini öptürse
Güle güle evlâtlar diyerek yolcu etse;
Gâyet normal bir durum olurdu bizler için
Kimsenin aklına bir şey gelmezdi neden niçin.
Üstâzı Bursa'da bir ziyâretimiz oldu,
İrticâlen sohbeti seksen dakkayı buldu.
Bu, mutâdı olmayan bir zaman sohbet için,
Bir hikmeti var bunun sormayın neden, niçin.
Sohbetten sonra bizi bahçenin kapısından,
Duâda bulunarak uğurladı ayakdan.,
Uludağ'a dönük park etmiş olduğundan,
Vâsıtamızı geri çevirmek için ordan,
Epeyce bir mesafe giderek geri döndük,
Gördük ki koca Sultan hala kapıda dimdik,
Bizlerin dönüşünü ayakta beklemekte
Selametle diyerek teveccühler etmekte.
Bu tavır karşısında vecde dalıp acâib,
Bir hale girmiştik biz bakmıştık garib garib,
Üstâzın nur yüzüne ki o anda gözlerden
Sel gibi yaş boşandı acep gelir nereden?
Sonra bu ahvali ben çok derinden tefekkür
Ederek bir karara vardım gönlümde şükür.
Anladım ki bir kişi kuş olup da havada
Uçsa yahut bir anda on mil gitse karada,
Avucunda tutsa da kıpkızıl olmuş bir kor,
Üstâzımın yaptığı hareket ondan da zor.
Bu kadri pek yüce Zât hayatında kimseye
Evladım sakal bırak yahut sarık sar diye
Hiçbir söz söylememiş sâde yaşantısıyla
Örnek olmuş onlara o güzel irşâdıyla,
Veliler yetiştirmiş bir kulu incitmeden,
Bir asırlık ömründe kimseden incinmeden,
Cavidâni bir hayat yaşamış O mübârek,
Hazreti Ebûbekir gibi yüce bir örnek.
İki kere ikinin dört ettiğin bildiğim
Gibi biliyordum ki Mahmud Sâmi Efendim,
Bir nazarda mürîdi vuslata erdirecek
Güçte idi velâkin bizim ondan gelecek
Füyûzâta tahammül edecek tâkatımız
Yok idi; hem de varken birçok kabahatimiz
Onları teker teker terk edip mücâdele
Etmek gerekiyordu. Nefsi de murâkabe
Altına alaraktan büyük bir mücâhede
İle gidilebilir o pek yüce hedefe.
Okuyanlarım bana sanki şöyle diyorlar:
Kardeş bu kadar uzun söze neden gerek var?
Böyle şiir mi olur destan mı yazıyorsun?
Destana da benzemez bir şey karalıyorsun
Hayâtın hikâyesi desek yine olmuyor,
Aşağıya almıyor yukarıya dolmuyor,
Evet, çok haklıdırlar her tenkit eden kişi,
Böyle uzasın diye düşünmedim bu işi.
Maksadım kardeşlere bağlandıkları yoldan
İstifâde etsinler diyerek en kısadan
Bu yolun kıymetine dâir gelen ilhâmı
Biraz açıklayarak yapmak idi ikrâmı.
İhtiyârım dışında bu mecrâya döküldü,
Dümeni ben bıraktım gemi her yöne döndü.

Onun için kusura bakmasın okurları,
Biraz sabretsinler belki olur kârları.
Aslında şâirlikten yoktu bende hiç eser,
Seksendört yılındaydı uğraşmıştım bir sefer.
Mahmud Sâmi Üstâzın vefâtını tâkiben
Bir şiir yazmak için üç gün çok didindim ben.
İstedim ki mersiyemsi bir şiircik yazayım,
Okuyarak muhterem Efendimi anayım.
Ne kadar didindimse bir kıta yazamadım,
Bende şâirlikten bir zerre yoktur anladım.
Aradan geçti gitti koskoca bir on sene
Mûsâ Topbaş Üstâzım geliyorlardı yine,
Ankara'ya ihvânı mûtad ziyaret için,
Kurulara su vermek hasta tedâvi için
Biz özel günlerimiz için ekip kurmuştuk,
Üstâzın geldiğinde İlâhîler okurduk.
Doksandört senesinde geleceğini haber
Aldığımda içimde oluşmuştu bir keder.
Neden Üstâzımızın gelişi için özel
Bir gayret sarfetmeden hazır gelişigüzel
Birkaç İlâhî ile karşılıyoruz onu
Üstâza muhabbetin gerektirdiği bumu?
Diye üzülerekten düşündüm lakin elden
Bir şey gelmiyor ki ben anlamam şiirden.
Derken aklıma geldi çevirsem telefonu
Arasam Muğla'dan İlhan Armutçuoğlu'nu.
O şâirdir bir şiir yazar ise Üstâda
Bizde onu besteler icrâsını huzurda
Yaparız diye niyet ettimse de bu fikri
Tahakkuk ettirmeden Efendi teşrif etti.
Hazretin teşrifinin hemen ertesi günü
İcrâ olunacaktı büyük sünnet düğünü.
Sabah namazı kılıp câmiden ben dönünce
Bir hüzün kaplamıştı gönlümü ince ince.
Gene Üstâza layık bir gayret sarfetmeden
Huzûra çıkacağız diye üzülerekten
Gözümle süzüyordum raftaki kitapları
Seçip aldım içinden Gülzâr-ı Ârifânı.
Baştan sona tararken ilâhîleri tek tek
Gül ilâhîsi benim dikkatimi çekti pek.
İlâhîyi okurken gönlüme gelmişti ki
Bundan bir uyarlama yapabiliriz belki.
İlk kıtasından ilk mısrâyı değiştirdim,
Diğer mısrâları da aynen okunur dedim.

Bugün üstâzımız geldi
Çeşmi cemâli güldür gül
Oturdu postun üstüne
Postu destârı güldür gül

Üstâzın huzûrunda bu şekilde okumak
Münâsip olur derken içime doğana bak;

Hoş geldi hem sefâ geldi
Gönüllere şifâ geldi
Dertlilere devâ geldi
Himmet nazan güldür gül

İşte bizden sudûra gelen şiirin ilki
Bu kıta olmaktadır. Arkasındanda iki
Kıta yazarak ilk şiir hitam buldu.
Üstâzın huzurunda icra da güzel oldu.
Diğer iki kıtada şöyle geldi arkadan,
Olup olmadığını takdir okuyanından.

Hazreti Sâmi evlâdı
Tenvir eyledi bilâdı
Şâd oldu cümle evlâdı
Feyzi irşâdı güldür gül

Şükür vâcib oldu bize
Niyâzımız Rabbimize
Uzun ömür şeyhimize
Ömrü hayâtı güldür gül

Bu şiirimden sonra sanki dilim çözüldü,
Peyderpey ilâhî ve kasideler döküldü.
Birdenbire şiiri yazma kabiliyeti
Bende nasıl oluştu? Dedim buldum hikmeti.
Efendimize layık bir şeyler yapabilmek
İçin, çırpınıp durmak, âciz kalıp üzülmek
Dolayısıyla Mevlâ ihsan etti bu hali
Büyükler hürmetine olduğu kesin belli.
Bunun içindir ki biz yazdığımız beyitte
Bu hususu şöylece etmişizdir ifâde:
Sâmi Sultan ve Sendendir gönlüme doğan bu sözler
Tarîkınız bereketi ne gelse hep o nisbetten

Eğer şâirlik ise benim şâirliğimin
Hikayesi böyledir. Bütün şiirlerimin
Hepsi lutf-i İlâhî, bu yolun bereketi
İle yazılmıştır hep yoktur başka hikmeti.
Bize âit olanı sâdece hâlis niyet
Üstâzımıza ve onun nur yoluna muhabbet
Dervişlik yolundaki herkesin anlaması
Anlamakla kalmayıp nefsinde yaşaması
Gereken hususların birincisi temeli,
Muvaffak olduğun her iş ve bütün ameli
Allah'dan bileceksin seninki sadece bir
Teşebbüsten ibâret gerisi yüce takdir
Neticesi olduğu sabittir ayet ile
Gözünü kulağını açta dikkatle dinle!
İnsanlara hitâben gâyetten ibret âmiz
Kur’ân-ı Hâkim’inde buyuruyor Mevlâmız:
Sana gelen iyilik cümlesi Allah'dandır.
Gelen kötülüklerse hep senin nefsindendir'
Bu ayet açık seçik durumu bildirirken
Nasıl iyi şeyleri ben yaptım diyorsun sen?
Şimdi sıralayalım bazı misalleri biz
Övündüklerimizde acaba haklımıyız?
Bir erkek yakışıklı bir hanım çok güzelse
Var mı kendilerinden bunda bir katkı hisse.
Anne ve babaları diyebilir mi eser
Bizimdir. Hâşâ ancak Allah'ın lutfu derler.
Öyleyse güzelliği ile övünen kimse
Hatasını bilmeli ona gerekir tevbe
Bu birinci misalden düşünüp anlamalı

Hiçbir hususta nefse pay çıkarılmamalı.
Aklı fazla olana gereken tevâzudur,
Rabbin bu ihsânına karşılık şükür budur.
Güçlü kuvetli olan sakın ona güvenme
Bir küçücük mikrobun yerlere serdiğine
Ey güzel sesli olup bülbül gibi şakıyan
Yahut güzel telaffuz ile Kur'ân okuyan,
Düşün sen mi sesini çalışıp güzel kıldın?
Makam becerisini emekle mi kazandın?
Bilirsin ki bir kişi çalışsa da yüz sene
Senin yaptığın makam gibi yapamaz gene.
Allah'ın yarattığı kabiliyet seninki,
Öteki ise âciz bir kulunun gayreti.
Sanat sâhipleri de başka başka oluyor
Birisinde bulunan diğerinde olmuyor.
Kendisinde insanlardan üstün bir yön bulunan,
İyi düşün sen misin, Allah mı üstün kılan?
Muhakkak senin de gayretinden dolayı
Küçük bir hissen vardır velâkin büyük payı
Allah'a ait çünki sana ihsân ettiği
Akıl, idrak, iz'ânı herkese vermediği,
Her zaman ve her yerde görünen ve bilinen
Bir gerçektir ortada, öyleyse bize düşen
Rabbin ihsanlarına karşı her zaman şükür
İçerisinde olmak ve eylemek tefekkür.
Ey zengin olan kişi sıran geldi şimdi sen
Sakın ha demeyesin aklımı kullandım ben.
Yahut çok çalışarak kazandım servetimi
Gece gündüz demeden sarf ettim gayretimi.
Senin çalıştığından daha fazla gayreti
Sarf edenler oluyor ama yoktur serveti.
Aklım ile kazandım diyene cevap şudur,
Evliyâdan birisi bu hususta buyurur:
‘Akılla alâkalı değildir verilen nimetler
Nice akıllılar var zaruret içinde yaşarlar
Nice eblehler ise nimet deryâsında yüzerler
Bundan dolayı bazı akıllar hayret ederler
Kimi akıllılar da zındıklık içine düşerler’
Bu sözlere dikkat et sıradan sözler değil
Yükselten alçaltanın Allah olduğunu bil.
Önüne fırsatları çıkaran yüce Mevlân
Bunları kullanmakta senin için imtihan.
Zenginlerin kimisi devletle iş görerek,
Kimisinin tarlası arsaya dönüşerek.
Kimi meşru olmayan ticâret yaptığından
Kimi çalıştırdığı işçilerin sırtından
Kazanmıştır serveti yoksa tek bir kimsenin
Sade kendi gayreti ile büyük servetin
Kazanılması hiçbir zaman mümkün değildir,
Kazandım diyen varsa o gaflet içindedir.
Allah dilediğine dilediği şekilde
İhsanda bulunuyor gerçek bu, güç yok bizde.
Biz sade sebeplere yapışıp bir irâde
Göstereceğiz hayra umduğumuz yerlerde.
Bundan sonra takdiri yaratması Allah'a
Ait bulunmaktadır. Biz el açıp dergâha
Duâlar eyleyelim, zira sözü uzattık,
Fazla söz okuyana verecektir bıkkınlık.

İşin hulâsâsını Hazreti Ali bize
Bildirmektedir ondan alabilirsek hisse
Mesele kalmaz lâkin bunda muvaffak olmak
Kendi kendine olmaz mürşidle olur ancak.
Hazreti Ali derki: 'ilim bir noktadır da
Çoğaltmışlar cahiller onu çok sayfalarda'
Burada ilimden maksat Allah' ı tanımaktır,
Allah'ı tanıdıktan sonrası rahatlıktır.
Öyleyse duâmıza başlayıp isteyelim,
Ya Rabbi seni bilmek için ihsân et ilim.
En başta bize bizim hiçliğimizi bildir,
Kalmasın nefsimizde ucub, gurur, kin, kibir.
Gıybeti, nemîmeyi, hasedi, iftirâyı
Yapmaktan, yaptırmaktan koru biz zuafâyı.
Kendi ayıplarımız gözümüzü kapatsın
Başkasının ayıbını görecek göz kalmasın.
Farzların, vâciblerin, sünnetlerin edâsı
İçin bize ihsân et aşkı, şevki, ihlâsı.
Habîbinin gizli şirk buyurduğu riyâya
Hiçbir zaman uğratma düşmeyelim ğayyâya.
Velîlerine karşı edepsiz hareketten
Sen koru Rabbim bizi bu en kötü hâletten.
Çünki günahların var tevbe ile çâresi,
Tâmiri en zor olan edebsizlik yâresi.
Ey Rabbimiz edebden mahrum bırakma bizi
Şeyhimizin gönlünden sildirme ismimizi.
İhvânın cümlesini ayırımsız severek
Hizmetinde bulundur hiç fark gözetmeyerek.
Büyüklerin peşinde koşturup da hizmete
Gariblere gelince sıvışandan eyleme.
Büyüklere hizmeti yapacak çok bulunur,
Gariblere hizmetten Şeyhimiz hoşnud olur.
Hizmet için ihvânın tercihle zâifini
Gösterelim Üstâzı sevmek nişânesini.
Ya Rabbi öz olarak senden istediğimiz,
İster ilk basamakta ister sonda olsak biz,
Filan yetişmiş ihvan, filan hallidir dense,
Kimimize velîlik, halîfelik verilse,
Kerâmet ehlinden de olsak yine sen bizi
Mürşide boynumuzdan bağlı tut hepimizi.
Boynumuz kopsunda tek kopmasın hiç ipimiz,
Koru bizi Rabbimiz ip koparsa biz hiçiz.
Yeter artık sözlere vuralım bir hâtime
Cümlemizin nasîbi olsun hüsnelhâtime.
Mürşide bağlılıkla ulaşırız felâha
Hamdolsun âlemlerin Rabbi olan ALLAH'A.

1994 – Tahsin ENER

1.8. TAHSİN ENER HAKKINDA YAPILAN GÖRÜŞMELER

Bu bölümde Tahsin Ener'i tanıyanlar ile yapılan röportaj ve mülakatlar neticesinde elde edilen bilgiler yer almaktadır. Görüşmeler bir kişi hakkında olduğu için söylenenleri kendi anladığımız şekliyle yansıtmanın yanlış çıkarımlara sebep olabileceğini düşünerek sarf edilen cümlelerden tezin konusu ile alakalı olan kısımları tespit edip olduğu gibi aktarmayı uygun gördük. Çalışmamıza dahil ettiğimiz ve aşağıda bahsedilecek yorumları sadece edebî açıdan tedkik ederek akademik bir formatta sunmaya çalıştık. Bu görüşmelerde muhataplara, Ener'in sanatçı kimliği; şairliği, bestekârlığı ve icracılığı; sosyal hayatı, karakteri, mizacı ve huyu… gibi onu her yönüyle tanımamıza vesile olacak sorular yöneltilmiştir. Ener'in mûsikî sanatına karşı gösterdiği muhabbeti ve samimiyeti; sanattaki azmi, başarısı ve üretkenliğinin yanı sıra şahsiyeti ve ahlakî vasıflarıyla da saygın bir yere sahip olduğu görülmüştür.

1.8.1. Ender Doğan (T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Klasik Türk Müziği Korosu Ses Sanatçısı)[51]

Tahsin Ener abiyle 2006 senesinin yaz aylarında Ankara'ya yaptığım bir seyahat sırasında, ortak dostumuz olan bir abi vasıtasıyla tanıştık. Evinde çok samimi sohbetler yaptık. Amatör bir ruhla mûsikî ile yakından ilgilenen ve bu hususta oldukça kabiliyetli, gayretli biriydi. Müzik konusuna alakası çoktu. Aşkı, muhabbeti olan bir kimse olarak elbette kalbindeki güzellikleri mûsikî vasıtasıyla dışarı taşımayı, insanlarla paylaşmayı, ruhunun güzelliklerini mûsikî vasıtasıyla insanlara ulaştırmayı istiyordu. Bunu yaparken çok mutlu olması özelliği de beni çok etkilemişti. Amatör olarak ney üflüyor, ud çalıyordu. Kendi sözlerini yazdığı yahut yazılmış olan farklı şiirleri besteliyordu. Tanıştıktan sonraki dönemde belli aralıklarla Ankara'ya her gittiğimde kendisini ziyaret ettim ve uzun sohbetler yaptık. Hatta evinde misafir oldum. Kendisiyle uzun mûsikî sohbetleri yaptık, meşkler yaptık, eserler tahlil ettik ve

[51] Ender Doğan ile Kişisel Görüşme: 9 Mayıs 2020, 30.04.2022.

birçok bestesinin notasını birlikte yazdık. Ben bazı tashihler yaptım. Gerek makamıyla ilgili gerekse prozodi bakımından yaptığı bestelerin bazı düzeltmelerini yaptım.

Tahsin Bey gerçekten ilginç bir insan olarak karşımızda duruyor. Amatör bir ruhla deme sebebim bizim mûsikî sevdamızın amatörlükle yürüyen bir meslek olmasındandır. Yani bu işin profesyonelliği yoktur. Tahsin abi harika ilâhîler bestelemiş ve sözler yazmış birisidir. Mesela bunların içerisinde benim de yıllardır konserlerde yahut çeşitli programlarda okuduğum ilâhîleri mevcuttur. En meşhur olanı özellikle sünnetle ilgili olan ilâhîsidir.[52] Bu ilâhîyi birçok yerde okudum, çok sayıda kişi bunu öğrenip okumaya başladı ve eser oldukça fazla derecede yayıldı. Hemen birçok sünnet merasiminde yahut sünnet düğününde bu ilâhî çok meşhur oldu. Aynı zamanda düğün ilâhîsi de vardır.[53] Şarkıları, ilâhîleri hatta türkü formunda yaptığı besteleri mevcuttur. Tahsin abinin gönlünde çok hoş, çok muhabbetli bir taraf var ki bu işi çok severek yapıyor olmasıdır. Zaten kendisi de insanları seven, dost canlısı, insan canlısı kalendermeşreb bir insandır. Misafirperver ve aynı zamanda dostun hatırını en üst noktada tutan bir güzel insandır.

Tahsin abinin bir özelliği de her zaman öğrenmeye açık bir insan olmasıdır. Merak ettiği birçok konuyu araştırıp inceleyen, ehlini bulup ondan soran, öğrenmek için oldukça fazla mesai harcayan biridir. Bu anlamda bizlere de örnek olmuştur. O, müzik çalışmalarını yaparken kesinlikle bir dünyalık menfaat beklentisinde değildir. Tamamen gönlündeki güzellikleri paylaşmaktan ve bu işleri yapmak sûretiyle kendi hayatını güzelleştirme amacından başka bir maksadı yoktur. Biz kendisiyle halen sıkça görüşmekteyiz. Bu görüşmeler sadece müziğe dair muhteviyatta değildir. Hatıraları ve tecrübeleri de çok kıymetlidir. Bu anlamda kendisi ile irtibatımız devam etmektedir.

[52] Ender Doğan'ın zikrettiği sünnet ilâhîsinin güfte ve bestesi Tahsin Ener'e ait olup "Segâh" makamında ve "Aksak" usûlündeki "Sünnet Olan Çocuklar" ilâhîsidir.
[53] Düğün ilâhîsi "Düğün" isminde olup "Hüzzam" makamında ve "Aksak" usûlünde bestelenmiştir.

1.8.2. Doç. Dr. Fatih Koca (Akademisyen / Sanatçı)[54]

Tahsin Ener amca ile tanışma hikayemiz kendisinin beni cep telefonundan araması ile başlamıştı. Yapmış olduğumuz görüşmede şahsına ait güfte ve bestelerinin olduğunu belirtmişti. Ayrıca sanatçı Ender Doğan ile tanışıklığından bahsederek övgü dolu cümlelerle ifade etmişti. Tahsin amca ile iki defa telefon görüşmesi gerçekleştirdim. İçten, samimi ve duygusal bir karaktere sahip olduğu izlenimi ile yad ediyorum. Mûsikî hakkında bazı mülahazalar gerçekleştirdik. Anlatırken gözündeki o ışığı adeta sesine yansıyordu ve heyecanı hissedilebiliyordu. Böylece aramızda bir muhabbet oluşmuştu. Sonrasında Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi'ndeki odama gelmişti. Bu yüz yüze görüşmede yanında getirdiği beste örneklerini ud ile icra etmiştim.[55]

Tahsin Ener son dönem mûsikîşinasları içerisinde önemli bir yere sahiptir. Besteleri mûsikîşinasların takdirini cezbedici özelliklere haizdir. Zira mûsikîye vukûfiyeti açısından Ener'in eserleri günümüz mûsikî anlayışını yansıtır nitelikte olup kadim mûsikî değerlerimizi de göz ardı etmeyen bir yapıyı barındırmaktadır. Bu özellikleriyle inanıyorum ki onun bestelerini dinleyenler de öncelikle huzur bulacaklardır.

Tahsin Ener ile unutamadığım bir hatıram da vardır. 2022 yılı Ramazan Bayramının ilk sabahı TRT 1 ekranlarında "Bayram Özel" programında Ender Doğan ve Murat Irkılata ile konser icra etmiştik. İlâhîler ve dinî mûsikîmizden bazı örnekler icra ettiğimiz bu programda güfte ve bestesi Tahsin Ener'e ait bir eseri de okumuştuk.[56] Programın bitiminde Tahsin Ener, Ender Doğan'ı aramıştı. Bizler, Ener'in yalnızca teşekkür etmek için aradığını düşünürken o bize çok üşüdüğümüzü ve bu duruma üzüldüğünü belirterek içimizi adeta ısıtmıştır. Beni çok etkileyen bu hatıramı eklemeden geçemem. Nazik, anlayışlı, kadirşinas ve disiplinli bir beyefendidir. Sanat ile yoğrulan bir ruhu başka kelimelerle ifade etmeniz zaten mümkün olmayacaktır.

---

[54] Doç. Dr. Fatih Koca ile Kişisel Görüşme: 20 Mayıs 2022

[55] Tahsin Ener ile ilk tanışmamız Doç. Dr. Fatih Koca'nın odasındaki bu görüşme esnasında gerçekleşmiştir. Tez için kaynak kişi olarak Ener'in belirlenmesinde odada geçen konuşmalarda etkili olmuştur. (Tez Yazarının Notu)

[56] Güfte ve bestesi Tahsin Ener'e ait olan bahse konu eserin adı "Bayram" olup Nevâ makamında ve Yürük Semâi usûlündedir.

1.8.3. Fatih Şahin[57] (Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni)[58]

2019 yılında Ankara ili Keçiören ilçesi Bağlum semtine Abdülhakim Arvâsî Ortaokulu'na tayin olduktan sonra aynı bölgede oturan Tahsin beyle tanıştım. Yakın komşu olmuştuk, evine ziyaretlerde bulunmaya başlamıştım. Tahsin hocamın elini öperek sohbetlerinden ve mûsikî ilminden istifade etmeye gayret ettim. Halen beraberliğimiz bu şekilde devam etmektedir.

Tahsin hocamla ilk tanıştığımda bestelerini göstermişti. Kalın bir defteri vardı. Her bir sayfasına kendi güfte ve bestelerini yazmıştı. Öyle bilgisayarla yazılmış notalar değildi, hepsini kendi eliyle yazmıştı. Bir vesilesini bulduğunda eline udunu alıp o güzel ve orijinal bestelerini okumaya başlar. Biz de ya ona eşlik ederiz ya da onu can kulağıyla dinleriz.

Tahsin hocamın besteleri ve güfteleri geçmişten geleceğe bir köprü vazifesi görmektedir. Kendisi sadece bir aktarım vazifesi icra etmemektedir. Zira o, gelecek kuşaklara aktarılacak bir kültür, irfan ve mûsikî membaıdır. 1900'lü yıllardan 2000'li yıllara gelmiş bir yolcu gibidir. Onu dinleyen herkesin varacağı ortak kanaat sanırım bu olsa gerektir. Anlattığına göre çeşitli sebeplerden dolayı mûsikîye uzun süre ara vermiş. Şayet genç yaşlarında mûsikîye ara vermeseydi; bu yetenek, azim ve gayretle zamanın Hacı Arif Bey'i olabilirdi. Tahsin hocam büyük bir bestekârdır. Ama maalesef böyle üstadların kıymeti geç anlaşılmaktadır.

Tahsin hocam, Allah'a ve Peygamber'e çok düşkün ve aşık birisidir. Etrafında yardıma muhtaç birileri varsa onlara bir şekilde destek olmaya çalışan bir insandır. Çevresindeki insanlara hayatıyla örnek olan, dinî dersleriyle Allah'ı ve Peygamber'i öğreten ve sevdiren birisidir.

Tahsin hocam şimdilerde 76-77 yaşlarındadır. Öncelikle ondaki öğrenme aşkına, azim ve gayrete hayranım. Geçen yıl bilgisayar kullanmayı öğrendi. Ardından bir nota yazım programını ve sonra kendi bestelerini kaydetmek için Adobe Audition

[57] Fatih Şahin, 1989 yılında Trabzon da doğmuştur. Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi'nden mezun olmuştur. Marmara Üniversitesi'nde Türk Din Mûsikîsi anabilim dalında yüksek lisans eğitimini 2019 yılında tamamlamıştır. 2015'ten beri Ankara'da Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenliği yapmaktadır.

[58] Fatih Şahin ile Kişisel Görüşme: 23 Mayıs 2022

gibi zor bir programı kullanmayı öğrendi. Bu yaşına rağmen gününün çoğunluğunu mûsikîyle geçirmektedir. Ayrıca emekli olmasına rağmen zamana karşı çok hassas ve son derece dakiktir. Bir keresinde sözleştiğimiz saate on dakika geç kalmıştım. Epey sitem etmişti.

Hasılı Tahsin hocam bizlere her yönüyle örnek bir mümin ve mûsikîşinastır.

1.8.4. Gamze Durmaz (İlâhiyat Fakültesi Mezunu)[59]

Çevremizde sevilen, sayılan, mücadeleci ve çok yönlü bir insandır. Orman mühendisliğinden emekli olan Tahsin amca dinî ilimlere ve mûsikîye karşı oldukça ilgilidir ve kendini bu alanlarda geliştirmiştir. Tahsin amca ile 17 yaşında tanıştım. Aramızdaki bağ komşuluk ilişkisi olarak başladı ve iletişime geçtikçe hayatıma dokundu, Allah razı olsun. Bizleri kendi kızı-torunu gibi benimsedi. Hayata dair farklı hayallerim ve düşüncelerim var iken Tahsin amcanın nasihatleri ve desteği sayesinde hayatım manevî anlamda değişti.

Hayat rehberimiz olan Kur'ân-ı Kerim'i ilk defa Tahsin amca ile öğrendim. Ailem hep tesettürlüdür fakat ben o zamanlar henüz tesettüre girmemiştim. Tahsin amcanın tesettür ile alakalı sohbetleri, tesettüre bakış açısı, tavsiye ve yönlendirmeleri tesettüre girmeme vesile oldu. Yine sınava hazırlandığım dönemlerde kısa aralarda ve çay sohbetlerimizde hiç aklımda olmayan ilâhiyat şuurunu bende oluşturup ilâhiyata başlamama vesile oldu. Bende köklü değişime vesile olup beni "gerçek ben" ile tanıştırdığı için kendisine bir ömür duacıyım.

Tahsin amcanın mûsikîye olan ilgisi babası ile başlamış ve ney üfleyerek, bağlama çalıp ilâhîler söyleyerek kendini bu konuda ilerletmiştir. Kendisinin bana ney hediye etmesi ile benim de o alana bir ilgim oluştu. Tahsin amcanın ney ve ud sazları sohbetlerimizin vazgeçilmez bir parçasıydı. Her sohbetimizde muhakkak eli neyine ya da uduna giderdi veyahut sohbetimizi ilâhî ile sonlandırırdık.

[59] Gamze Durmaz ile Kişisel Görüşme: 12 Mayıs 2020, 29.04.2022

Böylesine değerli insanların varlığı insana huzur veriyor, iyi ki var. Allah kendisinden razı olsun.

1.8.5. Kenan Aydınlı (Sanatçı)[60]

Tahsin Ener abimizle tanışmam 1990'lı yılların başına dayanmaktadır. Kendisi fıtratı ve hoş sohbet olması hasebiyle dostluk kurulacak ve istifade edilecek bir yapıya sahiptir. Tabi ki insanlarla uzun soluklu dostluklar kurmak için en başta meşrep birlikteliği çok önemlidir. Allahuâlem meşreplerimizin çok yakın olması da bu arkadaşlığın, dostluğun kurulmasında en önemli faktörlerden biridir. Bendenizin muvazzaf asker olmam hasebiyle ancak hafta sonları uygun zamanlarda ailece bir araya gelebilirdik. Abimizin yaş ve hayat tecrübesi olarak bizden önde olması bizim için bir avantajdı. Tanışmamızın ilk haftalarında Kur'ân-ı Kerim'i makamlı okuyuşum ve mesleğimin bando müziği olması hasebiyle muhabbetlerimizin odak noktası mûsikî olmuştu. Bu muhabbetlerimizden birinde Tahsin abi sanat müziğinden bahsedip ezberimde kaç tane şarkı olduğunu sordu. Ben de ilâhî ve türkü repertuvarım olduğunu ancak sanat müziği ile ilgim olmadığı için şarkı bilmediğimi söyledim. Bunun üzerine "Olmaz öyle şey! Senin acilen şarkı ezberlemen lazım." deyip bendenize 2 adet 45'lik kaset verdi. Kasetlerde değişik makamlarda ve yaklaşık otuz tane klasik şarkı mevcuttu. Tahsin abimizin bu katkısı, Klasik Türk Müziği icra tavrına sahip olmak ve Kur'ân-ı Kerim tilavetlerini daha etkili yapabilmek ve almış olduğumuz batı kaynaklı müzik bilgileriyle Türk Müziğine dair bilgileri birleştirerek büyük bir ilmî birikime sahip olmak için çok güzel bir fırsat oldu. Tahsin abi bir gün bestelerinin olduğunu söyledi. İcra ettiğinde gayet güzel besteler olduğunu fark ettim ve bestelerini notaya almaya başladım. İlk notaya aldığımız "Zikri Mevla İle" ilâhîsidir.

Bir dönem şartların uygun olması hasebiyle aynı apartmanda oturma durumu hasıl oldu. Bu da daha fazla vakit geçirmemize vesile oldu. Tabi ki bir araya gelişlerimizde hayata dair çoğu tecrübelerini bizlere aktarırdı. Hatta bazen gençliğimizden kaynaklanan bazı eksikliklerimizi hatırlatır ve ikazlarda bulunurdu. Bu

[60] Kenan Aydınlı ile Kişisel Görüşme: 10 Mayıs 2020, 30.04.2022

konularda da ailece çok istifade ettiğimizi söyleyebilirim. Ramazan-ı Şeriflerde ve kandillerde gençleri yanımıza alarak ilâhî korosu oluşturuyorduk. Bu her zaman mümkün olmuyordu ama muhakkak ikimiz bulunurduk. Çünkü insanlar bunu arzu ediyor, önceden tembihatta bulunuyorlardı. Günler böyle geçerken bilmediğimiz ilâhîleri ve bilhassa geçmişimize ait eserleri araştırır olduk. Hatta Ali Ufkî Bey'in (ö. 1675) *Mecmûa-i Sâz ü Söz*'ünü bile incelemeye başlamıştık. Baktık ki bizden 2 sene önce konu hakkında çalışma yapılmış.[61]

Zaman içinde Tahsin abimiz nota öğrenmeyi hedefine aldı ve başarılı oldu. Bu da yapacağı yeni bestelerinde kendisini güçlendirdi. Haftada ortalama bir iki beste yapardı. Bestelerini tarihe not düşme adına kayıt altına almamız gerektiği düşüncesinden hareketle 2002 tarihinde "Zikri Mevla" adında çoğunluğu Tahsin abiye ait bestelerden oluşan bir kaset çalışması yaptık.[62] Lakin bu çalışma piyasaya sürülmedi. Kendi çevremizle alanda sınırlı kaldı.

Tahsin Ener abimizin şu özelliğini de zikretmezsek olmaz. Kendisi Kur'ân-ı Kerim'i hocasız öğrendiğini söylemişti. Kıraati gayet düzgün, mahreçleri yerinde ve bilhassa çocuklara ve gençlere bu konuda uzun süredir hocalık yapmaktadır. Öğretme ve aktarma kabiliyeti çok pratiktir. Yanlış okuyan birisini duyduğunda uygun bir şekilde ikazlarda bulunduğuna şahit olmuşuzdur.

Kendisinin edebiyata karşı da yoğun bir ilgisi vardır. Çoğu bestelerinin şiirleri kendisine aittir. Yine matematik alanında çok ilgilidir. Çok pratik bir zekaya sahip olmakla beraber hızlı düşünen ve aklına geleni hemen yapma azmi olan bir özelliğe sahiptir.

Abimizde mûsikî ve edebiyatın yanında daha birçok meziyetin olduğunu söyleyebilirim. Çok iyi bir aşçıdır ve bunu da 3 yıllık bir süre de aktif olarak icra etmiştir. Biz de bu süreçte yanında çırağı olarak bulunuyorduk.

[61] Ali Ufkî Bey ve eseri hakkında yapılan detaylı bir çalışma için Bkz.: M. Hakan Cevher, *Ali Ufki Bey ve Haza Mecmü'a-i Saz ü Söz (Transkripsiyon, İnceleme)* (İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1995).

[62] 2002 yılında Beyza Müzik Yapım'dan çıkan "Zikri Mevlâ" isimli albümde 12 eser bulunmaktadır. Bu eserler içerisinde 5 tanesinin güftesi ve bestesi, 2 tanesinin ise sadece bestesi Tahsin Ener'e aittir. Dolayısıyla albümdeki 7 eserde Ener'in imzası vardır.

1.8.6. Mehmet Ali Bal (İmam Hatip)[63]

Tahsin abiyle Sami Efendi Camii imamı olduğum zamanlarda cemaatimiz olması vesilesiyle tanışmıştık. Camide cemaatimize mübarek gün ve geceler maksadıyla namazın hem öncesi hem sonrasında Tahsin abi ve Kenan Aydınlı bey ile faaliyetler yapardık. Allah bazı insanlara özel yetenek ve kabiliyetler lutfetmiştir. Tahsin abi de onlardan birisidir. Bestelerini mûsikîyle ilgilenenler beğenmekte ve takdir etmektedirler. Kendisi samimi bir Müslüman, özü sözü hoş bir derviştir. Allah istikametten ayırmasın.

1.8.7. Nazmi Bayram (Uçak Uçuş Öğretmeni)[64]

Tahsin bey ile 1974 yılında bir arkadaşım vasıtasıyla tanıştım. Daha sonrasında komşu olduk. Rabbim Tahsin Bey'i güftekâr ve bestekâr olarak yaratmış. Komşu iken oğlumun neyzen olduğundan bahsetmiştim. Birlikte ney üflerlerdi. Sonrasında kendisine "Sen hem üflüyorsun hem de söylüyorsun. Ben sana ud hediye edeceğim." dedim.

Türk sanat mûsikîsiyle ilgilendiğim için Tahsin Bey ile yıllarca meşk yaptık. Bizlere çok yardımcı oldu. Bugün bir mûsikî sevgimiz varsa Tahsin beyin bunda emeği çoktur. Tahsin beyin besteleri, insanların gönlünü okşamakta ve ruhunu dinlendirmektedir.

Tahsin bey sadece mûsikî alanında değil her sahada kabiliyetlidir. Bu konuyu şu hatıra ile açıklamak isterim: Bir gün "Sen çok yoruluyorsun. Çocuklarını alarak Ordu Perşembe'deki bizim eve gidip bir süre dinlen." demiştim. Önce onlar, sonrasında da biz gittik. Tahsin Bey evdeki bütün tamirat işlerini yapmıştı. Allah ona birçok konuda bir kabiliyet vermiş. Bir iş olduğunda hemen yapmak için çaba sarf etmektedir.

[63] Mehmet Ali Bal İle Kişisel Görüşme: 24 Mayıs 2022.
[64] Nazmi Bayram ile Kişisel Görüşme: 21 Mayıs 2022

1.8.8. Rasim Erenler (Sanatçı)[65]

Tahsin amca ile 1998 yılında Oran Sitesi'nde Kenan Aydınlı Bey sayesinde tanıştım. Tahsin amca bize dinî sohbetler yapardı. Bestekâr, güftekâr ve mûsikîşinas olarak nev'i şahsına münhasır bir insandır. Allah vergisi bir kabiliyete sahiptir. Ben dört sene askerî okulda müzik eğitimi aldım. Fakat Tahsin amca nota okuma hariç benden üstündür. Eline hangi enstrümanı alsa çok kısa sürede öğrenir ve çalmaya başlar. Tahsin amcanın bestekâr ve güftekâr olmasına bakacak olursak inançlı, imanlı bir insan olduğu için iç aleminin dışa yansıması olarak kabul edebiliriz. Tahsin amca eserlerini yazarken bir menfaat beklentisi ile yazmaz, iç alemini dışı aksettirir. Onun kalbindeki neyse dilindeki de odur. Tahsin amca eserlerindeki sözleri ile kişilerin manevî alemine dokunur. Onun hem söz hem melodi olarak müziğinden etkilenmeyen insan, duygusuz bir insandır. Tahsin amcanın mûsikîdeki kabiliyetine bakınca "Gençliğinde keşfedilip önü açılan birisi olsaydı, zamanımızın Dede Efendisi olabilirdi." diye düşünüyorum. Tahsin amca inancını her şeyin üstünde tutan birisidir. Çalıştığımız yerde birisine kızmıştım. Tahsin amcaya "Ben bu adamı döveceğim" dediğimde, bana "Nefsine dokunan bir şey söylerse ses çıkarma ama dinine söz ederse ne yaparsan yap, yanındayım." dedi. Kısacası Tahsin amca mûsikîşinaslığı yanında dürüst, ahlaklı, kadirşinas ve insanlara yardım etmeyi seven Allah adamı bir zattır.

[65] Rasim Erenler ile Kişisel Görüşme: 16 Mayıs 2022

İKİNCİ BÖLÜM

TAHSİN ENER'İN BESTELERİ

Sadece müzikal anlamda değil gençlere gösterdiği hassasiyeti, ahlakî vasıfları sebepleriyle de güzel bir örneklik teşkil eden Ener'in mûsikîyi araç için kullandığını belirtmiştik. O, hislerini ve düşüncelerini muhatabına aktarmak, gençleri dine ve ahlakî güzelliklere yönlendirmek için sanattan istifade etmiştir. Ud, Ney ve Bağlama'yı bu amaçla öğrenmiş, şiirlerini ve bestelerini bir amaç doğrultusunda ortaya koymuştur. Her ne kadar araç için kullansa da yapılan işin en iyi şekilde yapılması[66] ilâhî fermanından hareketle Ener'de sadece besteler yapmakla kalmamış; kitaplardan araştırarak Kur'ân okuma esaslarını tatbik edecek bir birikime, üstadlarından icraları dinleyerek klasik üslubu da tanıyacak bir mahârete, bestelerini daha özenli yapabilmek gayesiyle çeşitli enstrümanları kullanabilecek bir meraka ve ilgiye, öğrencilerinin gönlünü ısındırmak maksadıyla Ney açabilecek bir donanıma, eserlerini deşifre edecek kadar makam ve nota bilgisine, tez sürecinin başlamasıyla birlikte teşviklerimizle temel seviyede nota programı kullanabilecek bir yeterliliğe haiz olmak için mesâî harcamıştır. Bu marifet iltifata tabi olmalı, bu gayret takdirle mukâbele edilmelidir.

Tahsin Ener hem dinî hem din dışı eserler bestelemiştir. Bestelerinin büyük bir kısmı kendi el yazısı[67] ile nota kâğıtlarında, birkaç tanesi nota programı ile yazılmış olup matbu halde idi.[68] Klasik şarkıların genelinin anlam bakımından uhrevî olduğunu söyleyen Ener, "İlâhîler şekil ve biçim açısından daha sade oluyor, şarkı formunun daha girift ve sanatlı yapısı sebebiyle tadı başkadır." diyerek şarkılara[69] da önem verdiğini ifade etmiştir. Ener'in "İlâhîler", "Şarkılar", "Türküler" ve "Marşlar" olmak üzere dört başlıkta değerlendirmeyi uygun gördüğümüz 105 bestesi elimizde mevcuttur. Ener'in bestelerinin form, makam ve usûl dağılımı şöyledir:

---

[66] "… Yaptığınızı güzel yapın; Allah güzel yapanları sever." Bkz.: *Kur'ân-ı Kerîm Meâli*, çev. Hayrettin Karaman – Ali Özek vd., (Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2000), Bakara Sûresi, 195. Âyet.

[67] El yazısı nota örneklerinden bir kısmı için ekler kısmına bakınız.

[68] Çalışma sürecinde Ener'in icraları esas alınmakla beraber şahsî nota arşivi de incelenmiş, besteleri ortak bir ürün halinde ortaya koyulmuştur.

[69] İlâhî ve şarkı formları ile aralarındaki farklar hakkında Bkz.: Öztuna, *Türk Mûsikîsi Kavram ve Terimleri Ansiklopedisi*, 171-172, 442-447.

Tablo 1: Tahsin Ener'in Bestelerinin Form Dağılımı

	FORM ADI	ADET
1	İlâhî	81
2	Şarkı	19
3	Türkü	3
4	Marş	2

Tablo 2: Tahsin Ener'in Bestelerinin Makamsal Dağılımı

	MAKAM	ADET
1	Bestenigâr	1
2	Gerdâniye	3
3	Hicaz	7
4	Hicaz Hümâyun	19
5	Hicaz Uzzal	1
6	Hüseynî	20
7	Hüzzam	22
8	Kürdili-Hicazkâr	1
9	Nevâ	1
10	Nihâvend	1
11	Rast	2
12	Sabâ	3
13	Segâh	3
14	Uşşak	20
15	Zirgüleli Sûzinak	1

Tablo 3: Tahsin Ener'in Bestelerinin Usûl Açısından Dağılımı

	USÛL	ADET
1	Ağır Düyek	7
2	Aksak	9
3	Aksak Semâi	17
4	Devr-i Hindî	2
5	Düyek	30

6	Lenk Fahte	3
7	Mürekkep Nîm Sofyan	2
8	Müsemmen	13
9	Raks Aksağı	1
10	Semâi	1
11	Sofyan	6
12	Türk Aksağı	4
13	Yürük Semâi	10

Tahsin Ener'in bestelediği güftelerin 77 tanesi kendisine aittir. O, Yunus Emre, Mevlânâ, Ahmed Kuddûsî, Ali Ulvi Kurucu, Hüsn-i Gülzârî, Muzaffer Ozak gibi bazı mutasavvıfların ve gönül erlerinin güftelerine de besteler yapmıştır. Din dışı bestelerinin gütteleri de yine tasavvufî mahiyettedir. Ener'in beste yaptığı güftekârlara dair dağılım ise şöyledir:

Tablo 4: Tahsin Ener'in Şiirlerine Beste Yaptığı Güftekârlar

	GÜFTEKÂR	**GÜFTE ADEDİ**
1	Ahmed Kuddûsî	1
2	Ali Ulvi Kurucu	1
3	Cemal Gören	1
4	Enver Yılmazer	1
5	Esad Erbîlî	4
6	Fuzûlî	1
7	Hayâlî	1
8	Hüsn-i Gülzârî	1
9	İlhan Armutcuoğlu	1
10	Karacaoğlan	1
11	Kelâmî	2
12	Mehmet Ali Bal	1

13	Mevlânâ	1
14	Muzaffer Ozak (Aşkî)	1
15	Tahsin Ener	77
16	Yavuz Sultan Selim	1
17	Yunus Emre	9

Ener başta dinî-tasavvufî mevzular olmak üzere millî, manevî, toplumsal ve sosyal hemen her konuda eser bestelemiştir. Aynı zamanda Hz. Peygamber'e (s.a.v), İslâm büyüklerine, âlim ve sanatkârlara ithâfen besteler yapmıştır. İslâm ümmetlerinin kanayan yarası Kudüs'ün bombalandığı 2003 yılında kendi güftesine yaptığı beste gibi ümmeti ilgilendiren konularda da eser vücuda getirmiştir. Ayrıca eşine olan muhabbetini dile getirdiği bir eseri,[70] tez süreciyle birlikte başlayan irtibatımız vesilesiyle kıymetli eşime ve bana hediye ettiği "Manevî Evlatlarım" isimli bir bestesi[71] de mevcuttur.

[70] Ener, güftesi ve bestesi kendisine ait olan "Hicaz Hümâyun" makamında ve "Aksak Semâi" usûlündeki "Gördüğüm İlk Anda" eserini eşi için bestelemiştir.
[71] "Manevî Evlatlarım" isimli eserin güfte ve bestesi Ener'e ait olup "Hicaz Hümâyun" makamında ve "Müsemmen" usûlündedir.

2.1. İLÂHÎLER

Tahsin Ener'in 81 tane ilâhî formunda bestesi vardır. Bu bestelerde bestenigâr, gerdâniye, hicaz, hicaz hümâyun, hicaz uzzal, hüseynî, hüzzam, nevâ, sabâ, segâh, uşşak, zirgüleli usûller makamlarını ve ağır düyek, aksak, aksak semâi, devr-i hindî, düyek, lenk fahte, mürekkep nîm sofyan, müsemmen, raks aksağı, semâi, sofyan, türk aksağı, yürük semâi usûllerine kullanmıştır. İlâhî formuna uygun makamlara ve usûlleri yer vermiştir. Ancak usûl açısından ilâhîlerde yaygın olarak kullanılan sofyan ve yürük semâi usûllerine az sayıda başvurduğunu söyleyebiliriz. Bunun bir sebebi tercih ettiği şiirlerdeki aruz kalıpları ve hece vezinlerindendir. Bestelerinden 57 tanesinin güftesi kendisine ait olup Ahmed Kuddûsî'nin 1, Ali Ulvi Kurucu'nun 1, Cemal Gören'in 1, Esad Erbîlî'nin 3, Fuzûlî'nin 1, Hayâlî'nin 1, Hüsn-i Gülzârî'nin 1, İlhan Armutcuoğlu'nun 1, Kelâmî'nin 2, Mehmet Ali Bal'ın 1, Mevlânâ'nın 1, Muzaffer Ozak'ın 1 ve Yunus Emre'nin 9 tane güftesine olmak üzere 13 farklı güftekârdan da istifade etmiştir. Ener'in ilâhî formuna ait bestelerini, eser başlığına göre şöyle sıralayabiliriz:

Tablo 5: Tahsin Ener'in İlâhî Formundaki Besteleri

	Eserin Adı	Makam	Usûl	Güftekâr	Bestekâr
1	Affet Bizim Günahımız	Hüseynî	Aksak Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
2	Allah'ım Benim	Hicaz Hümâyun	Mürekkep Nîm Sofyan	Hüsn-i Gülzârî	Tahsin Ener
3	Aşık-ı Yezdan	Hüseynî	Düyek	Ahmed Kuddûsî	Tahsin Ener
4	Aşkın İle Aşıklar	Gerdâniye	Düyek	Yunus Emre	Tahsin Ener
5	Bayram	Nevâ	Yürük Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
6	Bediüzzaman Hazretlerine	Uşşak	Yürük Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
7	Ben	Hüzzam	Ağır Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
8	Berat Gecesi	Hüzzam	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
9	Bir Korku Düştü Canıma	Gerdâniye	Türk Aksağı	Yunus Emre	Tahsin Ener
10	Biz Olalım	Hicaz Hümâyun	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
11	Bu Aşık Biçare	Hicaz Hümâyun	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
12	Bu Aşkın Meyinden İçen	Uşşak	Aksak Semâi	Hayâlî	Tahsin Ener
13	Can Feda	Uşşak	Aksak Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
14	Canım Kurban Olsun	Uşşak	Aksak	Yunus Emre	Tahsin Ener
15	Derdime Vakıf Değil	Hicaz	Devr-i Hindî	Fuzûlî, 2. Kıta Tahsin Ener	Tahsin Ener

	Eserin Adı	Makam	Usûl	Güftekâr	Bestekâr
16	Derdimendim Ya Rasulallah	Hüzzam	Düyek	Ali Ulvi Kurucu	Tahsin Ener
17	Düğün	Hüzzam	Aksak	Tahsin Ener	Tahsin Ener
18	Elveda	Hüzzam	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
19	En Sevgili	Hicaz Hümâyun	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
20	Esmâü'l Hüsnâ	Hüseynî	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
21	Ey Allah'ım Beni Sensiz Bırakma	Hüseynî	Aksak Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
22	Ey Allah'ım Sensin Samed	Hüzzam	Müsemmen	Tahsin Ener	Tahsin Ener
23	Ey Allah'ım Sensin Samed	Sabâ	Müsemmen	Tahsin Ener	Tahsin Ener
24	Ey Benim Canım Efendim	Hüzzam	Lenk Fahte	Tahsin Ener	Tahsin Ener
25	Ey Gönül Bakma Cihane	Hicaz Hümâyun	Aksak	Kelâmî	Tahsin Ener
26	Ey Gönül Bakma Cihane	Hicaz Hümâyun	Yürük Semâi	Kelâmî	Tahsin Ener
27	Ey Güzel Yar	Zirgüleli Sûzinak	Yürük Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
28	Ey Hicaz Yolcuları	Hüseynî	Raks Aksağı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
29	Ey Kendini Beğenen	Uşşak	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
30	Ey Keremi Çok Allah	Uşşak	Ağır Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
31	Gel Dosta Gidelim Gönül	Hüseynî	Semâi	Yunus Emre	Tahsin Ener
32	Gönül Nur-i Cemalinden	Uşşak	Müsemmen	Esad Erbîlî	Tahsin Ener
33	Gönül Sana Nasihatım	Hüseynî	Aksak	Tahsin Ener	Tahsin Ener
34	Görmeden Tutuldum Ben Bir Güzele	Uşşak	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
35	Görsem Diye Hayal Eder Dururum	Hüzzam	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
36	Görülmekten Münezzehsin	Hüseynî	Aksak Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
37	Görülmekten Münezzehsin	Hüzzam	Müsemmen	Tahsin Ener	Tahsin Ener
38	Günahkarım	Hicaz Hümâyun	Aksak Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
39	Hak'tan Yığar Mal Seni	Uşşak	Sofyan	Yunus Emre	Tahsin Ener
40	Hata Bizim Günah Bizim	Hicaz Hümâyun	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
41	Hata Bizim Günah Bizim	Hüzzam	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
42	Hoş Geldin Şehr-i Ramazan	Hicaz Hümâyun	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
43	İki Cihan Efendisi Sensin	Hüseynî	Müsemmen	Tahsin Ener	Tahsin Ener
44	İlahi Cennet Evine	Hüseynî	Türk Aksağı	Yunus Emre	Tahsin Ener
45	İntizar	Hicaz Hümâyun	Aksak Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
46	İstiyorsan Eğer Hakka Varmayı	Uşşak	Ağır Düyek	Mevlânâ, 2. Kıta: Tahsin Ener	Tahsin Ener
47	Kadir Gecesi	Hicaz Hümâyun	Aksak Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
48	Kadir Gecesi	Hüzzam	Sofyan	Tahsin Ener	Tahsin Ener
49	Kadir Gecesi	Hüzzam	Aksak Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
50	Kerbela Ağıtı	Hüzzam	Devr-i Hindî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
51	Kim Bilir	Hicaz	Düyek	Mehmet Ali Bal	Tahsin Ener
52	Kimi Severim	Hüseynî	Aksak	Tahsin Ener	Tahsin Ener
53	Kudüs	Hüseynî	Müsemmen	Tahsin Ener	Tahsin Ener
54	Lutfun Dileriz Mevla	Hüzzam	Düyek	Yunus Emre	Tahsin Ener
55	Medine'de Yarim Benim	Hüseynî	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener

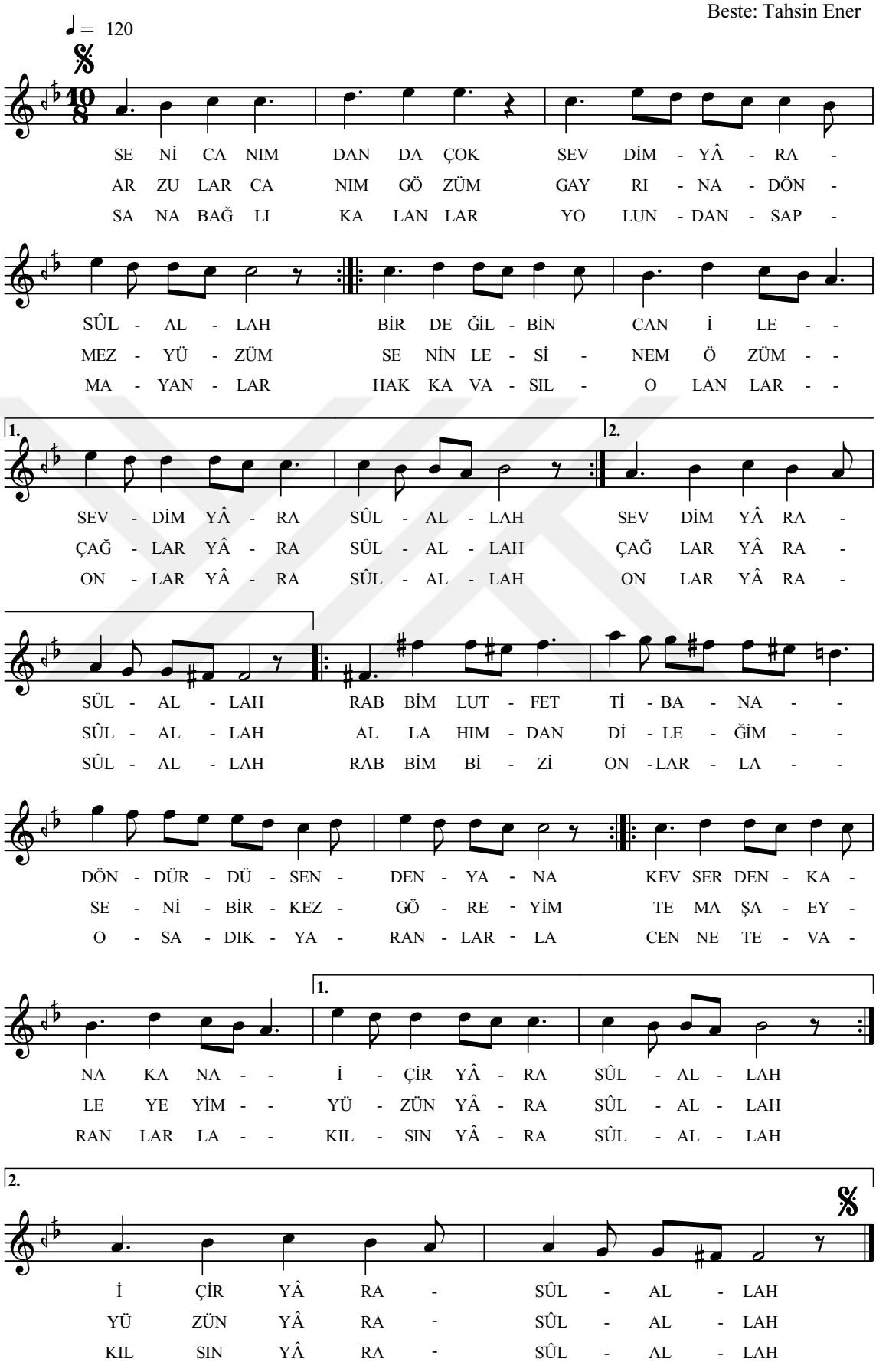
	Eserin Adı	Makam	Usûl	Güftekâr	Bestekâr
56	Medine'ye Varabilsem	Hüseynî	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
57	Mevlam Nasip Etti	Sabâ	Sofyan	Tahsin Ener	Tahsin Ener
58	Miraç	Hicaz	Ağır Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
59	Muhtacız Sana Her An	Hüseynî	Yürük Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
60	Ne Derviş Ne De Pirim	Uşşak	Ağır Düyek	Muzaffer Ozak	Tahsin Ener
61	O Gül	Uşşak	Aksak Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
62	On Sekiz Bin Alemin Mustafası	Hicaz Hümâyun	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
63	Özledim Seni	Segâh	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
64	Pir-i Ekmele	Hicaz Hümâyun	Sofyan	Tahsin Ener	Tahsin Ener
65	Ruhumu Bend Eyledi	Hicaz Hümâyun	Lenk Fahte	Tahsin Ener	Tahsin Ener
66	Seherde Açılan Gül Olmaya Bak	Hüzzam	Düyek	İlhan Armutcuoğlu	Tahsin Ener
67	Seherlerde	Hicaz	Yürük Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
68	Senelerdir Çekerim Hasreti	Hicaz	Aksak	Tahsin Ener	Tahsin Ener
69	Seni Canımdan Da Çok Sevdim Ya Rasulallah	Bestenigâr	Aksak Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
70	Seni Görmek	Hicaz Hümâyun	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
71	Senin Aşkınla Mecnunum	Hüseynî	Yürük Semâi	Esad Erbîlî	Tahsin Ener
72	Sevdalıyım Ben Sana	Sabâ	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
73	Sevilmez Bil Ki	Uşşak	Müsemmen	Tahsin Ener	Tahsin Ener
74	Sözünü Bilen Kişinin	Hüseynî	Türk Aksağı	Yunus Emre	Tahsin Ener
75	Sünnet Olan Çocuklar	Segâh	Aksak	Tahsin Ener	Tahsin Ener
76	Uyalım Biz Muhammed'e	Uşşak	Yürük Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
77	Uzun Adam	Hüseynî	Türk Aksağı	Cemal Gören	Tahsin Ener
78	Ya İlahi Korkumuz Yok	Hicaz Hümâyun	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
79	Ya Rabbena	Hicaz Uzzal	Sofyan	Tahsin Ener	Tahsin Ener
80	Yalancı Dünya	Hüzzam	Düyek	Yunus Emre	Tahsin Ener
81	Zikr-i Mevla	Uşşak	Aksak Semâi	Esad Erbîlî	Tahsin Ener

SENİ CANIMDAN DA ÇOK SEVDİM YA RASÛLALLAH

Bestenigâr İlâhî

Aksak Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



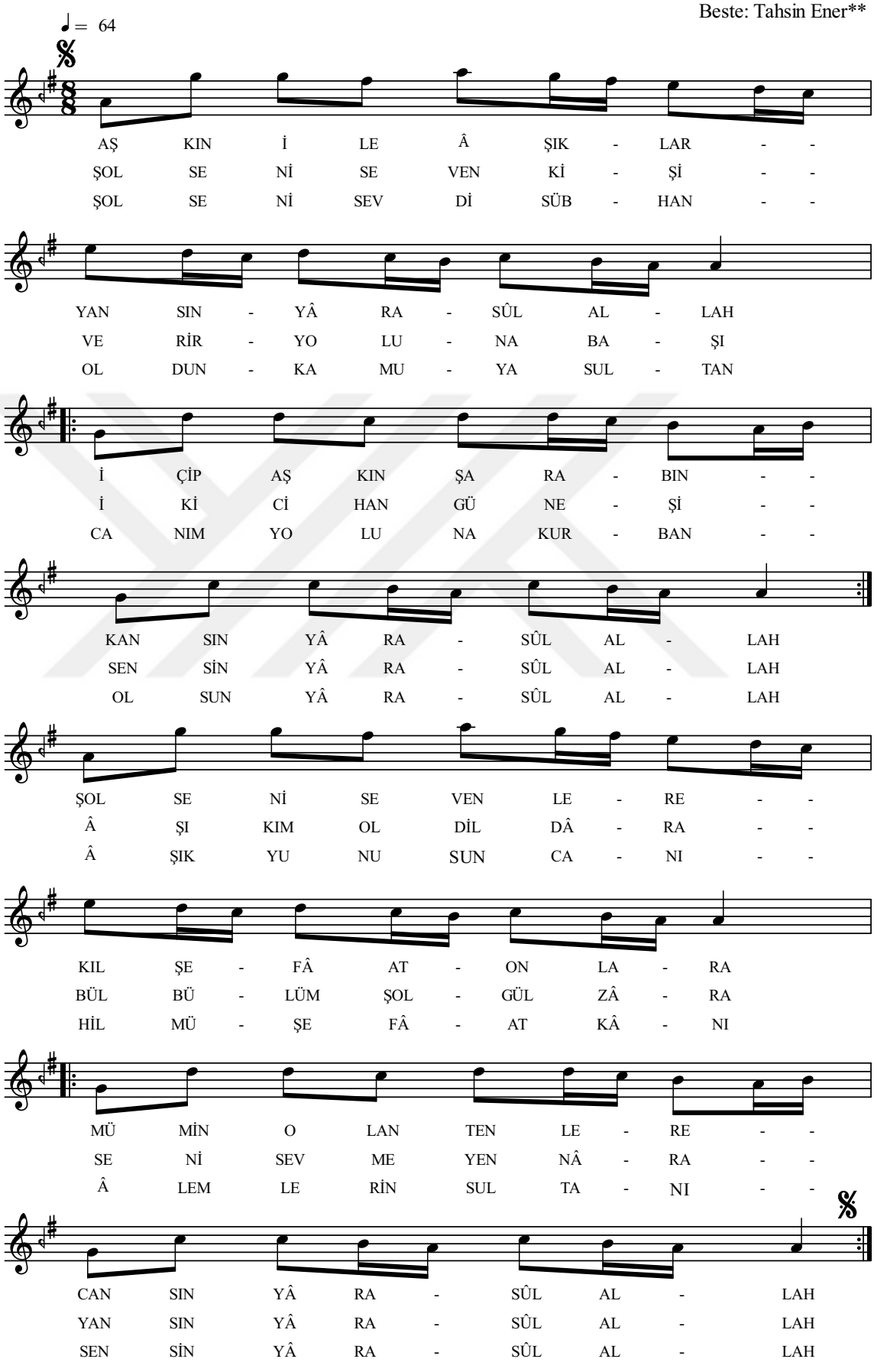
*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

AŞKIN İLE ÂŞIKLAR

Gerdâniye İlâhî

Düyek

Güfte: Yunus Emre*
Beste: Tahsin Ener**



* Yunus Emre, 14. yüzyıl mutasavvıf şairlerindendir. Divan sahibi bir şairdir. Hem aruz hem de hece veznini kullanmıştır.
**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

BİR KORKU DÜŞTÜ CANIMA

Gerdâniye İlâhî

Türk Aksağı

Güfte: Yunus Emre*
Beste: Tahsin Ener**



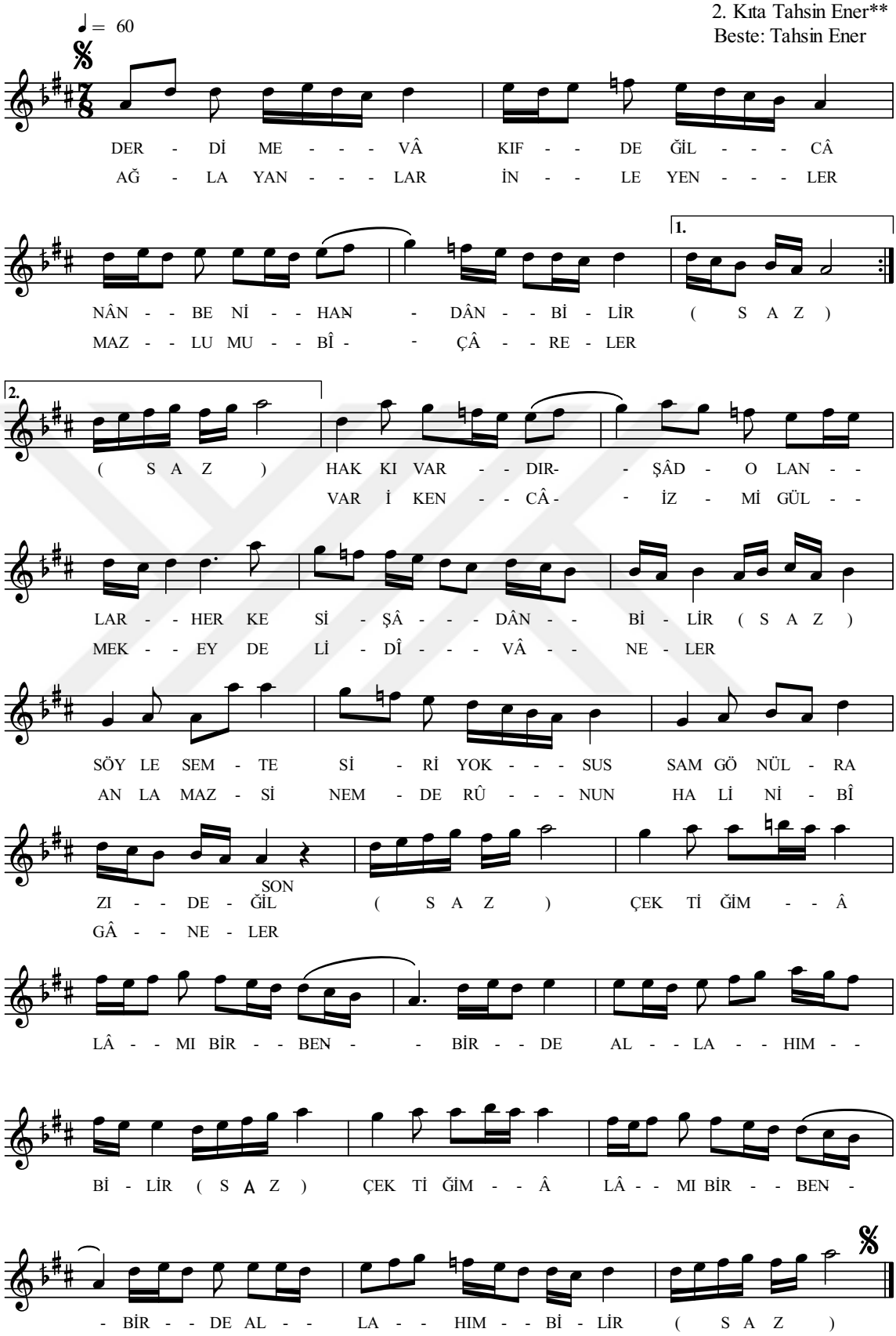
* Yunus Emre, 14. yüzyıl mutasavvıf şairlerindendir. Divan sahibi bir şairdir. Hem aruz hem de hece veznini kullanmıştır.
**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

DERDİME VÂKIF DEĞİL

Hicaz İlâhî

Devr-i Hindî

Güfte: Fuzûlî,*
2. Kıta Tahsin Ener**
Beste: Tahsin Ener



*Fuzûlî, 16. yüzyılda yaşamış olup Klasik Türk edebiyatının en büyük şairlerindendir.

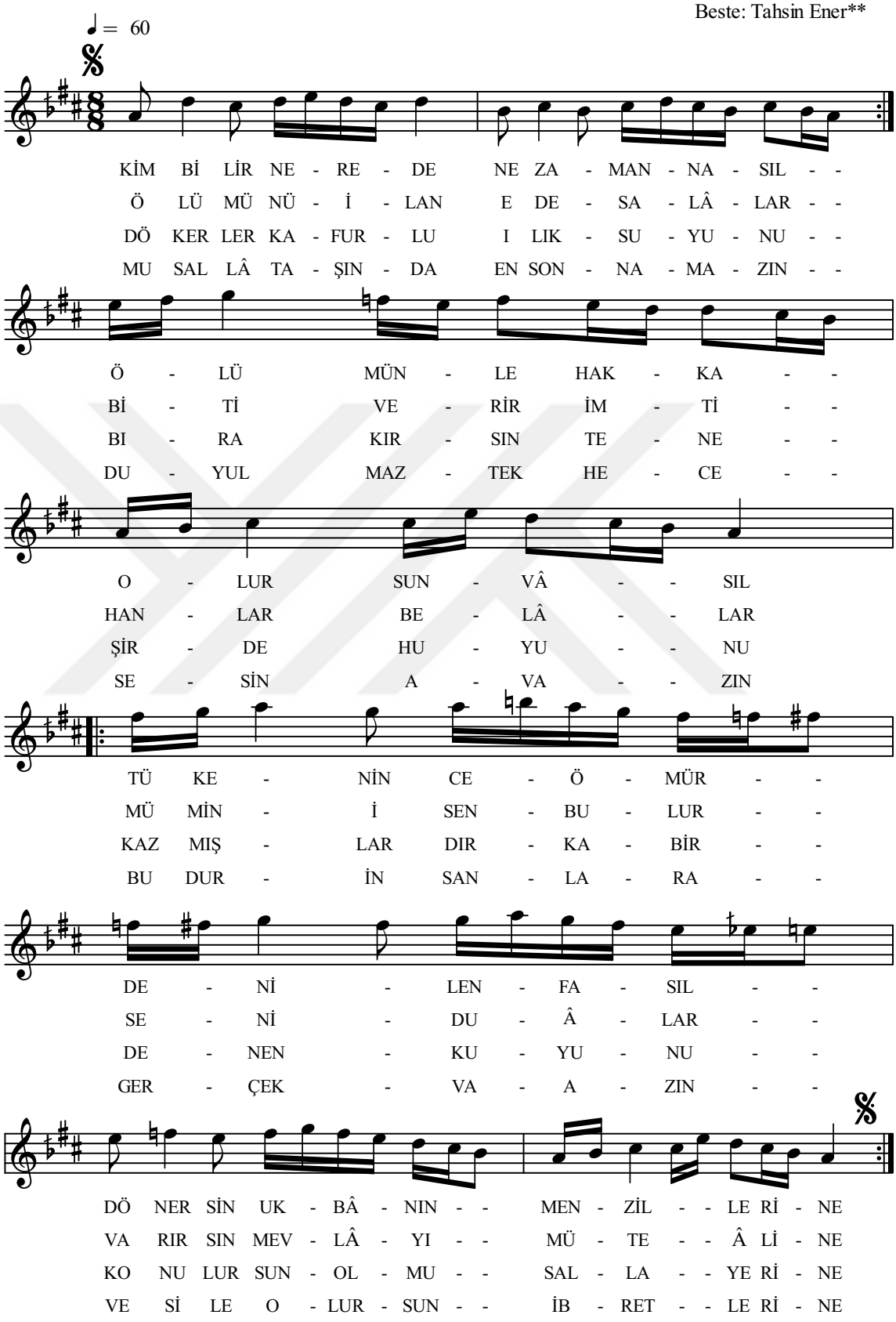
**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

KİM BİLİR

Hicaz İlâhî

Düyek

Güfte: Mehmet Ali Bal*
Beste: Tahsin Ener**



*Mehmet Ali Bal, 1971 yılında Giresun'da doğmuştur. Hafız olup halen Hacı Bayram Camii imamıdır.

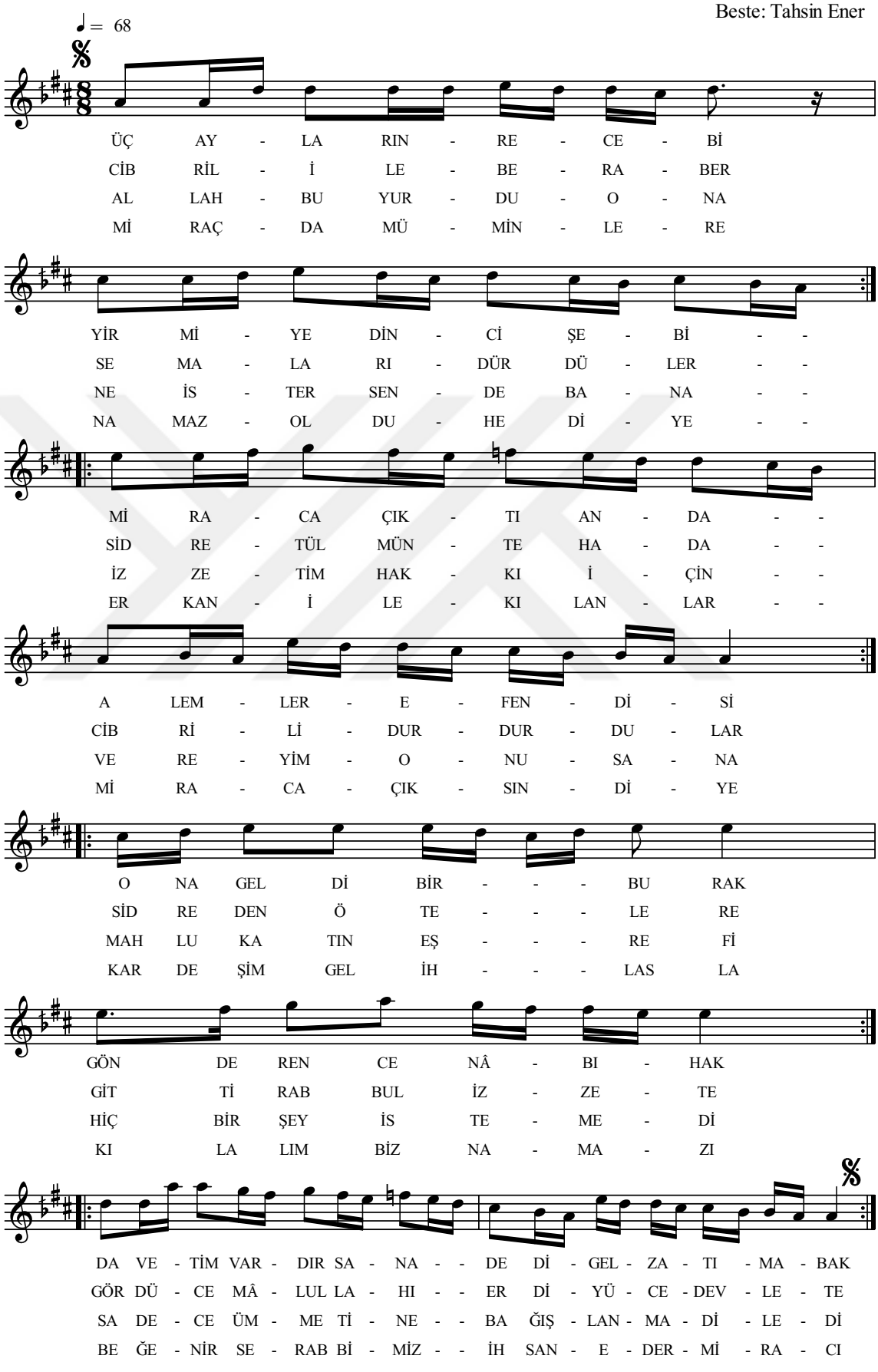
**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

MİRAÇ

Hicaz İlâhî

Ağır Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

SEHERLERDE

Hicaz İlâhî

Yürük Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



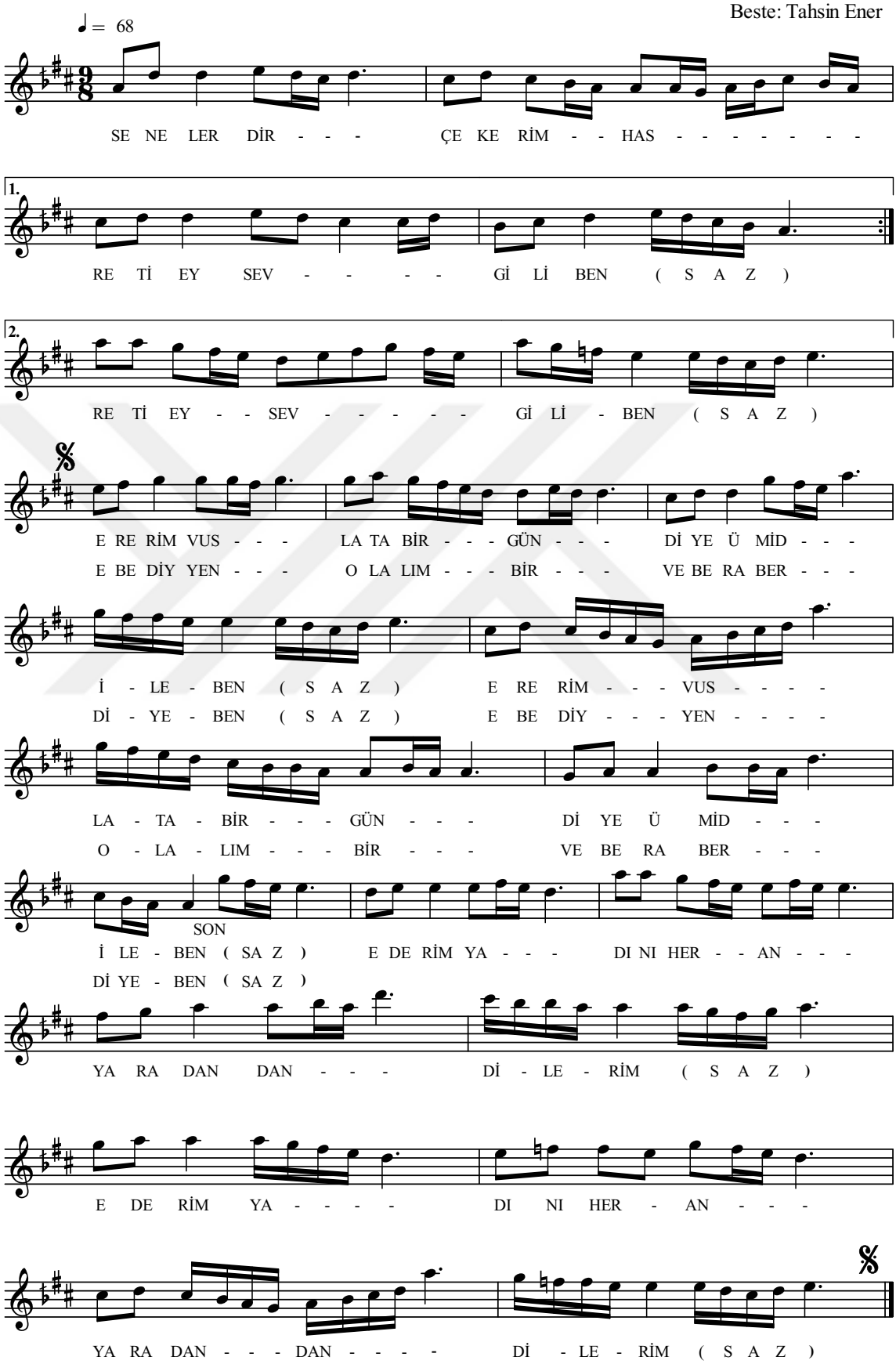
*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

SENELERDİR ÇEKERİM HASRETİ

Hicaz İlâhî

Aksak

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



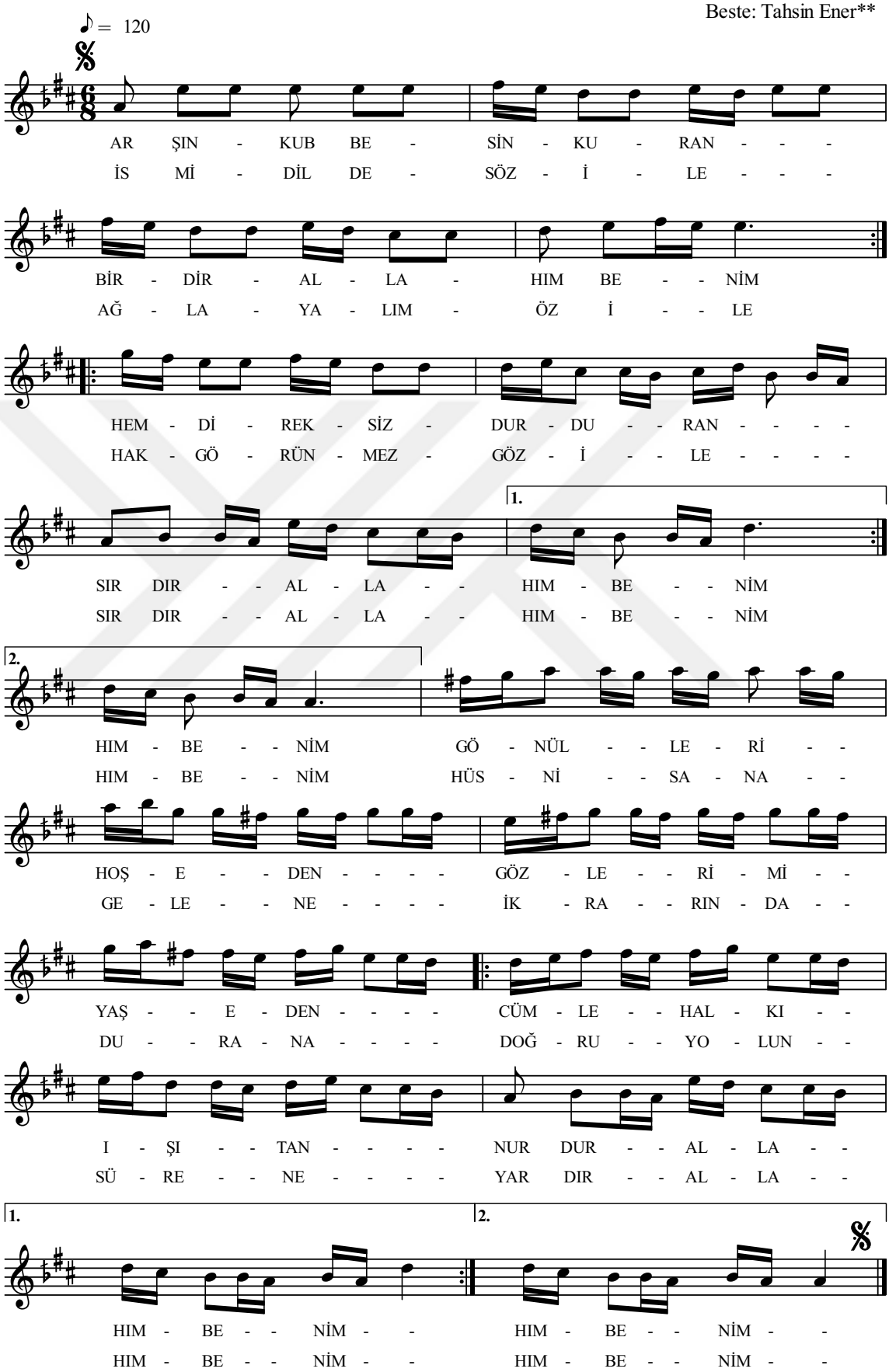
*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

ALLAH'IM BENİM

Hicaz Hümâyun İlâhî

Mürekkep Nîm Sofyan

Güfte: Hüsn-i Gülzârî*
Beste: Tahsin Ener**



*Hüsn-i Gülzârî, Halvetiyye'nin Uşşâkiyye bölümüne bağlı Ruhzâriyye kolunun kurucusudur. 1965 yılında vefat etmiştir.

**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

BİZ OLALIM

Hicaz Hümâyun İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



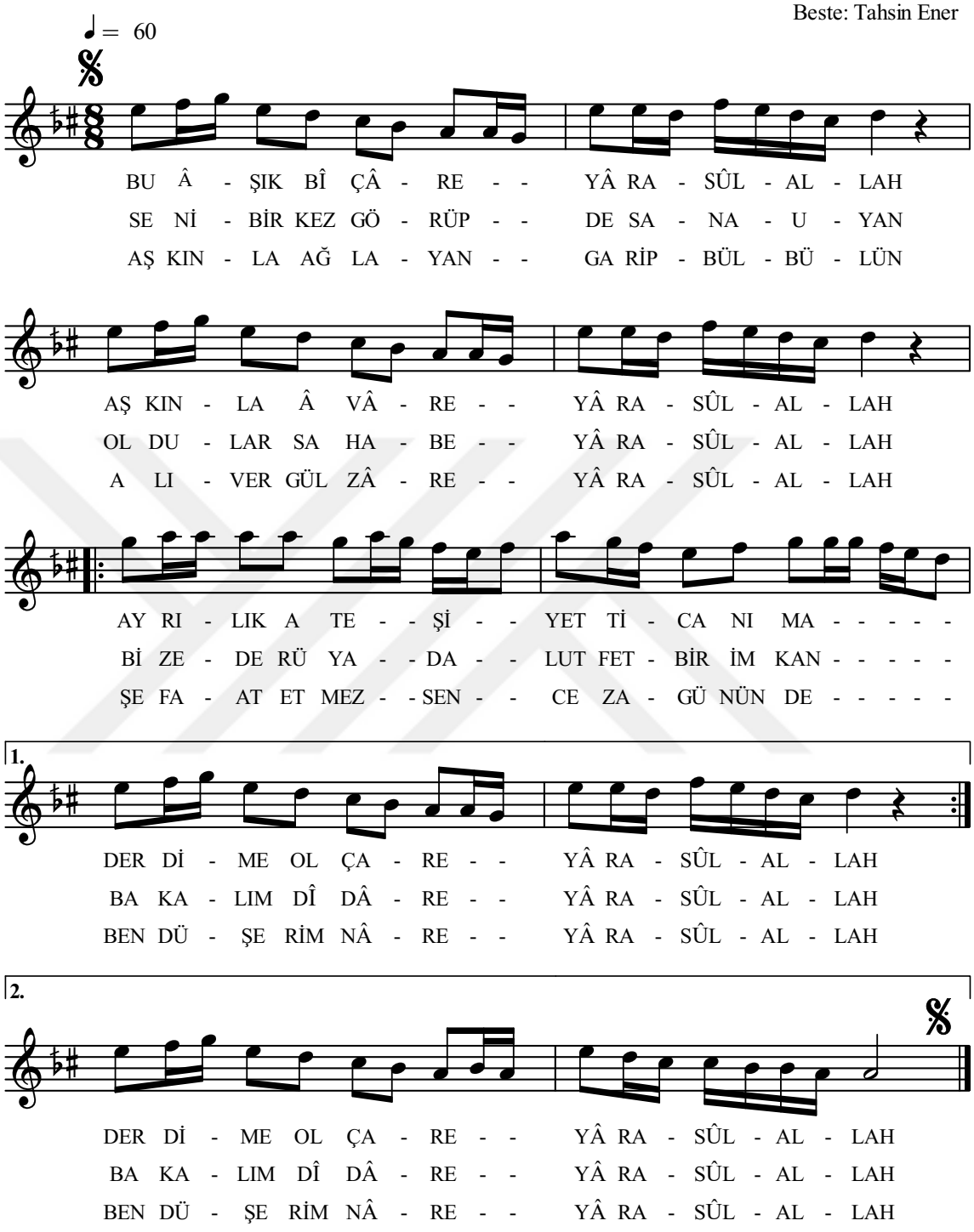
*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

BU ÂŞIK BÎÇÂRE

Hicaz Hümâyun İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

EN SEVGİLİ

Hicaz Hümâyun İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

EY GÖNÜL BAKMA CİHANA

Hicaz Hümâyun İlâhî

Aksak

Güfte: Kelâmî*
Beste: Tahsin Ener**



*Kelâmî Mustafa Efendi, Halvetî şeyhidir. İstanbul'da doğmuştur. 18. yüzyıl mutasavvıf şairlerindendir.
**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

EY GÖNÜL BAKMA CİHANA

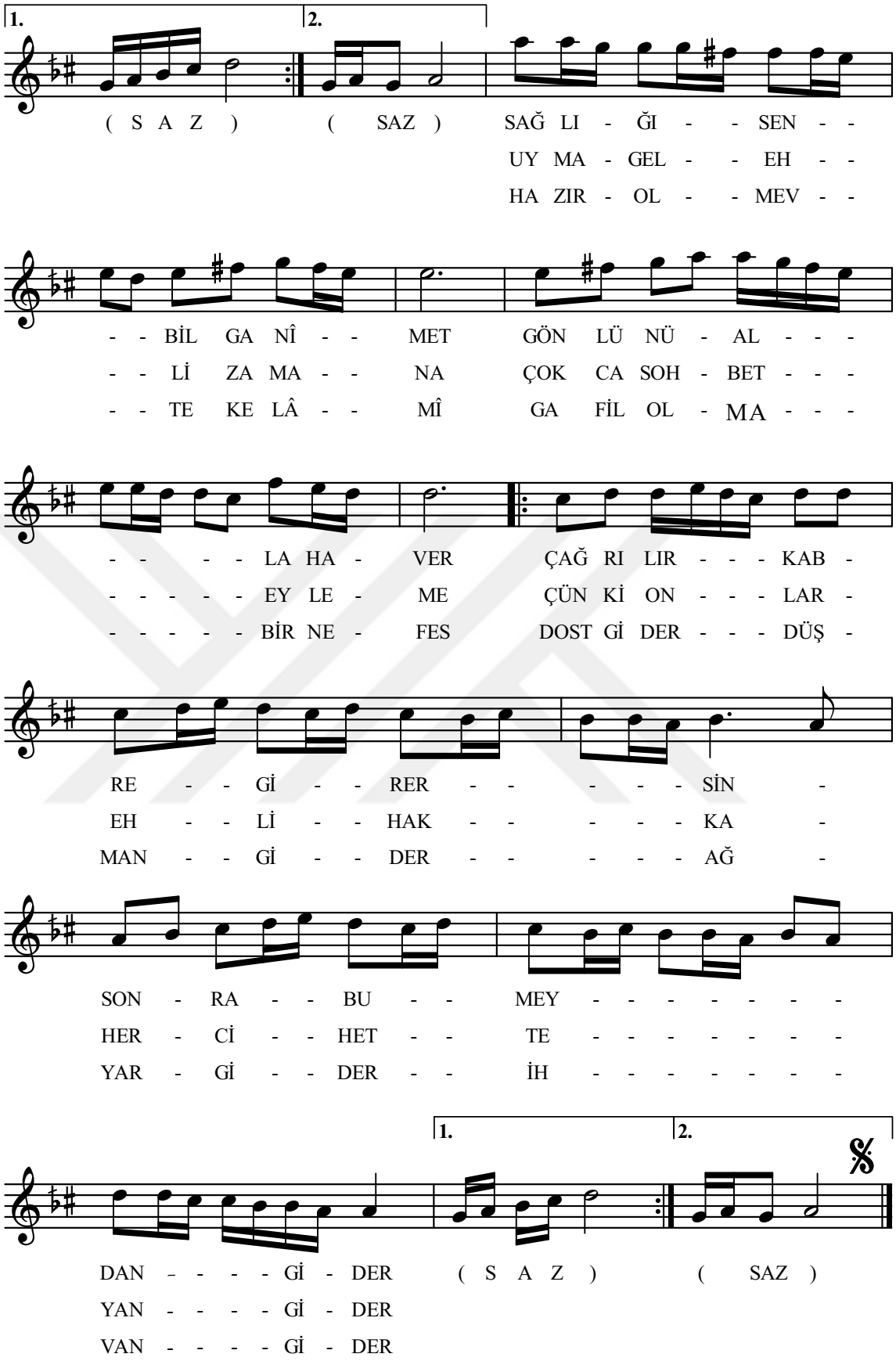
Hicaz Hümâyun İlâhî

Yürük Semâi

Güfte: Kelâmî*
Beste: Tahsin Ener**



*Kelâmî Mustafa Efendi, Halvetî şeyhidir. İstanbul'da doğmuştur. 18. yüzyıl mutasavvıf şairlerindendir.
**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


1.
2.
(S A Z) (SAZ) SAĞ LI - ĞI - - SEN - -
UY MA - GEL - - EH - -
HA ZIR - OL - - MEV - -
- - BİL GA NÎ - - MET GÖN LÜ NÜ - AL - - -
- - Lİ ZA MA - - NA ÇOK CA SOH - BET - - -
- - TE KE LÂ - - MÎ GA FİL OL - MA - - -
- - - - LA HA - VER ÇAĞ RI LIR - - - KAB -
- - - - - - EY LE - ME ÇÜN Kİ ON - - - LAR -
- - - - - - BİR NE - FES DOST Gİ DER - - - DÜŞ -
RE - - Gİ - - RER - - - - - SİN -
EH - - Lİ - - HAK - - - - - KA -
MAN - - Gİ - - DER - - - - - AĞ -
SON - RA - - BU - - MEY - - - - - - - -
HER - Cİ - - HET - - TE - - - - - - - -
YAR - Gİ - - DER - - İH - - - - - - - -
1.
2.
DAN - - - - Gİ - DER (S A Z) (SAZ)
YAN - - - - Gİ - DER
VAN - - - - Gİ - DER

2

GÜNAHKARIM

Hicaz Hümâyun İlâhî

Aksak Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

HATA BİZİM GÜNAH BİZİM

Hicaz Hümâyun İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

HOŞ GELDİN ŞEHR-İ RAMAZAN

Hicaz Hümâyun İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



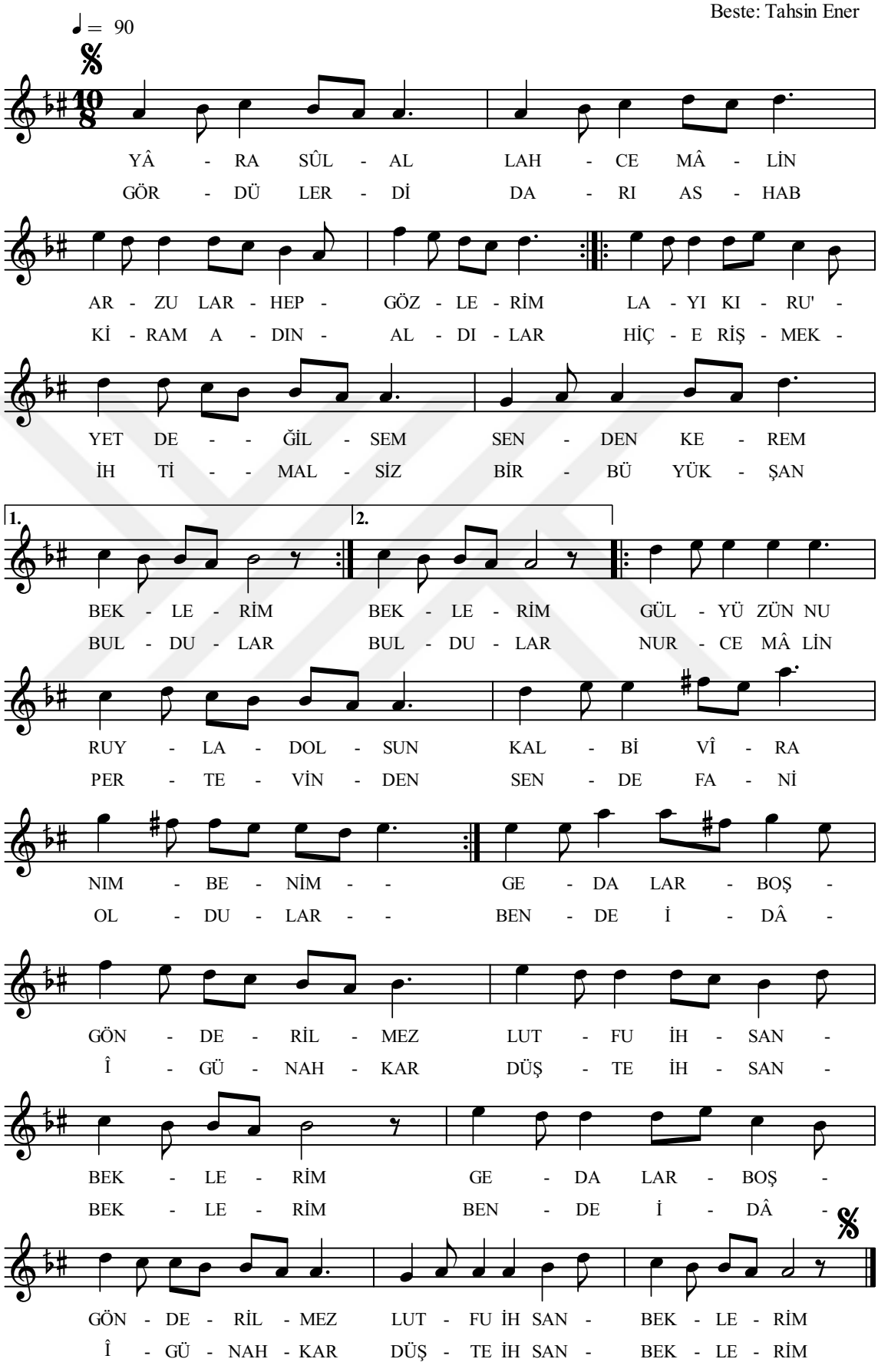
*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

İNTİZAR

Hicaz Hümâyun İlâhî

Aksak Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

KADİR GECESİ

Hicaz Hümâyun İlâhî

Aksak Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



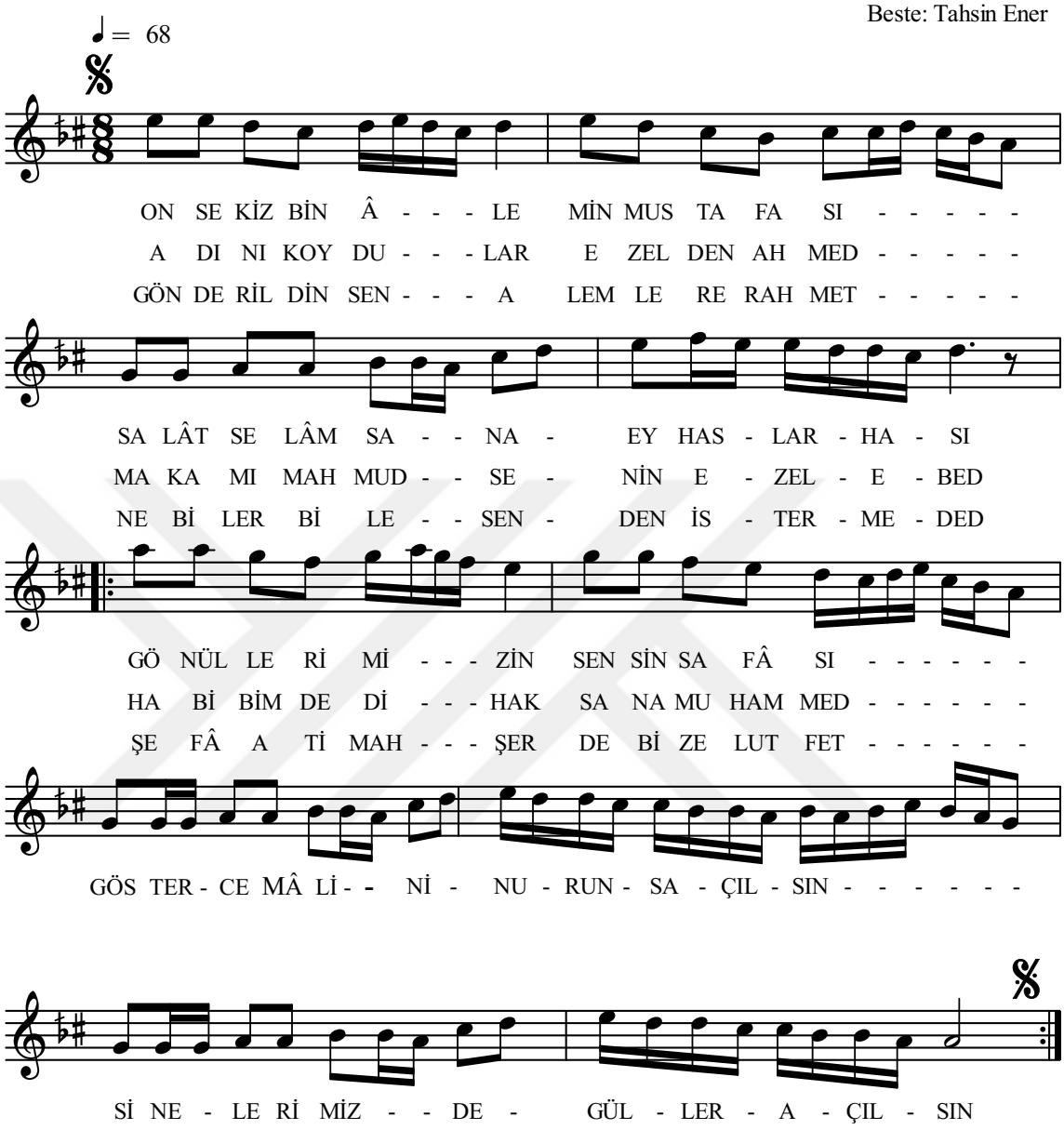
*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

ON SEKİZ BİN ÂLEMİN MUSTAFASI

Hicaz Hümâyun İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

PÎR-İ EKMELE

Hicaz Hümâyun İlâhî

Sofyan

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener

♩ = 60



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

RUHUMU BEND EYLEDİ

Hicaz Hümâyun İlâhî

Lenk Fahte

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

SENİ GÖRMEK

Hicaz Hümâyun İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


BE NİM - - ZÂ - - - RIM Bİ TİR - - ŞU - - - İN
Tİ ZÂ - RIM - - - GEL YE TER - - AR - - - TIK
BE NİM - - ZÂ - - - RIM Bİ TİR - ŞU - İN
Tİ ZÂ - - RIM - - GEL (S Â Z)
TE RAH - HUM - - - EY LE BÎ ZÂ - - RIM
İ NÂ - YET - - KIL BA NA - - CÂ - - NÂ
TE RAH - - HUM - - - EY LE BÎ - - ZÂ - - RIM
İ - NÂ - YET - KIL - BA NA - CÂ - - NÂ

2

YÂ İLÂHÎ KORKUMUZ YOK

Hicaz Hümâyun İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



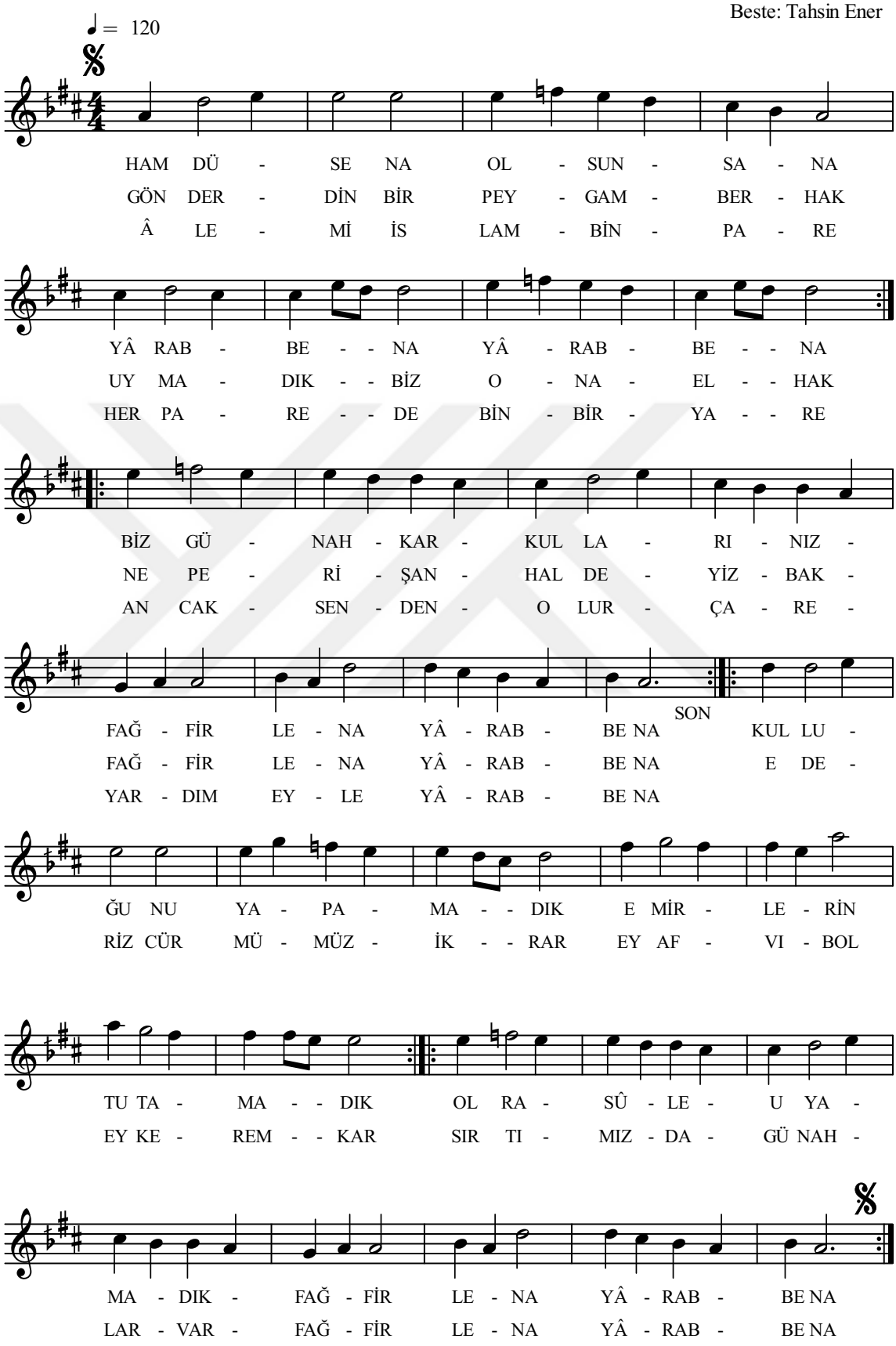
*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

YÂ RABBENA

Hicaz Uzzal İlâhî

Sofyan

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

AFFET BİZİM GÜNAHIMIZ

Hüseynî İlâhî

Aksak Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



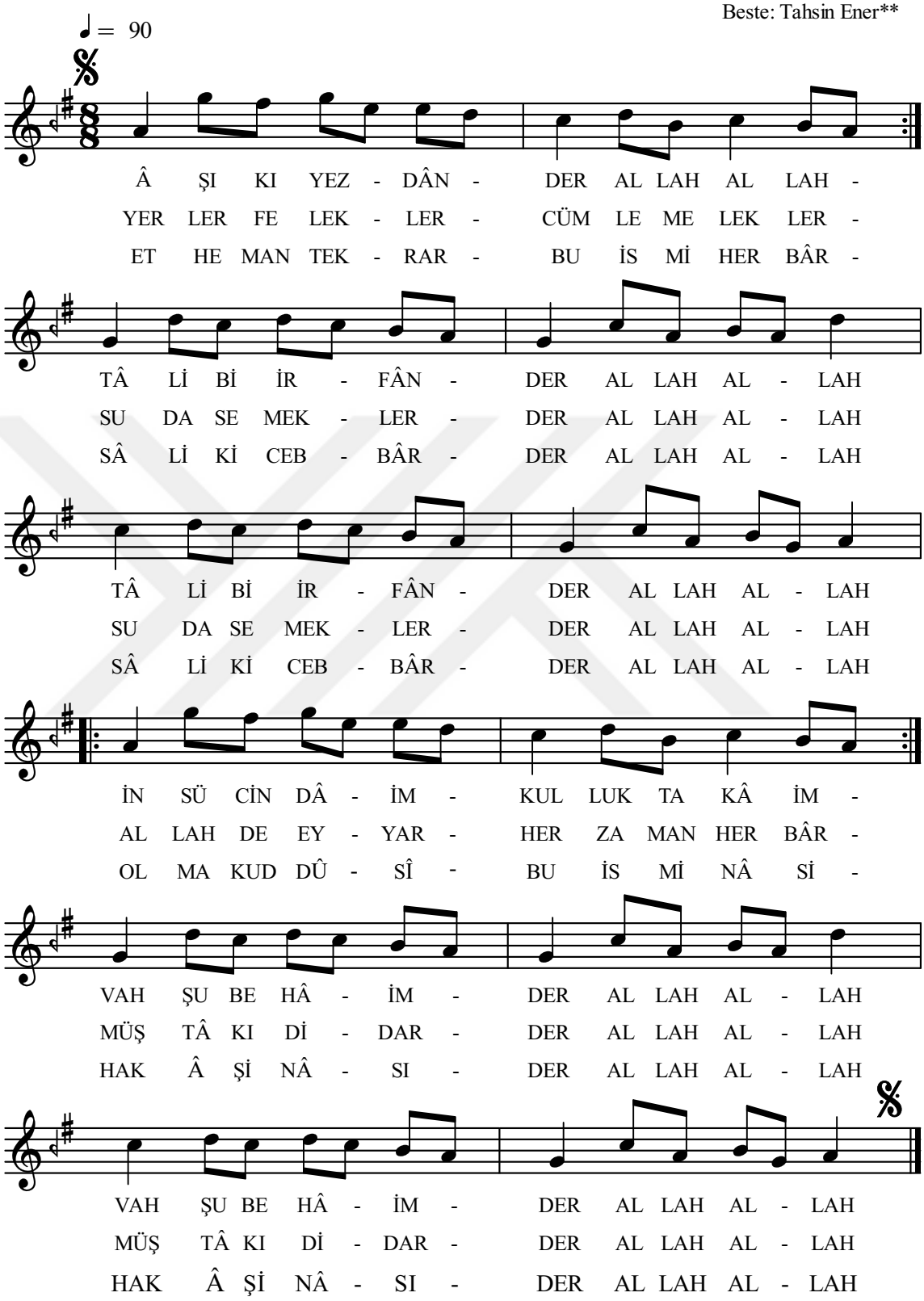
*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

ÂŞIK-I YEZDÂN DER ALLAH ALLAH

Hüseynî İlâhî

Düyek

Güfte: Ahmed Kuddûsî*
Beste: Tahsin Ener**



*Kuddûsî Ahmed Efendi, Kâdirî şeyhidir. 19. yüzyıl mutasavvıf şairlerindendir.

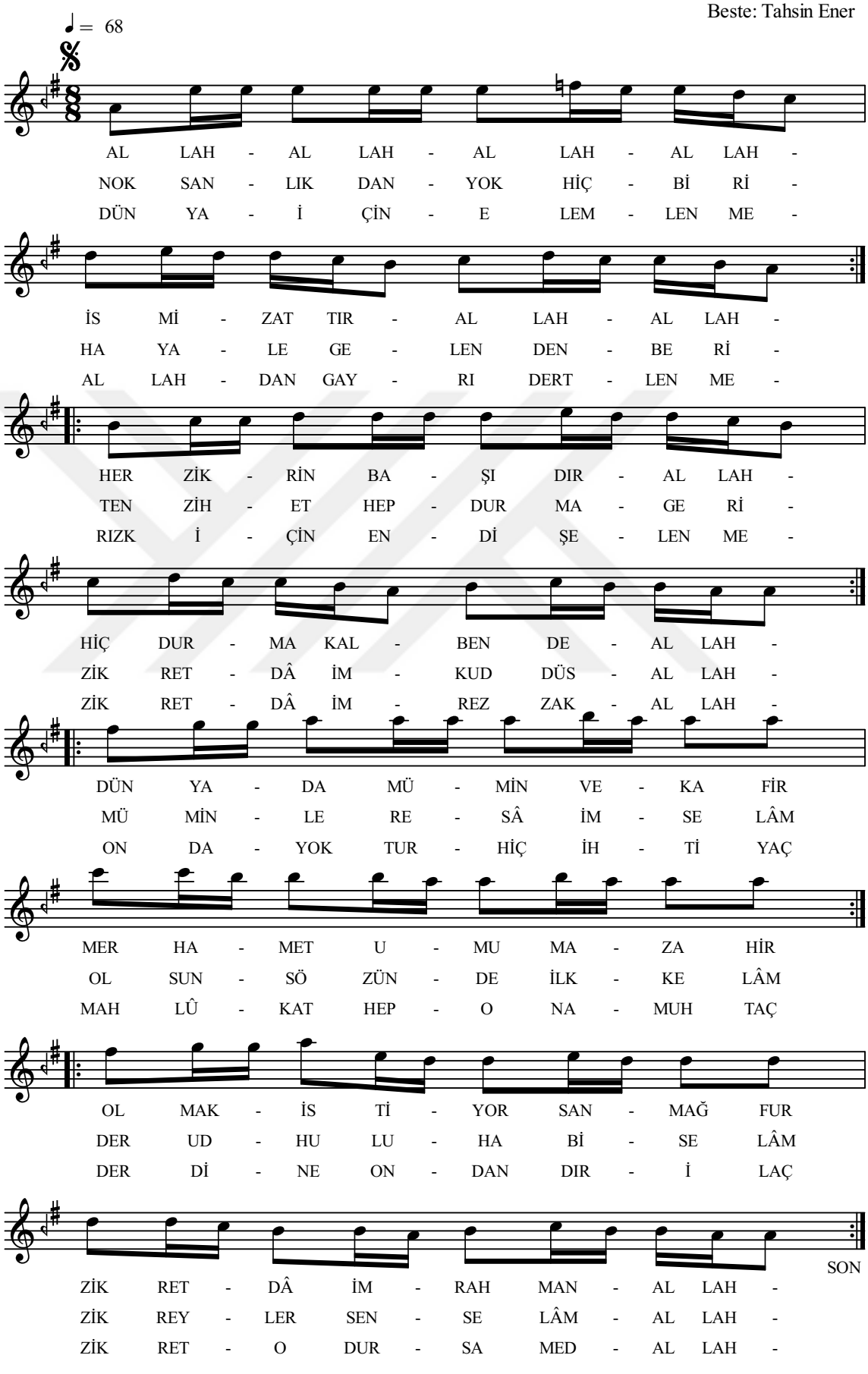
**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

ESMÂÜ'L-HÜSNÂ

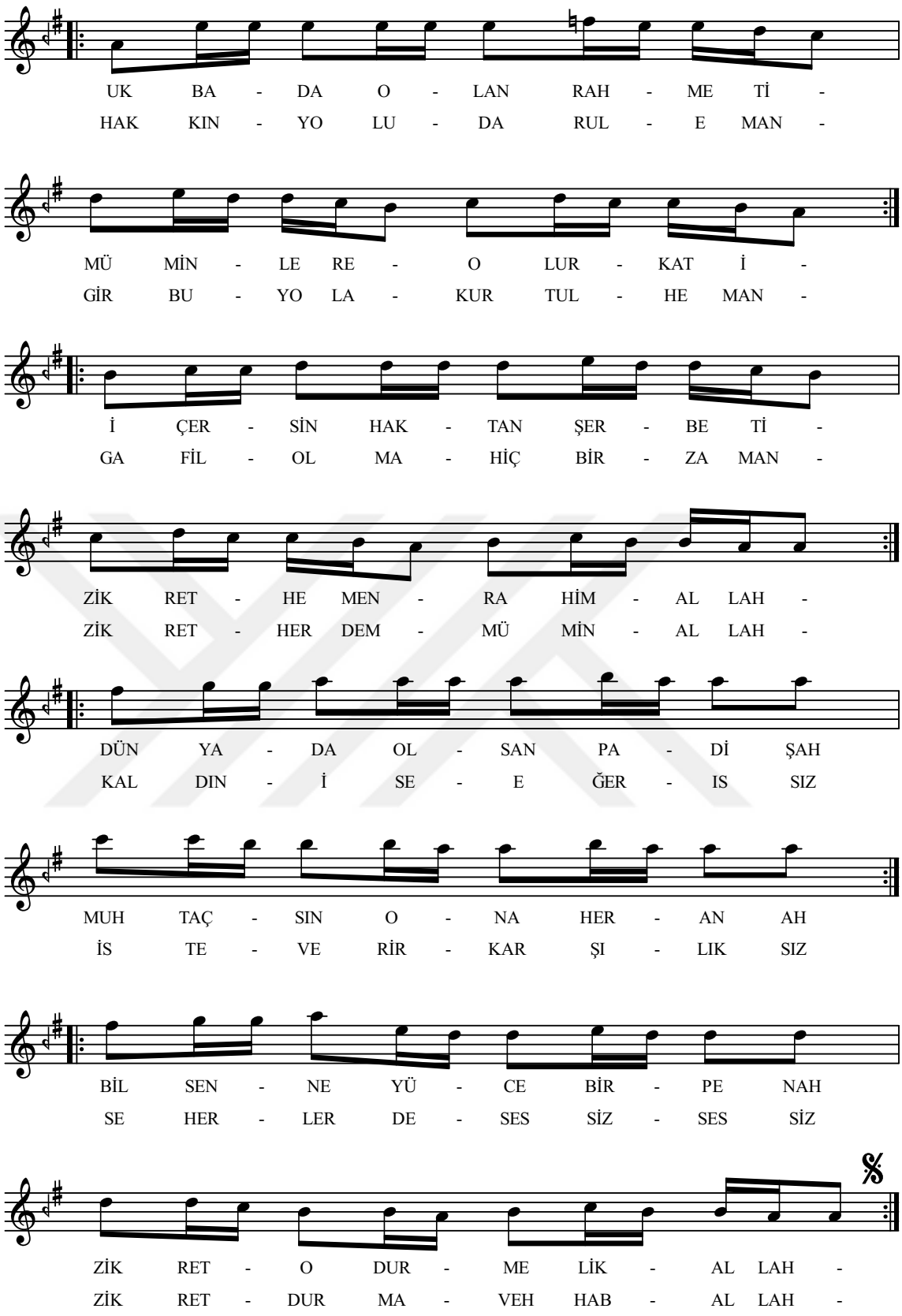
Hüseynî İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


UK BA - DA O - LAN RAH - ME Tİ -
HAK KIN - YO LU - DA RUL - E MAN -
MÜ MİN - LE RE - O LUR - KAT İ -
GİR BU - YO LA - KUR TUL - HE MAN -
İ ÇER - SİN HAK - TAN ŞER - BE Tİ -
GA FİL - OL MA - HİÇ BİR - ZA MAN -
ZİK RET - HE MEN - RA HİM - AL LAH -
ZİK RET - HER DEM - MÜ MİN - AL LAH -
DÜN YA - DA OL - SAN PA - Dİ ŞAH
KAL DIN - İ SE - E ĞER - IS SIZ
MUH TAÇ - SIN O - NA HER - AN AH
İS TE - VE RİR - KAR ŞI - LIK SIZ
BİL SEN - NE YÜ - CE BİR - PE NAH
SE HER - LER DE - SES SİZ - SES SİZ
ZİK RET - O DUR - ME LİK - AL LAH -
ZİK RET - DUR MA - VEH HAB - AL LAH -

2

EYALLAH'IM BENİ SENSİZ BIRAKMA

Hüseynî İlâhî

Aksak Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

EY HİCAZ YOLCULARI

Hüseynî İlâhî

Raks Aksağı

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.



E - Dİ - NİZ LEB BEYK DE YİP DÖ NER - - KEN
E - Dİ - NİZ ES SA LÂT Dİ YE Dİ - - YE
E - Dİ - NİZ E BU BEK RİN YA NIN - - DA
E - Dİ - NİZ U HUD DA MÜS LÜ MAN - - LAR
E - Dİ - NİZ DÂ Î SÖ ZÜ Bİ TİR - - DE



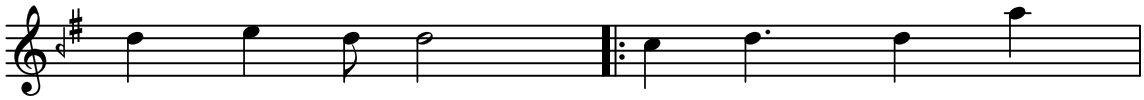
GÖZ LER DEN YAŞ DÖ KER - - KEN RAB BİN RAH MET
DÖ NÜN CE ME Dİ NE - - YE RAV ZA SI NA
YA TA NI İ Yİ TA - - NI MÜS Lİ Mİ NE
DÜŞ TÜ DAR VE E ZA - - YA MEV Zİ LER TERK
RAB BİN DEN İS TE HAY - - RI BİR HAC İ LE



BAH RİN - - DE KEN Dİ NİZ DEN GE ÇER - - KEN
VA RIN - - CA GÖZ LER DEN YAŞ HE Dİ - - YE
GÜÇ KA - - TAN Yİ ĞİT LİK MERT LİK KA - - NI
O LUN - - CA UĞ RA DI LAR CE ZA - - YA
UM RE - - Yİ NA SİB ET Bİ ZE ĞAY - - RI



TEK BİR TEH LİL HAM DE - - LE ZİK - RUL - LAH LA -
O RA SÛL LER SER DA - - RI O - LAN - KUT LU -
EH Lİ BEY TE MÜ REC - - CAH O - LAN - EH LUL -
PEY GAM BE RİN SEV Gİ - - Lİ A - MU - CA SI -
MÜ BA REK BEL DE DE - - Kİ HER - KE - SE AY -



CO ŞAR - KEN AL LAH E Vİ
NE Bİ - YE ZA İF ÜM ME
LAH ŞA - NI A DİL Ö MER
HAM ZA - YA VE BÜ TÜN ŞE
RI AY - RI BU RA DA KA



KA - BE - YE - - SE - LÂ - MIM ARZ - E - Dİ - NİZ
Tİ - BE - NİM - - SE - LÂ - MIM ARZ - E - Dİ - NİZ
FA - RU - KA - - SE - LÂ - MIM ARZ - E - Dİ - NİZ
HİD - LE - RE - - SE - LÂ - MIM ARZ - E - Dİ - NİZ
LAN - LAR - DAN - - SE - LÂ - LAR ARZ - E - Dİ - NİZ

GEL DOSTA GİDELİM GÖNÜL

Hüseynî İlâhî

Semâi

Güfte: Yunus Emre*
Beste: Tahsin Ener**



* Yunus Emre, 14. yüzyıl mutasavvıf şairlerindendir. Divan sahibi bir şairdir. Hem aruz hem de hece veznini kullanmıştır.
**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

GÖNÜL SANA NASİHATIM

Hüseynî İlâhî

Aksak

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

GÖRÜLMEKTEN MÜNEZZEHSİN

Hüseynî İlâhî

Aksak Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

İKİ CİHAN EFENDİSİ SENSİN

Hüseynî İlâhî

Müsemmen

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

İLÂHÎ CENNET EVİNE

Hüseynî İlâhî

Türk Aksağı

Güfte: Yunus Emre*
Beste: Tahsin Ener**



* Yunus Emre, 14. yüzyıl mutasavvıf şairlerindendir. Divan sahibi bir şairdir. Hem aruz hem de hece veznini kullanmıştır.
**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

KİMİ SEVERİM

Hüseynî İlâhî

Aksak

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


UŞ ŞAK - SA - BÂ Hİ CAZ SE GÂH - HÜZ ZAM - NEV - Â
A CEM KÜR DÎ - - FE RAH - FE - ZÂ HER Bİ Rİ BİR -
DER DE - DE - VA NAĞ ME LER - - SEN DEN - AL LA -
HIM YE MEK SE NİN TA DI - SE - NİN
SEV MEK GÜ ZEL - GÜ ZEL - SE - NİN MÛ Sİ KÎ HOŞ - -
NAĞ ME - SE - NİN KÂ İ NAT TA - SE Vİ - LE - CEK
HER NE Kİ VAR - SE Vİ - YO - RUM YA RA DA NI -
SEN SİN - Dİ - YE AS LIN DA BEN - AN CAK - SE - Nİ
SE Nİ SE - - VE RİM - AL LA - HIM

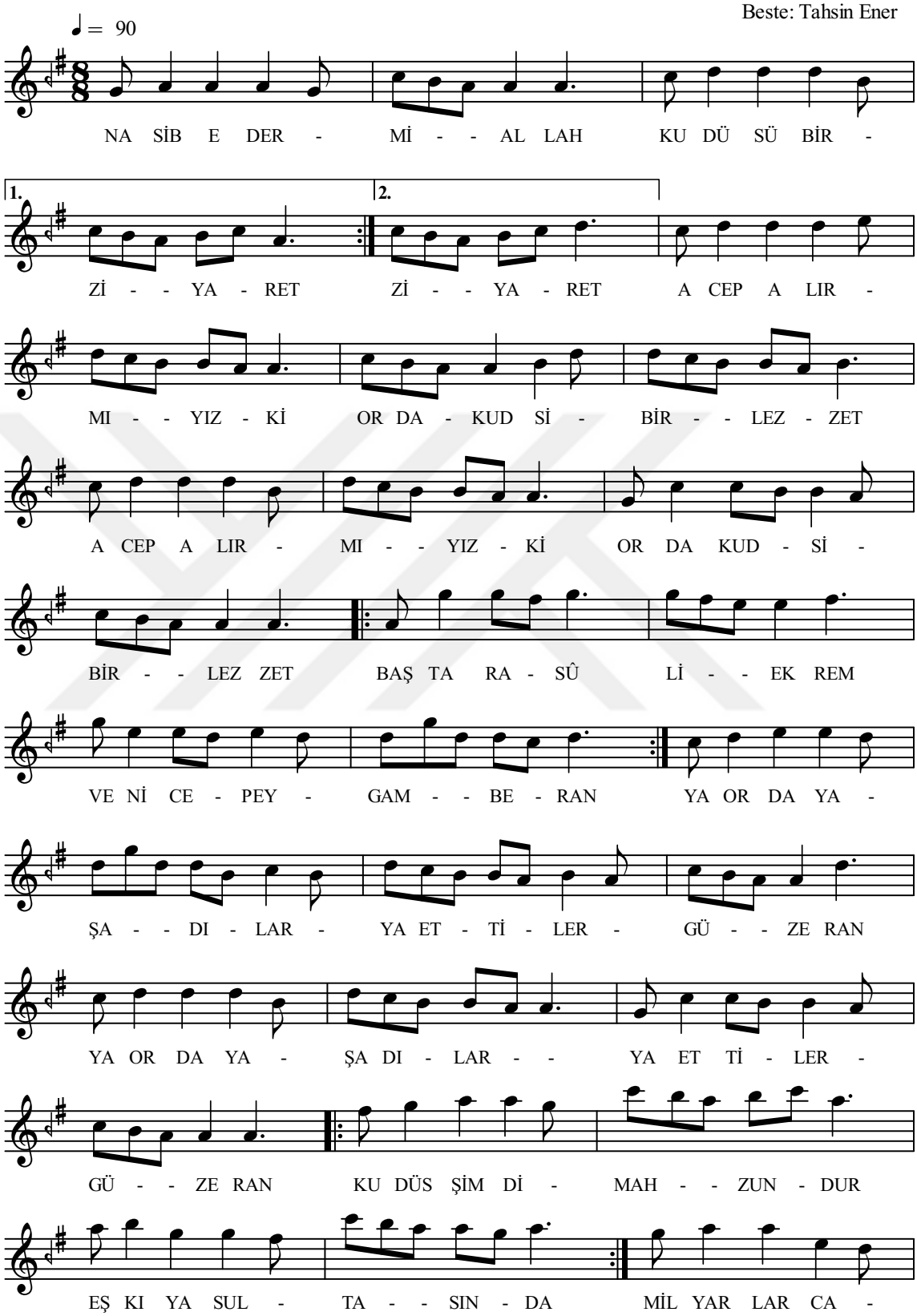
2

KUDÜS

Hüseynî İlâhî

Müsemmen

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


MÜS - LÜ - MAN MİL LET LER - OR - TA - SIN - DA
MİL YAR LAR - CA - MÜS - - LÜ - MAN MİL LET LER - OR -
TA - - SIN DA YA RAB MÜS LÜ - MAN - - LA - RA
1.
2.
VER ES Kİ - ŞEV - KE - - Tİ - Nİ KE - - Tİ - Nİ
GÖS TER SİN ZA - LİM - - LE - RE İS LÂ MIN - İZ -
ZE - - Tİ Nİ GÖS TER SİN ZA - LİM - - LE - RE
İS LÂ MIN - İZ - ZE - - Tİ Nİ ÇA LIŞ SEN EY -
1.
MÜS - - LÜ - MAN KU DÜ SÜ KUR - TAR - - MA - YA
2.
TAR - - MA - YA GE REK Tİ ĞİN - DE - - CA - NI
O NA FE - DA - KIL - - MA YA GE REK Tİ ĞİN -
DE - - CA - NI O NA FE - DA - KIL - - MA YA

2

MEDİNE'DE YARİM BENİM

Hüseynî İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

MEDİNEYE VARABİLSEM

Hüseynî İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

MUHTACIZ SANA HER AN

Hüseynî İlâhî

Yürük Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

SENİN AŞKINLA MECNUNUM

Hüseynî İlâhî

Yürük Semâi

Güfte: Esad Erbîlî*
Beste: Tahsin Ener**



* Esad Erbîlî, Nakşibendî-Hâlidî şeyhidir. Musul'da doğmuştur. 1931 yılında Menemen'de vefat etmiştir.

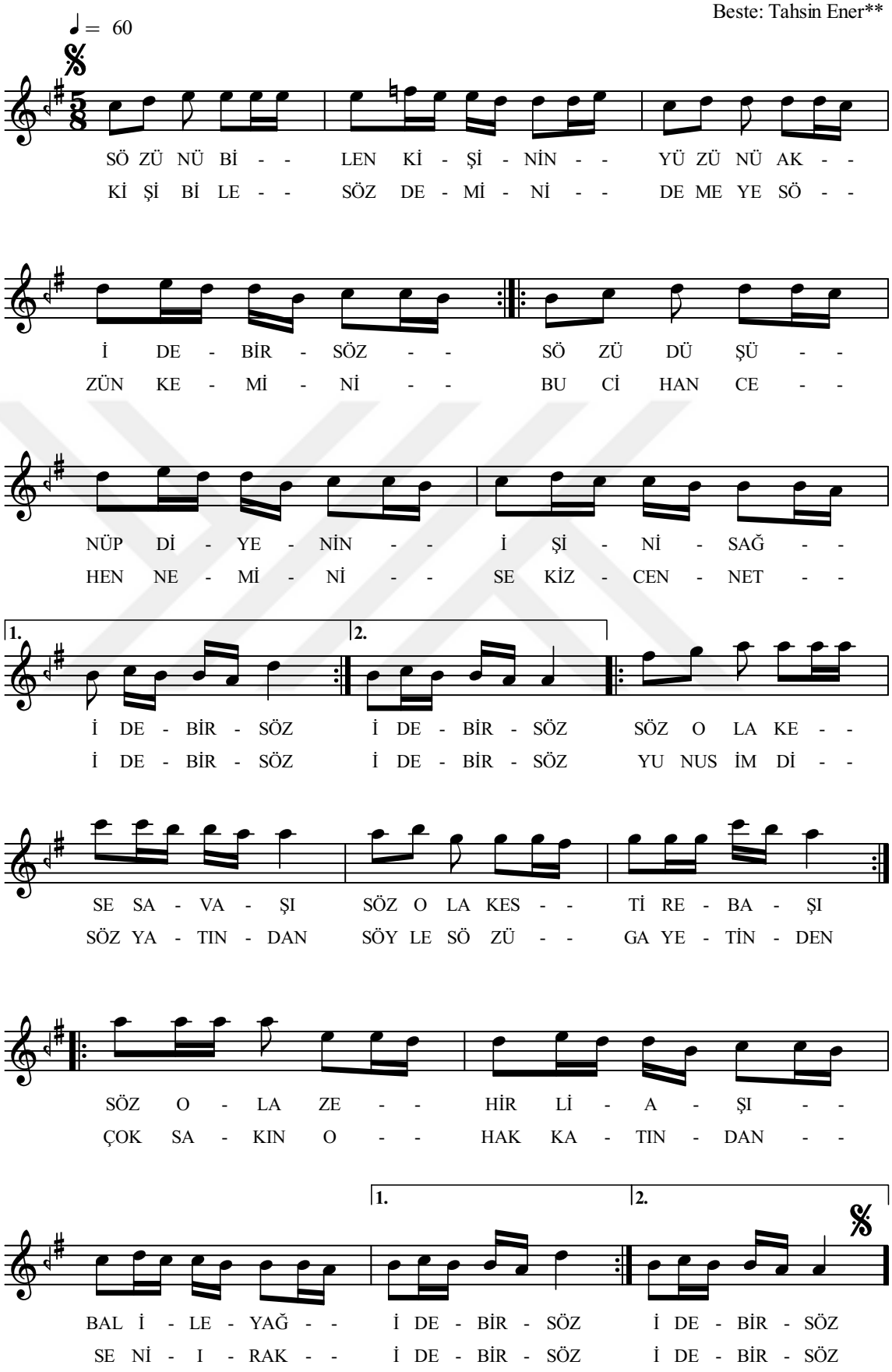
**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

SÖZÜNÜ BİLEN KİŞİNİN

Hüseynî İlâhî

Türk Aksağı

Güfte: Yunus Emre*
Beste: Tahsin Ener**



* Yunus Emre, 14. yüzyıl mutasavvıf şairlerindendir. Divan sahibi bir şairdir. Hem aruz hem de hece veznini kullanmıştır.
**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

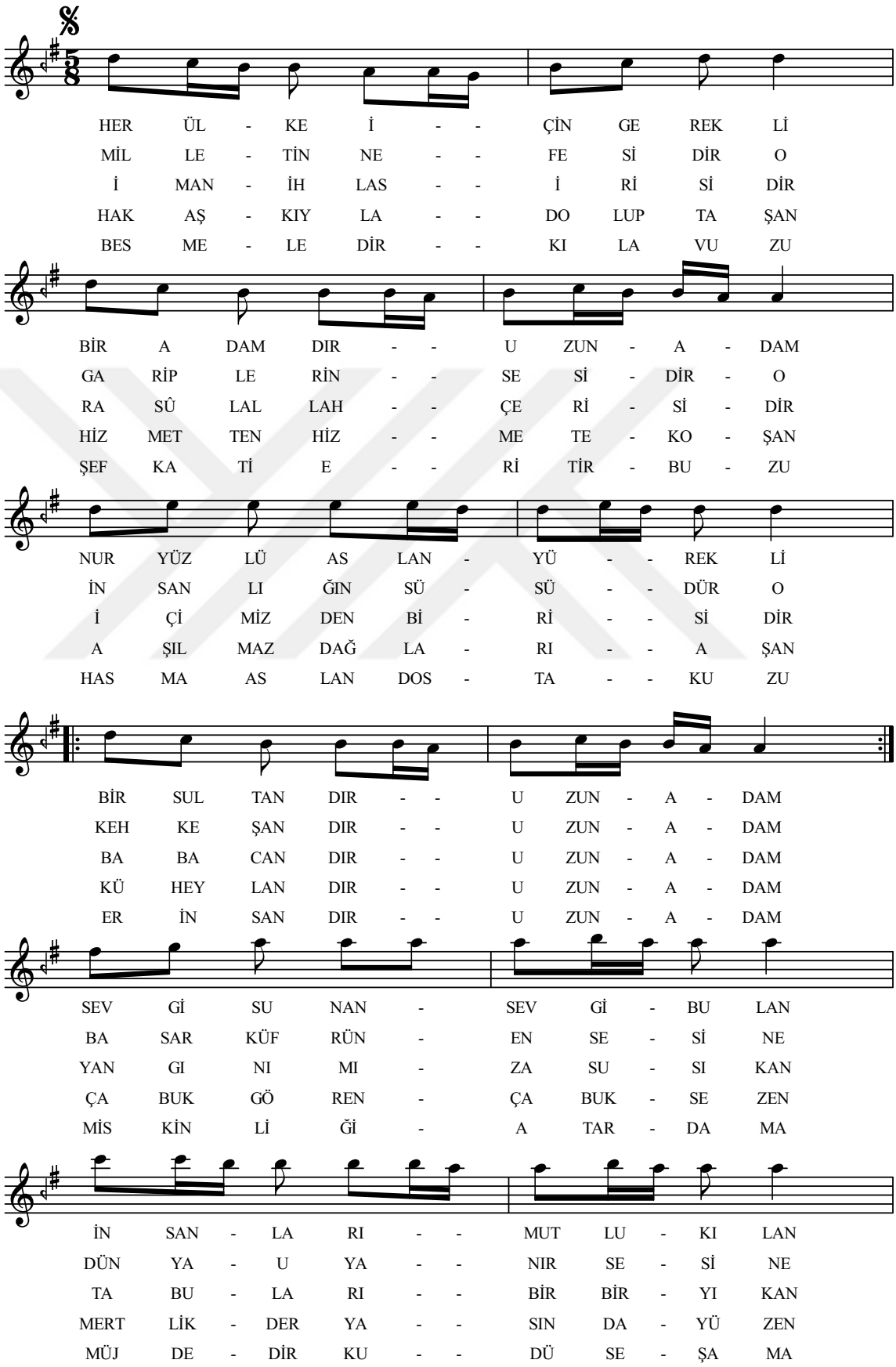
UZUN ADAM

Hüseynî İlâhî

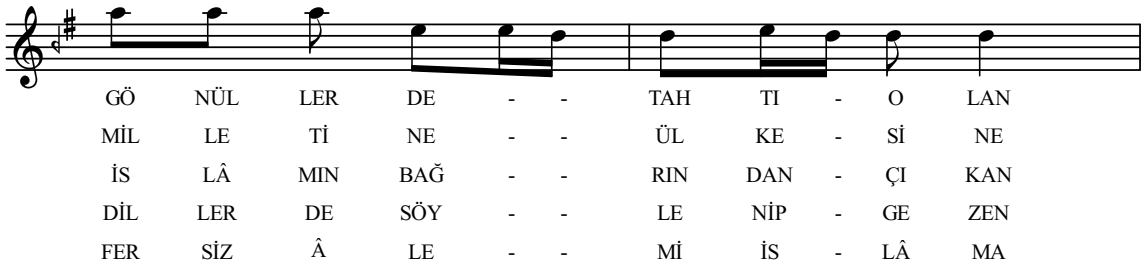
Türk Aksağı

Güfte: Cemal Gören*
Beste: Tahsin Ener **

♩= 68



*Cemal Gören, 2020 yılında vefat etmiştir. Elektrik mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.
**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.



GÖ NÜL LER DE - - TAH TI - O LAN
MİL LE Tİ NE - - ÜL KE - Sİ NE
İS LÂ MIN BAĞ - - RIN DAN - ÇI KAN
DİL LER DE SÖY - - LE NİP - GE ZEN
FER SİZ Â LE - - Mİ İS - LÂ MA



A Lİ ŞAN DIR - - U ZUN - A - DAM
ŞE REF ŞAN DIR - - U ZUN - A - DAM
BİR Cİ VAN DIR - - U ZUN - A - DAM
BİR DES TAN DIR - - U ZUN - A - DAM
TA ZE KAN DIR - - U ZUN - A - DAM



KOŞ TU RU YOR - GÜN DÜZ GE CE
KÖ TÜ DEN GÜ - NAH TAN KA ÇAN
E DEP AH LAK - LA BE ZE NEN
DU RU ŞU HÜR - Rİ YET MAR ŞI
RAH MET YAĞ SIN - Ü ZE Rİ NE



ON DA Kİ GÜÇ - BİR BİL ME CE
VAN MÜ NİT LE - ÇI ĞIR A ÇAN
DER DE DERT Lİ - YE U ZA NAN
NÂ RA SI İN - LE TİR AR ŞI
AŞ KI U LAŞ - SIN YE Rİ NE



YO LU KUT LU - - AŞ KI - YÜ CE
DÜŞ MAN LA RA - - KOR KU - SA ÇAN
DU Â LAR LA - - GÜÇ KA - ZA NAN
ZUL ME HAK SIZ - - LI ĞA - KAR ŞI
AL LAH TAN MÜ - - MİN LE - Rİ NE



MÜS LÜ MAN DIR - - U ZUN - A - DAM
KAH RA MAN DIR - - U ZUN - A - DAM
PEH Lİ VAN DIR - - U ZUN - A - DAM
DİK DU RAN DIR - - U ZUN - A - DAM
BİR İH SAN DIR - - U ZUN - A - DAM

BEN

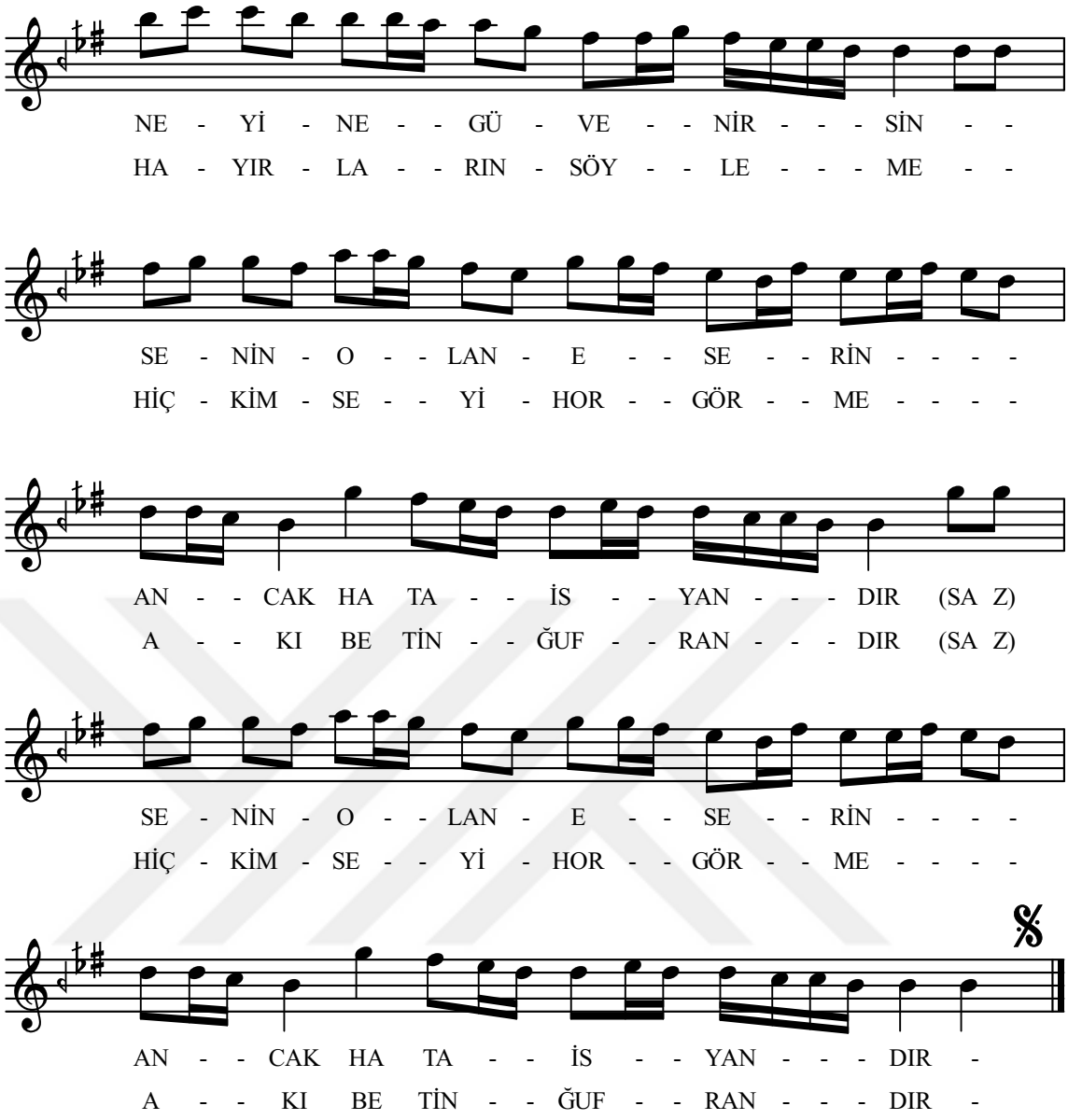
Hüzzam İlâhî

Ağır Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


NE - Yİ - NE - - GÜ - VE - - NİR - - - SİN - -
HA - YIR - LA - - RIN - SÖY - - LE - - - ME - -
SE - NİN - O - - LAN - E - - SE - - RİN - - - -
HİÇ - KİM - SE - - Yİ - HOR - - GÖR - - ME - - - -
AN - - CAK HA TA - - İS - - YAN - - - DIR (SA Z)
A - - KI BE TİN - - ĞUF - - RAN - - - DIR (SA Z)
SE - NİN - O - - LAN - E - - SE - - RİN - - - -
HİÇ - KİM - SE - - Yİ - HOR - - GÖR - - ME - - - -
AN - - CAK HA TA - - İS - - YAN - - - DIR -
A - - KI BE TİN - - ĞUF - - RAN - - - DIR -

BERAT GECESİ

Hüzzam İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener

♩ = 68



EL A - MAN AL - LA - HI - MIZ
VAK Tİ - BO ŞA - GE - ÇİR - DİK
HA TA - LA RI - MIZ - BİT - MEZ
KUT LU - ŞA BAN - A - YIN - DA



PEK ÇOK - TUR GÜ - NA - HI - MIZ
FAY DA - SIZ İŞ - İŞ - LE - DİK
SAY MAK - LA HİÇ - TÜ - KEN - MEZ
BU GE - CE DE - BU - AN - DA



EY YÜ - CE PE - NA HI - MIZ - - -
ÖM RÜ - MÜZ HE - BA ET - TİK - - -
RAH ME - Tİ Nİ - EK SİLT - MEZ - - -
TEV BE - LER E - Dİ YO - RUZ - - -



AF EY - LE GÜ - NA - HI - MIZ
AF EY - LE AL - LA - HI - MIZ
AF EY - LE AL - LA - HI - MIZ
AF EY - LE AL - LA - HI - MIZ



AF EY - LE GÜ - NA - HI - MIZ
AF EY - LE AL - LA - HI - MIZ
AF EY - LE AL - LA - HI - MIZ
AF EY - LE AL - LA - HI - MIZ

*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.



DÜŞ TÜK - ÇOK ÇA - GAF - LE - TE
DÜN YA - YA ÇOK - SA - RIL - DIK
AÇ TIK - SA NA - E - Lİ - MİZ
HAYR EY - LE GE - CE - Mİ - Zİ



DA LI - VER DİK - GIY - BE - TE
A Hİ - RE Tİ - DA - RILT - TIK
TUT TUK - AR TIK - Dİ - Lİ - MİZ
KA BUL - ET TEV - BE - Mİ - Zİ



KOY MA - BU NU - AH RE - TE - - -
İ BA - DET LER - DEN KAL - DIK - - -
BÜK TÜK - İŞ TE - BOY NU - MUZ - - -
VER GEL - BE RA - TI MI - ZI - - -



AF EY - LE AL - LA - HI - MIZ
AF EY - LE AL - LA - HI - MIZ
AF EY - LE AL - LA - HI - MIZ
AF EY - LE AL - LA - HI - MIZ



AF EY - LE AL - LA - HI - MIZ
AF EY - LE AL - LA - HI - MIZ
AF EY - LE AL - LA - HI - MIZ
AF EY - LE AL - LA - HI - MIZ

2

DERDİMENDİM YA RASULALLAH

Hüzzam İlâhî

Düyek

Güfte: Ali Ulvi Kurucu*
Beste: Tahsin Ener**



*Ali Ulvi Kurucu, 2002 yılında vefat etmiştir. Şair ve yazar olup Türk, Arap, Fars ve Fransız edebiyatları hakkında bilgindir.

**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


YAL VA RA - - YIM - - BEN - Kİ - - ME
MEST E DEN - - BÜL - - BÜL - LE - - Rİ
SEN ŞE FÂ - - AT KÂ NI VAR - - KEN
GÜL CE MÂ - - LİN DİR HA Bİ - - BİM
YAL VA RA - - YIM - - BEN - Kİ - - ME
MEST E DEN - - BÜL - - BÜL - LE - - Rİ
BEN RA SÛ - - Lİ KİB Rİ YA - - - NIN
BEN RA SÛ - - Lİ KİB Rİ YA - - - NIN
BÜL BÜL Ü - NÂ - LÂ - NI - - YIM
BÜL BÜL Ü - NÂ - LÂ - NI - - YIM
MÜC - Rİ MİM - - GER Çİ CE MÂ - Lİ
MÜC - Rİ MİM - - GER Çİ CE MÂ - Lİ
MUS TA FA - HAY - - RA - NI - - YIM
MUS TA FA - HAY - - RA - NI - - YIM

2

DÜĞÜN

Hüzzam İlâhî

Aksak

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

ELVEDA

Hüzzam İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


MUŞ HA - LÂ - - - VET - MES TE DER - HER - KES - - LE - Rİ
EL - VE DA - - EY HAZ RE Tİ - MU - - SA E - FEN - - - DİM -
EL - VE - DA KOY MA DIN - - - İH VA - NI BAŞ - - SIZ
BİR - - KE MÂ LÂT - - CEV - - HE - Rİ VÂ Rİ Sİ - - KÂ
MİL - BI RAK - - - TIN NES - - Lİ PÂ - KİN - DEN - - GE - Rİ
EY - LE SİN - BU Nİ ME - TİN - - - FEH -
MİN DE AL - LAH - BİZ - - LE - Rİ
EL - VE DA - - EY HAZ RE Tİ - MU - -
SA E - FEN - - - DİM - EL - VE - DA

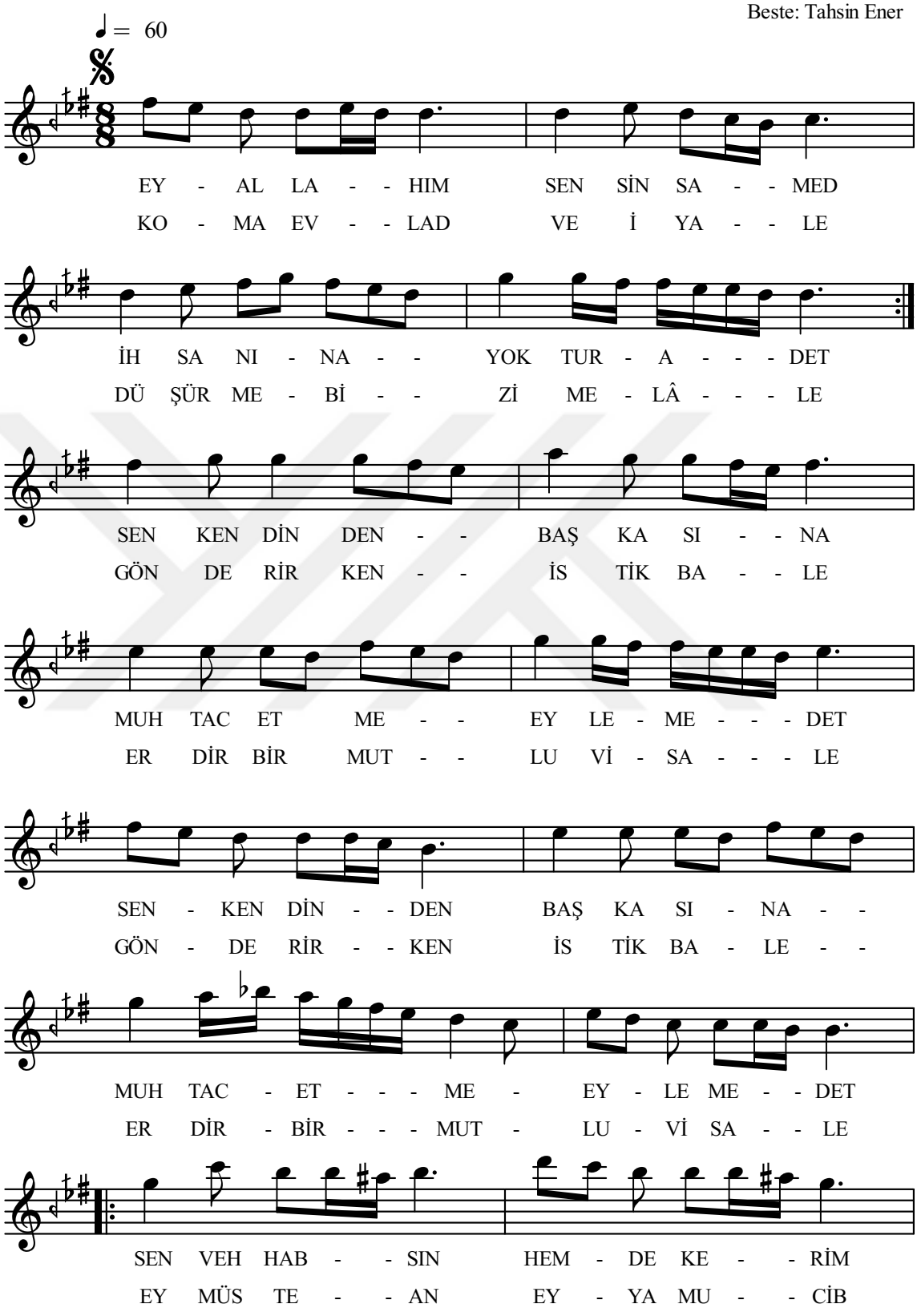
2

EYALLAH'IM SENSİN SAMED

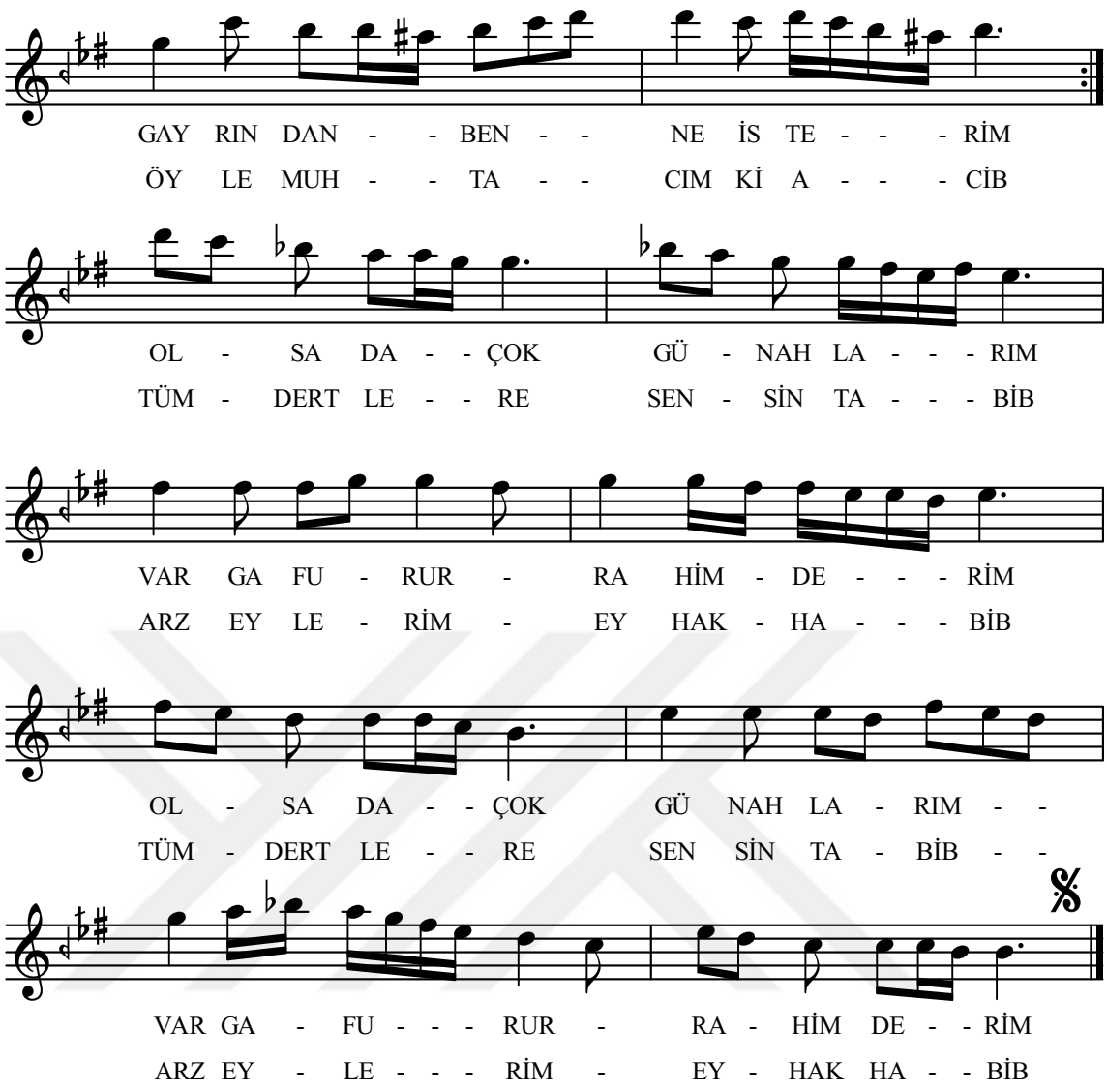
Hüzzam İlâhî

Müsemmen

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


GAY RIN DAN - - BEN - - NE İS TE - - - RİM
ÖY LE MUH - - TA - - CIM Kİ A - - - CİB
OL - SA DA - - ÇOK GÜ - NAH LA - - - RIM
TÜM - DERT LE - - RE SEN - SİN TA - - - BİB
VAR GA FU - RUR - RA HİM - DE - - - RİM
ARZ EY LE - RİM - EY HAK - HA - - - BİB
OL - SA DA - - ÇOK GÜ NAH LA - RIM - -
TÜM - DERT LE - - RE SEN SİN TA - BİB - -
VAR GA - FU - - - RUR - RA - HİM DE - - RİM
ARZ EY - LE - - - RİM - EY - HAK HA - - BİB

GÖRSEM DİYE HAYAL EDER DURURUM

Hüzzam İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



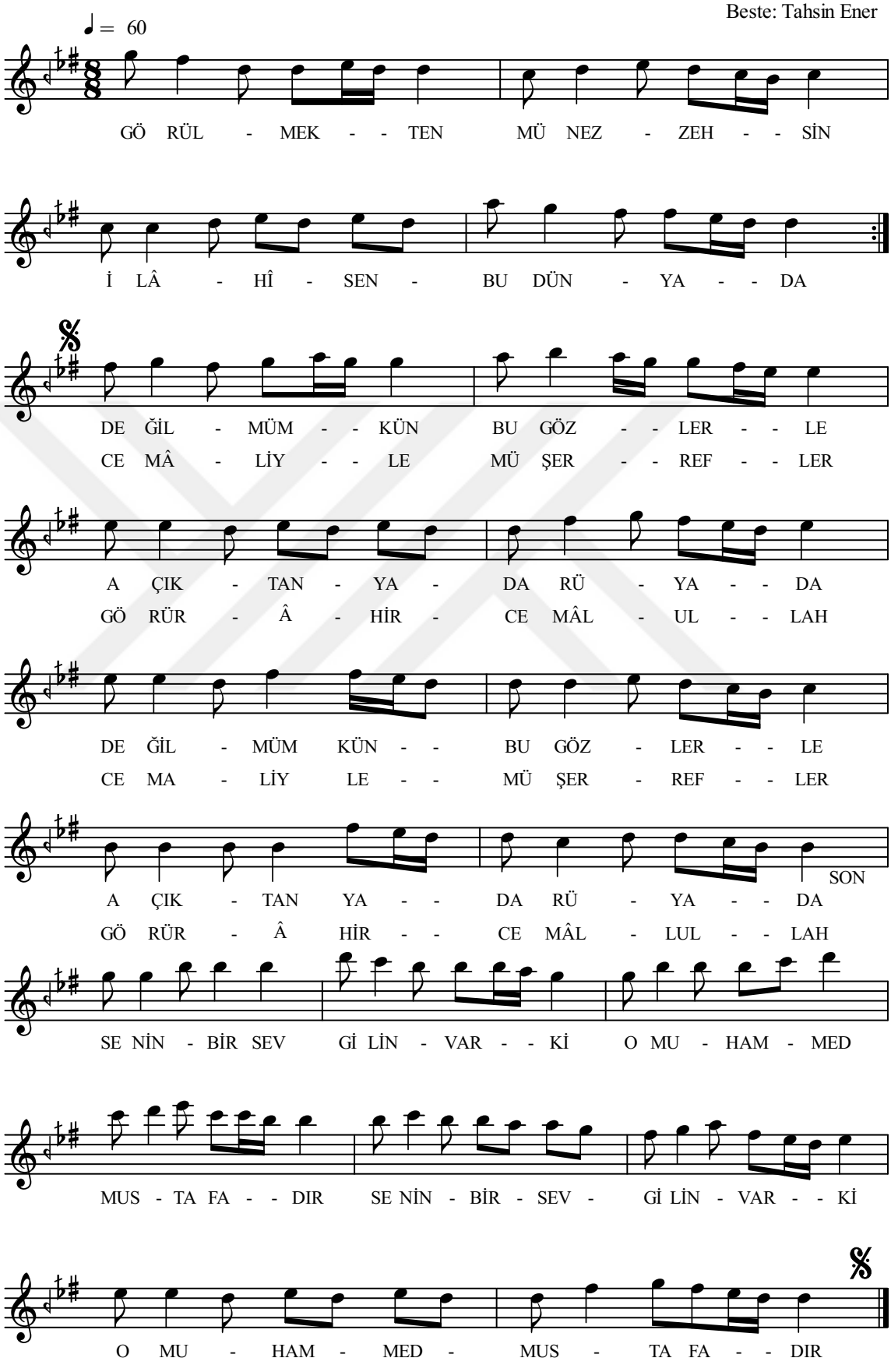
*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

GÖRÜLMEKTEN MÜNEZZEHSİN

Hüzzam İlâhî

Müsemmen

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



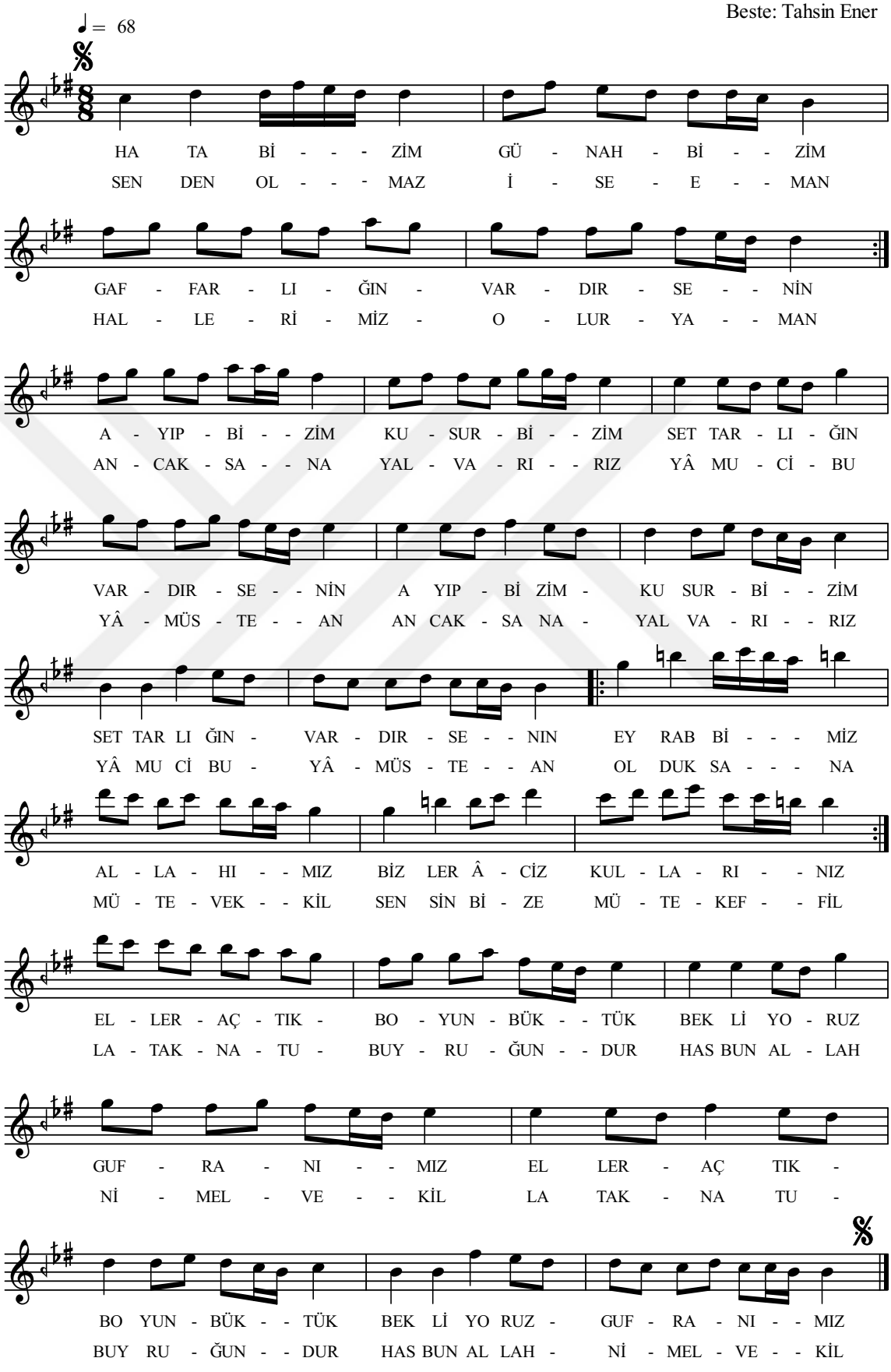
*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

HATA BİZİM GÜNAH BİZİM

Hüzzam İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

KADİR GECESİ

Hüzzam İlâhî

Aksak Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


VE - RİR KA DİR - GE - CE - Sİ KİM VE - RE Bİ
VE - REN ÇOK Zİ - YAN - E - DER KAR DEŞ - BU GE
LİR - Kİ Bİ RE - - O - TUZ - BİN
CE - DE BİR TEV - - BE - ET - GEL
VEH HAB - DAN KE RİM - DE BAŞ - KA -
RAB Bİ - NE YÖ NE - LEN BİR - HA -
BİR - ZEN - GİN A MAN - İH MAL
YAT - SEÇ - GEL A FÜV - DÜR AF
ET - ME - BU - GE - CE - Yİ - HA
E - DER - GÜ - NAH - LA - RI - NI
FIR - SAT EL - DEN - Gİ DER - - KA LIR - -
YE - TER Kİ - İH - LAS LA - - BİR YO - -
SIN - BED - BİN FIR SAT - - EL DEN
LA - GİR - GEL YE TER - - Kİ İH
Gİ DER - - KA LIR - SIN - BED - BİN
LAS LA - - BİR YO - LA - GİR - GEL

2

KADİR GECESİ

Hüzzam İlâhî

Sofyan

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

KERBELA AĞITI

Hüzzam İlâhî

Devr-i Hindî

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



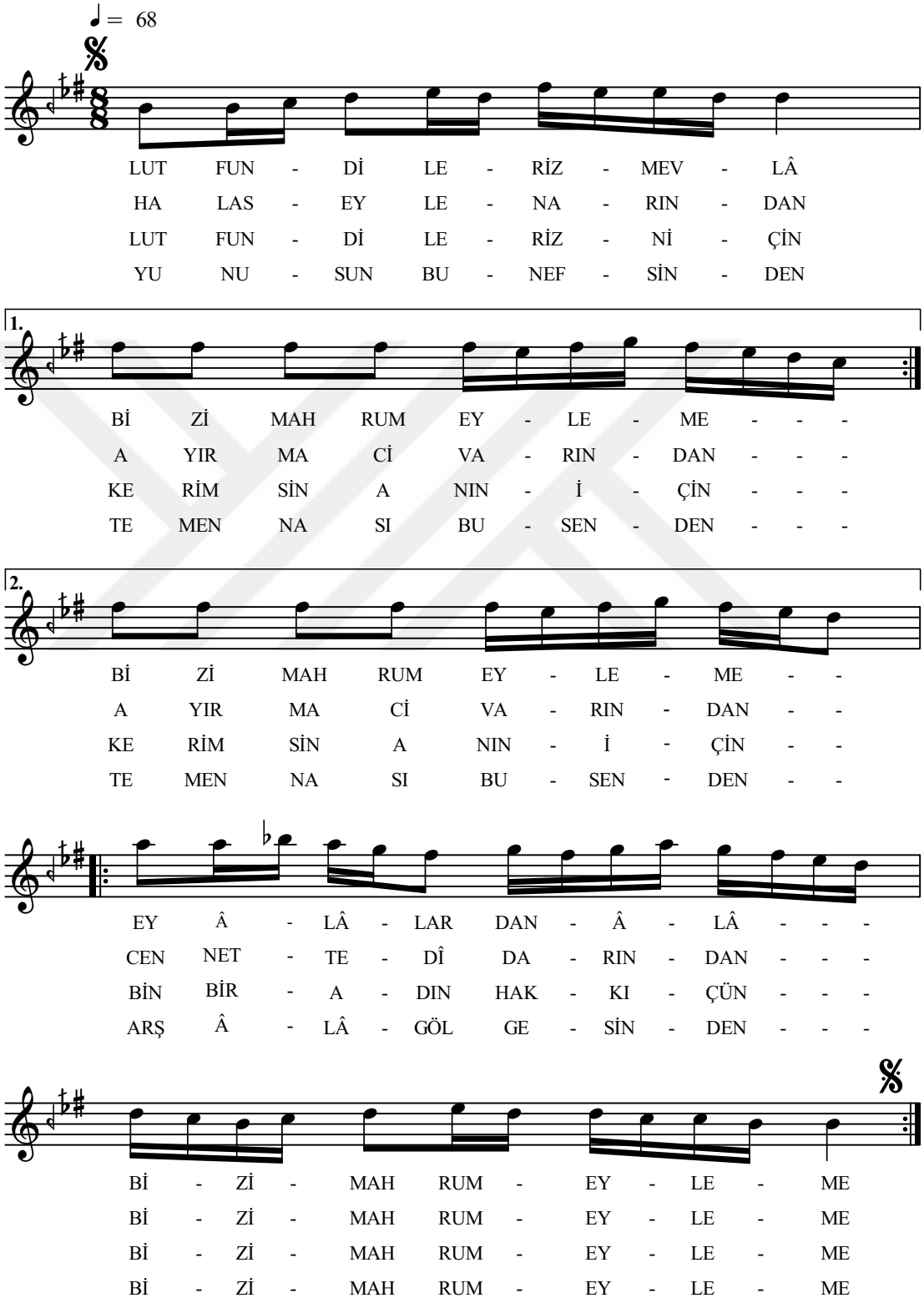
*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

LUTFUN DİLERİZ MEVLA

Hüzzam İlâhî

Düyek

Güfte: Yunus Emre*
Beste: Tahsin Ener**



* Yunus Emre, 14. yüzyıl mutasavvıf şairlerindendir. Divan sahibi bir şairdir. Hem aruz hem de hece veznini kullanmıştır.
**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

SEHERDE AÇILAN GÜL OLMAYA BAK

Hüzzam İlâhî

Düyek

Güfte: İlhan Armutcuoğlu*
Beste: Tahsin Ener**



* İlhan Armutcuoğlu, 1937 yılında Muğla'da doğmuştur. Emekli müftüdür. Aynı zamanda edebiyatçı ve şairdir.

**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

YALANCI DÜNYA

Hüzzam İlâhî

Düyek

Güfte: Yunus Emre*
Beste: Tahsin Ener**



* Yunus Emre, 14. yüzyıl mutasavvıf şairlerindendir. Divan sahibi bir şairdir. Hem aruz hem de hece veznini kullanmıştır.
**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

EY BENİM CANIM EFENDİM

Hüzzam İlâhî

Lenk Fahte

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



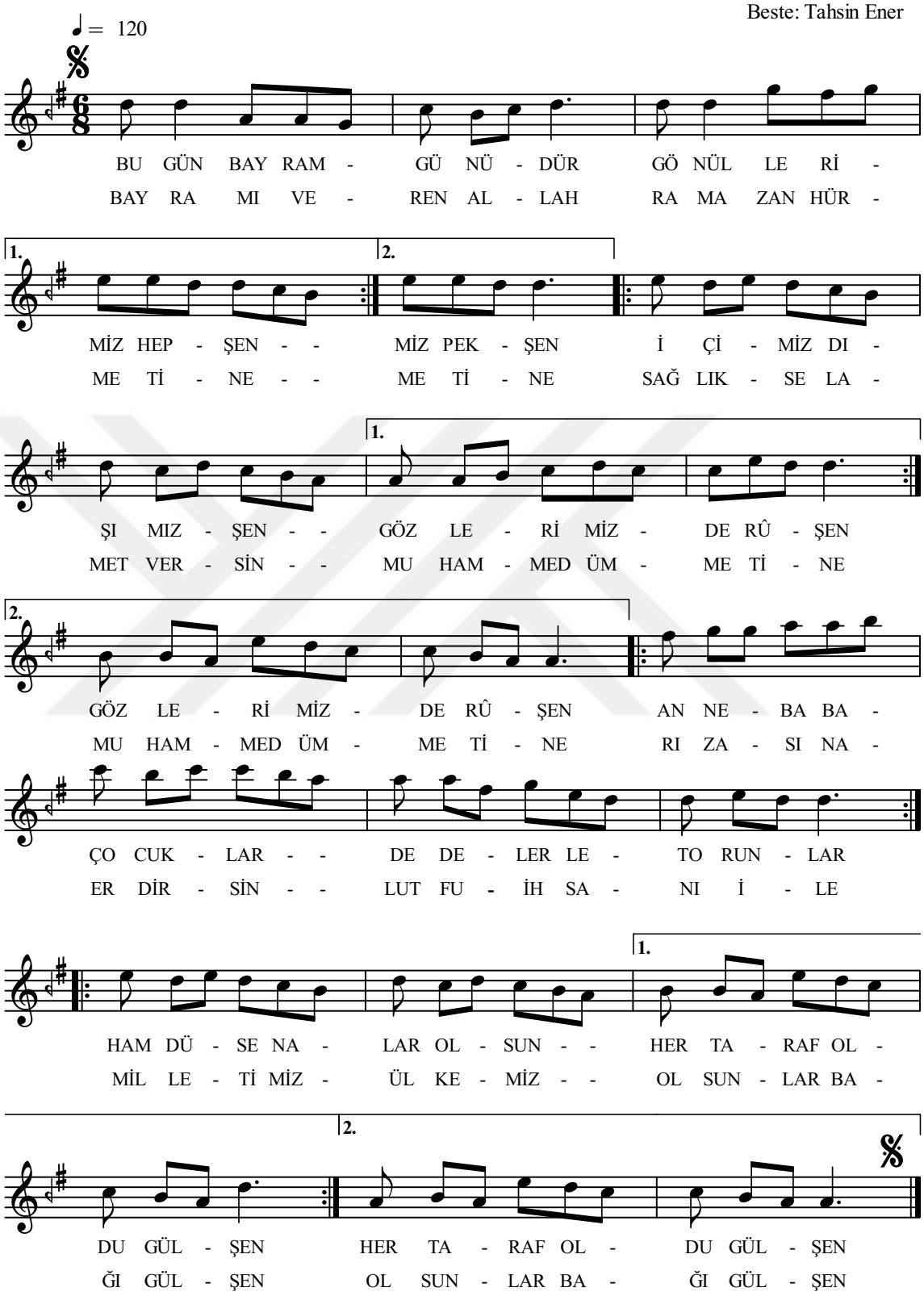
*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

BAYRAM

Nevâ İlâhî

Yürük Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



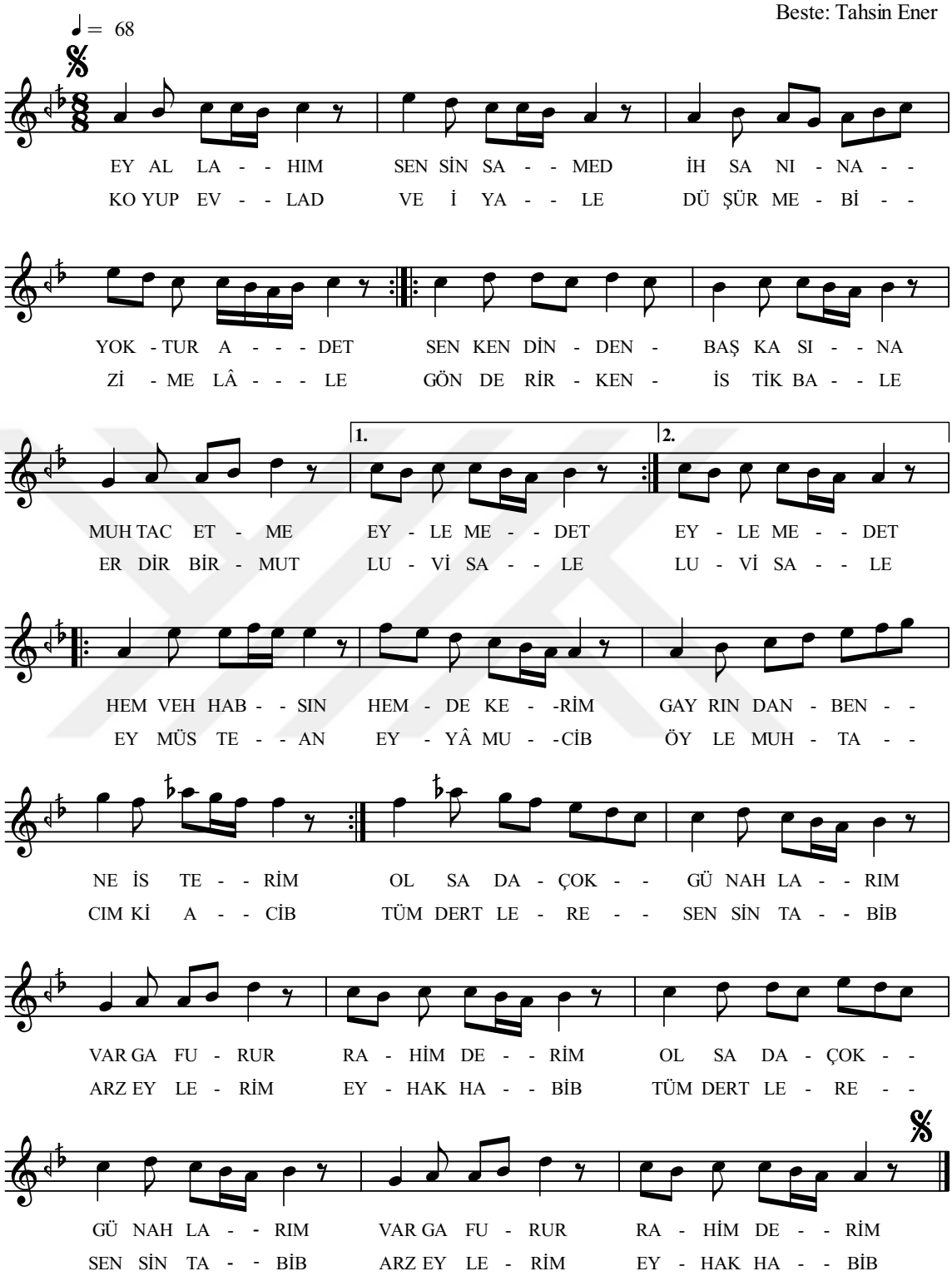
*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

EYALLAH'IM SENSİN SAMED

Sabâ İlâhî

Müsemmen

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

MEVLAM NASİP ETTİ

Sabâ İlâhî

Sofyan

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

SEVDALIYIM BEN SANA

Sabâ İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



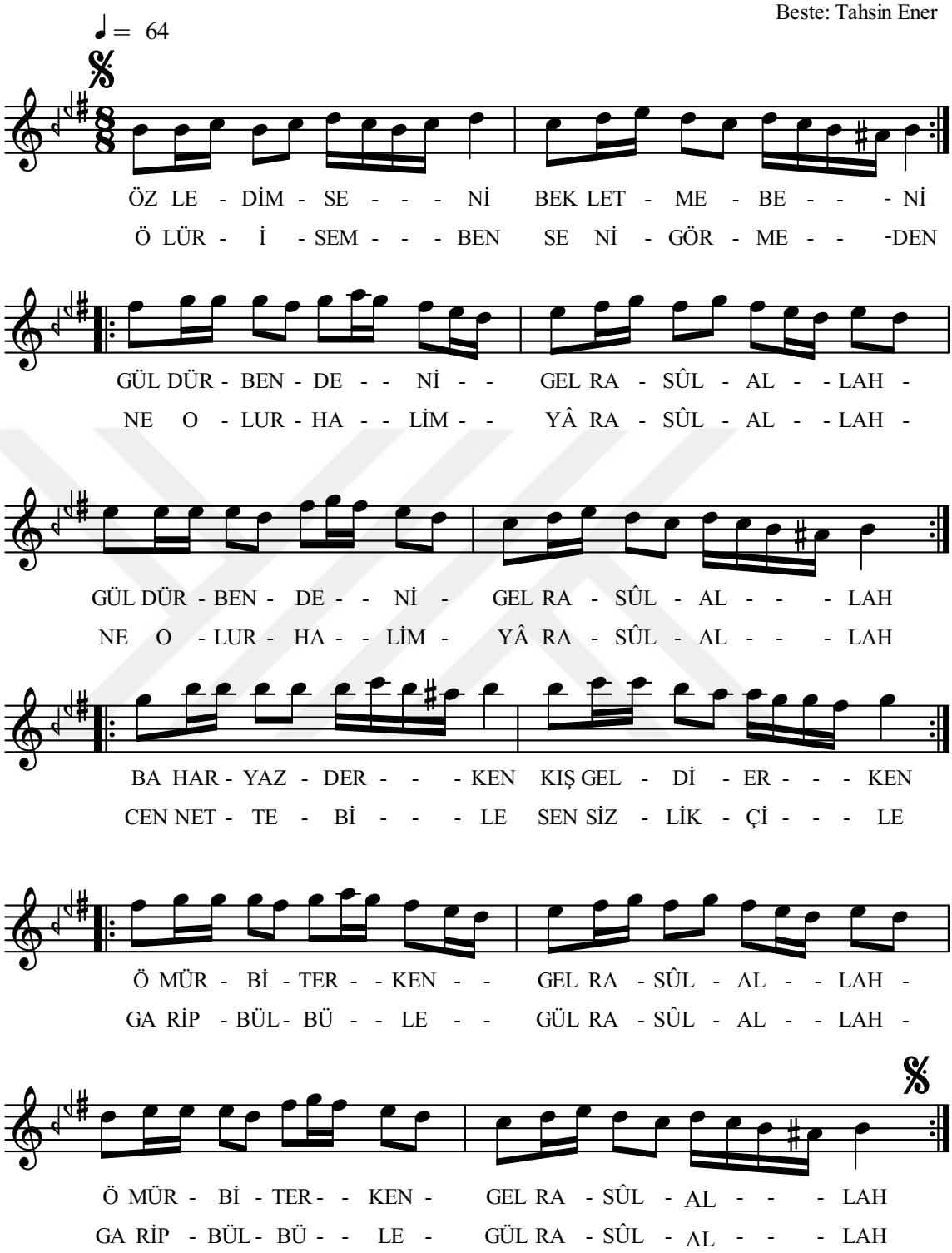
*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

ÖZLEDİM SENİ

Segâh İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

SÜNNET OLAN ÇOCUKLAR

Segâh İlâhî

Aksak

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

BEDİÜZZAMAN HAZRETLERİNE

Uşşak İlâhî

Yürük Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


LER Dİ AL - - LAH - - - - SIR - LA RI
YAZ DI RIP - İL - - HAM LA EL - - HAK
Rİ - SA - LE - - İ - NUR - LA - -
RI NUR LA RIN ÇAĞ LAR - İ
ÇİN - - DEN İ - MAN - HA - - Kİ - -
KAT - LE Rİ KİM O KUR - ON - - DAN - A
LIR - - TAH Kİ - Kİ - İ - - MAN -
DERS - LE - - Rİ
KAR DE ŞİM - GEL - - SEN - DE FEYZ - -
AL Rİ - SA - LE - İ - NUR - -
LAR - DAN KUR TU LUR - SUN - - - - -
RU HU SAR - - MIŞ - - - OL KA RAN -
LIK - - - - SUR - LAR - - DAN

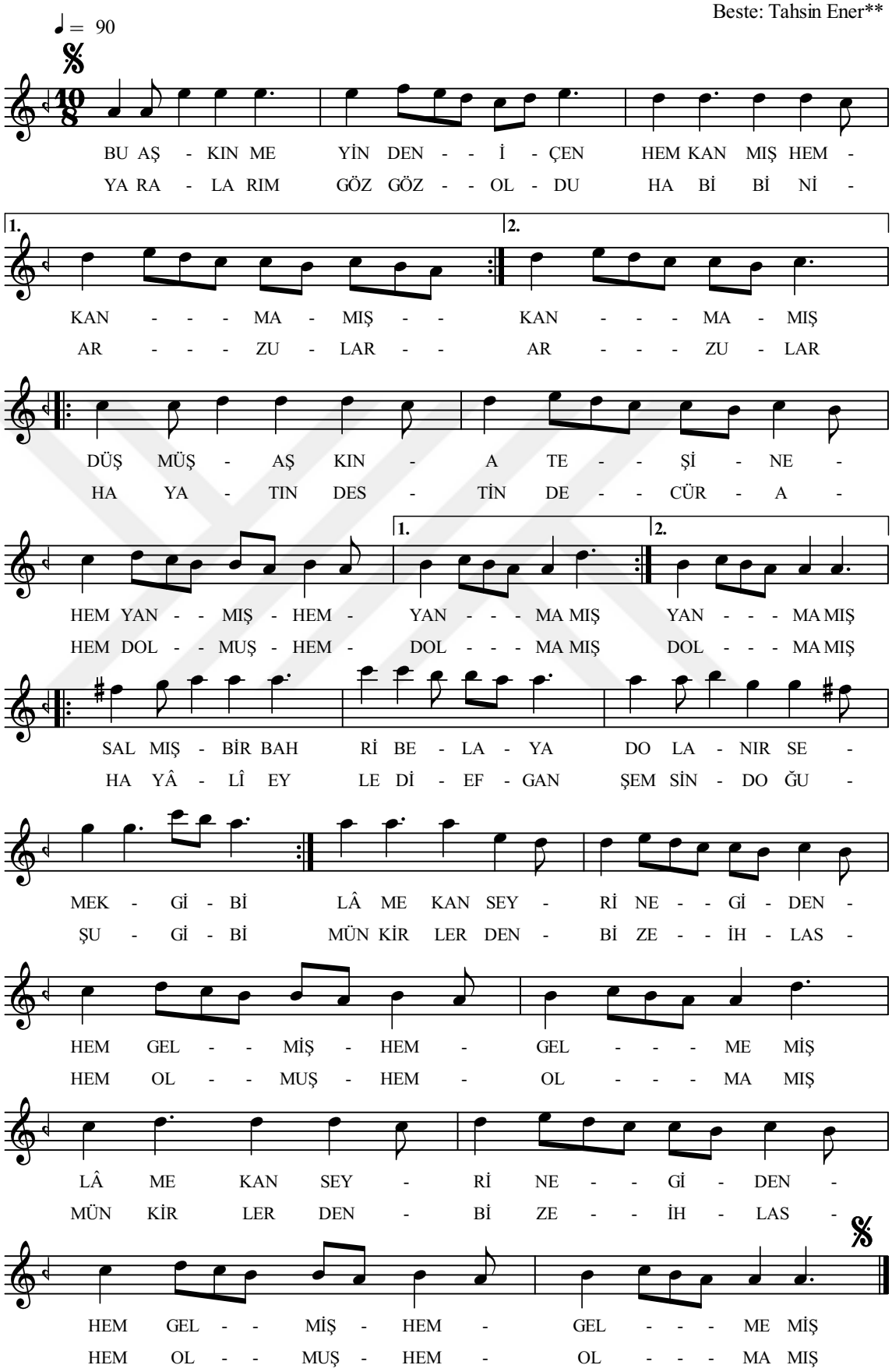
2

BU AŞKIN MEYİNDEN İÇEN

Uşşak İlâhî

Aksak Semâi

Güfte: Hayâlî*
Beste: Tahsin Ener**



*Erzincanlı Şemsî Hayalî [Leblebici Baba], XIX. yüzyıl divan-tekke şairlerindendir. Bilinen tek eseri Tuhfetü'l-uşşâk'tır.

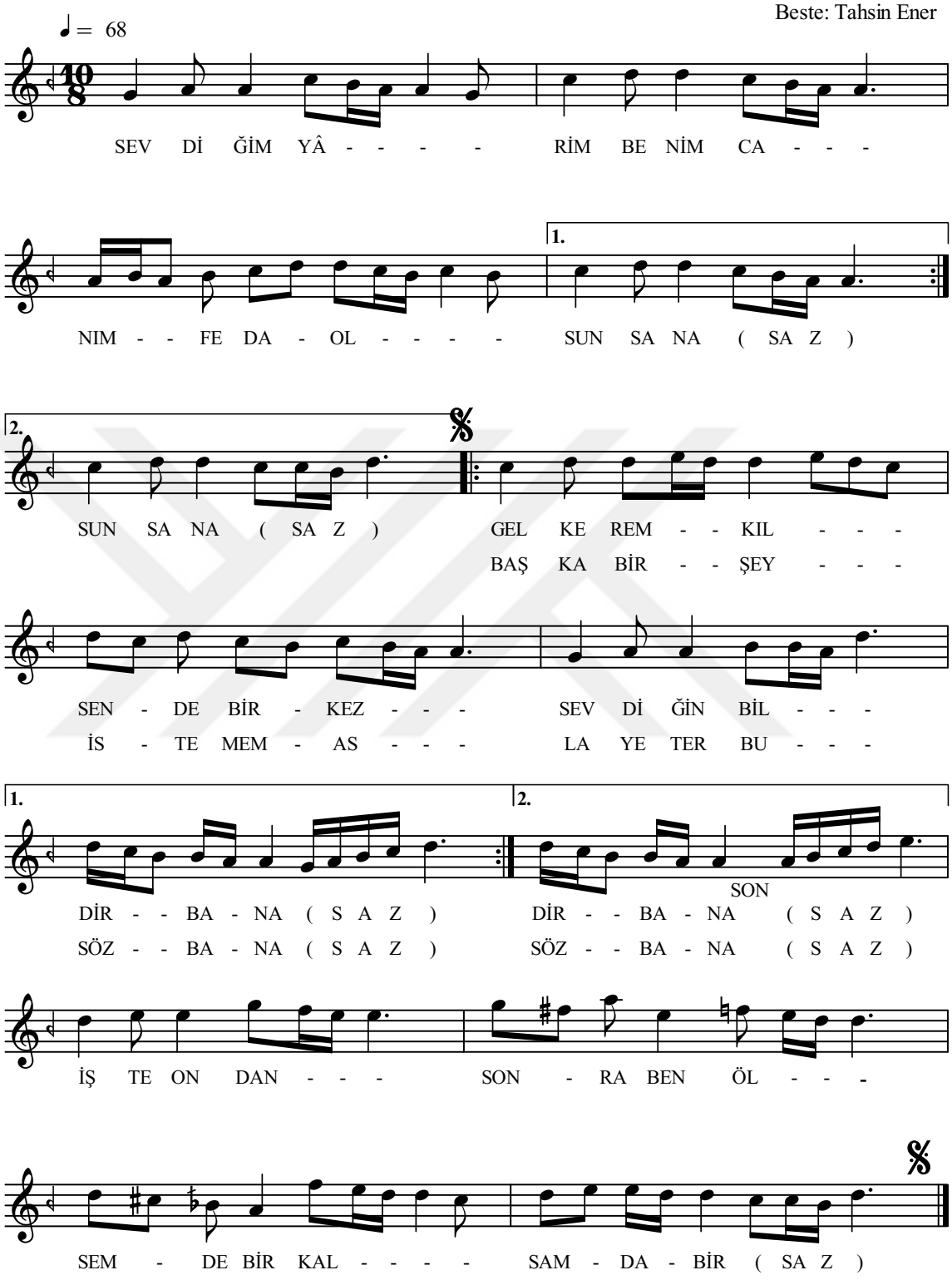
**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

CAN FEDA

Uşşak İlâhî

Aksak Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

CANIM KURBAN OLSUN

Uşşak İlâhî

Aksak

Güfte: Yunus Emre*
Beste: Tahsin Ener**



* Yunus Emre, 14. yüzyıl mutasavvıf şairlerindendir. Divan sahibi bir şairdir. Hem aruz hem de hece veznini kullanmıştır.
**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

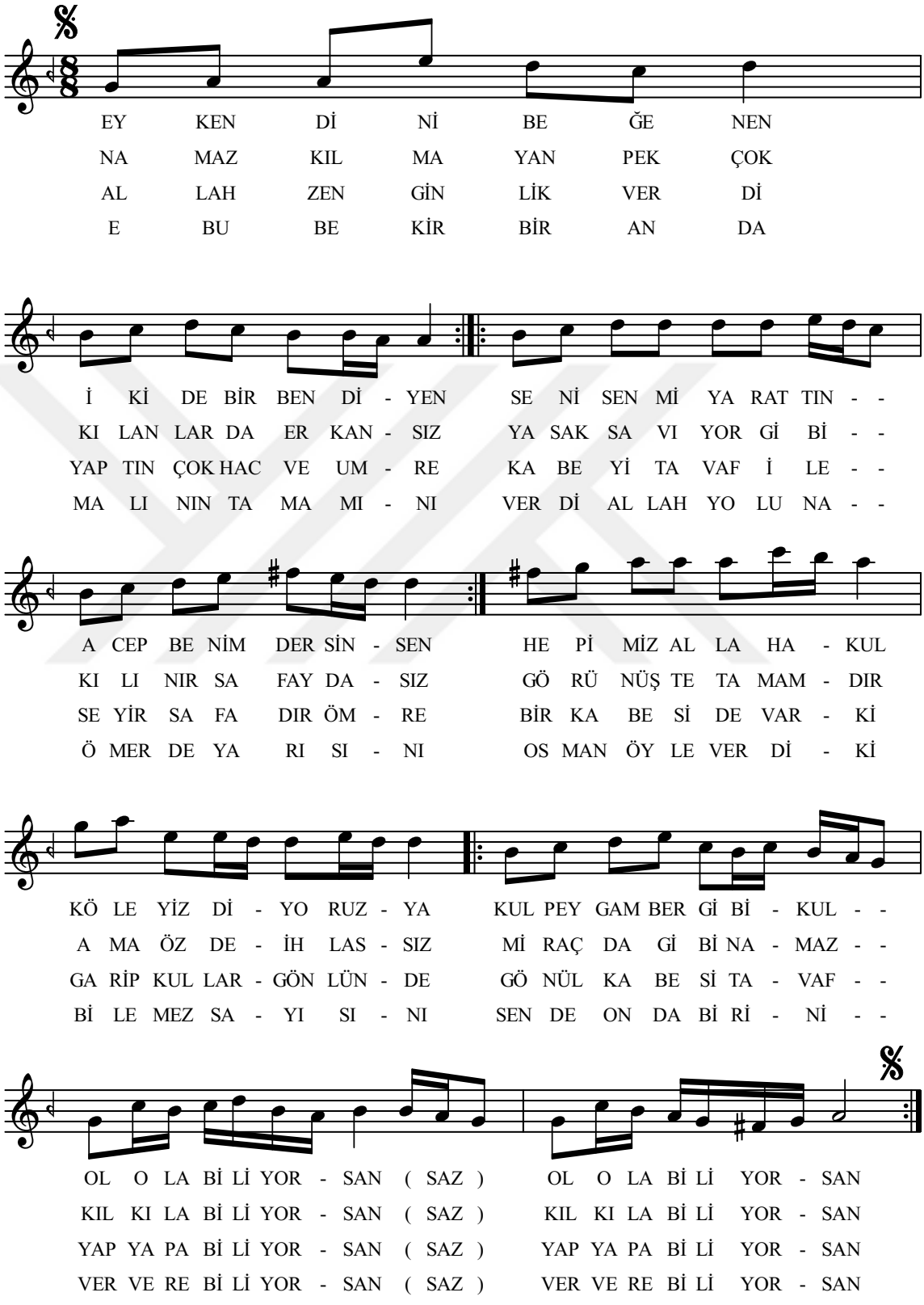
EY KENDİNİ BEĞENEN

Uşşak İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener

♩ = 90



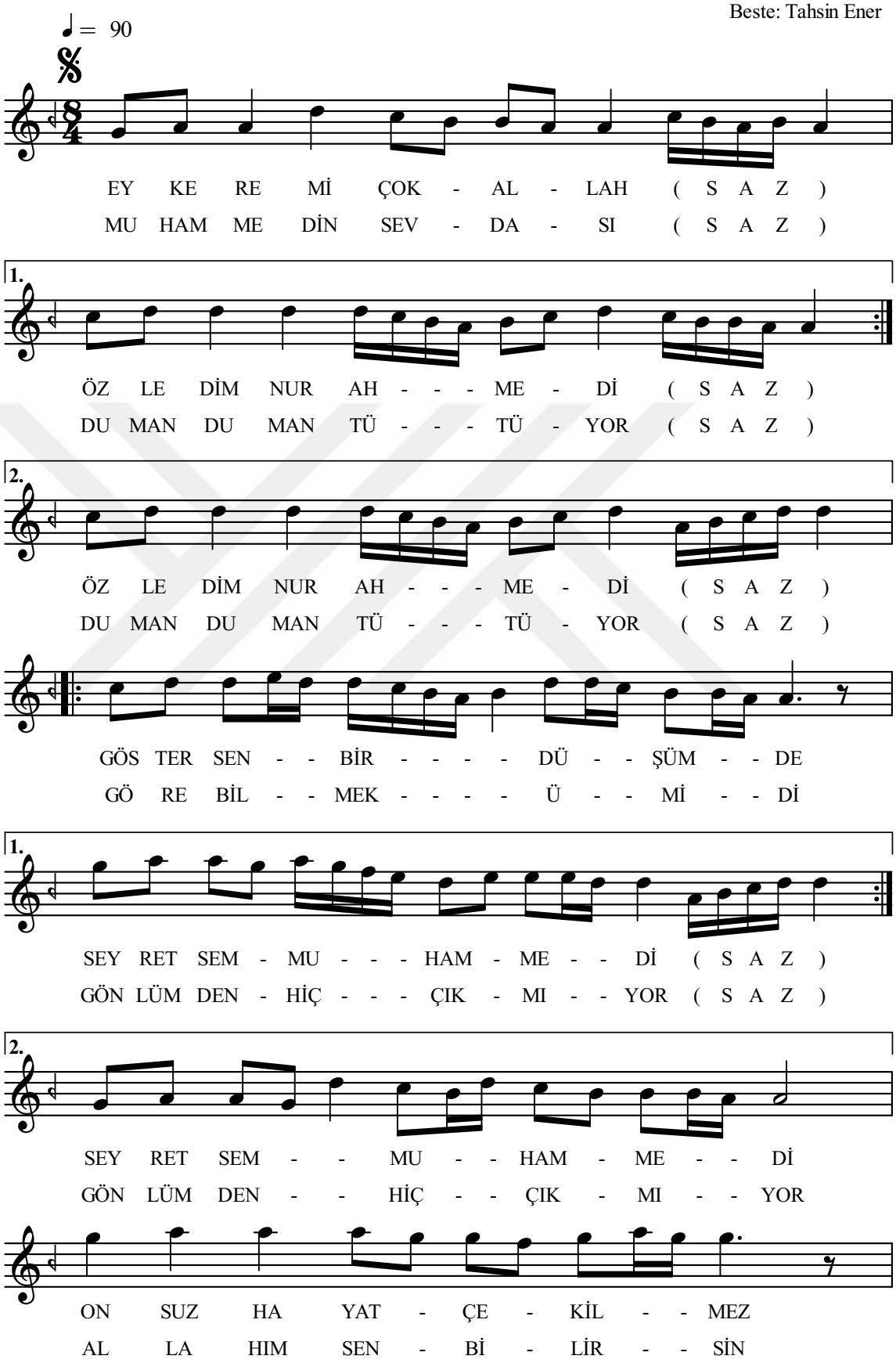
*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

EY KEREMİ ÇOK ALLAH

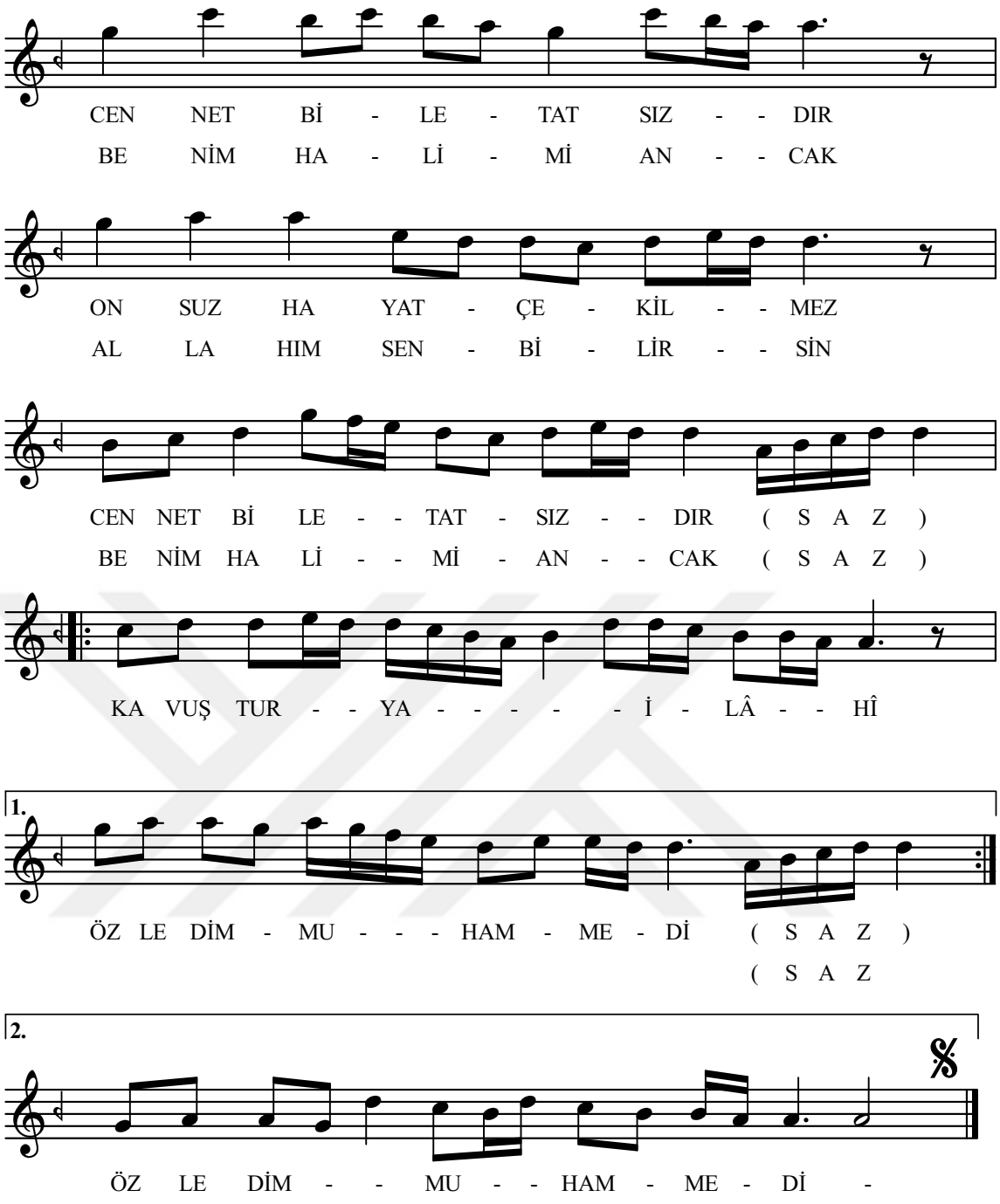
Uşşak İlâhî

Ağır Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


CEN NET Bİ - LE - TAT SIZ - - DIR
BE NİM HA - Lİ - Mİ AN - - CAK
ON SUZ HA YAT - ÇE - KİL - - MEZ
AL LA HIM SEN - Bİ - LİR - - SİN
CEN NET Bİ LE - - TAT - SIZ - - DIR (S A Z)
BE NİM HA Lİ - - Mİ - AN - - CAK (S A Z)
KA VUŞ TUR - - YA - - - - - İ - LÂ - - HÎ
1.
ÖZ LE DİM - MU - - - HAM - ME - Dİ (S A Z)
(S A Z
2.
ÖZ LE DİM - - MU - - HAM - ME - Dİ -

GÖNÜL NUR-İ CEMALİNDEN

Uşşak İlâhî

Müsemmen

Güfte: Esad Erbîlî*
Beste: Tahsin Ener**



* Esad Erbîlî, Nakşibendî-Hâlidî şeyhidir. Musul'da doğmuştur. 1931 yılında Menemen'de vefat etmiştir.

**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

GÖRMEDEN TUTULDUM BEN BİR GÜZELE

Uşşak İlâhî

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



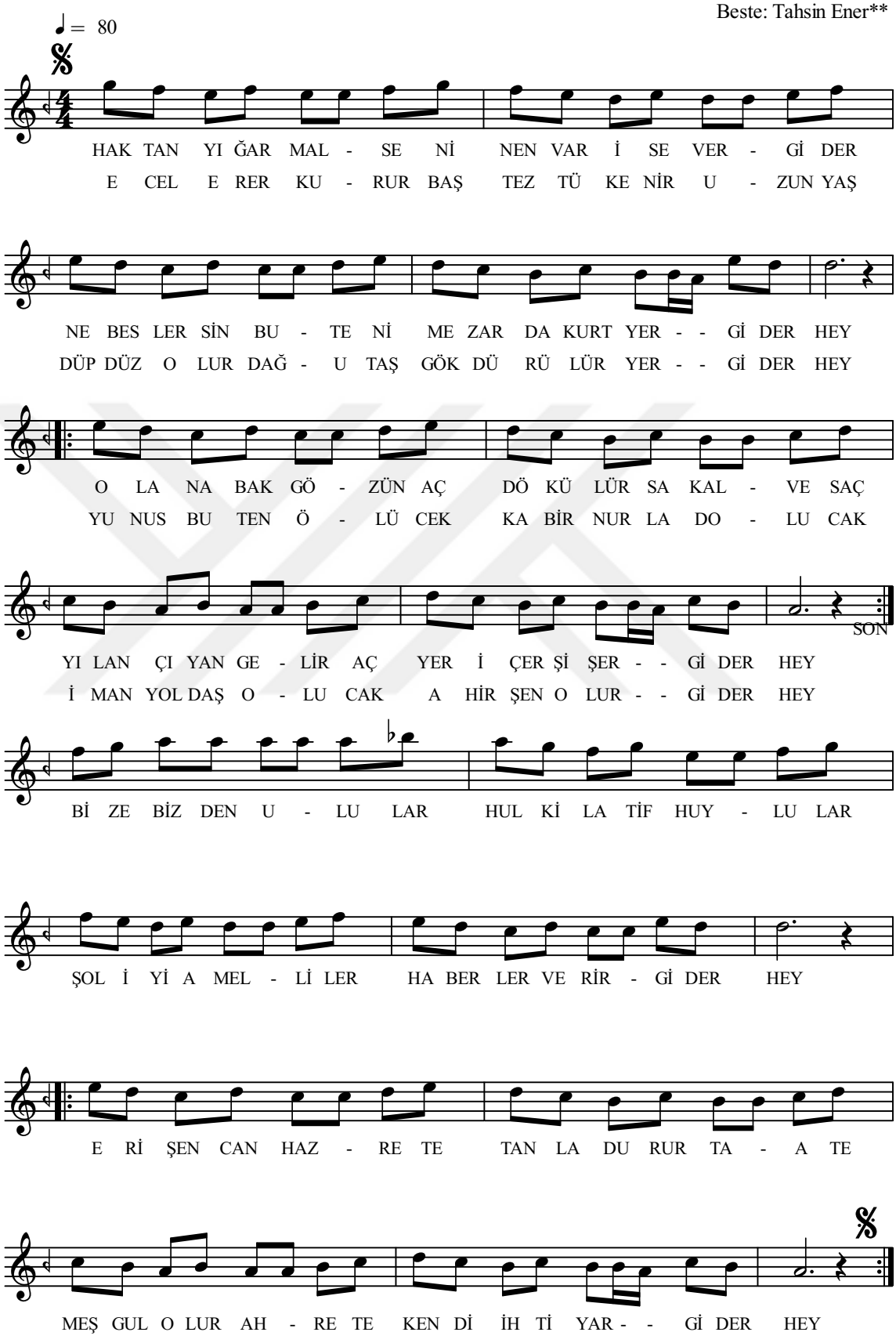
*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

HAKTAN YIĞAR MAL SENİ

Uşşak İlâhî

Sofyan

Güfte: Yunus Emre*
Beste: Tahsin Ener**



* Yunus Emre, 14. yüzyıl mutasavvıf şairlerindendir. Divan sahibi bir şairdir. Hem aruz hem de hece veznini kullanmıştır.
**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

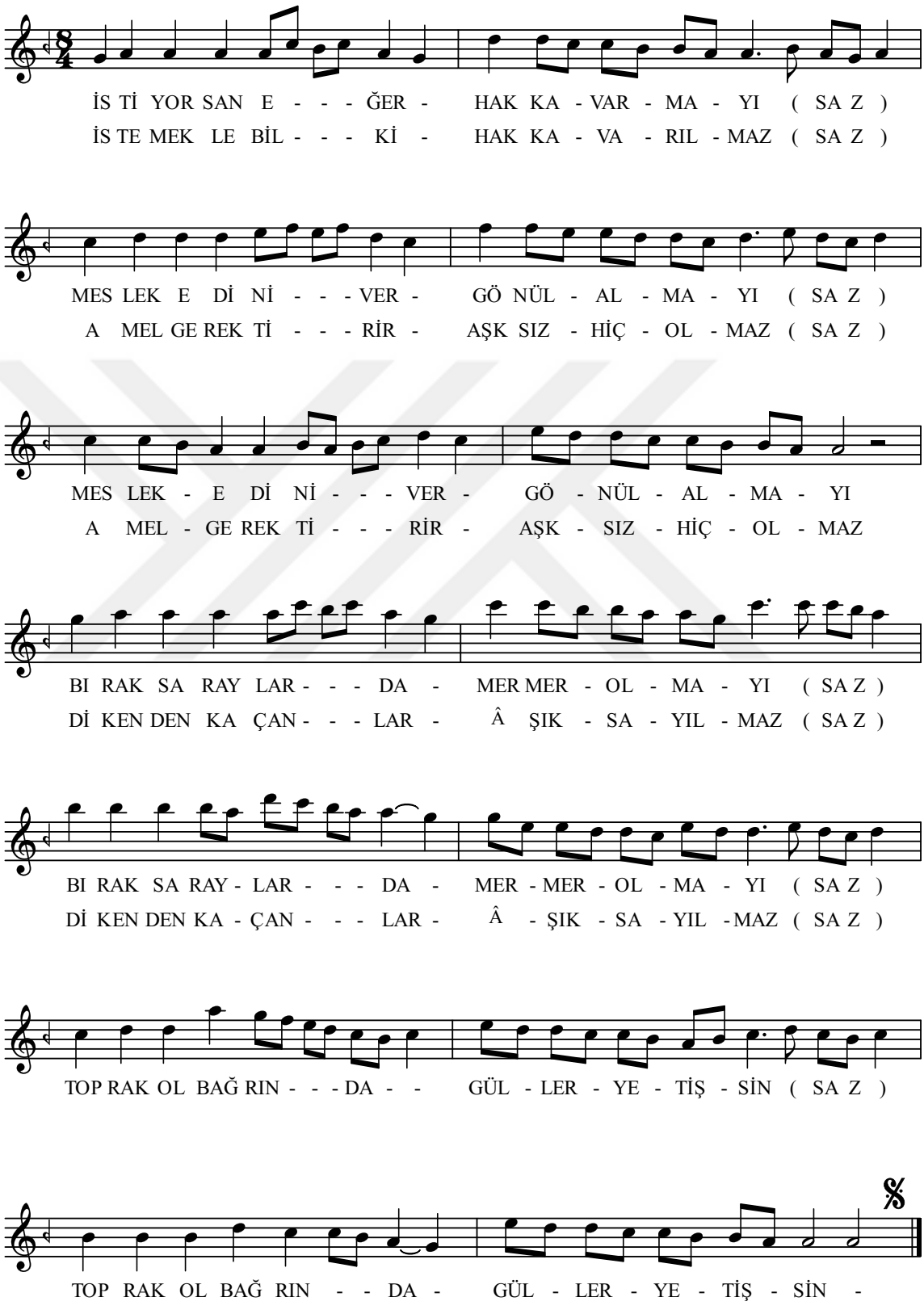
İSTİYORSAN EĞER HAKKA VARMAYI

Uşşâk İlâhî

Ağır Düyek

♩ = 120

Güfte: Mevlânâ,*
2. Kıta: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, 1273 yılında vefat etmiştir. Mevleviyye tarikatının kurucusu, mutasavvıf, âlim ve şairdir.

**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

NE DERVİŞ NE PİRİM

Uşşak İlâhî

Ağır Düyek

Güfte: Muzaffer Ozak (Aşkî)*
Beste: Tahsin Ener**

♩ = 80



*Muzaffer Ozak, Halvetî-Cerrâhî şeyhidir. 1985 yılında vefat etmiştir. Sahaflar şeyhi olarak anılır.

**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

O GÜL

Uşşak İlâhî

Aksak Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

UYALIM BİZ MUHAMMED'E

Uşşak İlâhî

Yürük Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


DE RA SÛ LÜM - İN SAN - LA - RA
E ĞER SİZ YÜ - CE AL - - LA - HI
SE Vİ YOR SA - NIZ İL - - LA - Kİ
YO LU MA İM - Tİ SAL - - E - DİN
Kİ AL LAH DA - Sİ Zİ - - SEV SİN
YO LU MA İM - Tİ SAL - E - DİN
Kİ AL LAH - DA - Sİ Zİ - - SEV SİN
O HAL DE HEP O NU - ÖR - NEK
A LIP TAT BİK ET MEK - GE - REK
İŞ TE SA Â - DET BU - GER - ÇEK
U YA LIM - BİZ - MU HAM - - ME DE
U YA LIM - BİZ - MU HAM - - ME DE

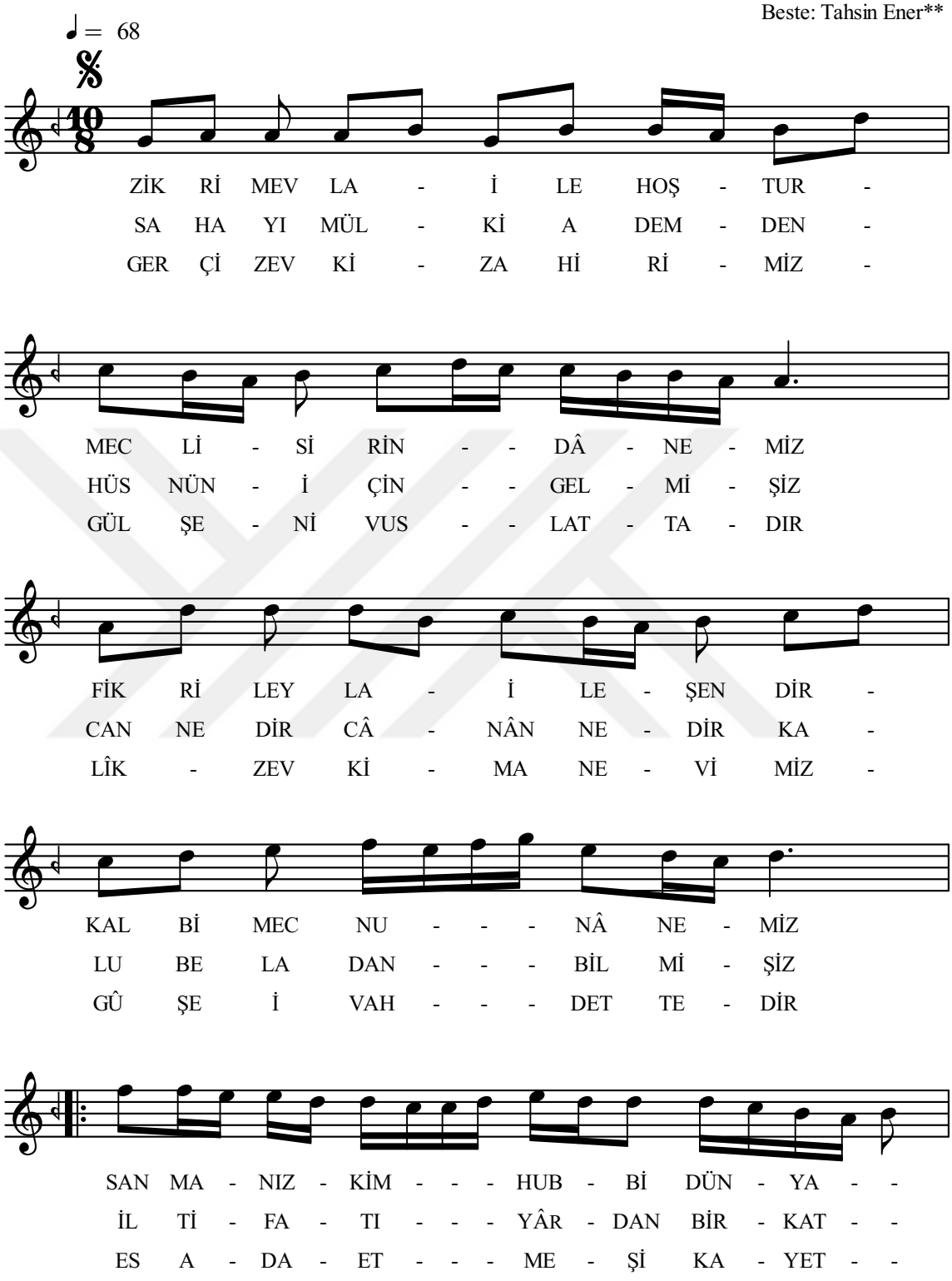
2

ZİKR-İ MEVLÂ

Uşşak İlâhî

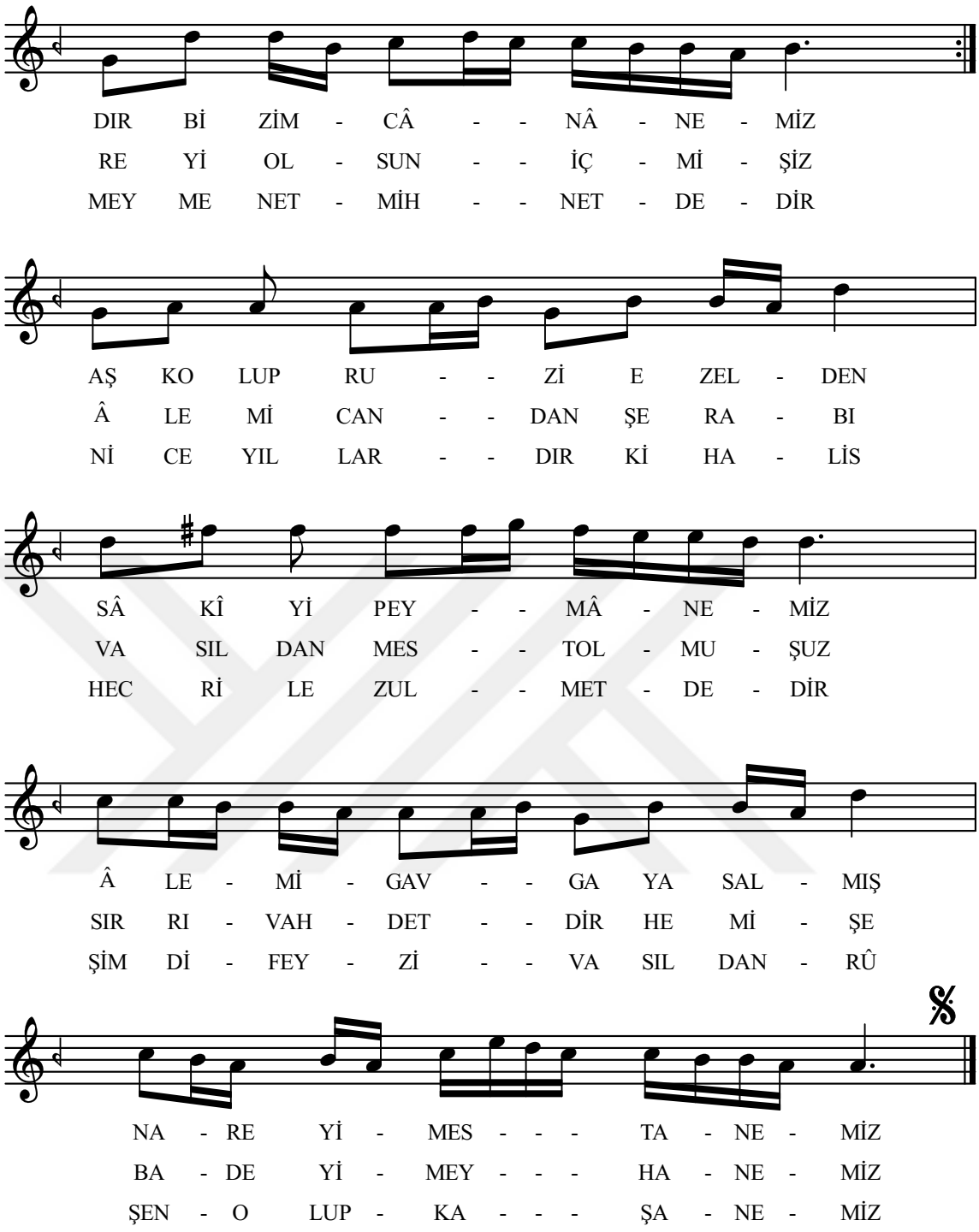
Aksak Semâi

Güfte: Esad Erbîlî*
Beste: Tahsin Ener**



* Esad Erbîlî, Nakşibendî-Hâlidî şeyhidir. Musul'da doğmuştur. 1931 yılında Menemen'de vefat etmiştir.

**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


DIR Bİ ZİM - CÂ - - NÂ - NE - MİZ
RE Yİ OL - SUN - - İÇ - Mİ - ŞİZ
MEY ME NET - MİH - - NET - DE - DİR
AŞ KO LUP RU - - Zİ E ZEL - DEN
Â LE Mİ CAN - - DAN ŞE RA - BI
Nİ CE YIL LAR - - DIR Kİ HA - LİS
SÂ Kî Yİ PEY - - MÂ - NE - MİZ
VA SIL DAN MES - - TOL - MU - ŞUZ
HEC Rİ LE ZUL - - MET - DE - DİR
Â LE - Mİ - GAV - - GA YA SAL - MIŞ
SIR RI - VAH - DET - - DİR HE Mİ - ŞE
ŞİM Dİ - FEY - Zİ - - VA SIL DAN - RÛ
NA - RE Yİ - MES - - - TA - NE - MİZ
BA - DE Yİ - MEY - - - HA - NE - MİZ
ŞEN - O LUP - KA - - - ŞA - NE - MİZ

SEVİLMEZ BİL Kİ

Uşşak İlâhî

Müsemmen

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.



2

*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

EY GÜZEL YAR

Zirgüleli Sûzinak İlâhî

Yürük Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


(S A Z) OL CE MÂ - - LİN - -
DEN Zİ - YA - - - DAR - - - OL DU LAR - - - - -
ŞEM - - SÜ - - - KA - MER (S A Z)
OL CE MÂ - LİN - - - DEN Zİ YA - - DAR - - -
OL DU LAR - - - - - - - ŞEM - - SÜ - - KA - MER
(S A Z) BİR TE BES SÜM - - -
EY LE AL - - LAH - - - AŞ KI NA - - ŞAD - - -
ET - - - BE Nİ - - - - (S A Z)
BİR TE BES SÜM - - - EY LE AL - LAH - - - -
AŞ KI NA - - - - - ŞAD - - ET - - BE - Nİ

2.2. ŞARKILAR

Tahsin Ener'in 19 tane şarkı formunda bestesi vardır. Bu bestelerde hicaz, hicaz hümâyun, hüseynî, hüzzam, segâh, uşşak, nihâvend, rast ve kürdili-hicazkâr makamlarını ve ağır düyek, aksak, aksak semâi, düyek, lenk fahte, mürekkep nîm sofyan, müsemmen ve yürük semâi usûllerini kullanmıştır. Şarkı formuna uygun makamlara ve usûllere yer vermiştir. Bestelerinden 16 tanesinin güftesi kendisine ait olup Enver Yılmazer'in 1, Yavuz Sultan Selim'in 1 ve Esad Erbîlî'nin 1 tane güftesine olmak üzere 3 farklı güftekârdan da istifade etmiştir.

Ener, güftesi kendisine ait olan uşşak makamı ve ağır düyek usûlünde bestelediği "Ver Gönül" isimli şarkısı ile 2005 yılında TRT Alaturka Beste Yarışması'na katılmıştır. Ener'in şarkı formuna ait bestelerini, eser başlığına göre şöyle sıralayabiliriz:

Tablo 6: Tahsin Ener'in Şarkı Formundaki Besteleri

	Eserin Adı	**Makam**	**Usûl**	**Güftekâr**	**Bestekâr**
1	Aşık Olan Gülmez İmiş	Segâh	Yürük Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
2	Ben Gülünden Ayrı Düşmüş	Hicaz	Müsemmen	Tahsin Ener	Tahsin Ener
3	Bir Gece Gelsen	Hicaz Hümâyun	Müsemmen	Tahsin Ener	Tahsin Ener
4	Bir Kadından Doğupta	Nihâvend	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
5	Bitmeyen Sevgi	Hüzzam	Aksak	Tahsin Ener	Tahsin Ener
6	Bülbül Döker Dil	Hüzzam	Aksak Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
7	Canı Canane Feda Kılmaz Kişi	Rast	Müsemmen	Tahsin Ener	Tahsin Ener
8	Ey Nur-i Aynim	Hüzzam	Lenk Fahte	Tahsin Ener	Tahsin Ener
9	Gördüğüm İlk Anda	Hicaz Hümâyun	Aksak Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
10	Gözlerin Ufukta Kimi Arıyor	Hüzzam	Aksak Semâi	Enver Yılmazer	Tahsin Ener
11	Hasretinden Ey Gül-i Rana	Uşşak	Aksak Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
12	Leylam	Kürdili-Hicazkâr	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
13	Mânevî Evlatlarım	Hicaz Hümâyun	Müsemmen	Tahsin Ener	Tahsin Ener
14	Merdüm-i Dîdeme Bilmem Ne Füsûn Etdi Felek	Hüzzam	Ağır Düyek	Yavuz Sultan Selim	Tahsin Ener
15	Müslümanlık	Hüseynî	Müsemmen	Tahsin Ener	Tahsin Ener
16	Nâyı Dinlerken	Rast	Müsemmen	Tahsin Ener	Tahsin Ener
17	Sahbay-ı Ezel	Uşşak	Mürekkep Nîm Sofyan	Esad Erbîlî	Tahsin Ener
18	Ver Gönül	Uşşak	Ağır Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener
19	Yine Hülyalara Daldım	Hüzzam	Aksak	Tahsin Ener	Tahsin Ener

BEN GÜLÜNDEN AYRI DÜŞMÜŞ

Hicaz Şarkı

Müsemmen

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

BİR GECE GELSEN

Hicaz Hümâyun Şarkı

Müsemmen

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

GÖRDÜĞÜM İLK ANDA

Hicaz Hümâyun Şarkı

Aksak Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

MÂNEVÎ EVLATLARIM

Hicaz Hümâyun Şarkı

Müsemmen

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

MÜSLÜMANLIK

Hüseynî Şarkı

Müsemmen

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

BİTMEYEN SEVGİ

Hüzzam Şarkı

Aksak

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

BÜLBÜL DÖKER DİL

Hüzzam Şarkı

Aksak Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

GÖZLERİN UFUKTA KİMİ ARIYOR

Hüzzam Şarkı

Aksak Semâi

Güfte: Enver Yılmazer*
Beste: Tahsin Ener**



*Enver Yılmazer, 1956 yılında doğmuştur. Konya'da Müze müdürlüğü yapmıştır. Vefat tarihi bilinmemektedir.

**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


KİM Bİ LİR O KOL - - LAR - - - - - -
Kİ Mİ SA RI - - YOR Kİ Mİ - SA RI - - YOR
KİM Bİ LİR NE RE - DE HÜL YA - YA - DAL - - DI
KİM Bİ LİR NE RE DE HÜL YA - YA - DAL - DI (SAZ)
NE SEN - BEK LER - - SİN NE O - BEK LE YE - CEK
KA VUŞ - MAK HA YA - Lİ U ZAK - MI U - ZAK
GE LİR - Dİ YE GÜ NE GÜN EK - LE YE - CEK
YIL LA RIN Ü MİT LE KUR - DU ĞU - TU - ZAK
YIL LA RIN Ü MİT LE KUR DU ĞU - TU - ZAK

2

MERDÜM-İ DÎDEME BİLMEM NE FÜSÛN ETDİ FELEK

Hüzzam Şarkı

Ağır Düyek

Güfte: Yavuz Sultan Selim*
Beste: Tahsin Ener**



*Yavuz Sultan Selim, "Selimî" mahlasıyla bilinen divan sahibi bir Osmanlı padişahıdır (1512-1520).

**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


1.
ET - - - - - - Tİ - - FE - LEK - - - - -
ET - - - - - - Tİ - - FE - LEK - - - - -
2.
ET - - - - - - Tİ - - FE - LEK - - - - -
SON
ET - - - - - - Tİ - - FE - LEK - - - - -
ŞÎR - LER PEN - - - - - - - - -
ÇE - İ - KAH - - - - - RIM - - - DAN
O LUR - - İ - KEN - LER - - - - ZÂN
ŞÎR - LER PEN - - - - - - - - -
ÇE İ KAH - RIM - - DAN - - - - - -
O - LUR - - - - İ - - - - - - - - - -
KEN - - - LER - - - - ZÂN (S A Z)

YİNE HÜLYALARA DALDIM

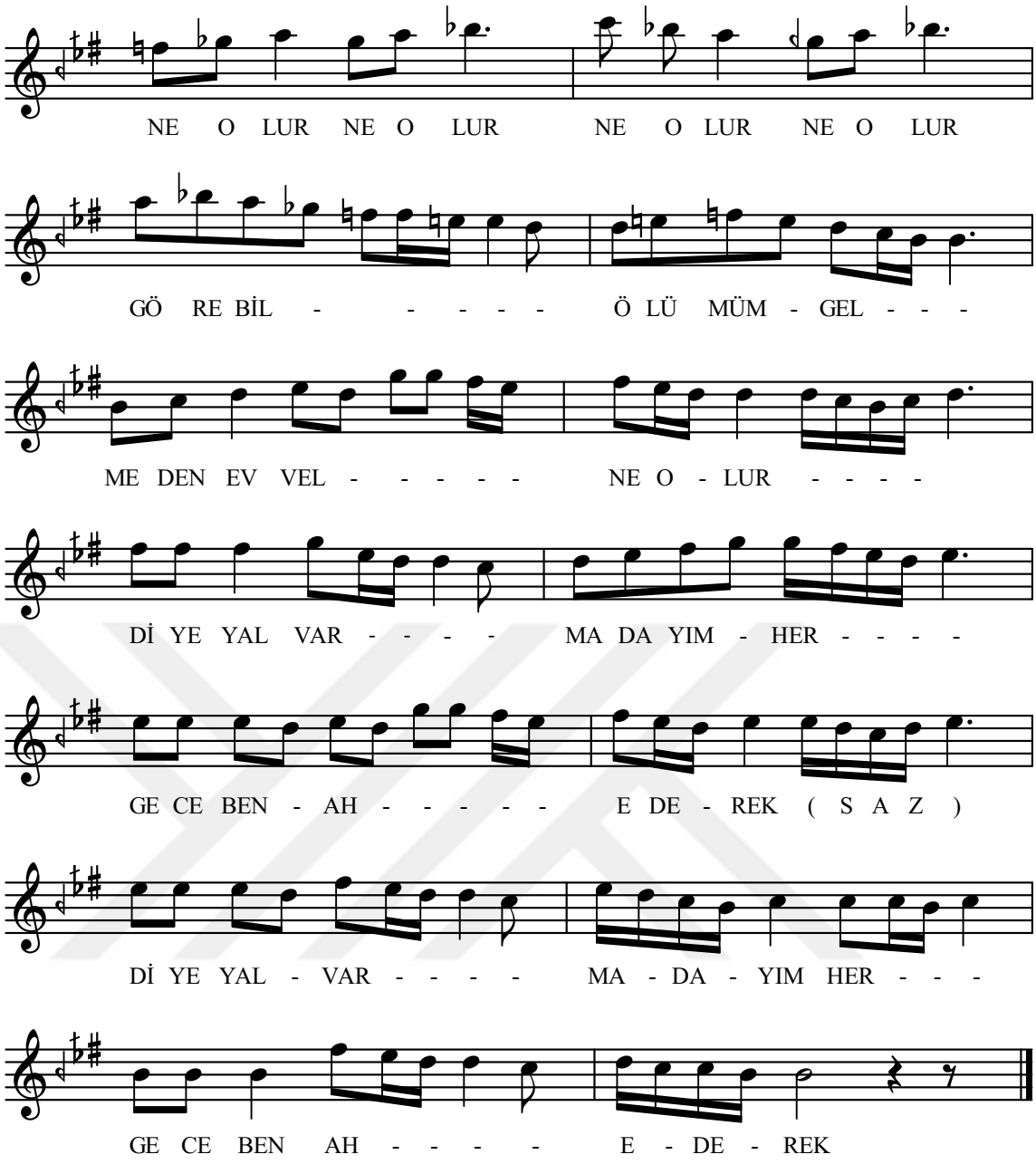
Hüzzam Şarkı

Aksak

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


NE O LUR NE O LUR NE O LUR NE O LUR
GÖ RE BİL - - - - - Ö LÜ MÜM - GEL - - -
ME DEN EV VEL - - - - - NE O - LUR - - - -
Dİ YE YAL VAR - - - - MA DA YIM - HER - - - -
GE CE BEN - AH - - - - - E DE - REK (S A Z)
Dİ YE YAL - VAR - - - - MA - DA - YIM HER - - -
GE CE BEN AH - - - - E - DE - REK

EY NÛR-İ AYNİM

Hüzzam Şarkı

Lenk Fahte

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

LEYLAM

Kürdili-Hicazkâr Şarkı

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

BİR KADINDAN DOĞUPTA

Nihâvend Şarkı

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



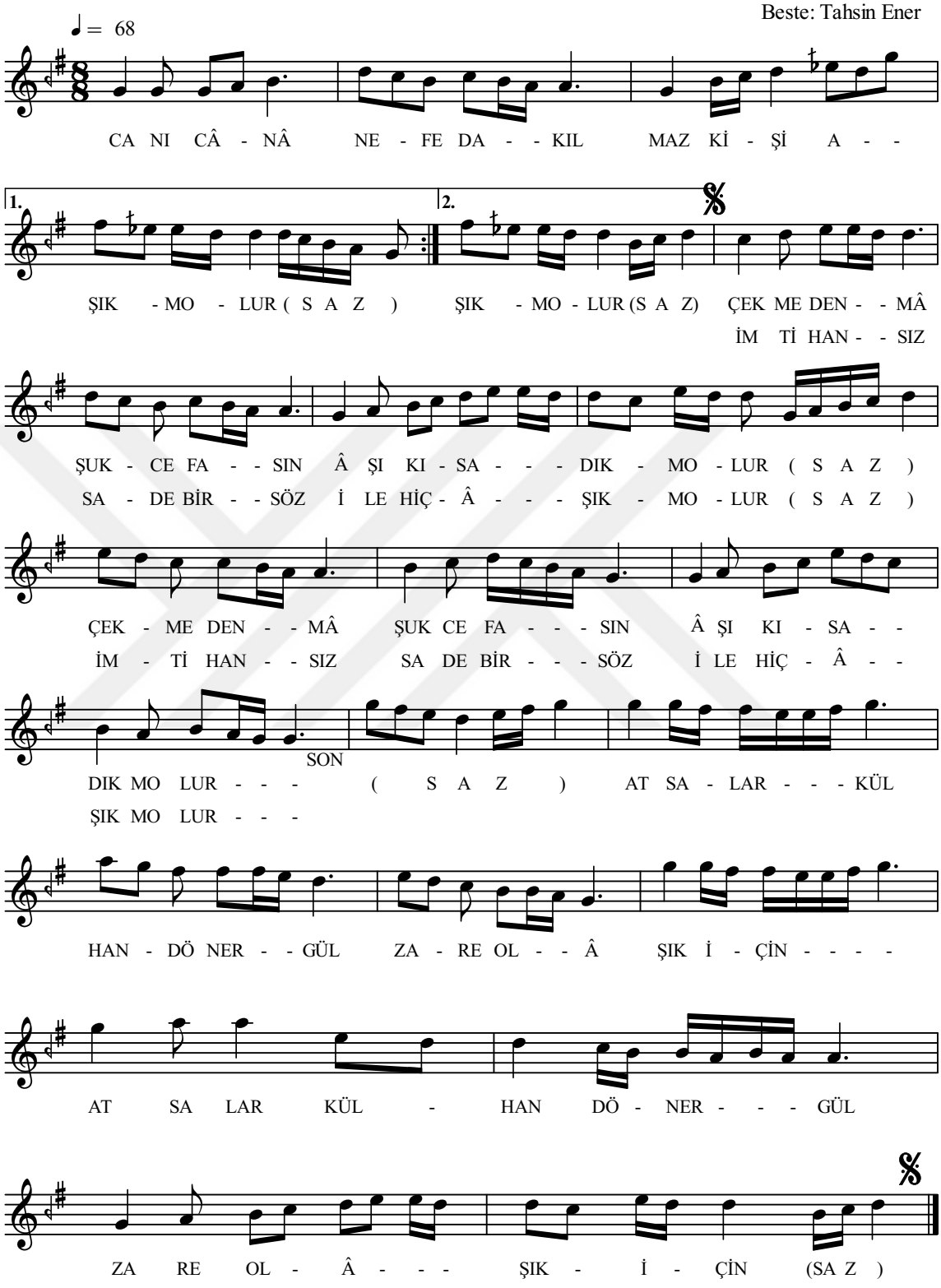
*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

CANI CANANE FEDA KILMAZ KİŞİ

Rast Şarkı

Müsemmen

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

NÂYI DİNLERKEN

Rast Şarkı

Müsemmen

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

ÂŞIK OLAN GÜLMEZ İMİŞ

Segâh Şarkı

Yürük Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


Â ŞIK - LI - ĞI - SÖZ DE - - İ - MİŞ
(S A Z)
(S A Z) HER KİM AŞ - KA
KO YAR SA - BAŞ YOK TUR O NA - - EK MEK VE - AŞ
KA NU - NU - AŞ KIN BÖY - LE - DİR BA ĞIR - DA - TAŞ -
GÖZ - LER - DE - YAŞ AĞ LAR DU - RUR ÇAĞ LAR DU - RUR
IR MAK Gİ - Bİ - YOL - LAR - A - LIR
DER YA SI - NA VUS LAT İ ÇİN - -
DA İM A KAR - DUR MAZ - İ - MİŞ
DER YA SI - NA - VUS LAT - İ ÇİN - -
DA İM - A - KAR - DUR MAZ - İ - MİŞ

2

HASRETİNDEN EY GÜL-İ RÂNA

Uşşak Şarkı

Aksak Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

SAHBAY-I EZEL

Uşşak Şarkı

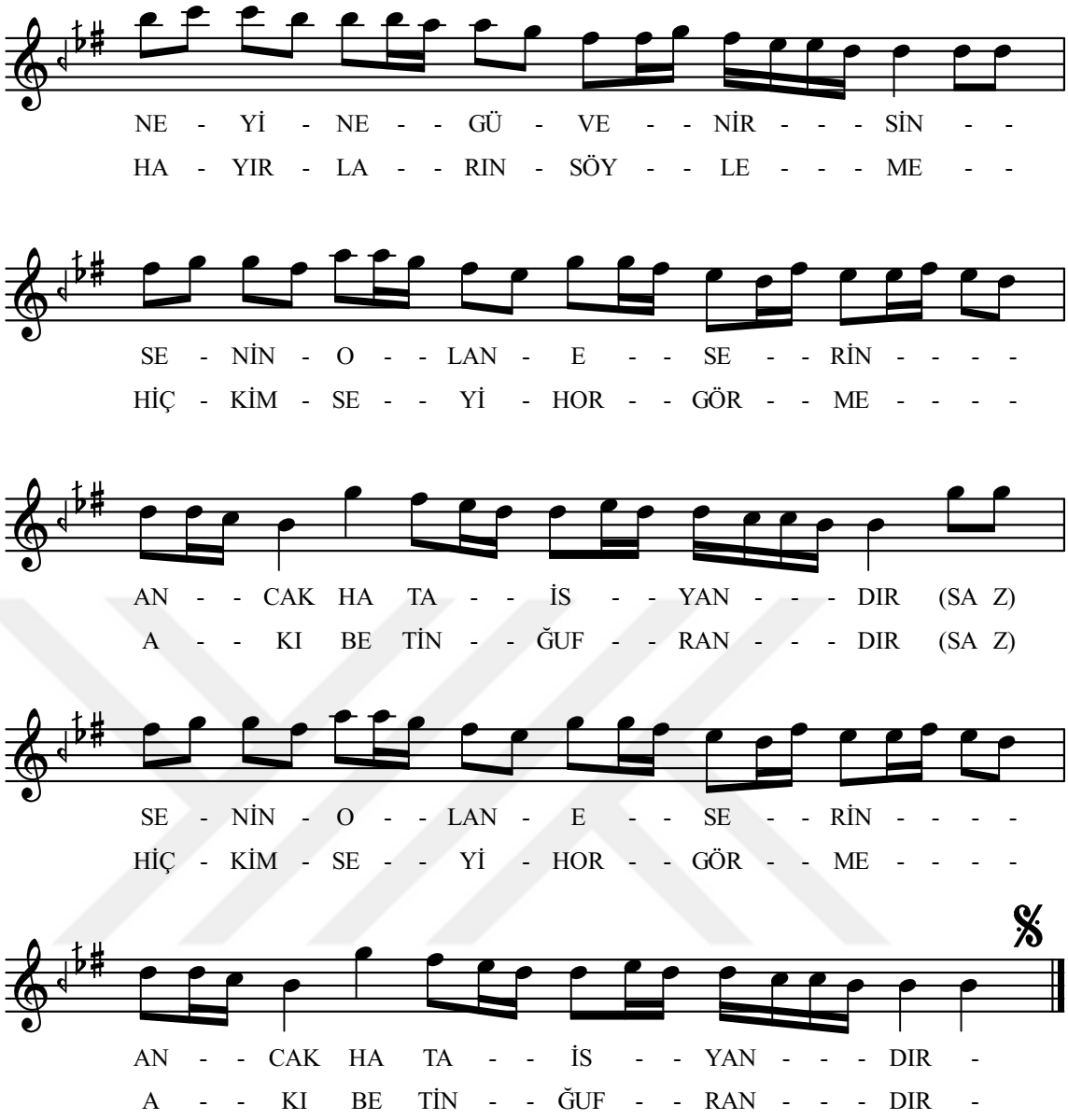
Mürekkep Nîm Sofyan

Güfte: Esad Erbîlî*
Beste: Tahsin Ener**



* Esad Erbîlî, Nakşibendî-Hâlidî şeyhidir. Musul'da doğmuştur. 1931 yılında Menemen'de vefat etmiştir.

**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.


NE - Yİ - NE - - GÜ - VE - - NİR - - - SİN - -
HA - YIR - LA - - RIN - SÖY - - LE - - - ME - -
SE - NİN - O - - LAN - E - - SE - - RİN - - - -
HİÇ - KİM - SE - - Yİ - HOR - - GÖR - - ME - - - -
AN - - CAK HA TA - - İS - - YAN - - - DIR (SA Z)
A - - KI BE TİN - - ĞUF - - RAN - - - DIR (SA Z)
SE - NİN - O - - LAN - E - - SE - - RİN - - - -
HİÇ - KİM - SE - - Yİ - HOR - - GÖR - - ME - - - -
AN - - CAK HA TA - - İS - - YAN - - - DIR -
A - - KI BE TİN - - ĞUF - - RAN - - - DIR -

VER GÖNÜL

Uşşak Şarkı

Ağır Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

2.3. TÜRKÜLER

Tahsin Ener'in 3 tane türkü formunda bestesi vardır. Bu bestelerde hicaz, gerdâniye ve uşşak makamlarını ve aksak semâi, düyek, yürük semâi usûllerini kullanmıştır. Hicaz ve uşşak makamlarının türkü repertuvarımız içerisinde ciddi bir yekûn oluşturduğunu ifade edebiliriz. Semâi ve çeşitleri ile düyek ve çeşitlerinin ise türkü formunda sıkça yer aldığını zikredebiliriz. Dolayısıyla Ener, türkü formuna uygun makamları ve usûlleri kullanmıştır. Bestelerinden 2 tanesinin güftesi kendisine, 1 tanesi de Karacaoğlan'a aittir. Ener'in türkü formuna ait bestelerini, eser başlığına göre şöyle sıralayabiliriz:

Tablo 7: Tahsin Ener'in Türkü Formundaki Besteleri

	Eserin Adı	**Makam**	**Usûl**	**Güftekâr**	**Bestekâr**
1	İncecikten Bir Kar Yağar	Uşşak	Düyek	Karacaoğlan	Tahsin Ener
2	Sevgiliden Ayrı Geçen	Gerdâniye	Aksak Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener
3	Türkü Türkün Başındadır	Hicaz	Yürük Semâi	Tahsin Ener	Tahsin Ener

SEVGİLİDEN AYRI GEÇEN

Gerdâniye Türkü

Aksak Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

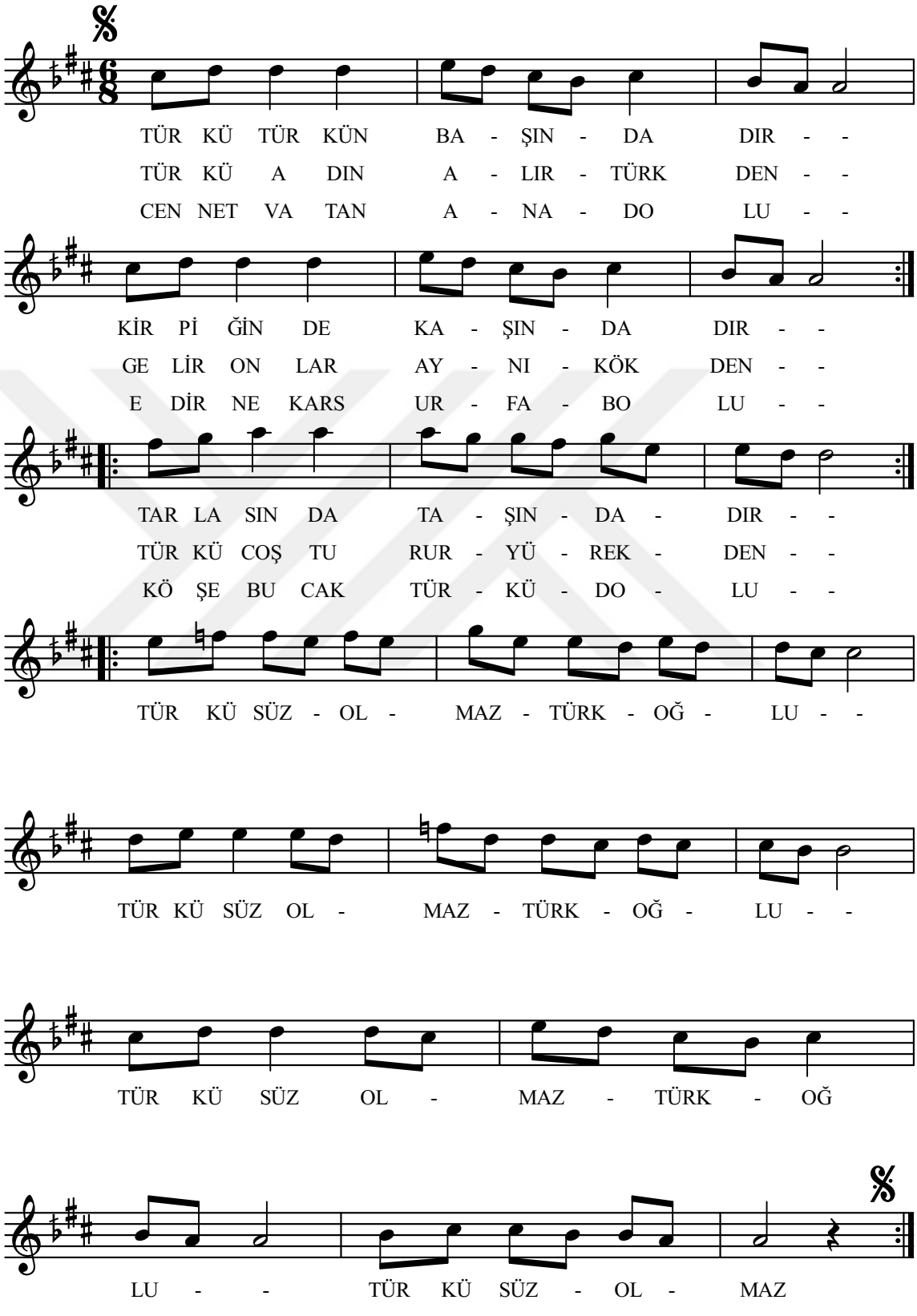
TÜRKÜ TÜRKÜN BAŞINDADIR

Hicaz Türkü

Yürük Semâi

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener

♩ = 120



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

İNCECİKTEN BİR KAR YAĞAR

Uşşak Türkü

Düyek

Güfte: Karacaoğlan*
Beste: Tahsin Ener**



*Karacaoğlan, Türk halk (âşık) edebiyatının yetiştirdiği en önemli şairlerindendir. 17. yüzyılda yaşadığı tahmin edilmektedir.

**Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

2.4. MARŞLAR

Tahsin Ener'in 2 tane marş formunda bestesi vardır. Bu bestelerde hüseynî ile uşşak makamlarını ve düyek ile sofyan usûllerini kullanmıştır. Bestelerinin güfteleri kendisine aittir. Ener'in marş formuna ait bestelerini, eser başlığına göre şöyle sıralayabiliriz:

Tablo 8: Tahsin Ener'in Marş Formundaki Besteleri

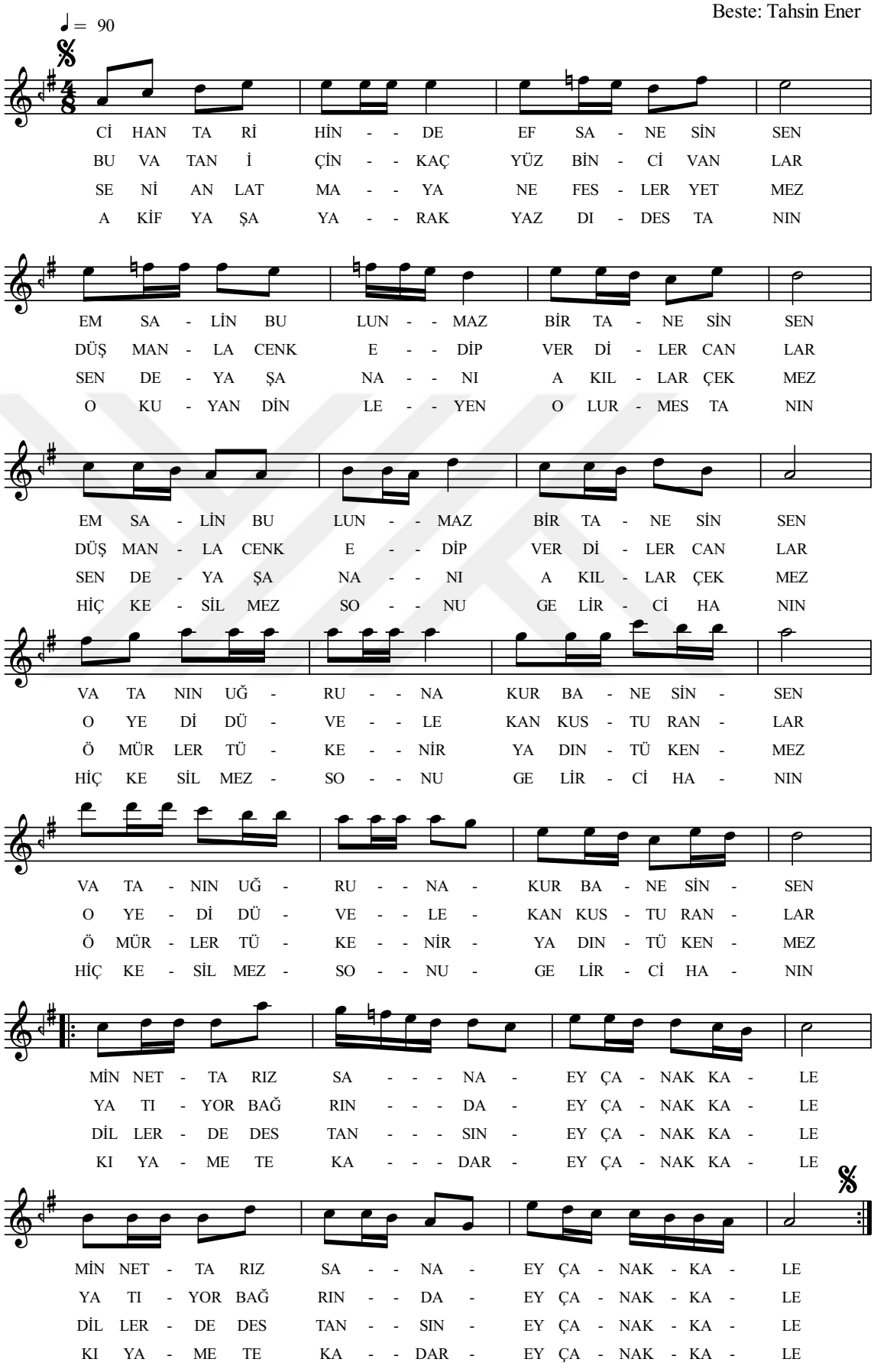
	Eserin Adı	**Makam**	**Usûl**	**Güftekâr**	**Bestekâr**
1	Çanakkale	Hüseynî	Sofyan	Tahsin Ener	Tahsin Ener
2	Vatan	Uşşak	Düyek	Tahsin Ener	Tahsin Ener

ÇANAKKALE

Hüseynî Marş

Sofyan

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



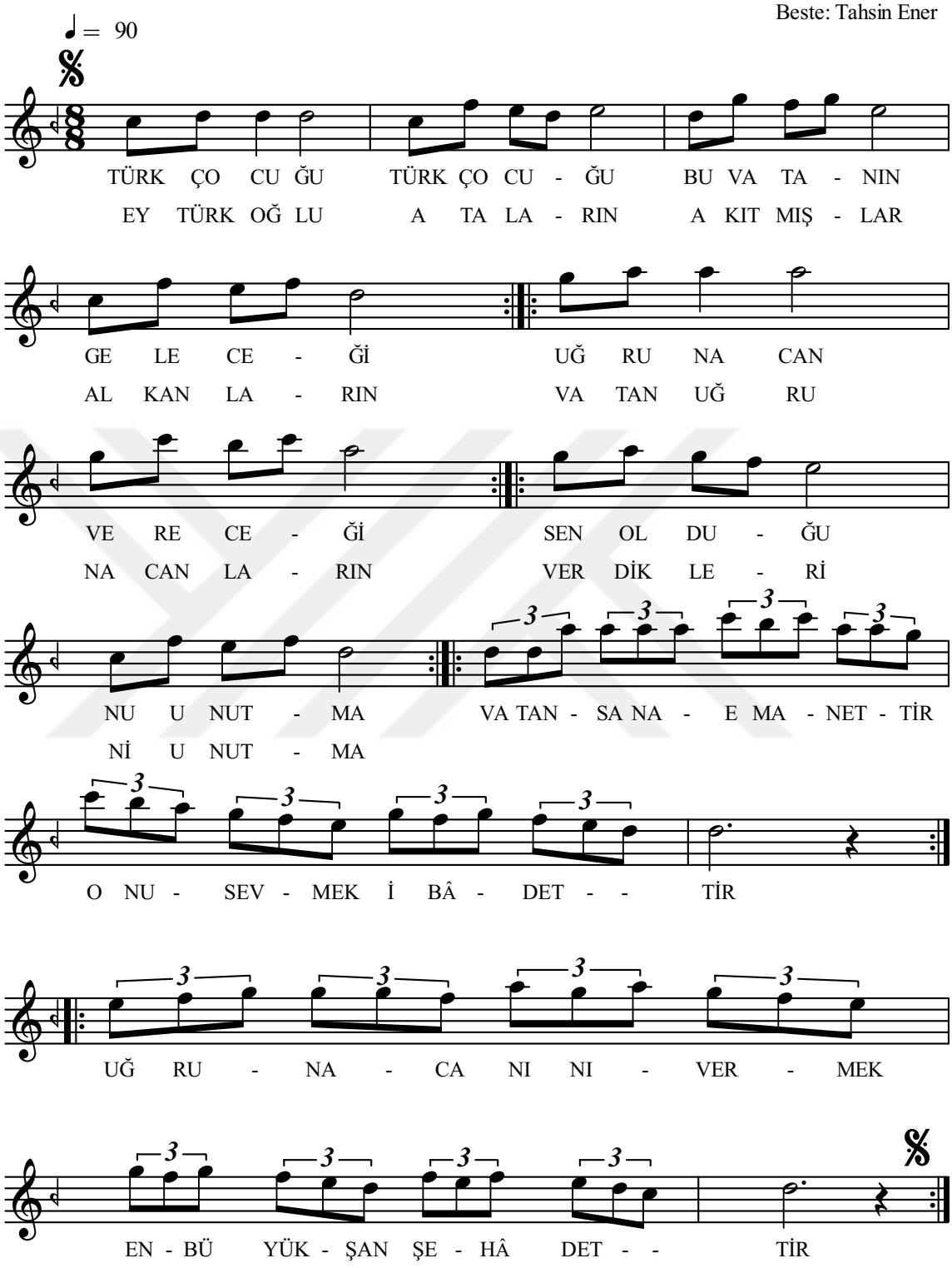
*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

VATAN

Uşşak Marş

Düyek

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Tahsin Ener



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.

SONUÇ

Köklü bir geçmişe sahip olan mûsikî geleneğimiz, ülkemize nota yazımının ve yayımcılığının geç dönemde girmesi sebebiyle, büyük oranda kayıt altına alınamamıştır. Bu amaca nisbeten hizmet eden güfte veya ilâhî mecmuası türü eserler mevcut olsa da bahsedilen yazmalarda sadece güftenin bulunup notanın bulunmamasından mülhem, eserlerin okunuşlarının günümüze intikalleri çoğunlukla sağlanamamıştır. Darülelhân Tasnif Heyeti tarafından 1937-1952 tarihleri arasında yapılan derleme faaliyetleriyle bu mirastan geriye kalanlar bir nebze de olsa kurtarılmaya çalışılmıştır. Ancak heyetin derleme çalışmaları esnasında bazı sebepler nedeniyle birçok eser göz ardı edilmiştir. Günümüze dek bu yöndeki faaliyetler yeterli seviyede olmasa da sürdürülmüştür. İşte biz de böylesi özel bir kervanda yer alma gayesiyle bu çalışmayı gerçekleştirdik.

Kaynak kişimiz Tahsin Ener 1946 yılında Ankara'da dünyaya gelmiş, daha küçük yaşlarda besteler yapmaya başlamış ve ömrünü bu minval üzere sürdürmüştür. Ener, insanî vasıfları ve ahlakî meziyetleriyle çevresinde takdirle karşılanan ve ilim-irfan sahibi olması vesilesiyle hürmet edilen bir kişidir. Ener, şiir ve mûsikîyi amaç değil araç olarak kabul etmekte, sanatını insanları hakikî Sanatkâr'a (Sâni'-i Hakikî) yönlendirmek için bir vasıta görmektedir. Eserlerinde dinî ve tasavvufî mesajlara yer vermiş; ayrıca sünnet, cenaze, düğün… gibi sosyal ve toplumsal olaylara; Kudüs gibi müminleri ilgilendiren mevzulara ve değer verdiği bazı kişilere uygun eserler de üretmiştir.

Şairâne bir ruha sahip olan Ener, başkalarının güftelerine besteler yapsa da büyük oranda kendi şiirlerine beste yapmaktadır. Ener'in şiirlerine başkaları tarafından yapılan besteler de bulunmaktadır. Bu çalışmada ise sadece kendi bestelerine yer verilmiştir. Ener'in 81 tanesi ilâhî, 19 tanesi şarkı, 3 tanesi türkü ve 2 tanesi marş formunda olmak üzere toplam 105 bestesi vardır. Çalışmamız esnasında bu besteler, Ener'in icrası temel alınmakla birlikte onun kendi el yazısı ve nota programı ile kaydettiği nüshalar da incelenerek tarafımızca deşifre edilmiş olup Mus2 nota programı ile yazılmıştır. Böylece şekilsel anlamda birliktelik sağlanmıştır. Bestelerinin 1 tanesi bestenigâr, 3 tanesi gerdâniye, 7 tanesi hicaz, 19 tanesi hicaz

hümâyun, 1 tanesi hicaz uzzal, 20 tanesi hüseynî, 22 tanesi hüzzam, 1 tanesi kürdili-hicazkâr, 1 tanesi nevâ, 1 tanesi nihâvend, 2 tanesi rast, 3 tanesi sabâ, 3 tanesi segâh, 20 tanesi uşşak ve 1 tanesi zirgüleli sûzinak makamındadır. Bestelerinde 7 kere ağır düyek, 9 kere aksak, 17 kere aksak semâi, 2 kere devr-i hindî, 30 kere düyek, 1 kere lenk fahte, 2 kere mürekkeb nîm sofyan, 12 kere müsemmen, 1 kere raks aksağı, 1 kere semâi, 6 kere sofyan, 4 kere türk aksağı ve 10 kere yürük semâi usûlünü kullanmıştır. Dolayısıyla tez neticesinde mûsikî repertuvarımıza bir kaynak kişi ve 105 tane yeni eser kazandırılmıştır.

Ener'in bestelerinin büyük çoğunluğu ilâhî formundadır. En az bestesi ise marş formundadır. Din dışı bestelerinin güfteleri de tasavvufî mahiyettedir. Ener en fazla uşşak, hüseynî, hüzzam ve hicaz ailesi makamlarını kullanmıştır. Bu makamların Türk mûsikîsinde çokça tercih edildiğini söyleyebiliriz. Ener'in kürdili-hicazkâr ve zirgüleli sûzinak gibi arızalı seslerden oluşan makamları ve diğer bestelerinde geçkileri fazlaca kullanması makamlara aşinalığını ve nağme zenginliğini göstermektedir. Ener, usûl açısından en çok düyek ve aksak semâi usûlünü kullanmıştır. Ayrıca devr-i hindî, lenk fahte gibi usûllere de yer vermiştir. Türk mûsikîsi repertuarı içerisinde yaygın olan sofyan usûlünü 6 ve yürük semâi usûlünü ise 10 kere yani az sayıda kullanmıştır. Bunun bir sebebi seçtiği güftelerin aruz kalıplarının ve hece vezinlerinin büyük rakamlı kalıp ve vezinler ile yazılmış olması olabilir. Yine heceleri uzatarak eserleri daha bol nağmeli bestelemesi de bunun sebeplerdendir.

Ener'in besteleri incelendiğinde ulvî bir ruhtan geldiği, bestelerinin gönle hitap ettiği, dinleyenlerce çok sevildiği, akılda kalıcı nağmeler barındırdığı, konserlerde icra edilebilecek ve albümlere okunabilecek niteliklere haiz olduğu gözlemlenmiştir. Eserlerinin büyük bir medeniyet birikimini yansıttığını, geçmiş ile bugünü kuşatan bir yelpazeyi barındırdığını ve köprü vazifesi gördüğünü söyleyebiliriz. Nitekim bu tespitimiz Ener'i tanıyanlarca da tasdik edilmiştir.

Ener, şâir ve bestekârlığının yanı sıra icrâcıdır. O hem hânende hem de Ud, Ney, Bağlama gibi enstrümanları kullanabilen bir sâzendedir. Ayrıca bir Ney yapımcısıdır. Hasılı Ener çok yönlü birisidir.

Çalışmamız Ener hakkında yapılan ilk çalışma olması ve eserlerinin notaya alınarak kaybolmasının önüne geçilmiş olması hasebiyle de kıymetlidir.

KAYNAKÇA

Akdoğan, Bayram. *Türk Din Mûsikîsi Dersleri*. Ankara: Bilge Ajans, 2010.

Akpınar, Hüseyin. "İlimler Tasnifinde Mûsikînin Yeri". *İSTEM* 5 (2005), 191-201.

Algar, Hamid. "Hâlidiyye". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 15/295-296. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.

Algar, Hamid. "Nakşibendiyye". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 32/335-342. İstanbul: TDV Yayınları, 2006.

Arslan, Fazlı. *İslâm Medeniyetinde Mûsikî*. İstanbul: Beyan Yayınları, 2015.

Aydınlı, Kenan. "Can Veren Pervaneler Hayati İnanç, Kenan Aydınlı, Aydemir Tuncer IV, Dinlendirici Bir Eser". *YouTube*. Yayın Tarihi 05 Ağustos 2017. https://www.youtube.com/watch?v=ROPzD7qbZEY

Bardakçı, Murat. *Sultanî Besteler*. İstanbul: Pan Yayıncılık, 1997.

Belviranlı, Ali Kemal. *Tecvid*. İstanbul: Marifet Yayınları, 1997.

Cevher, M. Hakan. *Ali Ufki Bey ve Haza Mecmü'a-i Saz ü Söz (Transkripsiyon, İnceleme)*. İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1995.

Çetin, Abdurrahman. "Kur'ân Kırâatında Mûsikînin Yeri". *Uludağ Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Dergisi* 7/7 (1998).

Devellioğlu, Ferit. "Mûsikî". *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi, 2007.

Dîvân Makam. *Hak Hak Diyen Aşıklar - Belirsiz - Hicaz Hümâyun*. 12 Mayıs 2022. https://divanmakam.com/forum/hak-hak-diyen-asiklar-belirsiz-hicaz-humayun.19613/

İslâm Tarihi: Asr-ı Saâdet. çev. Ömer Rıza Doğrul. 5 Cilt. İstanbul, 1928.

Düzenli, Pehlul. *İslâm Kültür Tarihinde Musîki*. İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2014.

Ebû Dâvûd, Süleymân b. el-Eş'as. *es-Sünen.* İstanbul: Çağrı Yayınları, 1992.

Ener, Tahsin. "Kanalımın Açıklama Videosudur". *YouTube*. Yayın Tarihi 08 Ekim 2016. https://www.youtube.com/watch?v=Wi5EpiBUDuA

Ercilasun, Bilge. "Yahya Kemal"in Şairliği ve Türk Şiirine Etkileri". *Şair ve Fikir Adamı Olarak Yahya Kemal.* Ankara: Türk Ocakları Genel Merkezi, 2008.

Ersoy, Mehmet Akif. *Safahat*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2. Basım, 1992.

Gazâlî, Ebu Muhammed. *İhyâu 'Ulûmi'd-dîn*. çev. Ahmet Serdaroğlu. 4 Cilt. İstanbul: Bedir Yayınları, 1989.

Gölpınarlı, Abdülbaki. *Mesnevi Tercemesi ve Şerhi*. 6 Cilt. İstanbul: İnkılap ve Aka Kitabevleri, 1983.

Hadislerle İslam. “Hz. Peygamber En Güzel Mürebbi.” Buhari, “İlim”, 11. 15 Nisan 2022.https://hadislerleislam.diyanet.gov.tr/sayfa.php?CILT=6&SAYFA=577.

İnal, Mahmut Kemal. *Hoş Sadâ*. İstanbul: Ketebe Yayınevi, 2019.

Karaçam, İsmail. *Kur’ân’ı Kerim’in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2016.

Kılıç, Mustafa. “İslâm Kültür Tarihinde Mûsikî Başlangıcından Emevilerin Sonuna Kadar”. *Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Dergisi* XXXI (1989), 399-451.

Kur’ân-ı Kerîm Meâli. çev. Hayrettin Karaman – Ali Özek vd. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 5. Baskı, 2000.

Kuşeyrî, Abdülkerim. *Risâletü’l-Kuşeyrîyye*. ed. Mahmud B. Şerif - Abdülhakim Mahmud. 2 Cilt. Kahire: Dar’ü-l Kütübü’l- Hadîse, 1966.

Nota Arşivleri. “Koyun Gelir Yata Yata (2.Örnek)”. 12 Mayıs 2022. http://www.notaarsivleri.com/turk-halk-muzigi/3121.html

Nota Arşivleri. “Merdüm-i Dîdeme Bilmem Ne Füsûn Etti Felek”. 28 Nisan 2022. https://www.notaarsivleri.com/turk-sanat-muzigi/19484.html

Nota Arşivleri. “Merdüm-i Dîdeme Bilmem Ne Füsûn Etti Felek”. 02 Mayıs 2022. https://www.notaarsivleri.com/turk-sanat-muzigi/6238.html

Nota Arşivleri. “Nice Bir Uyursun Uyanmaz Mısın”. 13 Mayıs 2022. https://www.notaarsivleri.com/turk-sanat-muzigi/4918.html

Nota Arşivleri. “Ömrün Şu Biten Neşvesi Tâm Olsun Erenler”. 30 Nisan 2022. https://www.notaarsivleri.com/turk-sanat-muzigi/22377.html

Nota Arşivleri. “Suda Pişmiş Mısırı”. 14 Mayıs 2022. https://www.notaarsivleri.com/turk-halk-muzigi/3872.html

Okiç, Tayyip. *Kur’ân-ı Kerîm’in Üslûb ve Kırâati*. Ankara: Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Yayınları, 1963.

Özaydın, Abdülkerim. “Asr-ı Saâdet”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 3/501. İstanbul: TDV Yayınları, 1991.

Özcan, Nuri - Çetinkaya, Yalçın. “Mûsikî”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 31/257-261. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2020.

Özden, Erhan. *Osmanlı Devleti’nin Konservatuvarı Dârülelhan (Arşiv Belgeleriyle)*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 2019.

Özden, H. Ömer. *Estetik ve Tarih Felsefesi Açısından Yahya Kemal*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 2001.

Öztuna, Yılmaz. *Türk Mûsikîsi Kavram ve Terimleri Ansiklopedisi*. Ankara: AKMB Yayınları, 2000.

Sezikli, Ubeydullah. *Abdülkâdir Merâgî ve Câmiu’l-Elhân’ı*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2007.

Sezikli, Ubeydullah. “A Study on Compilation of Religious Musical Works: The Case of Anatolia and Balkans”. Cumhuriyet İlahiyat Dergisi 22/3 (2018), 1657-1668.

Tatçı, Mustafa. *Yunus Emre Külliyatı-I-Yunus Emre Dîvânı İnceleme*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1990.

Tıraşcı, Mehmet. *Türk Musikîsi Nazariyatı Tarihi*. İstanbul: Kayıhan Yayınları, 2017.

Tıraşcı, Mehmet - Öncel, Mehmet. "Şengel-Töre Koleksiyonu ve (Kubbealtı) İlâhileri'nin Güfte Olarak Alfabetik Listesi". *Şırnak Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Dergisi* 3/5 (2012).

Tosun, Necdet. "Ramazanoğlu, Mahmut Sami". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 34/442. İstanbul: TDV Yayınları, 2007.

Tuncer, Serdar. "Bayram Sevinci". *TRT1*. Yayın Tarihi 02 Mayıs 2022. https://www.trt1.com.tr/programlar/bayram-sevinci/ozet/ozet

Turabi, Ahmet Hakkı. *el-Kindî'nin Mûsikî Risâleleri*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1996.

Turabi, Ahmet Hakkı. *Gevrekzâde Hâfız Hasan Efendi ve Mûsikî Risâlesi*. İstanbul: Rağbet Yayınları, 2005.

Turabi, Ahmet Hakkı. "İlk Dönem İslam Dünyasında Mûsikî Çalışmalarına Bakış". *Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Dergisi* 13-14-15 (1997), 225-248. https://doi.org/10.15370/muifd.44573

TV, Erkam. "Suzidil - Musa Topbaş Hazretleri Özel Programı | Bölüm 21". *YouTube*. Yayın Tarihi 16 Temmuz 2021. https://www.youtube.com/watch?v=xvNWwwZQVtk.

Uludağ, Süleyman. *İslâm ve Mûsikî*. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2015.

Uzun, Mustafa İsmet. "Doğrul, Ömer Rıza". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 9/489-492. İstanbul: TDV Yayınları, 1994.

Yönetken, Halil Bedi. *Derleme Notları I*. İstanbul: Orkestra Yayınları, 1966.

Kişisel/Bireysel Görüşmeler:

Doç. Dr. Fatih Koca ile Kişisel Görüşme: 20 Mayıs 2022.

Fatih Şahin ile Kişisel Görüşme: 23 Mayıs 2022.

Nazmi Bayram ile Kişisel Görüşme: 21 Mayıs 2022.

Rasim Erenler ile Kişisel Görüşme: 16 Mayıs 2022.

Mehmet Ali Bal ile Kişisel Görüşme: 24 Mayıs 2022.

Gamze Durmaz ile Kişisel Görüşme: 12 Mayıs 2020, 29.04.2022.

Ender Doğan ile Kişisel Görüşme: 9 Mayıs 2020, 30.04.2022.

Kenan Aydınlı ile Kişisel Görüşme: 10 Mayıs 2020, 30.04.2022.

EKLER

Ek-1: Eser Adına Göre Fihrist

S. N.	Eserin Adı	Makam	Usûl	Form	Güftekâr	Bestekâr
1	Affet Bizim Günahımız	Hüseynî	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
2	Allah'ım Benim	Hicaz Hümâyun	Mürekkep Nîm Sofyan	İlâhî	Hüsn-i Gülzârî	Tahsin Ener
3	Aşık Olan Gülmez İmiş	Segâh	Yürük Semâi	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
4	Aşık-ı Yezdan Der Allah Allah	Hüseynî	Düyek	İlâhî	Ahmed Kuddûsî	Tahsin Ener
5	Aşkın İle Aşıklar	Gerdâniye	Düyek	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
6	Bayram	Nevâ	Yürük Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
7	Bediüzzaman Hazretlerine	Uşşak	Yürük Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
8	Ben	Hüzzam	Ağır Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
9	Ben Gülünden Ayrı Düşmüş	Hicaz	Müsemmen	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
10	Berat Gecesi	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
11	Bir Gece Gelsen	Hicaz Hümâyun	Müsemmen	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
12	Bir Kadından Doğupta	Nihâvend	Düyek	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
13	Bir Korku Düştü Canıma	Gerdâniye	Türk Aksağı	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
14	Bitmeyen Sevgi	Hüzzam	Aksak	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
15	Biz Olalım	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
16	Bu Aşık Biçare	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
17	Bu Aşkın Meyinden İçen	Uşşak	Aksak Semâi	İlâhî	Hayâlî	Tahsin Ener
18	Bülbül Döker Dil	Hüzzam	Aksak Semâi	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
19	Can Feda	Uşşak	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
20	Canı Canane Feda Kılmaz Kişi	Rast	Müsemmen	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
21	Canım Kurban Olsun	Uşşak	Aksak	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
22	Çanakkale	Hüseynî	Sofyan	Marş	Tahsin Ener	Tahsin Ener
23	Derdime Vakıf Değil	Hicaz	Devr-i Hindî	İlâhî	Fuzûlî, 2. Kıta Tahsin Ener	Tahsin Ener

S. N.	Eserin Adı	Makam	Usûl	Form	Güftekâr	Bestekâr
24	Derdimendim Ya Rasulallah	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Ali Ulvi Kurucu	Tahsin Ener
25	Düğün	Hüzzam	Aksak	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
26	Elveda	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
27	En Sevgili	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
28	Esmâü'l Hüsnâ	Hüseynî	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
29	Ey Allah'ım Beni Sensiz Bırakma	Hüseynî	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
30	Ey Allah'ım Sensin Samed	Hüzzam	Müsemmen	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
31	Ey Allah'ım Sensin Samed	Sabâ	Müsemmen	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
32	Ey Benim Canım Efendim	Hüzzam	Lenk Fahte	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
33	Ey Gönül Bakma Cihane	Hicaz Hümâyun	Aksak	İlâhî	Kelâmî	Tahsin Ener
34	Ey Gönül Bakma Cihane	Hicaz Hümâyun	Yürük Semâi	İlâhî	Kelâmî	Tahsin Ener
35	Ey Güzel Yar	Zirgüleli Sûzinak	Yürük Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
36	Ey Hicaz Yolcuları	Hüseynî	Raks Aksağı	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
37	Ey Kendini Beğenen	Uşşak	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
38	Ey Keremi Çok Allah	Uşşak	Ağır Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
39	Ey Nur-i Aynim	Hüzzam	Lenk Fahte	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
40	Gel Dosta Gidelim Gönül	Hüseynî	Semâi	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
41	Gönül Nur-i Cemalinden	Uşşak	Müsemmen	İlâhî	Esad Erbîlî	Tahsin Ener
42	Gönül Sana Nasihatım	Hüseynî	Aksak	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
43	Gördüğüm İlk Anda	Hicaz Hümâyun	Aksak Semâi	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
44	Görmeden Tutuldum Ben Bir Güzele	Uşşak	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
45	Görsem Diye Hayal Eder Dururum	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
46	Görülmekten Münezzehsin	Hüseynî	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
47	Görülmekten Münezzehsin	Hüzzam	Müsemmen	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
48	Gözlerin Ufukta Kimi Arıyor	Hüzzam	Aksak Semâi	Şarkı	Enver Yılmazer	Tahsin Ener

S. N.	Eserin Adı	Makam	Usûl	Form	Güftekâr	Bestekâr
49	Günahkarım	Hicaz Hümâyun	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
50	Hak'tan Yığar Mal Seni	Uşşak	Sofyan	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
51	Hasretinden Ey Gül-i Rana	Uşşak	Aksak Semâi	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
52	Hata Bizim Günah Bizim	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
53	Hata Bizim Günah Bizim	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
54	Hoş Geldin Şehr-i Ramazan	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
55	İki Cihan Efendisi Sensin	Hüseynî	Müsemmen	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
56	İlahi Cennet Evine	Hüseynî	Türk Aksağı	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
57	İncecikten Bir Kar Yağar	Uşşak	Düyek	Türkü	Karacaoğlan	Tahsin Ener
58	İntizar	Hicaz Hümâyun	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
59	İstiyorsan Eğer Hakka Varmayı	Uşşak	Ağır Düyek	İlâhî	Mevlânâ, 2. Kıta: Tahsin Ener	Tahsin Ener
60	Kadir Gecesi	Hicaz Hümâyun	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
61	Kadir Gecesi	Hüzzam	Sofyan	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
62	Kadir Gecesi	Hüzzam	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
63	Kerbela Ağıtı	Hüzzam	Devr-i Hindî	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
64	Kim Bilir	Hicaz	Düyek	İlâhî	Mehmet Ali Bal	Tahsin Ener
65	Kimi Severim	Hüseynî	Aksak	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
66	Kudüs	Hüseynî	Müsemmen	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
67	Leylam	Kürdili-Hicazkâr	Düyek	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
68	Lutfun Dileriz Mevla	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
69	Mânevî Evlatlarım	Hicaz Hümâyun	Müsemmen	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
70	Medine'de Yarim Benim	Hüseynî	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
71	Medine'ye Varabilsem	Hüseynî	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
72	Merdüm-i Dîdeme Bilmem Ne Füsûn Etdi Felek	Hüzzam	Ağır Düyek	Şarkı	Yavuz Sultan Selim	Tahsin Ener
73	Mevlam Nasip Etti	Sabâ	Sofyan	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener

S. N.	Eserin Adı	Makam	Usûl	Form	Güftekâr	Bestekâr
74	Miraç	Hicaz	Ağır Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
75	Muhtacız Sana Her An	Hüseynî	Yürük Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
76	Müslümanlık	Hüseynî	Müsemmen	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
77	Nâyı Dinlerken	Rast	Müsemmen	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
78	Ne Derviş Ne De Pirim	Uşşak	Ağır Düyek	İlâhî	Muzaffer Ozak (Aşkî)	Tahsin Ener
79	O Gül	Uşşak	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
80	On Sekiz Bin Alemin Mustafası	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
81	Özledim Seni	Segâh	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
82	Pir-i Ekmele	Hicaz Hümâyun	Sofyan	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
83	Ruhumu Bend Eyledi	Hicaz Hümâyun	Lenk Fahte	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
84	Sahbay-ı Ezel	Uşşak	Mürekkep Nîm Sofyan	Şarkı	Esad Erbîlî	Tahsin Ener
85	Seherde Açılan Gül Olmaya Bak	Hüzzam	Düyek	İlâhî	İlhan Armutcuoğlu	Tahsin Ener
86	Seherlerde	Hicaz	Yürük Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
87	Senelerdir Çekerim Hasreti	Hicaz	Aksak	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
88	Seni Canımdan Da Çok Sevdim Ya Rasulallah	Bestenigâr	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
89	Seni Görmek	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
90	Senin Aşkınla Mecnunum	Hüseynî	Yürük Semâi	İlâhî	Esad Erbîlî	Tahsin Ener
91	Sevdalıyım Ben Sana	Sabâ	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
92	Sevgiliden Ayrı Geçen	Gerdâniye	Aksak Semâi	Türkü	Tahsin Ener	Tahsin Ener
93	Sevmez Bil Ki Allah	Uşşak	Müsemmen	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
94	Sözünü Bilen Kişinin	Hüseynî	Türk Aksağı	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
95	Sünnet Olan Çocuklar	Segâh	Aksak	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
96	Türkü Türkün Başındadır	Hicaz	Yürük Semâi	Türkü	Tahsin Ener	Tahsin Ener
97	Uyalım Biz Muhammed'e	Uşşak	Yürük Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
98	Uzun Adam	Hüseynî	Türk Aksağı	İlâhî	Cemal Gören	Tahsin Ener

S. N.	Eserin Adı	Makam	Usûl	Form	Güftekâr	Bestekâr
99	Vatan	Uşşak	Düyek	Marş	Tahsin Ener	Tahsin Ener
100	Ver Gönül	Uşşak	Ağır Düyek	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
101	Ya İlahi Korkumuz Yok	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
102	Ya Rabbena	Hicaz Uzzal	Sofyan	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
103	Yalancı Dünya	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
104	Yine Hülyalara Daldım	Hüzzam	Aksak	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
105	Zikr-i Mevla	Uşşak	Aksak Semâi	İlâhî	Esad Erbîlî	Tahsin Ener

Ek-2: Makam Adına Göre Fihrist

S. N	Eserin Adı	Makam	Usûl	Tür	Güftekâr	Bestekâr
1	Seni Canımdan Da Çok Sevdim Ya Rasulallah	Bestenigâr	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
2	Aşkın İle Aşıklar	Gerdâniye	Düyek	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
3	Bir Korku Düştü Canıma	Gerdâniye	Türk Aksağı	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
4	Sevgiliden Ayrı Geçen	Gerdâniye	Aksak Semâi	Türkü	Tahsin Ener	Tahsin Ener
5	Ben Gülünden Ayrı Düşmüş	Hicaz	Müsemmen	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
6	Derdime Vakıf Değil	Hicaz	Devr-i Hindî	İlâhî	Fuzûlî, 2. Kıta Tahsin Ener	Tahsin Ener
7	Kim Bilir	Hicaz	Düyek	İlâhî	Mehmet Ali Bal	Tahsin Ener
8	Miraç	Hicaz	Ağır Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
9	Seherlerde	Hicaz	Yürük Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
10	Senelerdir Çekerim Hasreti	Hicaz	Aksak	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
11	Türkü Türkün Başındadır	Hicaz	Yürük Semâi	Türkü	Tahsin Ener	Tahsin Ener
12	Allah'ım Benim	Hicaz Hümâyun	Mürekkep Nîm Sofyan	İlâhî	Hüsn-i Gülzârî	Tahsin Ener
13	Bir Gece Gelsen	Hicaz Hümâyun	Müsemmen	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
14	Biz Olalım	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener

S. N	Eserin Adı	Makam	Usûl	Tür	Güftekâr	Bestekâr
15	Bu Aşık Biçare	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
16	En Sevgili	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
17	Ey Gönül Bakma Cihane	Hicaz Hümâyun	Aksak	İlâhî	Kelâmî	Tahsin Ener
18	Ey Gönül Bakma Cihane	Hicaz Hümâyun	Yürük Semâi	İlâhî	Kelâmî	Tahsin Ener
19	Gördüğüm İlk Anda	Hicaz Hümâyun	Aksak Semâi	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
20	Günahkarım	Hicaz Hümâyun	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
21	Hata Bizim Günah Bizim	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
22	Hoş Geldin Şehr-i Ramazan	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
23	İntizar	Hicaz Hümâyun	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
24	Kadir Gecesi	Hicaz Hümâyun	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
25	Mânevî Evlatlarım	Hicaz Hümâyun	Müsemmen	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
26	On Sekiz Bin Alemin Mustafası	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
27	Pir-i Ekmele	Hicaz Hümâyun	Sofyan	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
28	Ruhumu Bend Eyledi	Hicaz Hümâyun	Lenk Fahte	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
29	Seni Görmek	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
30	Ya İlahi Korkumuz Yok	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
31	Ya Rabbena	Hicaz Uzzal	Sofyan	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
32	Affet Bizim Günahımız	Hüseynî	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
33	Aşık-ı Yezdan Der Allah Allah	Hüseynî	Düyek	İlâhî	Ahmed Kuddûsî	Tahsin Ener
34	Çanakkale	Hüseynî	Sofyan	Marş	Tahsin Ener	Tahsin Ener
35	Esmâü'l Hüsnâ	Hüseynî	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
36	Ey Allah'ım Beni Sensiz Bırakma	Hüseynî	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
37	Ey Hicaz Yolcuları	Hüseynî	Raks Aksağı	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
38	Gel Dosta Gidelim Gönül	Hüseynî	Semâi	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
39	Gönül Sana Nasihatım	Hüseynî	Aksak	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener

S. N	Eserin Adı	Makam	Usûl	Tür	Güftekâr	Bestekâr
40	Görülmekten Münezzehsin	Hüseynî	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
41	İki Cihan Efendisi Sensin	Hüseynî	Müsemmen	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
42	İlahi Cennet Evine	Hüseynî	Türk Aksağı	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
43	Kimi Severim	Hüseynî	Aksak	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
44	Kudüs	Hüseynî	Müsemmen	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
45	Medine'de Yarim Benim	Hüseynî	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
46	Medine'ye Varabilsem	Hüseynî	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
47	Muhtacız Sana Her An	Hüseynî	Yürük Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
48	Müslümanlık	Hüseynî	Müsemmen	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
49	Senin Aşkınla Mecnunum	Hüseynî	Yürük Semâi	İlâhî	Esad Erbîlî	Tahsin Ener
50	Sözünü Bilen Kişinin	Hüseynî	Türk Aksağı	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
51	Uzun Adam	Hüseynî	Türk Aksağı	İlâhî	Cemal Gören	Tahsin Ener
52	Ben	Hüzzam	Ağır Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
53	Berat Gecesi	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
54	Bitmeyen Sevgi	Hüzzam	Aksak	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
55	Bülbül Döker Dil	Hüzzam	Aksak Semâi	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
56	Derdimendim Ya Rasulallah	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Ali Ulvi Kurucu	Tahsin Ener
57	Düğün	Hüzzam	Aksak	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
58	Elveda	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
59	Ey Allah'ım Sensin Samed	Hüzzam	Müsemmen	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
60	Görsem Diye Hayal Eder Dururum	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
61	Görülmekten Münezzehsin	Hüzzam	Müsemmen	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
62	Gözlerin Ufukta Kimi Arıyor	Hüzzam	Aksak Semâi	Şarkı	Enver Yılmazer	Tahsin Ener
63	Hata Bizim Günah Bizim	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
64	Kadir Gecesi	Hüzzam	Sofyan	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener

S. N	Eserin Adı	Makam	Usûl	Tür	Güftekâr	Bestekâr
65	Kadir Gecesi	Hüzzam	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
66	Kerbela Ağıtı	Hüzzam	Devr-i Hindî	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
67	Lutfun Dileriz Mevla	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
68	Merdüm-i Dîdeme Bilmem Ne Füsûn Etdi Felek	Hüzzam	Ağır Düyek	Şarkı	Yavuz Sultan Selim	Tahsin Ener
69	Seherde Açılan Gül Olmaya Bak	Hüzzam	Düyek	İlâhî	İlhan Armutcuoğlu	Tahsin Ener
70	Yalancı Dünya	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
71	Yine Hülyalara Daldım	Hüzzam	Aksak	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
72	Ey Nur-i Aynim	Hüzzam	Lenk Fahte	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
73	Ey Benim Canım Efendim	Hüzzam	Lenk Fahte	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
74	Leylam	Kürdili-Hicazkâr	Düyek	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
75	Bayram	Nevâ	Yürük Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
76	Bir Kadından Doğupta	Nihâvend	Düyek	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
77	Canı Canane Feda Kılmaz Kişi	Rast	Müsemmen	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
78	Nâyı Dinlerken	Rast	Müsemmen	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
79	Ey Allah'ım Sensin Samed	Sabâ	Müsemmen	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
80	Mevlam Nasip Etti	Sabâ	Sofyan	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
81	Sevdalıyım Ben Sana	Sabâ	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
82	Aşık Olan Gülmez İmiş	Segâh	Yürük Semâi	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
83	Özledim Seni	Segâh	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
84	Sünnet Olan Çocuklar	Segâh	Aksak	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
85	Bediüzzaman Hazretlerine	Uşşak	Yürük Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
86	Bu Aşkın Meyinden İçen	Uşşak	Aksak Semâi	İlâhî	Hayâlî	Tahsin Ener
87	Can Feda	Uşşak	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
88	Canım Kurban Olsun	Uşşak	Aksak	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
89	Ey Kendini Beğenen	Uşşak	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener

S. N	Eserin Adı	Makam	Usûl	Tür	Güftekâr	Bestekâr
90	Ey Keremi Çok Allah	Uşşak	Ağır Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
91	Gönül Nur-i Cemalinden	Uşşak	Müsemmen	İlâhî	Esad Erbîlî	Tahsin Ener
92	Görmeden Tutuldum Ben Bir Güzele	Uşşak	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
93	Hak'tan Yığar Mal Seni	Uşşak	Sofyan	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
94	Hasretinden Ey Gül-i Rana	Uşşak	Aksak Semâi	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
95	İncecikten Bir Kar Yağar	Uşşak	Düyek	Türkü	Karacaoğlan	Tahsin Ener
96	İstiyorsan Eğer Hakka Varmayı	Uşşak	Ağır Düyek	İlâhî	Mevlânâ, 2. Kıta: Tahsin Ener	Tahsin Ener
97	Ne Derviş Ne De Pirim	Uşşak	Ağır Düyek	İlâhî	Muzaffer Ozak (Aşkî)	Tahsin Ener
98	O Gül	Uşşak	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
99	Sahbay-ı Ezel	Uşşak	Mürekkep Nîm Sofyan	Şarkı	Esad Erbîlî	Tahsin Ener
100	Uyalım Biz Muhammed'e	Uşşak	Yürük Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
101	Vatan	Uşşak	Düyek	Marş	Tahsin Ener	Tahsin Ener
102	Ver Gönül	Uşşak	Ağır Düyek	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
103	Zikr-i Mevla	Uşşak	Aksak Semâi	İlâhî	Esad Erbîlî	Tahsin Ener
104	Sevmez Bil Ki Allah	Uşşak	Müsemmen	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
105	Ey Güzel Yar	Zirgüleli Sûzinak	Yürük Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener

Ek-3: Usûl Adına Göre Fihrist

S. N	Eserin Adı	Makam	Usûl	Tür	Güftekâr	Bestekâr
1	Miraç	Hicaz	Ağır Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
2	Ben	Hüzzam	Ağır Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
3	Merdüm-i Dîdeme Bilmem Ne Füsûn Etdi Felek	Hüzzam	Ağır Düyek	Şarkı	Yavuz Sultan Selim	Tahsin Ener
4	Ey Keremi Çok Allah	Uşşak	Ağır Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
5	İstiyorsan Eğer Hakka Varmayı	Uşşak	Ağır Düyek	İlâhî	Mevlânâ, 2. Kıta: Tahsin Ener	Tahsin Ener
6	Ne Derviş Ne De Pirim	Uşşak	Ağır Düyek	İlâhî	Muzaffer Ozak (Aşkî)	Tahsin Ener

S. N	Eserin Adı	Makam	Usûl	Tür	Güftekâr	Bestekâr
7	Ver Gönül	Uşşak	Ağır Düyek	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
8	Senelerdir Çekerim Hasreti	Hicaz	Aksak	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
9	Ey Gönül Bakma Cihane	Hicaz Hümâyun	Aksak	İlâhî	Kelâmî	Tahsin Ener
10	Gönül Sana Nasihatım	Hüseynî	Aksak	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
11	Kimi Severim	Hüseynî	Aksak	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
12	Bitmeyen Sevgi	Hüzzam	Aksak	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
13	Düğün	Hüzzam	Aksak	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
14	Yine Hülyalara Daldım	Hüzzam	Aksak	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
15	Sünnet Olan Çocuklar	Segâh	Aksak	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
16	Canım Kurban Olsun	Uşşak	Aksak	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
17	Seni Canımdan Da Çok Sevdim Ya Rasulallah	Bestenigâr	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
18	Sevgiliden Ayrı Geçen	Gerdâniye	Aksak Semâi	Türkü	Tahsin Ener	Tahsin Ener
19	Gördüğüm İlk Anda	Hicaz Hümâyun	Aksak Semâi	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
20	Günahkarım	Hicaz Hümâyun	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
21	İntizar	Hicaz Hümâyun	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
22	Kadir Gecesi	Hicaz Hümâyun	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
23	Affet Bizim Günahımız	Hüseynî	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
24	Ey Allah'ım Beni Sensiz Bırakma	Hüseynî	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
25	Görülmekten Münezzehsin	Hüseynî	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
26	Bülbül Döker Dil	Hüzzam	Aksak Semâi	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
27	Gözlerin Ufukta Kimi Arıyor	Hüzzam	Aksak Semâi	Şarkı	Enver Yılmazer	Tahsin Ener
28	Kadir Gecesi	Hüzzam	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
29	Bu Aşkın Meyinden İçen	Uşşak	Aksak Semâi	İlâhî	Hayâlî	Tahsin Ener
30	Can Feda	Uşşak	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
31	Hasretinden Ey Gül-i Rana	Uşşak	Aksak Semâi	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener

S. N	Eserin Adı	Makam	Usûl	Tür	Güftekâr	Bestekâr
32	O Gül	Uşşak	Aksak Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
33	Zikr-i Mevla	Uşşak	Aksak Semâi	İlâhî	Esad Erbîlî	Tahsin Ener
34	Derdime Vakıf Değil	Hicaz	Devr-i Hindî	İlâhî	Fuzûlî, 2. Kıta Tahsin Ener	Tahsin Ener
35	Kerbela Ağıtı	Hüzzam	Devr-i Hindî	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
36	Aşkın İle Aşıklar	Gerdâniye	Düyek	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
37	Kim Bilir	Hicaz	Düyek	İlâhî	Mehmet Ali Bal	Tahsin Ener
38	Biz Olalım	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
39	Bu Aşık Biçare	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
40	En Sevgili	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
41	Hata Bizim Günah Bizim	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
42	Hoş Geldin Şehr-i Ramazan	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
43	On Sekiz Bin Alemin Mustafası	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
44	Seni Görmek	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
45	Ya İlahi Korkumuz Yok	Hicaz Hümâyun	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
46	Aşık-ı Yezdan Der Allah Allah	Hüseynî	Düyek	İlâhî	Ahmed Kuddûsî	Tahsin Ener
47	Esmâü'l Hüsnâ	Hüseynî	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
48	Medine'de Yarim Benim	Hüseynî	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
49	Medine'ye Varabilsem	Hüseynî	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
50	Berat Gecesi	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
51	Derdimendim Ya Rasulallah	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Ali Ulvi Kurucu	Tahsin Ener
52	Elveda	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
53	Görsem Diye Hayal Eder Dururum	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
54	Hata Bizim Günah Bizim	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
55	Lutfun Dileriz Mevla	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
56	Seherde Açılan Gül Olmaya Bak	Hüzzam	Düyek	İlâhî	İlhan Armutcuoğlu	Tahsin Ener

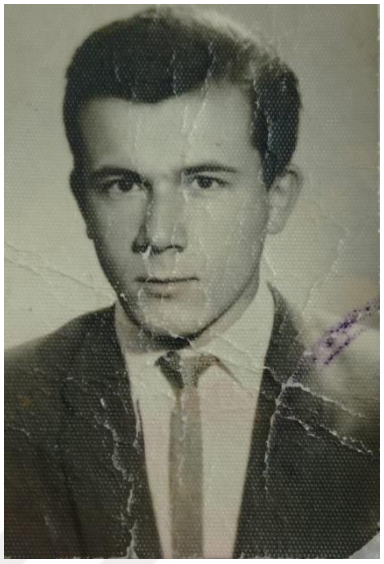
S. N	Eserin Adı	Makam	Usûl	Tür	Güftekâr	Bestekâr
57	Yalancı Dünya	Hüzzam	Düyek	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
58	Leylam	Kürdili-Hicazkâr	Düyek	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
59	Bir Kadından Doğupta	Nihâvend	Düyek	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
60	Sevdalıyım Ben Sana	Sabâ	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
61	Özledim Seni	Segâh	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
62	Ey Kendini Beğenen	Uşşak	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
63	Görmeden Tutuldum Ben Bir Güzele	Uşşak	Düyek	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
64	İncecikten Bir Kar Yağar	Uşşak	Düyek	Türkü	Karacaoğlan	Tahsin Ener
65	Vatan	Uşşak	Düyek	Marş	Tahsin Ener	Tahsin Ener
66	Ruhumu Bend Eyledi	Hicaz Hümâyun	Lenk Fahte	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
67	Ey Nur-i Aynim	Hüzzam	Lenk Fahte	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
68	Ey Benim Canım Efendim	Hüzzam	Lenk Fahte	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
69	Allah'ım Benim	Hicaz Hümâyun	Mürekkep Nîm Sofyan	İlâhî	Hüsn-i Gülzârî	Tahsin Ener
70	Sahbay-ı Ezel	Uşşak	Mürekkep Nîm Sofyan	Şarkı	Esad Erbîlî	Tahsin Ener
71	Ben Gülünden Ayrı Düşmüş	Hicaz	Müsemmen	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
72	Bir Gece Gelsen	Hicaz Hümâyun	Müsemmen	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
73	Mânevî Evlatlarım	Hicaz Hümâyun	Müsemmen	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
74	İki Cihan Efendisi Sensin	Hüseynî	Müsemmen	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
75	Kudüs	Hüseynî	Müsemmen	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
76	Müslümanlık	Hüseynî	Müsemmen	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
77	Ey Allah'ım Sensin Samed	Hüzzam	Müsemmen	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
78	Görülmekten Münezzehsin	Hüzzam	Müsemmen	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
79	Canı Canane Feda Kılmaz Kişi	Rast	Müsemmen	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
80	Nâyı Dinlerken	Rast	Müsemmen	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
81	Ey Allah'ım Sensin Samed	Sabâ	Müsemmen	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener

S. N	Eserin Adı	Makam	Usûl	Tür	Güftekâr	Bestekâr
82	Gönül Nur-i Cemalinden	Uşşak	Müsemmen	İlâhî	Esad Erbîlî	Tahsin Ener
83	Sevmez Bil Ki Allah	Uşşak	Müsemmen	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
84	Ey Hicaz Yolcuları	Hüseynî	Raks Aksağı	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
85	Gel Dosta Gidelim Gönül	Hüseynî	Semâi	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
86	Pir-i Ekmele	Hicaz Hümâyun	Sofyan	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
87	Ya Rabbena	Hicaz Uzzal	Sofyan	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
88	Çanakkale	Hüseynî	Sofyan	Marş	Tahsin Ener	Tahsin Ener
89	Kadir Gecesi	Hüzzam	Sofyan	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
90	Mevlam Nasip Etti	Sabâ	Sofyan	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
91	Hak'tan Yığar Mal Seni	Uşşak	Sofyan	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
92	Bir Korku Düştü Canıma	Gerdâniye	Türk Aksağı	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
93	İlahi Cennet Evine	Hüseynî	Türk Aksağı	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
94	Sözünü Bilen Kişinin	Hüseynî	Türk Aksağı	İlâhî	Yunus Emre	Tahsin Ener
95	Uzun Adam	Hüseynî	Türk Aksağı	İlâhî	Cemal Gören	Tahsin Ener
96	Seherlerde	Hicaz	Yürük Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
97	Türkü Türkün Başındadır	Hicaz	Yürük Semâi	Türkü	Tahsin Ener	Tahsin Ener
98	Ey Gönül Bakma Cihane	Hicaz Hümâyun	Yürük Semâi	İlâhî	Kelâmî	Tahsin Ener
99	Muhtacız Sana Her An	Hüseynî	Yürük Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
100	Senin Aşkınla Mecnunum	Hüseynî	Yürük Semâi	İlâhî	Esad Erbîlî	Tahsin Ener
101	Bayram	Nevâ	Yürük Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
102	Aşık Olan Gülmez İmiş	Segâh	Yürük Semâi	Şarkı	Tahsin Ener	Tahsin Ener
103	Bediüzzaman Hazretlerine	Uşşak	Yürük Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
104	Uyalım Biz Muhammed'e	Uşşak	Yürük Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener
105	Ey Güzel Yar	Zirgüleli Sûzinak	Yürük Semâi	İlâhî	Tahsin Ener	Tahsin Ener

Ek-4: Tahsin Ener'in Lise, Üniversite ve Askerlik Fotoğrafları



Fotoğraf 1: Lise



Fotoğraf 2: Üniversite



Fotoğraf 3: Askerlik

Ek-5: Tahsin Ener ve Enstrümanları

Fotoğraf 1: Ney



Fotoğraf 2: Ud



Fotoğraf 3: Bağlama



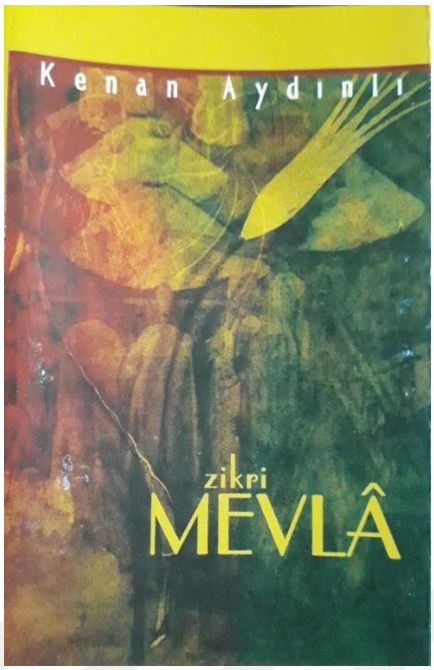
Ek-6: Tahsin Ener'in Çalışma Masası



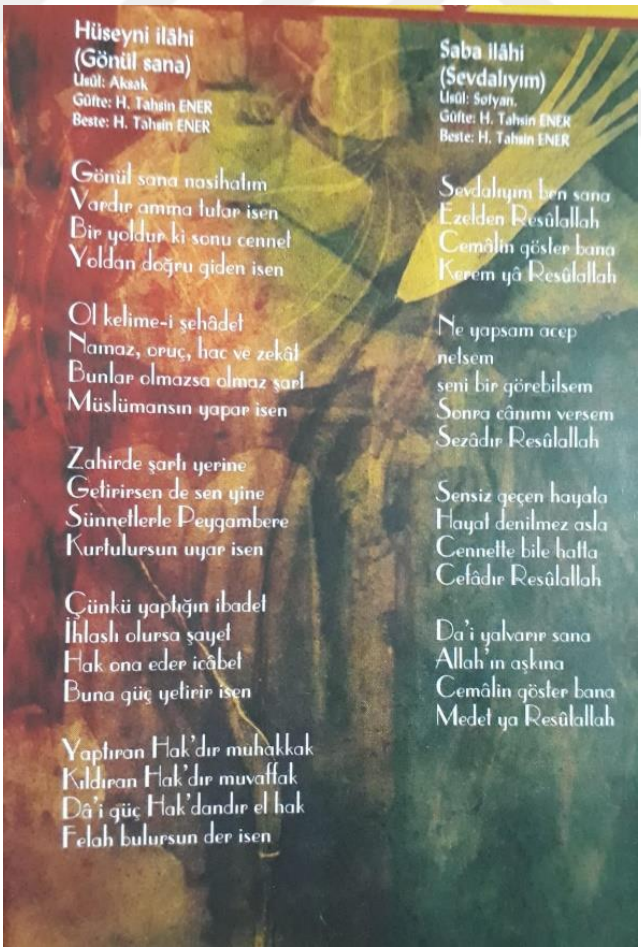
Ek-7: Tahsin Ener'in Ney Yapımında Kullandığı Malzemeleri



Ek-8: Tahsin Ener'in Bestelerinin Bulunduğu "Zikri Mevla" Albüm Kapağı

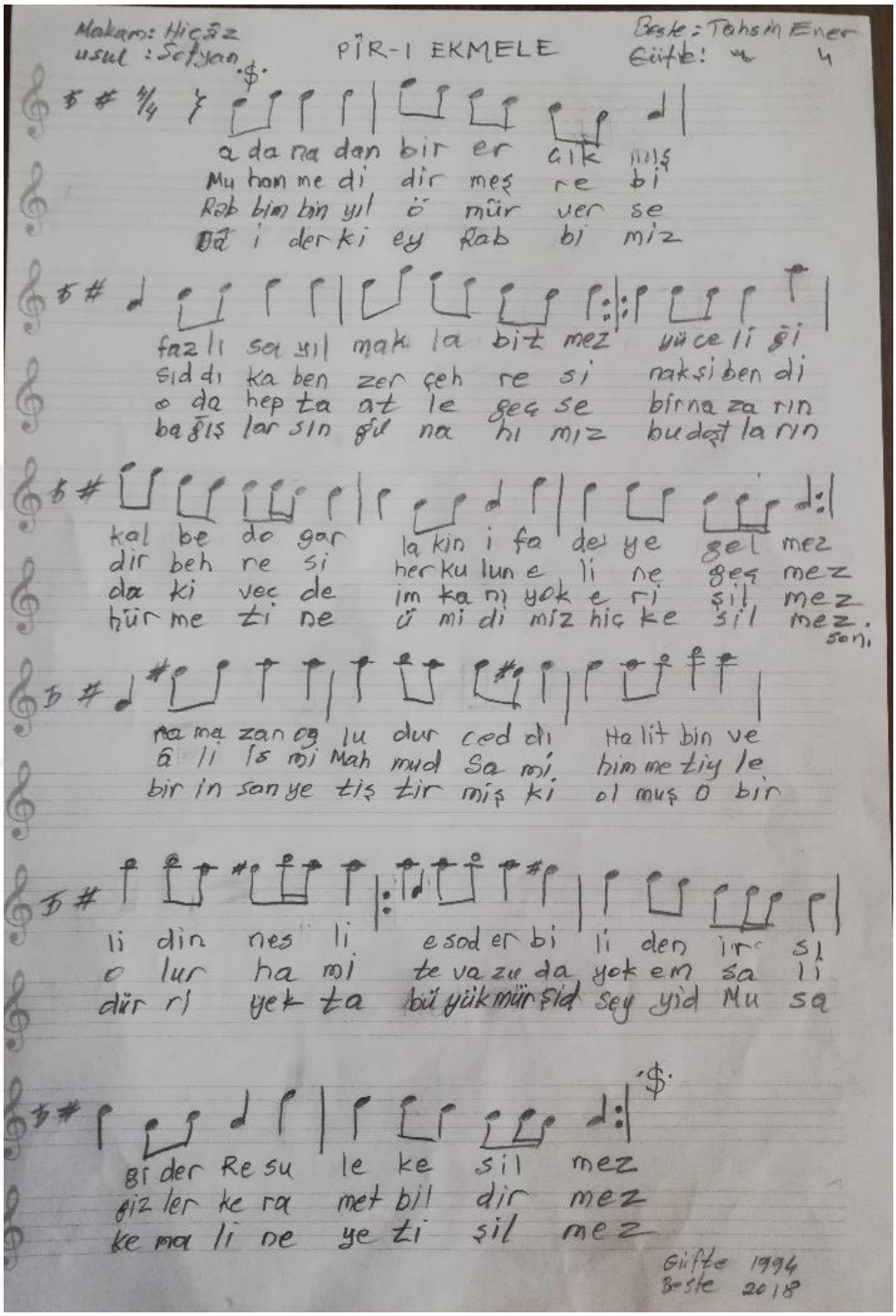


Ek-9: Tahsin Ener'in "Zikri Mevla" İsimli Albümdeki Bestelerinden Örnekler

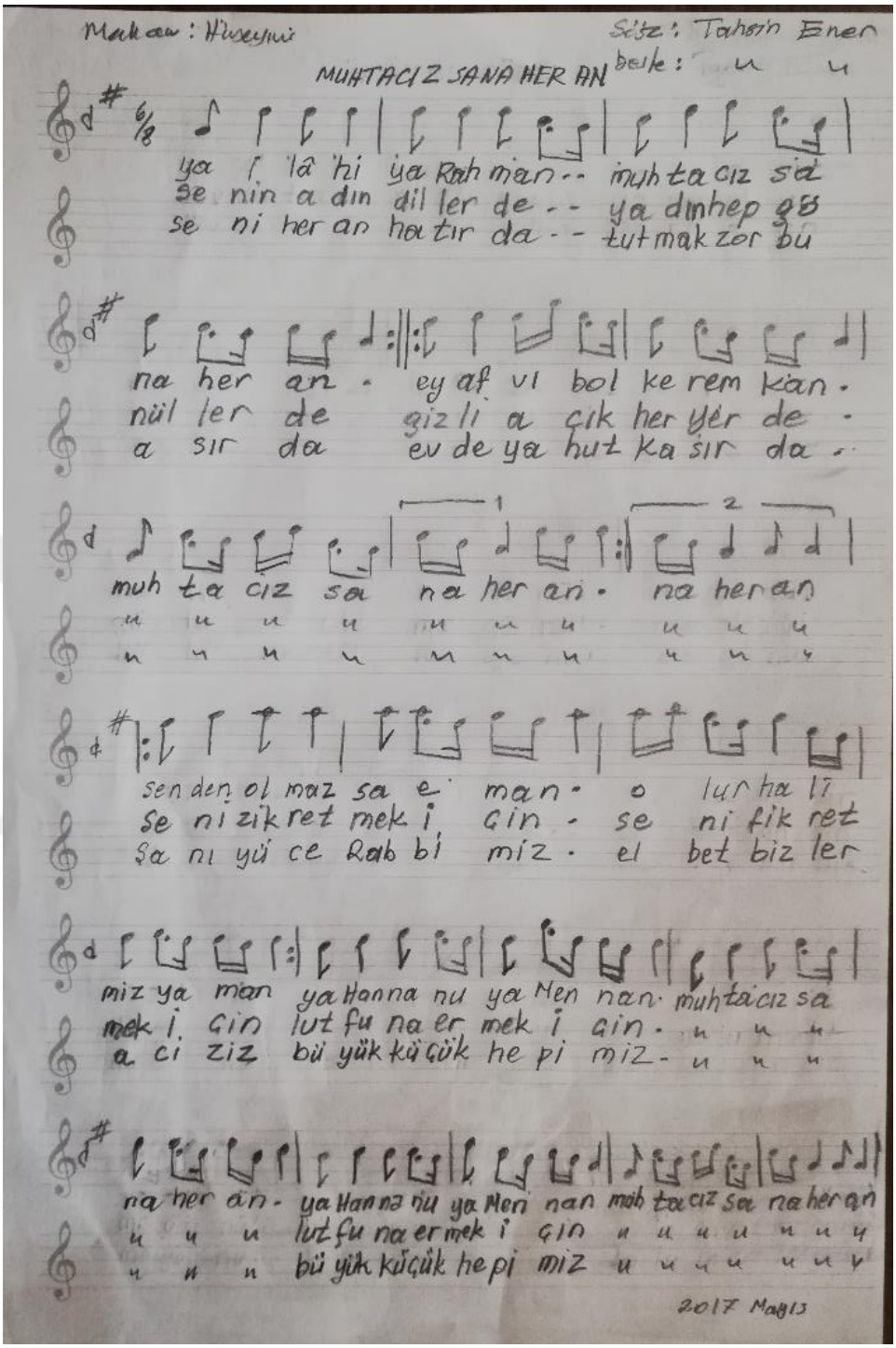


Ek-10: Tahsin Ener'in El Yazması Nota Nüshaları

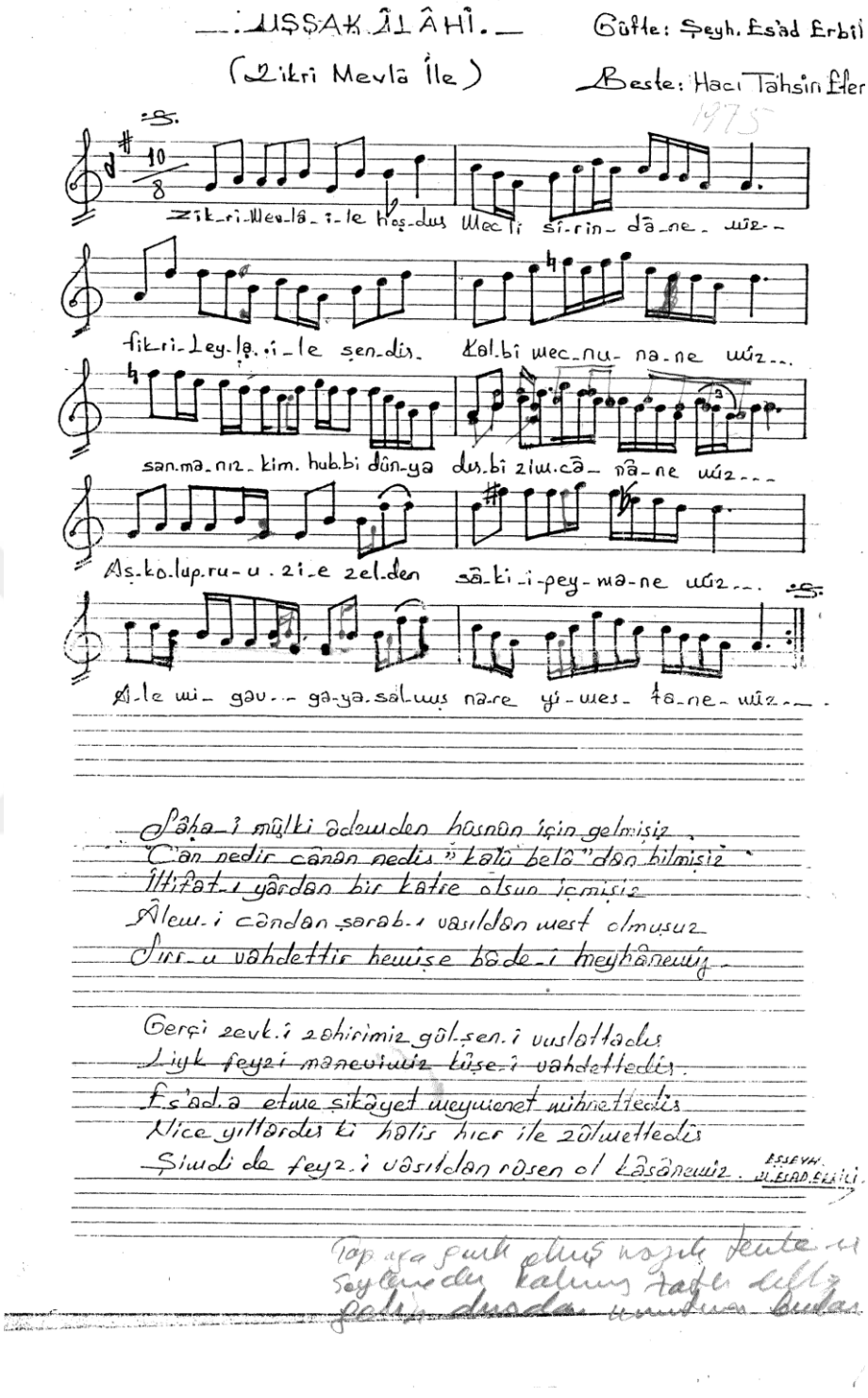
Fotoğraf 1: Pir-i Ekmele



Fotoğraf 2: Muhtacız Sana Her An



Fotoğraf 3: Zikri Mevla İle



Ek-11: Güftesi Tahsin Ener'e, Bestesi Kenan Aydınlı'ya Ait Olan Nihâvend Şarkı

BÜLBÜL DÖKER DİL BÎGÂNEDİR GÜL

Nihavend Şarkı

Curcuna

Güfte: Tahsin Ener*
Beste: Kenan Aydınlı**



*Tahsin Ener, 1946 yılında Kalecik'te doğmuştur. Orman Mühendisi olup Ankara Orman Bölge Müdürlüğü'nden emeklidir.
** Kenan Aydınlı, 1964 yılında Erzurum'da doğmuştur. Türk Silahlı Kuvvetleri Armoni Mızıkasında görev yapmış olup emeklidir.